

LANDSGRANNSKOÐANIN

Fíggjarárið 2012

Ársfrágreiðing

latin
løgtingsgrannskoðarunum

sambært §12 í LI. nr. 25/1999
“um grannskoðan av landsroknskapinum v.m.”

OKTOBER 2013

Innihaldsyvirlit

INNGANGUR	7
1 ALMENNAR VIÐMERKINGAR	9
1.1 ÁBYRGD AV ROKNSKAPINUM	9
1.2 GRANNSKOÐAN AV ROKNSKAPINUM	9
1.3 VIÐMERKINGAR OG FRÁBOÐANIR FRÁ LANDSSTÝRISMONNUM	10
1.4 STÝRINGARMEGINREGLUR UM MÁL OG NÁDD ÚRSLIT	11
1.5 TRYGG HANDFARING AV UPPLÝSINGUM	12
1.6 SKIPAN AV ROKNSKAPARHALDINUM	12
1.7 SAMANLEGGING AV STOVNUM	13
1.8 MILLUMLANDA SAMSTARV	13
2 LØGMANSFYRISITINGIN	15
2.1 LØGMANSSKRIVSTOVAN (LG 2012/202-0111)	15
2.2 LØNIR TIL LØGMANSSTJÓRA OG AÐALSTJÓRAR (LG 2011/511-0000)	18
2.3 MENNINGARSAMSTARV (LG 2012/202-0133)	19
3 FÍGGJARMÁL	21
3.1 LANDSROKNSKAPURIN IKKI FULLFÍGGJAÐUR (LG 2012/100-0001)	21
3.2 FÍGGJARSTØÐAN 2012 (LG 2012/300-0000)	22
3.2.1 FÍGGJARSTØÐAN IKKI FULLFÍGGJAÐ	22
3.2.2 AVSTEMMAN AV FÍGGJARSTØÐUNI O.A.	22
3.2.3 HØVUÐSTØL	22
3.2.4 FÍGGJARLIGUR ÚTBÚNAÐUR (LG 2012/300-0102)	22
3.2.5 ÁOGN (LG 2012/300-0103)	28
3.2.6 GOYMSLUR	28
3.2.7 OGNIR OG ÚTBÚNAÐUR (LG 2012/300-0101)	29
3.2.8 TØKUR PENINGUR (LG 2012/300-0104)	29
3.2.9 SKULD (LG 2012/300-0201/0202)	30
3.3 TÆNASTUMANNAEFTIRLØNIR O.T. (LG 2012/203-0181)	32
3.4 UMSITING AV SKATTI, AVGJØLDUM O.Ø.	33
3.4.1 STUÐUL TIL RENTUÚTREIÐSLUR (LG 2012/203-0224)	33
3.4.2 BARSILSSKIPANIN (LG 2012/220-0521)	35
3.4.3 FERÐAAVGJØLD (LG 2012/220-0522)	39
3.4.4 MVG-EFTIRSTØÐUR (LG 2012/220-0522)	41
3.5 KERVISSKOÐAN (LG 2012/203-0151)	42

3.5.1	AVTALA UM KERVISSKOÐAN HJÁ TAKS	42
3.5.2	AVTALA UM KERVISSKOÐAN HJÁ GJALDSTOVUNI	46
3.6	UM ÁVÍSAR ÚTREIÐSLUR (LG 2012/203-0999)	46
3.7	BROYTTAR MEGINREGLUR	47
3.8	FÍGGJARMÁLARÁÐIÐ (LG 2012/203-0111)	47
3.8.1	STÝRINGARMEGINREGLUR UM MÁL OG NÁDD ÚRSLIT	47
3.8.2	ROKNSKAPARVIÐURSKIFTI O.A.	48
4	FISKIVINNUMÁL	49
4.1	FISKIMÁLARÁÐIÐ (LG 2012/205-0111)	49
4.2	UPPLÝSING UM GRIND (LG 2012/205-0341)	52
4.3	FISKIVINNURÁÐ OG NEVNDIR (LG 2012/205-0341)	53
4.4	VØRN (FISKIVEIÐIEFTIRLITIÐ) (LG 2011/205-0342)	53
4.4.1	EYGLEIÐARASKIPANIN	54
4.5	HAVSTOVAN (LG 2011/205-0343)	55
5	VINNUMÁL	61
5.1	VINNUMÁLARÁÐIÐ (LG 2011/206-0111)	61
5.2	UMSITING AV VINNUSJÚKUGRUNNINUM (LG 2011/206-0211)	62
5.3	JARÐFEINGI (LG 2012/206-0321)	63
5.3.1	VERKÆTLANIR	67
5.3.2	GJALD FYRI SEISMISK FORKANNINGARLOYVI	71
5.3.3	ELVEITINGAREFTIRLITIÐ	71
5.4	RÚSDREKKASØLA LANDSINS (LG 2012/206-0373)	72
5.5	STUÐULSJÁTTANIR TIL ORKUMÁL (LG 2012/215-0374)	72
5.6	FERÐARÁÐ FØROYA (LG 2012/206-0385)	74
5.7	EFTIRLITSSTOVNARNIR Á SKÁLATRØÐ (LG 2012/206-0383)	77
6	MENTAMÁL	87
6.1	NÁM (LG 2012/207-231)	87
6.2	STUDENTASKÚLIN OG HF-SKEIÐIÐ Í EYSTUROY (LG 2012/207-233)	91
6.3	MUSIKKSKÚLASKIPANIN (LG 2012/207-235)	91
6.4	VINNUHÁSKÚLIN (LG 2012/207-0236)	91
6.5	FRÓÐSKAPARSETRIÐ (LG 2012/207-236)	92
6.5.1	FRÓÐSKAPARSETUR FØROYA - SJÁLVEIGANDI STOVNUR	98
6.6	GRANSKINGARRÁÐ FØROYA (LG 2012/207-236)	100
6.7	SØVN LANDSINS (LG 2012/207-243)	101
6.8	KIRKJUGRUNNURIN (LG 2012/207-245)	109
7	HEILSUMÁL	115
7.1	HEILSUMÁLARÁÐIÐ (LG 2011/211-0111)	115
7.2	PROFYLAKSIR (LG 2011/211-0201)	116
7.3	FÆIÐ Í FØROYSKU SJÚKRAKASSUNUM (LG 2010/211-0202)	116

7.4	HEILSUTRYGD (LG 2012/211-0202)	117
7.5	GIGNI – HEILSUFRØÐI TIL BÖRN OG UNG (LG 2012/211-0213)	117
7.6	KOMMUNULÆKNASKIPANIN (LG 2012/211-0202)	121

8 ALMANNAMÁL **127**

8.1	EFTIRROKNING AV FÓLKAPENSJÓN (LG 2012/212-0218)	127
8.2	ELDRI OG BREKAÐ (LG 2011/212-0216)	130
8.2.1	ØKISDEPILIN FYRI SINNISVEIK	130
8.2.2	HAMRAGARÐUR	131
8.2.3	VERKHÚSIÐ STÍGGJUR	132
8.3	ROKNSKAPARREGLUGERÐIR HJÁ STOVNUM UNDIR ALMANNAVERKINUM	133
8.4	LØN, SETANIR O.A. Í NÆRVERKINUM (LG 2011/511-0000)	133
8.5	VANLIG FORSORG (LG 2011/212-0217)	135
8.5.1	VANLIG FORSORG, HOYRITÓL	135
8.5.2	DAGFØRING AV FORSORGARLÓGINI O.A.	135
8.5.3	ÚTREIÐSLUR SAMBÆRT § 16 Í FORSORGARLÓGINI	135

9 INNLENDISMÁL **137**

9.1	LANDSVERK (LG 2011/215-0381)	137
9.2	FØROYA KÆRUSTOVNUR (LG 2012/215-0141)	139
9.3	UMHVØRVISSTOVAN (LG 2012/215-0374)	140
9.4	AKSTOVAN (LG 2012/215-0384)	145

10 AÐRAR FRÁGREIÐINGAR **147**

10.1	LØNARGRANNSKOÐAN	147
10.2	UM BYGGIVERKÆTLANIR SEINNU ÁRINI (LG 2012/405-0002)	153
10.3	FRÁGREIÐING UM FRÁVIK MILLUM JÁTTAN OG NÝTSLU 2012	154

REVISIONSREGLEMENTET FOR MIDLER BEVILGET AF DE NORDISKE PARLAMENTER TIL NORDISK RÅD OG NORDISK MINISTERRÅD **155**

Inngangur

Sambært § 45, stk. 1, í stýrisskipanarlógini og § 1, stk. 1, í løgtingslóg nr. 33 frá 23. mars 1994 “um landsins almenna roknskaparhald v.m.” skal Landsstýrið í seinasta lagi 6 mánaðir eftir fíggarárslok leggja samlaða landsroknskapin fyri Løgtingið. Neyvari reglur um roknskaparhaldið eru ásettar í kunngerð nr. 22 frá 14. mars 2007 “um roknskaparverk landsins o.t.”

Yvirskipaðu reglurnar um grannskoðan av almennum roknskapum eru ásettar í § 45 í stýrisskipanarlógini. Neyvari reglur eru ásettar í løgtingslóg nr. 25 frá 21. apríl 1999 “um grannskoðan av landsroknskapinum v.m.”

Sambært § 12, stk. 2, í grannskoðanarlógini skal roknskapargrannskoðanin innan 10 mánaðir eftir fíggarárslok lata løgtingsgrannskoðarunum frágreiðing um úrslitið av grannskoðanini.

Við hesum letur Landsgrannskoðanin løgtingsgrannskoðarunum ársfrágreiðing sína í sambandi við, at løgtingsgrannskoðararnir skulu leggja landsroknskapin 2012 fyri Løgtingið til samtyktar.

Fremst í frágreiðingini er eitt brot, sum er av almennum slag. Síðani verður, fyri hvørt málsøki sær, tikið samanum úrslitið av grannskoðanini. Frágreiðingin er skipað eftir sama málsøkjabýti sum landsroknskapurin fyri 2012. Seinast í frágreiðingini er eitt brot um aðrar frágreiðingar frá Landsgrannskoðanini. Frágreiðingin er lögð fyri tey landsstýrisfólk, sum umsita avvarðandi øki, til viðmerkingar. Møguligar viðmerkingar og fráboðanir frá landsstýrisfólkunum um tiltøk og ætlanir, frágreiðingin hevur elvt til, eru tiknar við.

Landsgrannskoðanin roknar grannskoðanina av landsroknskapinum 2012 sum lidna. Kortini kann Landsgrannskoðanin seinni fara at kanna mál og spurningar, sum viðvíkja bæði 2012 og eldri árum. Upplýsingar kunnu koma fram, sum elva til, at tey mál, sum eru umrødd í hesari frágreiðing, verða mett og viðgjørð av nýggjum.

Umframt ársfrágreiðingina hevur Landsgrannskoðanin í juni 2013 latið løgtingsgrannskoðarunum frágreiðing “um frávik millum játtan og nýtslu 2012” og í apríl 2013 frágreiðing “um byggiverkætlanir seinnu árin”.

Argir, 30. oktober 2013

Beinta Dam
landsgrannskoðari

1 Almennar viðmerkingar

1.1 Ábyrgd av roknskapinum

Aðalráð og stovnar

Aðalráðini og teir stovnar, sum hoyra undir aðalráðini, skulu leggja fram ársroknskap, sum er gjørdur í Búskaparskipan landsins, og sum gevur eina rætta mynd av inntøkum og útreiðslum í fíggjarárinum og av ognum og skuld við fíggjarárslok.

Aðalráð og stovnar skulu leggja fram ein rætta roknskap, sum er gjørdur í Búskaparskipan landsins.

Aðalráðini og stovnar teirra skulu eisini støðugt hava tað innanhýsis eftirlit, ið skal til, fyri at ársroknskapur kann verða gjørdur, sum gevur eina rættvísandi mynd uttan stórvegis skeivleikar.

Gjaldstovan

Sambært § 10 í roknskaparkunngerðini verða roknskaparupplýsingar samsvarandi góðkendum ársroknskapum tiknar við í landsroknskapin, sum Gjaldstovan setur upp.

Landsstýrismaðurin í fíggjarmálum

Landsstýrismaðurin í fíggjarmálum skal, áðrenn juni mánaður er liðin, leggja fyri Løgtingið samlaða landsroknskapin.

Landsstýrismaðurin í fíggjarmálum skal leggja fram samlaðan landsroknskap.

Landsroknskapurin fyri fíggjarárið 2012 varð latin Løgtinginum 25. juni 2013.

1.2 Grannskoðan av roknskapinum

Endamálið við grannskoðanini

Sambært grannskoðanarlógini er endamálið við grannskoðanini at ansa eftir,

- at allar inntøkur landsins eru settar í roknskapin,
- at ongin útreiðsla er goldin uttan við heimild í fíggjarlóg ella aðrari játtanarlóg,
- at roknskapurin er rættur, og at tær avgerðir, roknskapurin fevnir um, eru samsvarandi veittum játtanum, galdandi lógum og fyriskipanum, verandi avtalum og vanligum siði,
- at hóskandi er atborið fíggjarliga í sambandi við umsiting av ognum og viðvíkjandi rakstri av teimum stovnum og tí virksemini, roknskapurin fevnir um, og
- at roknskapar- og eftirlitsskipanir eru tryggar.

Landsgrannskoðanin

Landsgrannskoðanin er stovnur undir Løgtinginum og er óheftur í virki sínum. Landsgrannskoðanin skal grannskoða árliga landsroknskapin, t.e. samlaða roknskapin fyri landsumsitingina og allar landsstovnarnar.¹

¹ Undantikið roknskapirnar hjá teimum stovnum/játtanum, har tað í lóg, kunngerð, viðtøkum, siðvenju e.l. er ásett, at grannskoðanin verður útint av lóggildum ella skrásettum grannskoðarum.

Grannskoðanin skal fevna um fíggarliga grannskoðan, lögfrøðiliga-kritiska grannskoðan og fyrisingargrannskoðan. Harafturat skal grannskoðanin regluliga kanna, um roknskapar- og eftirlitsskipanir eru tryggar.

Landsgrannskoðanin ger av, hvussu grannskoðanin verður útint.

Grannskoðanin verður lögð soleiðis til rættis, at øki og stovnar verða grannskoðaðir við jøvnum millumbili. Landsgrannskoðanin fer út á stovnar og deildir at kanna t.d. roknskapar- og lønarviðurskipti, ella at kanna mannagongdir fyri umsiting av lóggávu og játtanum. Aðrar uppgávur eru t.d. játtanareftirlit, gjøgnumgongd av fíggarstøðu og avstemman.

Frágreiðingar umbidnar av løgtingsgrannskoðarunum

Løgtingsgrannskoðararnir kunnu áleggja Landsgrannskoðanini at gera frágreiðingar um viðurskipti, sum teir vilja hava lýst. Løgtingsgrannskoðararnir kunnu eisini áleggja Landsgrannskoðanini viðkaða fyrisingargrannskoðan á ávísum økjum, ella at gera tvørgangandi fyrisingargrannskoðan, sum fevnir um fleiri játtanir, stovnar o.a.

Dømi um eina slíka frágreiðing er “Frágreiðing um byggiverkætlanir seinnu árin”, sum Landsgrannskoðanin lat løgtingsgrannskoðarunum í apríl 2013.

Privatir grannskoðarar

Hjá nøkrum landsstovnum og grunnum er tað við lóg, kunngerð ella viðtøkum ásett, at grannskoðanin skal verða útint av lóggildum ella skrásettum grannskoðarum. Í øðrum førum verður grannskoðanin útint sambært avtalu ella siðvenju. Privatir grannskoðarar grannskoða umleið 40 grunnar og stovnar, sum eru við í landsroknskapinum.

Grannskoðararnir lata løgtingsgrannskoðarunum frágreiðingar um úrslitini av grannskoðanunum. Seinnu árin hava løgtingsgrannskoðararnir gjørt ein samandrætt av frágreiðingunum frá privatu grannskoðarunum, sum er latin Løgtinginum saman við landsroknskapinum.

1.3 Viðmerkingar og fráboðanir frá landsstýrismonnum

Í § 12, stk. 1, í grannskoðanarlógini er ásett, at landsstýrismaðurin skal hava eina skrivliga fráboðan um úrslitið av grannskoðanini. Vanligt er, at stovnsleiðslan frammanundan fær høvi at gera sínar viðmerkingar til frágreiðingina. Tað er fyri at tryggja, at ongar misskiljingar eru, og at tey skriv, sum verða send landsstýrismanninum, eru so røtt sum gjørligt, og at allir partar fáa høvi at lýsa síni sjónarmið.

Landsstýrismaðurin skal hava frágreiðing um grannskoðanina til viðmerkingar.

Í § 12, stk. 3, er ásett, at áðrenn frágreiðing um úrslitið av einari grannskoðan verður latin løgtingsgrannskoðarunum, skal hon verða lögð fyri viðkomandi landsstýrismann til viðmerkingar. Møguligar viðmerkingar og fráboðanir frá landsstýrismanninum um tiltøk og ætlanir, sum frágreiðingin hevur elvt til, skulu takast við í frágreiðingina til løgtingsgrannskoðararnar.

Frágreiðingin skal sendast landsstýrismanninum til viðmerkingar til tess at tryggja, at tað tilfar, sum verður latið løgtingsgrannskoðarunum, verður so objektivt rætt sum gjørligt, og at eisini landsstýrismaðurin fær høvi at lýsa síni sjónarmið.

Tá ið Landsgrannskoðanin sendir landsstýrismonnum frágreiðingar til viðmerkingar, kemur tað meira enn so fyri, at landsstýrismaðurin ikki svarar, ella at svarið bert er ein rein endurgeving frá einari stovnsleiðslu ella øðrum.

Landsgrannskoðanin heldur, at skal nökur meining vera í at senda landsstýrismanninum frágreiðingar til viðmerkingar, má landsstýrismaðurin taka á seg tær skyldur, sum áliggja honum sambært lóggávu og starvsinnihaldi hansara.

Tað hevur týðning at landsstýrismaðurin tekur støðu til málini.

Sum ásett í § 33 í stýrisskipanarlógini er tað landsstýrismaðurin, sum hevur evstu ábyrgd av sínum málsøki og skal sita fyri tí á lógligan og fullgóðan hátt.

Landsstýrismaðurin má tí svara frágreiðingini í mun til sína ábyrgd og eftirlitsskyldu á málsøkinum og ikki bert endurgeva møguligar frágreiðingar frá stovnsleiðslum og øðrum.

1.4 Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Í frágreiðingum til løgtingsgrannskoðararnar seinastu árin hevur Landsgrannskoðanin víst á, at bert fáir stovnar hava sett í verk reglur um mál og nádd úrslit, sum ásett í § 7 í roknskaparkunngerðini, hóast teir hava havt fleiri ár at seta reglurnar í verk.

Sambært § 7 í roknskaparkunngerðini skulu aðalráðini og stovnar teirra í seinasta lagi 1. januar 2010 hava sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit o.t.

Bert fáir stovnar hava stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit.

Í § 7, stk. 4, er ásett, at Fíggjarmálaráðið ger av, í samráði við aðalráðini og aðrar javnsettar myndugleikar, hvørjir stovnar skulu seta í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit.

Sambært § 7, stk. 5, skal Fíggjarmálaráðið gjøllari áseta, hvussu stýringarmeginreglurnar skulu verða settar í verk. Fíggjarmálaráðið hevur ikki gjørt nakra vegleiðing ella nakað rundskriv í hesum sambandi.

Í seinastu frágreiðing okkara kunnaði Fíggjarmálaráðið um, at ráðið støðugt arbeiðir við málum og avrikum við at spyrja aðalráðini, hvussu støðan er á teirra øki, og við at vísa á skyldurnar sambært roknskaparkunngerðini og játtanarskipanini o.ø. Hóast ongar reglur eru fyri, hvussu stýringarmeginreglur skulu verða settar í verk, hevur tað ikki forðað fyri, at aðalráðini hava gjørt mál- og avrikssáttmálar. Soleiðis sum Fíggjarmálaráðið fatar støðuna, verða hesir sáttmálar í alt størri mun ein týðandi lutur í at rækka endamálinum, at fáa sum mest burtúr almenna fíggjarliga tilfeinginum, og samstundis tryggja, at samanhag er millum politisk mál og tær uppgávur, stovnarnir skulu loysa. Fíggjarmálaráðið heldur, at hóast arbeiðið viðvíkjandi mál- og avriksstýring hevur tikið tíð, verður rætta leiðin gingin.

Sambært landsstýrismanninum hevði Fíggjarmálaráðið umrøtt stýringarmeginreglurnar um mál og nádd úrslit við Gjaldstovuna, sum byrjaði arbeiðið við mál- og avrikssáttmálum, og sum hevði orðað ásetingarnar í roknskaparkunngerðini. Ætlanin var ikki at gera avrikssáttmálar fyri aðalráðini, men at aðalráðini skuldu gera avrikssáttmálar við stovnarnar, tey varðaðu av. Landsstýrismaðurin segði víðari, at av tí at ógreiða hevði verið um hetta, og heitini vóru so ymisk, var ætlanin at dagføra ásetingarnar í roknskaparkunngerðini.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at seinni í ár fer at verða arbeiðt við at dagføra roknskaparkunngerðina frá 2007. Tá verður § 7 í kunngerðini viðgjørd av nýggjum.

Landsgrannskoðanin kann samanumtikið bert enn einaferð staðfesta, at Fíggjarmálaráðið enn ikki hevur sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd

úrslit og hefur heldur ekki ásett neyvari reglur um, hvussu stýringarmeginreglurnar verða settar í verk, sambært § 7, stk. 5, í kunnngerðini.

1.5 Trygg handfaring av upplýsingum

Landsstýrismaðurin í vinnumálum ásetti í rundskrivi 22. desember 2004, at leiðslurnar á øllum ábyrgdarøkjum í landsfyrisingini høvdu ábyrgd av, fyri 1. februar 2006, at seta í verk KT trygd, sum neyvari greinað í hesum rundskrivi.

Ein tíðarfreist á eitt ár til at lúka hesar treytir var eftir okkara tykki nærum hópisleys, og grannskoðan okkara hevur eisini víst, at flestu stovnar luku ikki krøvini. Í juni 2007 sendi Vinnumálaráðið út eitt dagført rundskriv, har tíðarfreistin varð longd frá 1. februar 2006 til 1. apríl 2010.

Rundskrivið ásetur, at KT trygdin er grundað á ISE/ISO 17799 og ISE/ISO 27001² standardin. Somuleiðis verður í rundskrivinum mælt til at nýta DS 484³ til at seta í verk ISO 17799 standardin. Leiðslurnar skulu gera eina ítøkiliga váðameting fyri egið ábyrgdarøki í sambandi við verksetan av standardinum.

KT trygdin gjørdist í sjálvum sær ikki betri av, at freistin varð útsett. KT trygd snýr seg í høvuðsheitum um trúnað, rættleika og viðgerð av upplýsingunum, umframt atgongd til upplýsingar og telduskipanir. Endamálið við rundskrivinum er at gera nýtsluna av kunningartækni í landsfyrisingini tryggja.

Ov fáir stovnar hava mett um váða.

Í seinastu ársfrágreiðing vísti Landsgrannskoðanin enn eina ferð á, at alt ov fáir stovnar hava gjørt váðameting, tíansheldur verksett KT trygd í tráð við ISO 17799 standardin. Landsgrannskoðanin vísti á, at vandi er tí fyri, at upplýsingar hjá almennum stovnum ikki verða handfarnir rætt, umframt at leiðslurnar ikki varnast møguliga misnýtslu av upplýsingum, ella at møgulig misnýtsla ikki verður fyrirbyrgd.

Landsgrannskoðanin heldur tí, at ov nógvir stovnar og aðalráð taka ikki hetta týðandi mál í álvara.

1.6 Skipan av roknskaparhaldinum

Ll. nr. 33/1994 “um landsins almenna roknskaparhald v.m.” og K. nr. 22/2007 “um roknskaparverk landsins o.t.” áseta, hvussu roknskaparhaldið hjá landinum skal vera skipað. Ein týðandi partur er, at stovnar o.o. gera eina roknskaparreglugerð, sum sigur, hvussu roknskaparhaldið á stovninum skal vera fyriskipað, og at roknskaparreglugerðin verður dagførd. Stovnsleiðarin skal ansa eftir, at roknskaparreglugerðin við ábyrgdar- og heimildarreglum verður hildin.

Reglugerðirnar fyri roknskaparhaldini verða ikki dagfórdar.

Grannskoðan okkara seinastu árin hevur víst, at í dag eru roknskaparreglugerðir fyri at kalla øll roknskaparøki, sum roknskaparlógin fevnir um, men í alt ov nógvum førum verða roknskaparreglugerðirnar ikki dagfórdar. Havandi í huga at roknskaparreglugerðirnar eru ein sundurgreinað verksetan av ræðisrættinum fyri virkisøkini, er roknskaparreglugerðin hjá tí einstaka stovninum/aðalráðnum eitt týðandi amboð hjá leiðsluni at stýra stovninum út frá heimildum, herundir at fyrirbyrgja misnýtslu og ógreiðu.

Landsgrannskoðanin heldur, at ein roknskaparreglugerð, sum ikki er dagførd, er í besta føri til onga nyttu og í ringasta føri villeiðandi og spill av tilfeingi.

² Altjóða standardar um KT trygd

³ Danskur standardur um KT trygd

1.7 Samanlegging av stovnum

Landsgrannskoðanin hevur seinasta árið grannskoðað fleiri stovnar, sum eru úrslit av samanleggingum av stovnum. Dømi um stovnar, sum eru lagdir saman, eru:

- Skúlabókagrunnurin, Landsmiðstøðin fyri undirvísingaramboð og KT depilin, sum vórðu lögð saman í 2010 og fingur felagsheitið *Nám*.
- Í 2008 vórðu Fróðskaparsetur Føroya, Føroya Læraraskúli og Sjúkrarøktarfrøðiskúli Føroya lagdir saman í ein stovn, nevndur Fróðskaparsetur Føroya.
- Stovnurin Sövn Landsins varð skipaður í 2011, við at bókasavns-, skjalasavns- og museumsvirksemini vórðu lögð í ein stovn.
- Umhvørvisstovan umsitur matrikulering, umhvørvisvernd, tinglýsing, fólkeyvirlit og landsadressuskrá. Stovnurin umsitur almennar viðarlundir og onnur náttúruøkir, framleiðir kort og samskipar skrásetingar. Útlendingastovan varð lögð undir stovnin 1. juli 2012.

“Stovnarnir á Skálatrøð” hevur í nøkur ár verið ein skrivstovufelagsskapur millum Fjarskiftiseftirlitið, Posteftirlitið, Tryggingareftirlitið, Kappingarráðið og Skráseting Føroya. Frá 2013 er Brúkarumboðið, sum hevur egnan stjóra, eisini við í felags skrivstovuhaldinum á Skálatrøð.

Misjavnt er, hvussu samleggingar av stovnum hava hepnast. Fyri fleiri samanleggingar er galdandi, at arbeiðið at fáa stovnarnar skipaðar tekur bæði tíð og orku. Hóast ár eru gingin síðani avgerðina um at leggja saman, er enn ikki komið á mál, og í nøkrum førum vantar enn at fáa lógargrundarlagið samanskrivað til broyttu umstøðurnar.

Samanleggingar av stovnum taka tíð og orku.

Landsgrannskoðanin heldur tað vera umráðandi, tá ið stovnar o.o. verða lögð saman, at fyrireikingin verður gjørd so neyvt sum gjørligt, soleiðis at stovnarnir skjótt eftir samanleggingina kunnu virka eftir ætlan.

1.8 Millumlanda samstarv

Landsgrannskoðanin er við í norðurlendskum samstarvi og hevur í hesum sambandi í 2012 tikið lut í seminarum um fyrisitingargrannskoðan og um svik, og hevur eisini tikið lut á fundum millum norðurlendsku ríkisgrannskoðanirnar.

Sum luttakari í donsku delegatiónini hevur Landsgrannskoðanin í 2010 og 2011 tikið lut á fundum í INTOSAI⁴ og EUROSAI⁵. Landsgrannskoðanin miðar ímóti at útinna grannskoðanina í tráð við viðkomandi altjóða grannskoðanarstandardar - nevndir ISSAI⁶.

Landsgrannskoðanin hevur umboð í grannskoðaranevndini, ið grannskoðar ES-stuðul til Northern Periphery Programme (NPP).

Í juni 2010 varð samstarvssavtala undirskrivað millum ES og Føroyar um granskingar-samstarv - sjeýnda rammuskráin fyri gransking og tæknliga menning, (FP7- Seventh Framework). Landsgrannskoðanin veitir hjálp, í tann mun tað er rímligt og gjørligt, tá ið eftirlit/grannskoðanir verða framdar av ella undir vegleiðing av ES-nevndini ella Court of Auditors of the European Union.

⁴ International Organization of Supreme Audit Institutions

⁵ European Organisation of Supreme Audit Institutions

⁶ International Standards of Supreme Audit Institutions

Í 2012 hefur Landsgrannskoðanin samstarvað við dansku Rigsrevisionen í sambandi við teirra grannskoðan av “Danmarks indsats i Arktis”.⁷

Landsgrannskoðanin hefur harafturat havt umboð í nevdini, sum hefur dagført norðurlensku reglugerðina fyri grannskoðan av stuðli frá Norðurlandaráðnum “Revisionsreglementet for midler bevilget af de nordiske parlamenter til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd”.

Reglugerðin varð í august 2013 samtykt á fundi millum norðurlensku ríkisgrannskoðanirnar. Avrit av reglugerðini er lagt við hesari frágreiðing sum fylgiskjal 1.

---

⁷ Beretning til Statsrevisorerne om Danmarks indsats i Arktis, september 2013

2 Løgmanfyrisingin

2.1 Løgmansskrivstovan (LG 2012/202-0111)

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 grannskoðað fyrisingina á Løgmansskrivstovuni. Niðan fyri hava vit tikið saman um úrslitið av grannskoðanini.

Í frágreiðing okkara í januar 2012 umrøddu vit í einum broti roknskaparviðurskiftini hjá Uttanríkisráðnum í 2010. Vit hava spurt Løgmansskrivstovuna, hvat er hent í málinum, og hava tikið teirra viðmerkingar við í hesa frágreiðing.

Umbygging av bygningunum í Tinganesi

Á serligari høvuðskontu 2.11.1.21 (løgújáttan) er ein játtan at umbyggja, umvæla og skipa ognir landsstýrisins í Tinganesi. Samlaði kostnaðurin yvir 5 ár er mettur til um 44 mió.kr. í 2009 prísnum. Sambært viðmerkingunum til fíggarlógina er byggiskrá gjørd fyri umbyggingarnar. Í 2009 og 2010 vórðu brúktar um 5 mió.kr. Landsverk hevur ræðisrætt á kontuni.

Samlaði kostnaðurin av at umbyggja bygningarnar í Tinganesi er mettur til 44 mió.kr.

Nýtslan í 2011 og 2012:

StRk	Heiti	2011	2012
1110	Mánaðarlønt	0	4.160
1180	Endurgjald í sambandi við lønir	0	63.810
1910	Frádráttir fyri løguløn	0	-67.970
3131	Bygningar, privat	1.341.740	1.388.867
3132	Bygningar, alment	58.298	67.970
Tilsamans		1.400.038	1.456.837

Fyrsti partur av umbyggingunum er gjørdur í Skansapakkhúsinum og Salinum, uttast á Nesinum. Av samlaðu útreiðslunum eru 230 t.kr. nýttar til innbúgv í 2011 og 400 t.kr. í 2012. Sambært heildarætlanini fyri Tinganes er innbúgv við til Løgmansskrivstovuna partur av íløguni.

Innbúgv er partur av íløguni.

Byggiskrá er gjørd fyri alla umbyggingina, og skráin verður gjørd meira nágreinilig fyri hvørt árið. Ein byggindevnd er vald at taka sær av umbyggingini. Í nevndini eru umboð fyri Landsverk, arkitektafelagið Kontrast og Fornminnissavnið umframt løgmanstjórin og umsjónarmaðurin.

Trygdarpolitikkur/trygdartiltøk

Løgmansskrivstovan hevur ikki orðað nakran yvirskipaðan KT trygdarpolitikk. Løgmansskrivstovan hevur mettt um, sum ásett í rundskrivi frá Vinnumálaráðnum 21. juni 2007 "um at seta í verk KT trygd", hvørt flokkingin og handfaringin av teirra dátum er á tryggum grundarlagi.

Løgmansskrivstovan hevur ikki orðað yvirskipaðan trygdarpolitikk.

Løgmansskrivstovan hevur gjørt leiðreglur til starvsfólkini og hevur somu brúkaraváttan sum Gjaldstovan. Tey ætla at gera váðametingina í samstarvi við Gjaldstovuna. Í 2011 hevur leiðslan gjørt skrivligar mannagongdir um, hvussu starvsfólk skulu bera seg at viðvíkjandi nýtslu av KT bæði innan- og uttanhýsis, herímillum eisini nýtslu av fartelefnum og PDA⁸.

Ongar reglur eru um matstovuvirksemi.

Reglur um matstovur

Í frágreiðingum okkara seinastu árinu hava vit umrøtt, at almennir stovnar rinda rakstur av matstovum. Løgmansskrivstovan er samd við Landsgrannskoðanini í, at rættast hevði verið at fingið dagfórðar reglur um hetta virksemi, og hevur í 2011 og 2012 heitt á Fíggjarmálaráðið, sum umsitur økið, um at gera reglur um matstovuvirksemið hjá tí almenna. Enn eru ongar reglur um matstovuvirksemi komnar frá Fíggjarmálaráðnum.

Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera nøktandi, at Fíggjarmálaráðið, sjei ár eftir at málið er reist, enn ikki hevur gjørt nakrar reglur.

Skuldarar

Í 2011 var skuldarabókhaldið hjá táverandi Uttanríkisráðnum ikki stemmað av regluliga síðani 2007.

Bókhaldið hjá sendistovunum er seinni flutt til Løgmansskrivstovuna. Løgmansskrivstovan stemmar skuldarar av javnan. Í 2013 er gomul skuld hjá fyrrverandi Uttanríkisráðnum send til innheintingar. Tað koma ikki serliga nógvir nýggir skuldarar, m.a. tí at Løgmansskrivstovan krevur, at gjøld fyri t.d. messur verða goldin frammanundan.

Løgmansskrivstovan hevur sett pening av ímóti tapi av skuldarum. Í 2011 vórðu góðar 461 t.kr. settar av ímóti tapi hjá Uttanríkisráðnum. Av teimum vórðu um 42 t.kr. avskrivaðar í 2012 orsakað av fyrning og at onkur fyrirteka var tikin av.

Avseting móti tapi til lønarkrøv

Av avsetingunum í 2011 vóru um 130 t.kr. settar av hjá Uttanríkisráðnum til møguligt lønarkrav frá starvsfólki, ið var farið úr starvi. Starvsfólkið kravdi løn svarandi til 1000 tímar, ið viðkomandi helt seg eiga tilgóðar. Løgmansskrivstovan bjóðaði starvsfólkinum løn fyri um 500 tímar, svarandi til 130 t.kr. Í 2013 er endalig avtala gjørd ímillum Løgmansskrivstovuna og fyrrverandi starvsfólkið um, at viðkomandi fær løn fyri 500 tímar. Peningurin er goldin í september 2013.

Landsgrannskoðanin heldur hetta lønarkrav vera eitt dømi um, hvønn týðning tað hevur, at leiðslan hevur neyvt eftirlit við, um starvsfólk eiga nógvir tímar tilgóðar ella skylda nógvir arbeiðstímar, og hvørji krøv kunnu standast av hesum.

Løgmaður tekur undir við, at tað er óheppið, at slíkt kemur fyri. Løgmansskrivstovan hevur eftirlit við tímaskrásetingini hvønn mánað.

Ognaryvirlit

Løgmansskrivstovan hevur dagført yvirlit yvir teldur og maskinur. Eisini hava tey yvirlit yvir innbúgv, sum er undir Bryggjubakka.

Innbúgvvið í Tinganesi er ikki skrásett. Løgmansskrivstovan ætlaði at gera eitt forrit at skráseta ognirnar í, men sambært Løgmansskrivstovuni hevur Fíggjarmálaráðið í mai 2013 boðað frá, at reglurnar um ognaryvirlit verða broyttar soleiðis, at ikki verður kravt at borð, stólar og tilíkt skal verða skrásett, uttan so at tey hava eitt stórt virði.

⁸ Personal digital assistant

Ymisk roknskaparviðurskipti

Landsgrannskoðanin kannaði við stakroyndum nøkur skjøl í Búskaparskipan landsins, m.a. ferðaútreiðslur. Vit høvdu onki at finna at.

Verkætlanir

Í frágreiðingini í januar 2012 kundi Landsgrannskoðanin ikki sanna endaliga kostnaðin av tveimum verkætlanum, grundað á, at vit høvdu ikki fingið umbidnu roknskapirnar frá Uttanríkisráðnum.

Samanumtikið heldur Landsgrannskoðanin, at roknskapirnir fyri verkætlanirnar eru ikki nóg gjøgnumskygdir. Tað ber illa til at eftirkanna upphæddirnar í landsroknskapinum, m.a. tí at nógvar flytingar eru ímillum stovnsnummur o.a. Løgmansskrivstovan helt, at slíkt átti ikki at komið fyri, og tey hava skipað roknskaparviðurskipti síni hareftir.

Landsgrannskoðanin heldur, at roknskapirnar fyri verkætlanir eru ikki nóg gjøgnumskygdir.

Landsgrannskoðanin staðfesti, at inntøkurnar, sum eru í verkætlanarroknskapinum, eru at finna í landsroknskapinum, men ikki allar á staðartáttinum fyri verkætlanir. Vit mæltu til at skráseta allar upphæddir, sum viðvíkja verkætlanum við fremmandari fígging, á staðartátt í landsroknskapinum.

Sambært Løgmansskrivstovuni er orsøkin til støðuna tey serligu viðurskipti í Uttanríkisráðnum í hesum tíðarskeiði, og at tøluni eru skrásett á tveimum ymiskum stovnsnummurum.

Verkætlanin ESE (European Seafood Exposition)

ESE er ein fiskivinnustevna, sum á hvørjum ári verður hildin í Europa. Løgmansskrivstovan fyrirveikar luttøkuna hjá føroyskum fyrirkum á stevnuni, og fyrirkurnar rinda luttakaragjald.

Sambært roknskapinum, sum Løgmansskrivstovan hevur latið Landsgrannskoðanini, er úrslitið av ESE 2010:

ESE – endaligur roknskapur		kr.
		2010
Inntøkur		1.584.546
Útreiðslur		1.798.658
Úrslit		-214.112

Landsgrannskoðanin staðfesti, at inntøkurnar, sum eru í roknskapinum, eru at finna í landsroknskapinum.

Verkætlanin NoCRY (Northern Creative Youth)

Verkætlanin er fíggað av NPP⁹. Føroyska partin av verkætlanini, ið var árinum 2009 – 2011, umsat Uttanríkisráðið og SamVit.

Verkætlanir av hesum slag verða skipaðar soleiðis, at áleið 50% er fígging frá ERDF¹⁰ ella líknandi játtan, meðan restin er sokallað “public match funding”, sum er stuðul úr almennum grunnum og stovnum – vanligu latin antin sum fígging ella sum arbeiðsmegi.

Løgmansskrivstovan (Uttanríkisráðið) hevur gjørt 5 parttíðarroknskapir, sum eftir hvørt roknskapartíðarskeið eru sendir Kemi-Tornio University í Finnlandi. Áðrenn roknskapirnir verða sendir, verða teir grannskoðaðir av einum sonevndum “first level control”. Tá ið finska universitetið hevur sett roknskapirnar frá øllum luttakarunum í verkætlanini saman, senda tey samlaða roknskapin til NPP-myndugleikarnar í Danmark og ES-myndugleikarnar í Brüssel til umfatandi grannskoðan.

⁹ Northern Periphery Programme

¹⁰ European Regional Development Fund

Sambært uppgerð frá Uttanríkisráðnum til NPP í 2011 skuldi føroyski parturin av verkætlanin kosta 92.430 evrur ella 693 t.kr. Endaligi kostnaðurin bleiv 68.267 evrur ella 508 t.kr. NPP hevur goldið 260 t.kr., sum er áleið helvtarkostnaðurin.

Eginfíggingin er sambært Løgmansskrivstovuni fíggjaður við at 200 t.kr. eru goldnar av Vinnuframagrunninum og 96 t.kr. eru egnar lönir. Løgmansskrivstovan leggur afturat, at bæði samlaða uppgerðin og hennara partur vóru innan fyri fíggjarætlanina.

Landsgrannskoðanin hevur staðfest at tær 260 t.kr. frá NPP og tær 200 t.kr. frá Vinnuframagrunninum eru skrásettar í landsroknskapinum. Ongin endaligur verkætlanarroknskapur er í Búskaparskipan landsins.

2.2 Lønir til lógmansstjóra og aðalstjórar (LG 2011/511-0000)

Í 2012 grannskoðaði Landsgrannskoðanin lönir o.a. hjá lógmansstjóranum og aðalstjórunum við støði í útreiðslunum fyri desember 2011.

Lógmansstjórin og aðalstjórnir eru settir í starv sum tænaðumenn sambært LI. nr. 31/1971 "um tænaðumenn landsins" v.s.b. og verða løntir ávikavist sambært 40. og 39. lønarflokki í semju millum Fíggjarmálaráðið og Tænaðumannafelagið.

Tá ið grannskoðanin varð framd, vórðu tvey stórv røkt av fyribilsettum aðalstjórum; annað síðani mai 2011 og hitt síðani mars 2012. Tey stórvini eru seinni sett.

Nakrir persónar, sum áður hava verið aðalstjórar, røkja nú onnur stórv í almennu fyrisingini. Teirra lönir eru ymiskar, úr 36. lønarflokki, 40.796 kr. um mánaðin, upp í 39. lønarflokki, 52.660 kr. um mánaðin¹¹.

Spurdur, hvør ásetur lønirnar hjá fráfarnum aðalstjórum, og eftir hvørjum reglum tær verða ásettar, greiddi lögmaður frá, at tá ið aðalstjórar eru farnir frá, hava umstøðurnar verið ymiskar. Í hvørjum føri sær er serstøk avtala gjørd millum setanarmyndugleikan og viðkomandi aðalstjóra grundað á stöðuna, ið hevur verið. Slíkar avtalur verða gjørdar í samráði við viðkomandi landsstýrismann, og avtalurnar verða vanliga ikki staðfestar, uttan at tær hava verið umrøddar ella viðgjørdar saman við Lønardeildini. Felags fyri semjurnar, ið eru gjørdar fyri fráfarnar aðalstjórar, er, at aðalstjórnir hava varðveitt somu eftirlønarskipan, ið var galdandi, meðan teir vóru aðalstjórar.

Í uppskoti til samtyktar í februar 2013 søgdu lögtingsgrannskoðararnir, at tað ørkymlar teir, at lønirnar eru so ymiskar, og teir mæltu lögmanni til at gera greiðar reglur á økinum.

Í oktober 2013 hevur lögmaður víst á, at aðalstjórnir hava havt ymisk byrjanarstøði fyri samráðingunum um sínar treytir, og at hjá landinum ræður um at sleppa so bíliga sum gjørligt, tó uttan at fremja valdsmisnýtslu. Advokatur ella felag hjá aðalstjóranum eru altíð við, tá ið avtala verður gjørd.

Sambært lögmanni ber tað ikki til at sleppa undan, at lønirnar hjá fráfarnum aðalstjórum eru ymiskar uttan so, at gjørt verður av, at allir skulu hava somu (bestu) kor, uttan mun til orsøkirnar. Tað hevði verið at oyðsla við landsins peningi. Tí heldur Løgmansskrivstovan, at hátturin, sum verður nýttur í dag, er tann frægasti og skynsamasti.

Ikki slepst undan, at lønirnar hjá fráfarnum aðalstjórum eru ymiskar.

¹¹ Í desember 2011

2.3 Menningarsamstarv (LG 2012/202-0133)

Í 2012 eru 2 mió.kr. játtaðar til Menningarsamstarv, høvuðskontu 2.13.3.04. 1.985 t.kr. eru brúktar av játtanini, men nettonýtslan er 1.671 t.kr. Orsøkin til tað er, at 314 t.kr. eru afturgoldnar frá Heimsbankanum fyri eina verkætlan í Palau oyggjunum, sum Løgmansskrivstovan stuðlaði við 600 t.kr. í 2006, og har peningur leyp av.

3 Fíggjarmál

3.1 Landsroknsskapurin ikki fullfíggjaður (LG 2012/100-0001)

Seinastu nógvu árin hava Landsgrannskoðanin og løgtingsgrannskoðararnir javnan gjørt vart við, at fleiri stovnar og grunnar eru ikki við í fíggjarlógini og í landsroknsskapinum.

Aftur og aftur hevur verið víst á fleiri grundleggjandi ivasurningar, tá ið ræður um játtanar-, roknskapar- og grannskoðanarviðurskipti:

- um allar inntøkur landsins eru við í landsroknsskapinum,
- um allar ognir og øll skuld er við í landsroknsskapinum,
- um allir skattir/øll gjöld verða kravd inn sambært ásetingunum í stýrisskipanarlógini,
- um allar veitingar og umsitingarútreiðslur verða goldnar við heimild í fíggjarlógini, og
- um roknskapirnir hjá øllum stovnum og grunnum verða grannskoðaðir og lagdir fyri Løgtingið sambært galdandi lóggávu.

Tað er ein spurningur, um landsroknsskapurin er rættur.

Í august 2009 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Fíggjarmálaráðið hevði tikið støðu í málinum, so grunnar o.o., sum stríð hevði staðist um, fóru at verða tikin við í landsroknsskapin. Sambært landsstýrismanninum fór Fíggjarmálaráðið at krevja av almennum grunnum, at teir fylgdu roknskaparreglunum, og at teir frá 1. januar 2010 hvønn mánað skuldu senda Fíggjarmálaráðnum frágreiðing um roknskapartøl.

Í oktober 2010 segði landsstýrismaðurin eina ógvusliga mótstøðu vera frá grunnum og stovnum at koma við í fíggjarlógina og í landsroknsskapin. Ein avleiðing var, at ikki hevði borið til at fingið politiska semju um spurningin.

Í uppskoti til samtyktar, um grannskoðan av almennum roknskapum fyri fíggjarárið 2009 (Lm. nr. 75/2010), hildu løgtingsgrannskoðararnir, at landsstýrismaðurin í fíggjarmálum ikki kundi skúgva ábyrgdina at fáa viðurskiptini í rættlag til viks við at vísa til manglandi politiska semju.

Í oktober 2012 kunnaði landsstýrismaðurin um, at *“arbeitt verður við einum triðja roknskapargeira fyri tað almenna. Ein geiri, sum fatar um sosialar skipanir og grunnar. Arbeitt verður við at gera eina roknskaparkunngerð um henda geiran, soleiðis at tað frameftir verður avlagdur roknskapur fyri land, kommunur og sosialar skipanir/grunnar, sum samlað sæð er almenni roknskapurin. Við hesari skipan verða sosialu grunnarnir sostatt ikki tiknir við í landsroknsskapin.”*

Landsstýrismaðurin helt tað fór at verða lættari at fáa undirtøku fyri hesari skipan hjá sosialu grunnunum, sum í dag eru uttanfyri landsroknsskapin.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at við K. nr. 95/2013 “um at lata roknskaparupplýsingar um alment virksema til búskaparlíga ráðlegging, stýring og eftirlit”, er heimild fingin til vega at krevja og taka ímóti mánaðarligum roknskapartølum frá ávísnum grunnum uttanfyri fíggjarlógina. Avtala er gjørd um tað

sama við ALS og Trygdargrunn fiskimanna. Skeið er hildið fyrri grunnunum, og tíðarættan gjörð fyrri, nær byrjað verður við innlatan av roknskapartølum.

3.2 Fíggjarstøðan 2012 (LG 2012/300-0000)

3.2.1 Fíggjarstøðan ikki fullfíggjað

Fleiri stovnar eru ikki við í fíggjarstøðuni.

Fleiri stovnar og grunnar eru ikki við í fíggjarstøðuni. Landsgrannskoðanin hevur í frágreiðingum síðani fyrst í nítíárunum víst á, at vit halda tað vera ivasamt, um grundleggjandi ásetingar í stýrisskipanarlógini um fíggjarlóg, roknskap og grannskoðan verða hildnar.

3.2.2 Avstemman av fíggjarstøðuni o.a.

Í sambandi við kanning av postum í fíggjarstøðuni í landsroknskapinum 2012 hava vit í stóran mun bygt á tey eftirlit og tær avstemmanir, ið Gjaldstovan stöðugt fremur.

3.2.3 Høvuðstøl

Á talvuni eru samandrættir úr fíggjarstøðunum við árslok árinum 2008 – 2012.

	2008	2009	2010	2011	2012
	mió.kr.				
OGN					
Kapitalinnskot	544	478	509	538	297
Virðisbrøv	1.089	1.239	1.239	1.336	1.386
Útlán	649	642	638	433	131
Áogn o.a.	490	491	575	515	591
Tøkur peningur	2.508	2.038	2.509	2.865	2.559
Ogn tilsamans	5.280	4.888	5.470	5.687	4.964
SKULD					
Skuld	3.590	3.903	4.954	5.599	5.414
Útjavningarkonta	1.690	985	516	88	-450
Skuld tilsamans	5.280	4.888	5.470	5.687	4.964

Fíggjarstøðan í landsroknskapinum er ein samandrættur av fíggjarstøðuni hjá øllum “vanligum” landsstovnum, sum eru við í fíggjarlógini. Harafturat eru nakrir postar, sum eru felags, t.d. størsti parturin av tøka peninginum og av skuldini. Fíggjargrunnurin frá 1992 er við undir “kapitalinnskot”, og partafeløg, sum landið eigur, eru tikin við undir “virðisbrøv”.

3.2.4 Fíggjarligur útbúnaður (LG 2012/300-0102)

Kapitalinnskot

	2010	2011	2012
	t.kr.		
Sambært roknskapinum	508.782	538.234	297.277

Kapitalinnskot fevnir um Fíggjargrunnin frá 1992, sum eigur 33,4% av P/f BankNordik.

Í 2011 hækkaði kapitalognin 29,4 mió.kr., úr 508,8 mió.kr. til 538,2 mió.kr., og í 2012 lækkaði kapitalognin 240,9 mió.kr. til 297,3 mió.kr. Kapitalognin verður javnað hvørt ár, soleiðis at hon samsvarar við eginpeningin í roknskapinum hjá Fíggjargrunninum fyrri fíggjarárið frammanundan. Sostatt verður ognin í landsroknskapinum javnað eitt ár afturút. Gjaldstovan hevur boðað frá, at av tí at roknskapurin hjá Fíggjargrunninum fyrri fíggjarár ikki er tøkur fyrr enn aftaná at landsroknskapurin er liðugur, og fyrri ikki at bóka eitt fyribils tal út frá einari meting, hevur Gjaldstovan valt at nýta tøluni úr seinast lidna roknskapinum hjá Fíggjargrunninum.

Sí talvu niðanfyrir:

	t.kr.	
Kapitalogn í landsfyrirtekum	2011	2012
Kapitalogn við ársbyrjan	508.782	538.234
Javning, kapitalognin samsvarar við eiginagnina í roknskapinum hjá Fíggingargrunninum	29.452	-240.957
Kapitalogn við ársenda	538.234	297.277

Viðmerkjast kann, at eginpeningurin í Fíggingargrunninum við ársenda 2012 var 285,2 mió.kr., t.v.s. 12,1 mió.kr. lægri enn við árslok 2011. Høvuðsorsøkin til lækkingina er, at partabrøvini í P/f BankNordik, sum Fíggingargrunnurin eigur 33,42% av, eru minkað í virði. Í ársfrásøgnini hjá Fíggingargrunninum fyri 2011 er ognarparturin í P/f BankNordik bókaður til 267,4 mió.kr., sum svarar til kursvirðið á partabrøvunum 31. desember 2011. Kursvirðið var 207,2 mió.kr. lægri enn við árslok 2010, tá ið kursvirðið var 474,6 mió.kr.

Í ársfrágreiðingini hjá Fíggingargrunninum fyri 2011 greiðir leiðslan frá, at kursurin á partabrøvunum hjá P/f BankNordik lækkaði úr 144 við árslok 2010 til 80 við árslok 2011.

Landsgrannskoðanin hevur samanborið tøluni í roknskapinum hjá Fíggingargrunninum frá 1992 við tøluni í landsroknskapinum árinum 2010 og 2011, umframt at vit hava eftirroknað ognarpartin í P/f BankNordik. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnst at.

Í nógv ár hevur Løgtingið í uppskotum til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin mælt til at fáa greiði á hesum roknskaparposti, soleiðis at ikki bert Fíggingargrunnurin, men eisini aðrir grunnar o.l., sum landið eigur, verða skrásettir í landsroknskapinum t.d. sum "Kapitalogn í landsfyrirtekum".

Landsstýrismaðurin hevur í oktober 2013 kunnað um, at hesir grunnar verða ikki tiknir við í landsroknskapin, men verða partur av samlaða almenna roknskapinum.

Løgtingið hevur fleiri ferðir mælt til at fáa greiði á postinum kapitalinnskot, soleiðis at eisini aðrir grunnar verða skrásettir í landsroknskapinum.

Virðisbrøv

	t.kr.		
	2010	2011	2012
Sambært roknskapinum	1.238.699	1.335.999	1.386.499

Frá 2010 til 2011 eru virðisbrøvini hækkað 97,3 mió.kr., og frá 2011 til 2012 eru tey hækkað 50,5 mió.kr. Orsøkin er, at partapeningurin í P/f Vága Floghavn er hækkaður við hesum upphæddum. Sambært roknskapinum hjá P/f Vága Floghavn fyri 2012 eru 17,9 mió.kr. av hækkingini á 50,5 mió.kr. ikki skrásettar sum felagskapitalur, men sum "Inngoldin felagskapitalur – ikki skrásettur", undir stuttfreistaðari skuld.

Yvirlit yvir partabrøv, sum eru skrásett í landsroknskapinum:

				t.kr.
Skrásett í landsroknskapinum	2010	2011	2012	Til skjals
P/f Vágatunnilin	160.300	160.300	160.300	Ja
P/f Norðoyatunnilin	235.000	235.000	235.000	Ja
P/f Føroya Tele	77.948	77.948	77.948	Ja
P/f Postverk Føroya	43.000	43.000	43.000	Ja
P/f Fiskaaling	17.375	17.375	17.375	Ja
P/f Føroya Lívstrygging	500	500	500	Ja
P/f Vága Floghavn	579.818	677.118	727.618	Ja
P/f Atlantic Airways	85.090	85.090	85.090	Ja ^{*)}
P/f Virðisbrævamarknaður Føroya	4.200	4.200	4.200	Ja
P/f Elektron	2.347	2.347	2.347	Ja
P/f Føroya Dátusavn	200	200	200	Ja
Sp/f Ítróttavædding	20	20	20	Nei
P/f Smyril Line	32.760	32.760	32.760	Ja
P/f Tjaldur	140	140	140	Nei
P/f Føroya Banki	1	1	1	Ja ^{*)}
Partabrøv tilsamans	1.238.699	1.335.999	1.386.499	

^{*)} Partabrøvini eru skrásett "elektroniskt" og tí pappírslays. Útskrift er fingin til vega frá Værdi-papircentralen.

Í sjei feløgum eigur landið allan partapeningin:

				t.kr.
Roknskapartøl 2012	Brutto vinningur	Ársúrslit	Samlað ogn	Eginpeningur
P/f Vágatunnilin	17.007	497	195.496	166.521
P/f Norðoyatunnilin	18.184	3.752	305.156	238.152
P/f Føroya Tele (samtak)	268.998	32.824	843.849	379.592
P/f Postverk Føroya	59.515	-2.565	141.678	20.909
P/f Fiskaaling	14.035	-461	28.324	17.787
P/f Føroya Lívstrygging (samtak) ^{*)}	202.876	-543.722	1.479.528	108.149
P/f Vága Floghavn	27.407	-3.827	736.625	699.896
Tilsamans	608.022	-513.502	3.730.656	1.631.006

^{*)} Tryggingargjöld fyri egna rokning tilsamans

Viðmerkjast skal, at parturin hjá minnilutapartaeigarunum av eginpeninginum í Føroya Tele var 12 mió.kr. (í dótturfeløgum hjá Føroya Tele).

Samlaða úrslitið hjá hesum feløgum var eitt hall á 513,5 mió.kr. eftir skatt, og samlaði eginpeningurin var 1,6 mia.kr. Til samanberingar kann verða nevnt, at í 2011 var samlaða úrslitið hjá somu feløgum eitt hall á 268,1 mió.kr., og eginpeningurin var 2,2 mia.kr.

Høvuðsorsøkin til samlaða hallið í 2012 er, at Føroya Lívstrygging hevði eitt hall á 544 mió.kr. Sambært ársfrásøgnini hjá Føroya Lívstrygging fyri 2012 kemst hallið av, at partabrøv felagsins í P/f Lív lívs- og pensjónstryggingarfelag eru niðurskrivað til 0. Niðan fyri er talva yvir broytingina av eginognini í 2011 og 2012:

	t.kr.
Broyting í eginognini hjá Føroya Lívstrygging - samtak	
Eginogn 1. januar 2011	89.304
Úrslit 2011	-315.978
Javning av landskassaveðhaldi	949.404
Eginogn 31. desember 2011	722.730
Javning av landskassaveðhaldi í.s.v. flyting til dótturfelag	-70.859
Eginogn 1. januar 2012	651.871
Úrslit 2012	-543.722
Eginogn 31. desember 2012	108.149

Vinnumálaráðið kunnaði í 2010 um, at tað var farið undir eina tilgongd at einskilja P/f Føroya Lívstrygging í samsvari við LI. nr. 59/2006 “um at einskilja P/f Føroya Lívstrygging”.

Í desember 2012 boðaði Føroya Lívstrygging frá, at 17 fakfeløg høvdu tikið seg saman at keypa Føroya Lívstrygging, og at keypsáttmáli var undirskrivaður 14. desember 2012. Keypið var treytað av, at Tryggingareftirlitið og avvarandi myndugleiki góðkendu keypið.

Í mai 2013 hevur Vinnumálaráðið kunnað um, at fyri at gera tryggingarvirksemið hjá Føroya Lívstrygging greiðari, og til tess at áseta, hvussu landskassaveðhaldið skal handfarast, verður tryggingarvirksemið í felagnum skipað av nýggjum, áðrenn ein avhending fer fram.

Í leiðslufrágreiðingini í ársfrásøgnini fyri P/f Føroya Lívstrygging fyri 2012 verður m.a. soleiðis greitt frá um umskipanina:

“Í sambandi við einskiljingartilgongdina av LÍV-samtakinum, sum hevur verið seinnu árin, bleiv nýtt felag stovnað pr. 1. januar 2012 (P/F Lív lívs- og pensjónstryggingarfelag). Í hesum sambandi blivu allar tryggingaravtalurnar í P/F Føroya Lívstrygging fluttar yvir í nýggja felagið, soleiðis at viðskiftatreytirnar eru óbroyttar í mun til landskassans veðhaldsskyldu mótvegis tryggingartakaranum.

Í sambandi við omanfyri nevndu umlegging er P/F Føroya Lívstrygging vorðið eitt fíggjarligt haldfelag (finansielt holdingfelag) hjá P/F Tryggingarfelagnum Lív (Lív 2). Felagið er umskipað til at vera eitt ognar- og umsitingarfelag vegna dótturfeløgin. Felagið umsitir somuleiðis dagliga raksturinn av P/F Lív lívs- og pensjónstryggingarfelag.

Í sambandi við omanfyri nevndu broyting er virksemið hjá P/F Lív lívs- og pensjónstryggingarfelag skilt frá restini av samtakinum soleiðis, at felagið ikki verður partur av P/F Lívstrygging samtakinum. Tískil er roknskapurin hjá hesum felag ikki ein partur av roknskapinum hjá móðurfelagnum.”

Samlað roknskapartøl hjá feløgum

Yvirlit yvir samlaðu roknskapartølini árin 2008 – 2012 fyri feløg, sum landið eigur allan partapeningin í, síggjast á talvuni niðanfyri:

				t.kr.
Roknskapartøl samlað, landið eigur allan partapeningin	Brutto vinn-ingur/søla	Ársúrslit	Samlað ogn	Eginpeningur
2008	925.524	-42.241	5.005.434	1.300.876
2009	695.048	-23.045	5.185.597	1.421.735
2010	714.585	27.672	5.983.268	1.524.940
2011	732.782	-268.123	7.241.118	2.201.249
2012	608.022	-513.502	3.730.656	1.631.006

**Samlað roknskapartøl
fyri feløg sum landið
eigur.**

Virðismeting

Gjaldstovan hefur sett reglur fyri, hvussu partabrøv eiga at verða goymd. Tá ið tey verða keypt, skulu tey verða latin Gjaldstovuni. Sama er galdandi fyri onnur virðisbrøv. Reglurnar viðgera ikki upp- og niðurskrivingar av partapeningi.

Skrásetti partapeningurin í landsroknskapinum gevur onga ábending um ítøkiliga virðið.

Í landsroknskapinum 2012 er partapeningurin skrásettur við keypsvirðinum. Talan er bæði um keyp til undirkurs, til yvirkurs og til útgávukurs. Skrásetti partapeningurin gevur sostatt onga ábending um ítøkiliga virðið á feløgnum.

Innara virðið/kursvirðið, sambært ársfrásagnunum fyri 2012 hjá 11 feløgum, samanborið við keypsvirðið:

2012	Keypsvirðið smb. landsroknskapinum	Innara virðið/kursvirðið ^{*)}	t.kr.
P/f Vágatunnilin	160.300	166.521	
P/f Norðoyatunnilin	235.000	238.152	
P/f Vága Floghavn	727.618	699.896	
P/f Føroya Tele	77.948	379.592	
P/f Postverk Føroya	43.000	20.909	
P/f Fiskaaling	17.376	18.248	
P/f Føroya Lívstrygging	500	108.149	
P/f Atlantic Airways	85.090	*) 85.294	
P/f Virðisbrævamarknaður Føroya	4.200	5.119	
P/f Elektron	2.347	9.592	
P/f Smyril Line	32.760	37.340	
Partabrøv, tilsamans	1.386.139	1.768.812	

^{*)} Á talvuni er innara virðið brúkt í øllum fyrirkunum uttan í P/f Atlantic Airways, sum er skrásett á keypsskála. Har er brúkt kursvirðið 31. desember 2011 á íslenska keypsskalanum.

Sum sæst í yvirlitinum, er keypsvirðið í fleiri førum munandi lægri enn innara virðið/kursvirðið. Í sambandi við ætlaðu einskiljingarnar av almennum fyrirkunum hava vit mælt til at endurskoða verandi roknskaparreglur og at umhugsa at fara yvir til at nýta innara virðið/kursvirðið.

Fígjarmálaráðið kunnaði í oktober 2005 um, at ráðið ætlaði at nýta innara virðið í landsroknskapinum 2005. Tað varð ikki gjørt tá, og er heldur ikki gjørt í landsroknskapinum eftirsíðan.

Sambært landsstýrismanninum hefur Gjaldstovan slept ætlanini at nýta innara virðið í landsroknskapinum, í øllum førum fyríbils.

Í 2008 kannaði Landsgrannskoðanin, um partabrøvini, í teimum førum har “pappírs” partabrøv eru, vóru til skjals. Landsgrannskoðanin fekk goymsluyvirlit frá Værdipapircentralen, har partabrøvini bert eru elektroniskt skrásett. Síðani hefur Landsgrannskoðanin bert kannað broytingar í partabrævagoymsluni.

Vinningsbýti hjá partafeløgum, har landskassin er einasti partaeigari:

	2010	2011	2012
P/f Føroya Tele	6.000	6.000	9.000

Harumframt fekk landskassin 4.690 t.kr. í 2012 í vinningsbýti frá P/f Atlantic Airways, har landið eigur 67% av partapeninginum.

Rentu- og avdráttarfrí útlán

	t.kr.		
	2010	2011	2012
Rentu- og avdráttarfrí lán, ársbyrjan	185.390	224.286	253.997
Tilgongd í árinum	42.000	33.100	17.218
Frágongd í árinum	-3.104	-3.389	-2.187
Rentu- og avdráttarfrí lán, ársenda	224.286	253.997	269.028
Sett av móti tapi	0	-253.997	-269.028
Sambært roknskapinum	224.286	0	0

Talan er um lán til Framtaksgrunnin, lán til sjálvsagnarstovnar og studningslán sambært LI. nr. 34/1993, LI. nr. 48/1964, LI. nr. 42/1976, LI. nr. 26/1997 og LI. nr. 48/2009.

Rentu- og avdráttarfríu lánini eru hækkað 15 mió.kr. frá 2011 til 2012. Studningslán eru veitt sambært LI. nr. 48/2009 “um studningslán til ellis- og røktarheim og eldrasambýli”, til ellis- og røktarheimið í Vági, røktarheim í Tórshavn og røktarheim í Klaksvík, tilsamans 17,2 mió.kr. Í 2011 er ein frágongd av rentu- og avdráttarfríum lánunum á 2,2 mió.kr.

Í landsroknskapinum 2012 er kunnað um, at viðgerðin av rentu- og avdráttarfríum lánunum er broytt soleiðis, at lánini, netto, verða tikin við í roknskapin við virðinum 0 kr. Orsøkin er, at talan er um treytað lán, sum bert skulu rindast aftur, um bygningar o.t., sum lán eru veitt til, verða brúkt til annað enn endamálið. Primofíggjarstøðan varð javnað við 254 mió.kr.

Virðið á rentu- og avdráttarfríu lánunum er sett til 0 kr.

Landsgrannskoðanin hevur hugt eftir tilgongdunum í 2012 í rentu- og avdráttarfríu lánunum. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnst at.

Útlán

	t.kr.		
	2010	2011	2012
Útlán, ársbyrjan	675.296	632.939	653.714
Tilgongd í árinum	40.692	34.629	16.629
Frágongd í árinum	-83.049	-13.854	-318.122
Útlán, ársenda	632.939	653.714	352.221
Sett av ímóti tapi	-219.315	-220.628	-221.374
Sambært roknskapinum	413.624	433.086	130.846

Talan er um veðhaldsútleigg, lestrarlán, ymisk vinnulán, serlán, kurslán og stuðulslán. Útlánini eru lækkað 301,5 mió.kr. frá 2011 til 2012. Høvuðsorsøkin til lækkingina er, at Ríkisstjórn Íslands í 2012 hevur goldið aftur gjaldførslán á 300 mió.kr. Broytingar annars eru bert smærri tilgongdir og vanligt afturgjald.

Sett er av ímóti tapi. Virðið á veðhaldsútleiggum, serlánunum, kurslánunum og stuðulslánunum sambært roknskapinum er sett til 0 kr. Avsetingin svarar í høvuðsheitum til útlán til privata vinnu, sum ikki frammanundan eru avskrivað ella lögð um til rentu- og avdráttarfrí útlán.

Landsgrannskoðanin hevur hugt eftir broytingum frá árslok 2011 til árslok 2012. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnst at.

3.2.5 Áogn (LG 2012/300-0103) Skatta-, toll- o.t. skuldarar

	2010	2011	2012
Áogn landskassans	384.337	389.196	501.364
Sett av	-124.517	-137.211	-159.397
Sambært roknskapinum	259.820	251.985	341.967

Broytingin frá 2011 til 2012 er, at skuldararnir eru øktir 90 mió.kr. netto. Størstu broytingarnar kunnu útgreinast soleiðis:

Broytingar 2011 – 2012	t.kr.
Tollavgjöld	94.438
Kapitalvinningsskattur	4.094
Felagsskattur	-2.572
Meirvirðisgjald	-3.177
Vanligur landskattur	-13.230

Tænastu-, vøru- og aðrir skuldarar

Talan er um tænastu- og vøruskuldarar hjá Apoteksverkinum, Landsverk, Kringvarpinum, sjúkrahúsunum og øðrum stovnum. “Aðrir skuldarar” eru m.a. ikki avroknað yvirskot (føroyski parturin) frá danska Tjóðbankanum, endalig uppgerð av ríkisstuðli umframt aðrar inntøkur og endurgjöld, sum vanliga verða tíðaravmarkað fyrri at geva eina rætta mynd av áognini. Eisini er talan um millumrokningar við landsstovnar, lønarútgjaldsskipanir, skipanir hjá TAKS, kommunum o.a.

Niðan fyri er ein útgreining av størstu upphæddunum:

	2010	2011	2012
Apoteksverkið	13.989	20.705	20.256
Útgildið yvirskot frá Landsbanka Føroya	15.359	13.473	15.131
Kringvarp Føroya	17.316	12.487	13.815
Landsverk, inntøkufiggjað virksemi	20.204	40.071	12.762
Landssjúkrahúsið	19.998	6.107	12.696
Kapitalvinningsskattur, tíðaravmarking	22.399	14.844	12.118
Føroya Realkreditstovnur	47.597	0	0
Ymiskir skuldarar	98.813	92.309	93.082
Tilsamans, sambært roknskapinum	255.675	199.996	179.860

Broytingin frá 2011 til 2012 er netto ein lækking á 20,1 mió.kr. Í høvuðsheitum stavar lækkingin frá, at áognin av inntøkufiggjaðum virksemi hjá Landsverki er lækkað 27,3 mió.kr., og áognin hjá Landssjúkrahúsinum er hækkað 6,6 mió.kr.

Landsgrannskoðanin hevur tikið stakroyndir av tænastu, vøru- og øðrum skuldarum fyrri árið 2012 fyrri at kanna, um upphæddirnar eru rættar og rætt bókaðar. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnst at.

3.2.6 Goymslur

	2010	2011	2012
Sambært roknskapinum	59.212	62.579	68.988

Talan er um vørugoymslurnar hjá Rúsdrekkasølu Landsins, Apoteksverkinum, Strandfaraskipum Landsins, Nám (útgávuvirksemi), Landsverk og Tekniska skúla í Klaksvík.

Netto er virðið á goymslunum hækkað 6,4 mió.kr. frá 2011 til 2012. Høvuðsorsøkin til hækkingina er, at virðið á goysmluni hjá Apoteksverkinum er hækkað 7,5 mió.kr.

Landsgrannskoðanin hevur samanborið bókaðu goysmluna í landsroknskapinum við goysmlurnar í serstøku roknskapunum við árslok 2012 hjá Rúsdrekkasølu Landsins, Strandfaraskipum Landsins, inntøkufíggaðum virkseml hjá Landsverk, Apoteksverkinum og Tekniska Skúla í Klaksvík. Hinir stovnarir gera ikki serstakan roknskap. Bókaða goysmluvirðið í landsroknskapinum stemmaði við roknskapirnar hjá stovnunum, tó ikki hjá Strandfaraskipum Landsins og Tekniska Skúla í Klaksvík.

Bókaða goysmlan í landsroknskapinum hjá Strandfaraskipum Landsins var 280 t.kr. størri enn í roknskapinum hjá Strandfaraskipum Landsins. Bókaða goysmlan sambært landsroknskapinum hjá Tekniska Skúla í Klaksvík var 204 t.kr., men sambært serstaka roknskapinum hjá skúlanum, var ongin goysmla við árslok 2012.

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 kannað bókað goysmluna hjá Námi. Sambært upplýsingum frá Námi um prísir og nøgd, kann Landsgrannskoðanin ikki sannað, at goysmluvirðið í landsroknskapinum við árslok 2012 er rætt (sí brot um Nám undir Mentamálum).

3.2.7 Ognir og útbúnaður (LG 2012/300-0101)

Sambært § 20 í roknskaparkunnngerðini skal yvirliit yvir ognir og útbúnaður vera á øllum stovnum. Sambært rundskrivi frá Fíggjarmálaráðnum 1. februar 2001 “um roknskaparreglugerðir” skulu allir stovnar hava yvirliit yvir innbúgv, maskinur, bøkur og annan virðismiklan útbúnaður við stóði í roknskaparskjølum, og skulu yvirliitini m.a. fevna um slag, útveganarvirði, livitíð, og hvar ognin er. Vit hava fleiri ferðir víst á, at bert fáir stovnar hava dagførd yvirliit.

Bert fáir stovnar hava yvirliit yvir ognir og útbúnaður.

Í sambandi við vitjanir á stovnum í 2013 staðfestu vit aftur, at enn eru fleiri stovnar, sum ikki hava dagførd yvirliit yvir ognir og útbúnaður.

Í oktober 2012 kunnaði landsstýrismaðurin í fíggjarmálum um, at framvegis er ætlanin, at Fíggjarmálaráðið saman við Gjaldstovuni skal fremja málrættað átøk fyri at fáa stovnar landsins at hava dagførd ognaryvirliit. Sum liður í hesum er ætlanin at lækka smálutakrivið til ognaryvirliit. Tískil verður lagt upp til, at § 20, stk. 2, í roknskaparkunnngerðini verður strikað og stk. 3 broytt samsvarandi. Sambært stk. 2 skulu stovnarir hava eitt yvirliit yvir útbúnaður o.t., hvørs keypsvirði er minni enn 75 t.kr. Í yvirliitinum skal eisini vera útbúnaður, sum er á stovninum, men sum onnur enn stovnurin eiga.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at roknskaparkunnngerðin frá 2007 og roknskaparrundskrivið frá 2001 verða eftir ætlan dagførd seinni í ár, og tá verður spurningurin viðgjørdur.

Landsgrannskoðanin kann bert enn eina ferð staðfesta, at reglurnar um at skráseta ognir og útbúnaður, sum komu í gildi í 2001, verða ikki hildnar, og enn eru reglurnar óbroyttar.

3.2.8 Tøkur peningur (LG 2012/300-0104)

Inniogn í Landsbankanum

	2010	2011	t.kr. 2012
Sambært roknskapinum	1.880.890	2.514.389	2.174.713
Harav minstainnlán	1.870.000	1.780.000	1.875.000
Munur	-10.890	734.389	299.713

Landsgrannskoðanin hevur kannað, um saldurnar á bankakontunum hjá landskassanum stemma við landsroknskapin. Munur var á einari kontu, orsakað av einari feilbóking. Feilbókingin hevði við sær, at inniognin í Landsbankanum sambært

landsroknaskapinum er 3,6 mió.kr. ov lítil, men hinvegin er ognin á banka-, giro og kassapeningi ov stór við somu upphædd. Feilurin er rættaður í 2013. Landsgrannskoðanin hevur annars onki at finnast at.

Landsbanki Føroya er tikin av. Umsitingin av gjaldførinum er flutt Gjaldstovuni.

Sambært § 6 í LI. nr. 57/1978 “um Landsbanka Føroya” er Landsbankin banka-samband landskassans. Sambært § 2 í LI. nr. 31/1995 “um landskassans innlån og lán í Landsbankanum” skulu innláníni í Landsbankanum í minsta lagi svara til 15% av bruttotjóðarúrtøkuni árið frammanundan. Viðmerkjast kann, at sambært Hagstovu Føroya er bruttotjóðarúrtøkan fyri 2011 13,3 mia.kr. Sostatt skuldi minstainnlánið í Landsbanka Føroya í 2012 verið um 2 mia.kr.

LI. nr. 57/1978 “um Landsbanka Føroya” varð við LI. nr. 138/2012 sett úr gildi, og Landsbanki Føroya er tí tikin av við virknaði frá 1. apríl 2013. Umsitingin av gjaldføri og skuld landsins bleiv flutt til Gjaldstovuna við heimild í LI. nr. 140/2012 “um landsins gjaldføris- og skuldarfyrising”. Sambært lógini er sett eitt gjaldstovuráð, ið er ovasti myndugleiki fyri landsins gjaldføris- og skuldarviðurskipti.

Banka-, giro- og kassapeningur

	2010	2011	2012
Sambært roknskapinum	628.704	350.476	384.228

t.kr.

Roknskaparposturin vísir ikki, hvussu nógv “landið” tilsamans hevur standandi á banka- og girokontum. Fleiri landsstovnar og -grunnar við leysum tilknýti til fíggarlóg ella landsbókhald hava nógv pening standandi í virðisbrøvum og á peningastovnskontum, sum ikki eru við í landsroknaskapinum.

Upphæddin í 2012 kann sundurgreinast í tær banka- og girokontur, sum Gjaldstovan umsitur, og tann partin av banka- og girokontum, sum aðrir stovnar umsita. Gjaldstovan umsitur 223,6 mió.kr. (ella um 58%) av upphæddini.

Almannaverkið, Kringvarp Føroya, Apoteksverkið, Akstovan og Rúsdrekkasøla Landsins hava tilsamans 65 mió.kr. standandi á peningastovnskontum við árslok 2012.

3.2.9 Skuld (LG 2012/300-0201/0202) Innanlandsskuld, langfreistað

	2010	2011	2012
Sambært roknskapinum	3.708.227	4.346.098	4.254.431

t.kr.

Við árslok 2012 var talan um 4 lánsbrævarøðir:

- Ein lánsbrævarøð (FO-LB 140407), áljóðandi 1.650 mió.kr., sum fellur til gjaldingar 7. apríl 2014.
- Ein lánsbrævarøð (FO-LB 150611), áljóðandi 1.128 mió.kr., sum fellur til gjaldingar 11. juni 2015.
- Ein lánsbrævarøð (FO-LB 160622), áljóðandi 1.350 mió.kr., sum fellur til gjaldingar 22. juni 2016.
- Ein lánsbrævarøð (FO-LB 180610), áljóðandi 58 mió.kr., sum verður niðurgoldin fram til 10. juni 2018.

Tilsamans var áljóðandi skuldin 4.186 mió.kr. við árslok 2012.

Farið er yvir til at brúka amortiserings-meginregluna.

Sambært landsroknaskapinum eru meginreglurnar, hvussu lánsbrøv og broytingar í kursvirðum verða viðgjørd, broyttar í 2011, soleiðis at skuldin ikki sum áður verður tikin upp til marknaðarvið. Í staðin fyri er farið yvir at nýta amortiserings-meginregluna. Tað merkir, at lánsbrøv verða tikin við í fíggarstøðuna við áljóðandi virði, og møguligir kursmunir, sum koma í sambandi við útgávuna, verða avskrivaðir liniert yvir ætlaðu afturgjaldstíðina. Verður partur av lánsbrævarøð keyptur aftur fyri

tíð, verður tann parturinn av útgávukursmuninum, sum hoyrir til henda partin, avskrivaður í afturgjaldsárinum. Sambært landsroknskapinum er endamálið við broytingini, at rentuútreiðslur landskassans, har kursmunir eisini verða bókaðir, ikki skulu verða merktar av teimum sveigjum, sum leypanði broytingar í kursvirðinum kunnu hava við sær.

Meginparturinn av brævalánunum verða seld uttanlands, og óvist er, hvør “keyparin” er. Heitið á roknskaparpostinum, “Innanlandsskuld, langfreistað”, er tí helst ikki so beinrakið.

Annars kann verða viðmerkt, at Fígging landsins á Gjaldstovuni vegna landskassan í juni 2013 hevur tikið eitt nýtt lánsbrævalán á 1.000 mió.kr. (FO-LB 170627). Hinvegin hevur Fígging landsins eisini, fyri tíð, í juni 2013 afturgoldið 425 mió.kr. av FO-LB 140407.

Uttanlandsskuld, langfreistað

	t.kr.		
	2010	2011	2012
Sambært roknskapinum	500.000	500.000	500.000

Talan er um eitt lán á 500 mió.kr., sum stavar frá avtaluni 10. juni 1998 ímillum donsku stjórnina og Landsstýrið. Sambært avtaluni er lánið rentu- og avdráttarfrítt við teimum treytum, sum standa í lánsavtaluni: “Afviklingen af lånet aftales i takt med eventuelle indtægter fra fremtidig råstofudvinding. Dog afskrives gælden efter 20 år, såfremt der ikke på det tidspunkt er startet udvinding af råstoffer.”

Partur av langfreistaðu skuldini, ið fellur til gjaldingar í komandi ári

	t.kr.		
	2010	2011	2012
Sambært roknskapinum	20.957	1.171.100	1.008.800

Sambært Fígging landsins vórðu veruligu afturgjöldini:

- Eftir skránni fullu í 2011 16 mió.kr. til gjaldingar, og eyka vórðu goldnar 745 mió.kr. Tilsamans vórðu goldnar 761 mió.kr. av FO-LB 120610. Í landsroknskapinum stóðu 21 mió.kr. til at falla til gjaldingar í 2011.
- Eftir skránni fullu í juni 2012 1.155 mió.kr. til gjaldingar av FO-LB 120610 og 16,1 mió.kr. av FO-LB 180610. Harumframt vórðu goldnar eyka 52,8 mió.kr. av FO-LB 180610. Tilsamans vórðu goldnar 1.224 mió.kr. í 2012. Í landsroknskapinum stóðu 1.171 mió.kr. at falla til gjaldingar í 2012.

Sambært Búskaparskipan landsins eru í juni 2013 goldnar 8,8 mió.kr. av FO-LB 180610. Harafturat eru í juni 2013 goldnar fyri tíð 425 mió.kr. av FO-LB 140407. Tilsamans eru 433,8 mió.kr. goldnar pr. september 2013. Sambært Fígging landsins var ætlanin at rinda 1 mia.kr. av FO-LB 140407 fyri tíð í 2013. Í landsroknskapinum standa 1.009 mió.kr. at falla til gjaldingar í 2013.

Stuttfreistað skuld (onnur skuld)

	t.kr.		
	2010	2011	2012
Sambært roknskapinum	745.711	752.871	660.048

Talan er í høvuðsheitum um vanligar kreditorar, millumrokningar við kommunur, tíðaravmarkingar og skuld, sum eru greidd til útgjaldingar frá ymiskum skipanum. Skrásettu upphæddirnar í landsroknskapinum samsvara við sundurgreiningar, sum liggja aftanfyri.

Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum kannað stuttfreistaða skuld, um upphæddirnar eru rættar, og um tær eru bókaðar rætt. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnst at.

Útjavningarkonta (LG 2012/300-0203)

	2010	2011	t.kr. 2012
Salda 1. januar	1.063.784	517.412	87.776
RLÚ-úrslit	-566.574	-312.006	-31.197
Ymiskar broytingar	18.543	-117.630	-506.678
Salda 31. desember	515.753	87.776	-450.099

Saldan á útjavningarkontuni við ársbyrjan 2011 samsvarar ikki við salduna við árslok 2010. Munurin er 1,7 mió.kr. Orsøkin er, at Gjaldstovan hevur gjørt ymiskar javningar til roknskapin fyri 2011 í mun til 2010.

“Ymiskar broytingar” fevnir um broytingar í fíggarstøðuni, sum ikki verða førðar yvir raksturin. Talan er m.a. um tækniligar munir, sum standast av broytingum í roknskaparmeginreglum, rættingum av skeivum bókingum, sum viðvíkja undanfarin ár, avtøkum av grunnum, úrslitum hjá internum grunnum, broytingum í avsetingum, mótbókingum til útlánsrokskap og mótbókingum til kapitalinnskot.

Útjavningarkontan líkist ikki “kontu fyri eginpening” í einum privatum virki. Ognirnar í landsrokskapinum verða virðismettar øðrvísi, og materiell støðisogn, t.d. bygningar, skip og vegir, verða ikki virðismett í roknskapinum. Útjavningarkontan hevur tí so at siga bert eitt tækniligt endamál.

3.3 Tænastumannaeftirlønir o.t. (LG 2012/203-0181)

Í frágreiðingum seinastu mongu árinum hevur Landsgrannskoðanin víst á, at umsitingin av tænastumannaftirlønnum hevur ikki verið nøktandi.

Á síðu 244 í landsrokskapinum 2012 undir “Veðhalds- og eftirlønarskyldur” stendur soleiðis:

Nettoskylda landskassans til eftirlønir er mett til 3,46 mia.kr.

“Landskassin hevur skyldu at rinda teimum eftirløn, sum hava verið tænastumenn, løgmennt, landsstýrismenn ella lögtingsmenn. Somuleiðis hevur landskassin partvísa/fulla eftirlønarskyldu fyri lærarar í fólkháskúlanum, á Sernámsdeplinum, í Adventistaskúlanum, teknisku skúlanum, handilsskúlanum, Føroya læraraskúla og pedagogum á forsorgarstovnum, umframt á øðrum økjum, sum landið hevur yvirtikið frá dønum.

Gjaldstovan hevur seinastu árinum skrásett tænastumannaskyldurnar og fingið ein aktuar at meta um, hvat tað hevði kostað, hevði landið keypt seg leyst frá skylduni nú. Úrslitið er 3,86 mia.kr. Av hesum verður mett, at danir eiga umleið 400 mió.kr. av skylduni. Nettoskylda landskassans er sostatt 3,46 mia.kr.

Tá ið skyldan er roknað, er roknað við einari rentu á 1%. Tað er rentan, sum aktuarurin hevur mett at vera mest sannlíka í løtuni. Rentan er roknað sum munurin millum tað avkastið, sum eitt lívstryggingarfelag hevði kunnað fingið burturúr og mettu lønarhækkana í tíðarskeiðnum. Rentustøðið, sum roknað verður við, ávirkar upphæddina ógvuliga nógv.”

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at hann heldur tænastumannaftirlønirnar vera nøktandi umsitnar. Stórt sæð alt tilfar fingið til vega, og tað síðsta verður nú skrásett.

3.4 Umsiting av skatti, avgjældum o.ø.

3.4.1 Stuðul til rentuútreiðslur (LG 2012/203-0224)

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 grannskoðað stuðul til rentuútreiðslur. Lógin gevur heimild til at lata stuðul til bústaðar-, útbúgvingar- og veðhaldslán. Grannskoðanin hevur fevnt um latna stuðulin til bústaðarlán.

Lógargrundarlag

Stuðul til rentuútreiðslur verður goldin út sambært LI. nr. 148/1996 “um stuðul til rentuútreiðslur av lánum” v.s.b. Sambært lógini verður rentustuðul veittur fyri rentur av bústaðarlánum, lánum til útbúgving og veðhaldslánum.

Lógin ásetur, at tann hevur rætt til rentustuðul, sum er skrásettur í landsfólkayvirlitinum sum búgvandi í Føroyum, er fult skattskyldugur í Føroyum, og sum hevur rentur av stuðulsheimilaðum lánum. Harumframt verður sambært § 3 bert goldin rentustuðul fyri matrikkulin ella bústaðareindina, har viðkomandi verður hildin at búgva, t.e. tann bústaður, sum viðkomandi persónliga og fíggjarliga er mest knýttur at (miðdepilin í lívsáhugamálunum).

Í K. nr. 101/1997 “um skjalprógv, tá ið søkt verður um rentustuðul” er í § 4, stk. 3, ásett, at tann, sum søkir um rentustuðul fyri tey lán, sum hava rætt til stuðul, skal við skjalprógv sanna, at hann er eigari av matrikklinum. Hetta skjalprógv er útskrift frá tinglýsingini.

Játtan

Til stuðul til rentuútreiðslur í 2012 eru játtaðar 130.077 t.kr. á høvuðskontu 3.22.4.01. Í § 5 í lógini er ásett, hvussu stórir stuðulin er í prosentum av rentuútreiðslunum, og í § 6 er ásett, hvussu stuðulin verður býttur ímillum land og kommunu. Sambært lógarbroytingini, sum kom í gildi 1. januar 2013, verður býtið millum land og kommunur broytt soleiðis, at parturin hjá kommununum hækkar og landsins partur lækkar. Býtið millum land og kommunur frá 2009 er sostatt:

Prosentbýtið millum land og kommunu er broytt.

Ár	Land	Kommuna	Tilsamans
2009	27,0%	13,0%	40,0%
2010	26,0%	13,0%	39,0%
2011	25,0%	13,0%	38,0%
2012	24,0%	13,0%	37,0%
2013	20,5%	15,5%	36,0%
2014 og seinni	19,5%	15,5%	35,0%

Sambært Búskaparskipan landsins er játtan og nýtsla fyri árin 2005 – 2012:

mió.kr.

Ár	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Roknskapur	56,4	57,2	83,0	112,5	113,0	92,4	79,0	83,7
Fíggjarlóg	58,0	46,5	66,7	101,0	108,0	99,0	87,0	78,0
Eykajáttan	0,0	5,0	0,0	0,0	5,0	-4,0	-5,0	6,0
Minni-/meirnýtsla	1,6	-5,7	-16,3	-11,5	0,0	2,6	3,0	0,3

Sambært landsrokskapinum fyrir árin 2006 – 2012 er munur í avrokningini av kommununnar og landsins parti av stuðlinum, soleiðis at bítisprosentíð ikki er í samsvari við lógartekstin. Í 2012 er munurin 665 t.kr.

	t.kr.	
Kontu heiti	2011	2012
Tilskot til einstaklingar	122.898	130.077
Flyting frá kommunum til landið	-43.886	-46.368
Roknað sambært lógarteksti	-42.044	-45.703
Munur	1.842	665

Sambært TAKS er tað natúrligt, at munur er millum hesi tøl, tá ið lógarásettu prosentini broytast frá einum ári til annað. Hetta kemst av, at ein partur av rentu-stuðlinum, ið verður goldin í einum ári, viðvíkur undanfarna ári. Fíggjarmálaráðið hevur heitt á TAKS um at gera eina gjøllari greining av mununum, ið viðvíkja 2011 og 2012.

Rentustuðul til bygging av egnum bústaði

Rentustuðul verður veittur til lán til egnan bústað, tá ið bústaðurin er liðugt bygdur, og umsøkjarin er fluttur í bústaðin.

TAKS greiddi frá, at rentustuðul kann bert latast fyri eini hús. Hava eini hjún tvinni hús ella fleiri, fæst rentustuðul bert fyri tað eina húsið, sjálvt um tey búgva í báðum. Tá krevst at tey velja, hvat hús rentustuðulin skal latast fyri, annars ásetur TAKS tað. Er talan um pør, sum ikki eru gift, fáa tey rentustuðul fyri bæði húsini.

Rentustuðulsútgjaldið steðgar av ymiskum orsøkum, t.d. um:

- Lánið hækkar upp um mest loyvda markið. Tað, tí at peningastovnurin hevur loyvt einari hækking av láninum, ella tí bert renta verður goldin. Tá ið rentan verður tilskrivað triðja hvønn mánað, og gjøldini fella hvønn mánað, kann henda, at samlaða lánsupphæddin fer upp um lánshámarkið.
- Bústaðurin er broyttur. Bústaðarbroyingin kann vera, tí viðkomandi hevur broytt bústað, men tað kemur fyri, at kommunan broytir veganøvn og hvørji hús liggja á hvørjari gøtu.

TAKS greiddi frá, at tá ið rentustuðulskoyringar verða koyrdar, verður feillisti skrivaður út, og tá verður kannað og viðgjørt, hvørjir feilir eru.

Átak um rættar upplýsingar

Í 2010 fór TAKS undir eitt átak, sum skuldi tryggja, at tey, sum finga rentustuðul útgoldnan, luku treytirnar í lógini. TAKS sendi brøv til tey, sum finga rentustuðul goldnan út, við áheitan um at vátta, hvat lánið var brúkt til. Innkomnu svarini førdu til, at um 700 fráboðanir vórðu sendar út um broyting í rentustuðlinum.

Úrslitið var, at 1,9 mió.kr. vórðu kravdar inn aftur av ov nógv útgoldnum rentustuðli. TAKS hevur greitt frá, at orsøkirnar m.a. vóru at persónarnir, sum finga rentustuðul, ikki búðu á matrikklinum, at talan var um grundstykki, ella at lánini vórðu nýtt til annað enn bústað.

Málsviðgerð

Skrivligar mannagongdir

TAKS hevur trý skjøl, sum eru viðkomandi fyri málsviðgerðina og umsitingina av rentustuðli:

- Leiðreglur um rentustuðul
- Eftirlit rentustuðul
- Kekklisti um húsalán

Innaneftirlit

Sambært TAKS kanna málsviðgerarnir upplýsingarnar, sum verða latnar við umsóknunum um rentustuðul.

Hvønn mánað verða listar skrivaðir út fyri hvørja feilkotu, t.d. vísir ein feilkota til broyting í viðurskiftunum hjá útgjaldsmóttakaranum, ein onnur at lánið er hækkað, ella móttakarin er fluttur. Harumframt verður listi skrivaður út yvir øll útgjöld, sum eru 5.000 kr. ella hægri. Listarnir, sum verða gingnir ígjøgnum verða skrásettir í journalini.

Sambært “Leiðreglur um rentustuðul” er *“bygt inn í skipanina automatiskt eftirlit, soleiðis at bert tey, sum eru fult skattskyldug, fáa útgoldið rentustuðul.”*

Stakroyndir

Landsgrannskoðanin tók 30 stakroyndir av málum, sum blivu avgreidd í 2012. Av teimum vóru 24 umsóknir um rentustuðul til sethúsalán og 6 umsóknir um rentustuðul til lestrarlán. 27 umsóknir vóru játtaðar, og 3 vóru noktaðar.

Landsgrannskoðanin kannaði, um umsøkjararnir høvdu rætt til rentustuðul, um lánini góvu rætt til rentustuðul, og um rentustuðulin var rætt roknaður út.

Í málunum vóru ongi skjalprógv fyri, at endamálið við lánunum, sum stuðul var játtaður til, leyk treytirnar fyri at fáa rentustuðul. Í flestu førum hevði peningastovnurin sent umsóknina til TAKS vegna lántakaran, og kann tað geva ábending um, at lánið lýkur treytirnar. Sambært TAKS verður í hvørjum føri sær sett um, hvørt biðið skal vera um skjalprógv. Ofta verður biðið um upplýsingar frá borgarunum, hvat lánini eru ætlað til.

Rentustuðulin var rætt roknaður út, út frá teimum upplýsingum, sum Landsgrannskoðanin hevði.

3.4.2 Barsilsskipanin (LG 2012/220-0521)

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 grannskoðað Barsilsskipanina. Niðan fyri hava vit tikið saman um úrslitið av grannskoðanini. Endamálið við Barsilsskipanini er at veita barsilspening til foreldur, sum eru í barsilsfarloyvi.

Vinnumálaráðið varar av Barsilsskipanini. Til og við 2011 varð útgjaldið úr Barsilsskipanini umsitið av Arbeidsloysisskipanini og inngjaldið umsitið av TAKS. Í 2011 varð avtala gjørd millum Vinnumálaráðið og TAKS, at TAKS frá 1. januar 2012 skuldi yvirtaka umsitingina av útgjaldinum, soleiðis at nú hevur TAKS alla umsitingina um hendi.

Barsilspeningur verður goldin út sambært LI. nr. 48/2001 “um barsilsskipan” v.s.b. Sambært lógini verður barsilspeningur veittur í sambandi við viðgongu, barnsburð og ættleiðing. Fíggingin av skipanini er eisini partur av lógini. Afturat lógini eru 7 kunngerðir.

Í 2012 hevði Barsilsskipanin eina inntøkujáttan á 89,3 mió.kr. (høvuðskonta 20.52.1.28) og eina útreiðslujáttan á tilsamans 89,3 mió.kr. Útreiðslujáttanin var bytt í tvey, játtan til veitingar á 87,5 mió.kr. (høvuðskonta 6.39.4.01) og játtan til umsiting á 1,8 mió.kr. (høvuðskonta 6.39.4.04).

Inngjald

Arbeidstakarar og arbeidsgævarar rindaðu í 2012 hvør síni 0,62% av A-inntøkuni til at fíggja Barsilsskipanina og umsitingina av skipanini. Gjaldið verður kravt inn við heimild í LI. nr. 48/2001. Sambært § 18 verður gjaldið kravt av øllum A-inntøkum, undantikið m.a. fólka- og fyritiðarpensjón, skattskyldugari almannaveiting, tænaðumannapensjón og líknandi eftirløn, og A-inntøku til avmarkaða skattskyldu undir FAS-skipanini.

Sambært Búskaparskipan landsins var inngjaldið til Barsilsskipanina árin 2008 – 2012:

	t.kr.				
Inntøkur	2008	2009	2010	2011	2012
Inntøkur frá einstaklingum	42.871	41.718	42.962	45.439	44.365
Inntøkur frá felögum	44.352	43.120	44.595	47.458	46.589
Avskrivningar/avsetingar	-80	-38	-33	-14	-17
Inntøkur, sambært Búskaparskipan landsins	87.143	84.800	87.524	92.883	90.937
Játtan, inntøkur	90.000	90.000	85.000	92.300	89.300
Meir-/minniinntøkur	-2.857	-5.200	2.524	583	1.637

Sambært § 20 kunnu persónar, sum hava aðra inntøku av vinnu enn A-inntøku, tekna eina trygging. Sambært § 1 í K. nr. 59/2002 er gjaldið fyri eina trygging 500 kr. um árið fyri hvønn tryggjaðan.

Gjaldið til sjálvðodna trygging er ongantíð dagført.

Gjaldið fyri sjálvðodna trygging hevur frá fyrstan tíð verið 500 kr. árliga, og varð ásett eftir einari meting. 500 kr. er lutfalsliga lítið í mun til gjaldið, sum aðrir løntakarar gjalda á 0,62% av A-inntøkuni, hóast sjálvðodnu tryggingartakararnir hava sama rætt at fáa pening úr skipanini, sum A-skattgjaldarar. Spurdur, svarar landsstýrismaðurin í vinnumálum í juli 2013, at gjaldið á 500 kr. um árið er ásett eftir einari meting, har árliga miðalinntøkan varð sett at vera 200 t.kr. Við einum tryggingargjaldi á 0,25%¹², svarar tað til 500 kr. um árið. Vinnumálaráðið ásannar, at 500 kr. árliga fyri at verða partur av einari slíkari skipan helst er í lægra lagi. Vinnumálaráðið fer at heita á umsitingina um at gera tilmæli til eitt hósandi gjald.

Útgjald

Foreldur og arbeiðsgevarar hava rætt til at fáa barsilsspening úr skipanini eftir ávísu treytum, ásettar í lógini og í kunngerðum.

Sambært Búskaparskipan landsins var útgjaldið úr Barsilsskipanini árin 2008 – 2012:

	t.kr.				
Útreiðslur til veitingar	2008	2009	2010	2011	2012
Veiting til persónar, sum ikki eru í starvi	43.355	47.940	41.019	40.134	44.846
Veiting til persónar umvegis arbeiðsgevara	34.777	37.460	34.022	30.762	29.378
Frítíðarløn	4.945	5.493	5.132	4.917	5.818
Veitingar tilsamans	83.077	90.893	80.173	75.813	80.042
Játtan	79.600	86.400	89.000	90.300	87.500
Meir-/minninýtsla	-3.477	-4.493	8.827	14.487	7.458

Árin 2008 og 2009 hevði skipanin meirnýtslu. Í 2010 kom vend í, og árin 2010 – 2012 hevur skipanin havt eina lutfalsliga stóra minninýtslu. Í 2012 var minninýtslan 7,5 mió.kr., ella 9,3%.

¹² Tryggingargjaldið frá 1. juni 2001 til 31. desember 2005

Verður hugt eftir inntökum og útreiðslum sum heild sæst, at skipanin hefur havt størri inntøkur enn útreiðslur øll árin 2008 – 2012, uttan í 2009:

	t.kr.				
Nettóúrlit	2008	2009	2010	2011	2012
Inntøkur	87.143	84.800	87.524	92.883	90.937
Útreiðslur, veitingar	83.077	90.893	80.173	75.813	80.042
Útreiðslur, umsiting	1.798	1.696	1.538	2.000	1.800
Meir-/minninýtsla	2.268	-7.788	5.813	15.070	9.095

Í 2012 vórðu kravdar 9,1 mió.kr. fleiri inn enn nýttar vórðu. Síðani Barsils-skipanin byrjaði hava útgjöldini verið 140,7 mió.kr. hægri enn inngjöldini.

Í 2012 vórðu kravdar 9,1 mió.kr. fleiri inn, enn nýttar vórðu til veitingar og umsiting. Samanlagt fyri øll árin, frá Barsilsskipanin byrjaði í 2001 til árslok 2012, hava útreiðslurnar verið 140,7 mió.kr. hægri enn inntøkurnar.

Umsiting

Umsitingin av skipanini verður borin av játtan fyri seg á høvuðskontu 6.39.4.04. Av hesari játtan verður eisini kostnaðurin av Kærunevndini fyri Barsilsskipanina og umsitingin av kærunevndini borin. Starvsfólkini verða lønt av TAKS, og aðrar útreiðslur, ið standast av skipanini, verða eisini bornar av TAKS.

Útreiðslurnar at umsita Barsilsskipanina árin 2008 – 2012 vóru sambært Búskaparskipan landsins:

	t.kr.				
Útreiðslur til umsiting	2008	2009	2010	2011	2012
Umsiting av skipan	1.798	1.696	1.538	2.000	1.800
Játtan, umsiting	2.000	1.586	1.538	2.000	1.800
Meir-/minninýtsla	202	-110	0	0	0

Árin 2008 og 2009 vóru ávikavist ein minninýtsla og meirnýtsla, meðan árin 2010 – 2012 hefur úrlitið javnvigað.

Ongin tíðarskráseting fer fram, tí ber ikki til at rokna veruliga umsitingarkostnaðin av Barsilsskipanini. Síðan TAKS yvirtók umsitingina 1. januar 2012, hefur TAKS avroknað umsitingarútreiðslur millum TAKS og Barsilsskipanina hvønn ársfjórðing. Rokning verður skuldskrivað høvuðskontu 6.39.4.04 áljóðandi ¼ av játtanini og góðskrivað TAKS. Tí ber ikki til at siga, um avrokningin svarar til veruliga kostnaðin av at reka Barsilsskipanina.

TAKS ger ikki upp veruliga kostnaðin av at reka Barsilsskipanina.

Landsgrannskoðanin hefur mælt TAKS til at gera eina uppgerð, sum vísir veruliga umsitingarkostnaðin av skipanini. TAKS hefur greitt frá, at nógv starvsfólk á TAKS gera uppgávur fyri Barsilsskipanina, og ongin skráseting av tíðarnýtslu er enn sett í verk.

Skrivligar mannagongdir

TAKS hefur gjørt eina innanhýsis vegleiðing um mannagongdir, tá ið umsóknir verða viðgjørðar. Vegleiðingin er gjørd til málsviðgerarnar at nýta og lýsir m.a., hvørjar skermmyndir/skipanir skulu nýtast til ávísar skrásetingar. Eisini lýsir vegleiðingin stutt innaneftirlitið í sambandi við útgjald úr Barsilsskipanini. Sambært TAKS verður vegleiðingin dagførd javnan.

Funktiósskilnaður

Landsgrannskoðanin hefur kannað, hvør hefur rættindi at spyrja og broyta í KT skipanini hjá Barsilsskipanini. Umframt teir báðar málsviðgerarnar, sum burturav arbeiða við Barsilsskipanini, høvdu fleiri onnur starvsfólk á TAKS rættindi at broyta í Barsilsskipanini.

Landsgrannskoðanin heldur tað vera sera óheppið, at starvsfólk, sum ikki hava tørv á at gera broytingar ella sum heild eiga at hava atgongd til KT skipanina hjá Barsilsskipanini, hava hesi rættindi. Serliga er tað óheppið, at deildarleiðarin, sum

kannar útgjöldini, áðrenn hann leysgefur tey til útgjaldingar, hefur rættindi at gera broytingar. Hetta er brot á funktiúnsskilnaðin og ger innaneftirlitið munandi veikari. Landsgrannskoðanin hefur mælt til, at brúkararættindini verða gjøgnumgingin og tillagað soleiðis, at bert tey, sum hava tørv á at gera broytingar, hava hesi rættindi.

Í oktober 2013 hefur landsstýrismaðurin greitt frá, at profilarnir eru skildir sundur, og broytingin er sett í verk.

Bíðikonta

Peningurin, sum arbeiðsgevari kann fáa endurgoldnan frá Barsilsskipanini, um hann rindar lön í sambandi við barsilsfarloyvi, verður settur á bíðikontu, um upphæddin ikki er klár at rinda út. Bíðikontan verður eisini nýtt til onnur útgjöld, har øll viðurskipti ikki eru í lagi.

Sambært leiðaranum vóru nógv óavgreidd mál á bíðikontuni, men upprudding er farin fram. Enn er hetta arbeiði ikki liðugt.

Á talvuni niðan fyri sæst saldan á bíðikontuni í 2011 og 2012:

	t.kr.	
	2011	2012
Skuld hjá Barsilsskipanini	2.975	1.579
Áogn hjá Barsilsskipanini	1.714	1.375
Nettoskuld	1.261	204

Á saldolistanum yvir gjöld í bíðistøðu, standa skuld og áogn hvørt um annað, soleiðis at samanteljingin er ein netto skuld/áogn. Í Búskaparskipan landsins er eisini bert nettotalið yvir bíðistøðu bókað.

Landsgrannskoðanin hefur mælt til, at brutto áogn og skuld fyri gjöld í bíðistøðu verða bókað í Búskaparskipan landsins. TAKS hefur eftirsíðan kunnað um, at tað verður gjørt frá komandi ári.

Landsgrannskoðanin kannaði 5 krøv, sum stóðu í bíðistøðu 31. desember 2012. Í einum føri var talan um feil, sum TAKS ikki fær rættað, tí TAKS ikki fær strikað gomul krøv úr KT skipanini.

Landsgrannskoðanin hefur mælt til, at skipanarligur møguleiki verður gjørdur at bóka burtur gomul krøv, og at gomul krøv, sum ikki eru verulig, verða strikað úr skipanini.

Avstemman

Avstemman av inngjaldi

TAKS stemmar av inngjöldini til Barsilsskipanina frá persónum og arbeiðsgevarum. Hvønn mánað fær TAKS tøl frá Elektron yvir útgoldna A-inntøku, og út frá teimum tølum verður roknað, hvussu stórt samlaða inngjaldið fyri mánaðin eigur at vera. Roknaða inngjaldið verður síðani samanborið við tað, sum er goldið inn.

Í avstemman fyri 2012 og fyri januar – apríl 2013 eru staðfestir munir millum roknaða inngjaldið og veruliga inngjaldið. TAKS hefur kunnað um, at munurin fyri 2012 var 299 t.kr. ov nógv goldið inn, og fyri 4 fyrstu mánaðirnar í 2013 var munurin 98 t.kr. ov nógv goldið inn.

Landsgrannskoðanin hefur mælt til, at orsøkirnar til munin í avstemmanunum verða staðfestar, og munurin rættaður so skjótt sum gjørligt. TAKS hefur eftirsíðan kunnað um, at nú verður stemmað av mánaðarlaga.

Avstemman av útgjaldi

Hvønn mánað verður stemmað av millum Barsilsskipanina og tað, sum verður flutt til Gjaldstovuna, og eisini verður stemmað av millum Barsilsskipanina og Búskaparskipan landsins. Stemmað verður ikki av millum Barsilsskipanina og skattaskipanina hjá TAKS.

TAKS hevur eftirsíðan kunnað um, at nú verður stemmað av millum Barsilsskipanina og skattaskipanina hjá TAKS hvønn ársfjórðing.

Avstemman av bíðikontu

Bíðikontan verður stemmað av millum Búskaparskipan landsins og Barsilsskipanina.

Avstemman av bankakontum

Barsilsskipanin hevur 4 peningastovnskontur. Sambært TAKS verða konturnar bert brúktar til inngjöld av barsilsgjaldi frá løntakarum og arbeiðsgevarum. Konturnar verða stemmaðar av hvønn mánað við at samanbera kontuavritini frá peningastovnunum við bókhaldsskipanina hjá TAKS.

Konturnar eru ikki skrásettar í Búskaparskipan landsins. Í Búskaparskipan landsins síggjast sostatt ikki bókingarnar á hvørjari kontu sær, men tær verða bókaðar sum samlíbóking.

Landsgrannskoðanin kannaði, at bankakonturnar til inngjald eru stemmaðar av 31. desember 2012.

Landsgrannskoðanin mælti til, at bankakonturnar verða skrásettar í Búskaparskipan landsins. TAKS hevur eftirsíðan kunnað um, at gjørt er av, at allar bankakontur hjá Barsilsskipanini verða gjørdar upp. Í staðin verða øll inngjöld bókað á peningastovnskontur hjá TAKS.

Útgjaldið úr Barsilsskipanini fer um Útgjaldsskipanina hjá Gjaldstovuni og verður skuldskrivað kontum hjá Gjaldstovuni. Gjaldstovan stemmar hesar kontur av.

Tíðaravmarking og skyldugt barsilsgjald

Sambært § 14, stk. 1, í LI. nr. 48/2001 kunnu fólk søkja um barsilspening upp til hált ár eftir, at barnið er føtt. Leiðarin kunnaði um, at barsilsgjaldið verður tíðaravmarkað, men sett verður ikki av til barsilsgjald til fólk sum ikki hava søkt, men sum sambært reglunum hava rætt til tað.

Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at sett verður av móti skyldugum barsilspeningi, og at upphæddin verður javnað hvørt ár.

Í juli 2013 sigur landsstýrismaðurin í vinnumálum, at tað eigur at verða lýst betur, hvørjir fyrimunir og vansar eru við einari "kassaskipan" í mun til at seta av móti skyldum, har útgjaldið fellir árið eftir, hóast barnið er føtt í inniverandi játtanarári. Vinnumálaráðið fer tí at heita á umsitingina um at gera eina slíka lýsing.

Stakroyndir

Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum kannað 20 útgjöld, sum eru goldin í september 2012. Kannað varð, um treytirnar fyri at fáa barsilspening vóru loknar, um Barsilsskipanin hevði fingið kravdu upplýsingar, um umsøkjarin hevði fingið røttu upphæddina og fyri rætt tíðarskeið. Landsgrannskoðanin hevur onki at finna at.

3.4.3 Ferðaaavgjöld (LG 2012/220-0522)

Í 2012 grannskoðaði Landsgrannskoðanin inntøkurnar av ferðaaavgjöldum og kannaði mannagongdirnar fyri innkrevjingini av avgjöldunum.

Lógargrundarlag og leiðreglur

Heimild at krevja inn ferðaaavgjöld er í LI. nr. 37/1988 "um ferðagjald" v.s.b.

Í § 2, stk. 1, í lógini er ásett, at avsláttur í ferðaaavgjaldi kann verða veittur. Spurt, svaraði TAKS, at tey vistu ikki, hvat meint var við í hesum broti, og at ongin avsláttur verður latin. Sambært § 2, stk. 2, ásetur landsstýrismaðurin neyvari reglur um, hvørjar avsláttarskipanir geva rætt til avsláttur í ferðaaavgjaldinum. Reglurnar eru ikki gjørdar.

Landsstýrismaðurin í fígghjálum kunnaði í október 2012 um, at samgongan ætlar at endurskoða skipanina við ferðaavgjaldum. Í tí sambandi verður § 2 í lógini um ferðaavgjald eisini endurskoðað, og tí verða í lýtuni ongar neyvari reglur ásettar sambært § 2, stk. 2.

TAKS hevur í 2011 gjørt leiðreglur um avrokning av ferðaavgjaldunum.

Roknskapartøl

Inntøkur av ferðaavgjaldum eru í landsroknskapinum skrásettar á høvuðskontu 20.52.2.25 "Ferðaavgjald". Inntøkurnar eru greinaðar á standardkontu 61 fyri inntøkur og standardkontu 67 fyri morarentur.

Niðan fyri er ein talva, sum vísir gongdina sambært landsroknskapinum 2007 – 2012:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ferðaavgjald	13.330	15.323	14.121	13.974	13.691	14.675
Rentur	5	3	0	21	17	18
Tilsamans	13.335	15.326	14.121	13.995	13.708	14.693

Avrokning av avgjaldum

Tvey flutningsfeløg eru skrásett hjá TAKS at avrokna ferðaavgjald. Landsgrannskoðanin kannaði, um upphæddirnar, sum flutningsfeløgini hava gjørt upp og gildið inn í 2011, eru skrásettar í Búskaparskipan landsins. Onki var at finnast at.

Eftirlit

Sambært leiðreglunum hevur MVG-deildin ábyrgdina og eftirlit við ferðaavgjaldunum. Á sumri 2011 var MVG-deildin á eftirlitsvitjan hjá báðum flutningsfeløgum. TAKS kannaði ferðauppgerðir, men hugt varð ikki eftir skipanunum, sum upplýsingarnar um ferðafólkatal koma úr, ella eftir skjalatílfari.

Í október 2012 kunnaði landsstýrismaðurin um, at sambært TAKS er ongin KT grannskoðanin farin fram, men upplýsingarnar, sum koma úr skipanini, eru kannaðar og eftirhugdar í sambandi við ferðaavgjaldið.

Tilmæli

Eftirlit við, um uppgerðirnar eru rættar

Sambært § 4a í lógini um ferðaavgjald hevur TAKS heimild at kanna roknskapartilfar, brævaskifti o.a. hjá flutningsfeløgum. Hesa heimild hevur TAKS ikki nýtt til fulnar.

Landsgrannskoðanin mælti til, at TAKS kannar og tryggjar sær, at upplýsingarnar frá flutningsfeløgum eru rættar.

Sambært landsstýrismanninum heldur TAKS, at uppgerðin frá flutningsfeløgum er røtt, grundað á kanningina av roknskaparskjølunum.

TAKS ger raðfestingar um, hvussu eftirlitsorkan verður brúkt á besta hátt, og eftirlit við ferðaavgjaldinum er partur av hesari raðfesting, her undir eisini KT grannskoðanin av ferðaavgjaldinum.

Manuel renturokning

TAKS greiddi frá, at rentur av ov seint goldnum ferðaavgjaldum verða roknaðar manuelt. Kunnað varð eisini um, at ætlanin var at laga skipanina, sum er gjørd at rokna rentur av MVG-eftirstøðum, til eisini at kunna rokna rentur av gjaldkomnum ferðaavgjaldum.

Landsgrannskoðanin mælti til, at sjálvvirkandi renturokning verður sett í verk, ella at manuella renturokningin verður eftirkannað av øðrum persóni. Í mai 2012 segði TAKS, at miðað varð ímóti at hava renturokningina við í KT raðfestingina fyri 2013.

Í október 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at sjálvvirkandi renturokning av ferðaavgjaldinum er sett á raðfestingarlistan hjá TAKS, og ætlandi verður tað gjørt í nærmastu framtíð.

3.4.4 MVG-eftirstøður (LG 2012/220-0522)

Í seinastu frágreiðing vístu vit á, at MVG-eftirstøðurnar ongantíð áður hava verið so stórar sum í 2011.

Øll virkir, sum sambært LI. nr. 136/1992 “um meirvirðisgjald” v.s.b. (MVG-lógin) eru MVG-skyldug, skulu skrásetast í Vinnuskránni hjá TAKS og skulu lata TAKS MVG-uppgærðir sambært lógini og við teimum freistum, sum lógin ásetur.

Sambært § 20, stk. 1, skulu MVG-uppgærðirnar latast TAKS í seinasta lagi ein mánað og 10 dagar eftir, at avgjaldstíðarskeiðið er endað.

Flestu virkir hava ársfjórðing sum avgjaldstíðarskeið, sum ásett í § 20, stk. 2, í MVG-lógini.

Sambært § 22, stk. 1, skal avgjaldið vera rindað í seinasta lagi ein mánað og 10 dagar eftir, at avgjaldstíðarskeiðið er runnið.

MVG-eftirstøða er MVG-skuld, ið er fallin til gjaldingar og flutt í innheitingarskipanina. Rentur eru íroknaðar MVG-eftirstøðuni.

Samlaðu MVG-eftirstøðurnar seinastu árin

Árini 2006 – 2012 eru eftirstøðurnar øktar úr 70,9 mió.kr. til 117,4 mió.kr. Niðan fyri er ein talva yvir MVG-eftirstøðurnar við árslok hesi árin:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
MVG-eftirstøður	70.855	60.225	72.955	91.128	112.518	119.379	117.423

t.kr.

MVG-eftirstøðurnar settar í mun til MVG-inntøkurnar

Fyri at lýsa gongdina í MVG-eftirstøðunum í mun til inntøkur landskassans av MVG hava vit samanborið tær við samlaðu MVG-inntøkurnar árin 2003 – 2012. Eftirstøðurnar eru lýstar bæði sum eftirstøður við árslok og sum miðal eftirstøður í árinum. Inntøkurnar eru nettointøkur av meirvirðisgjaldi, t.e. MVG av innflutningi og av sølu í Føroyum ÷ keyps-MVG.

t.kr.

Ár	Inntøkur	Eftirstøður (árslok)	Eftirstøður (miðal árið)	Eftirstøður í mun til inntøkur árslok (miðal)
2003	968.047	59.560	49.764	6,2% (5,1%)
2004	941.436	61.679	57.699	6,6% (6,1%)
2005	989.238	62.425	62.533	6,3% (6,3%)
2006	1.148.828	70.855	60.228	6,2% (5,2%)
2007	1.297.848	60.225	60.575	4,6% (4,7%)
2008	1.240.192	72.955	61.255	5,9% (4,9%)
2009	1.149.699	91.128	78.506	7,9% (6,8%)
2010	1.182.288	112.518	102.496	9,5% (8,7%)
2011	1.173.212	119.379	112.437	10,2% (9,6%)
2012	1.209.980	117.423	108.998	9,7% (9,0%)

Tølini vísa, at árin 2003 – 2008 vóru eftirstøðurnar millum 4,6 – 6,6% av samlaðu inntøkunum, men í 2009 byrjaðu tær at vaksa í mun til inntøkurnar. Eftirstøðurnar í mun til inntøkurnar vóru størst í 2011, tá ið tær vóru 10,2% av samlaðu inntøkunum. Í 2012 lækkaði eftirstøðan til 9,7% av inntøkunum.

Avskrivningar av MVG-skuld

Árin 2005 – 2012 hefur TAKS avskrifað 82,1 mió.kr. av MVG-skuld:

	t.kr.
	Avskrivning
2005	4.136
2006	5.096
2007	8.707
2008	5.527
2009	7.652
2010	14.214
2011	19.385
2012	17.372
Tilsamans	82.089

Møguleikarnir hjá TAKS at avskrifa MVG-skuld eru bert til staðar, um skuldarin hefur fingið játtað skuldarumlegging í skuldarumskipanarnevndinni, fingið skuldarsanering, ella um felagið er strikað úr partafelagsskránni, av tí at tað er tikið av, og ongin peningur er at gjalda MVG-krøvini.

Landsstýrismenn í fígghjarmálum hava víst á, at teir hava havt ætlanir at broyta MVG-lógina soleiðis, at heimildin hjá TAKS at áleggja nýggjum virkjum at seta trygd skuldi víðkast til eisini at galda verandi virkir, ið ikki hildu krøvini um stytt avgjaldstíðarskeið ella ikki rættstundis høvdu rindað avgjald og skyldaðu meira enn 25.000 kr.

Eisini skuldi TAKS fáa heimild til at taka MVG-skrásetingina frá virkjum, um tey skyldaðu landinum MVG. Harafturat skuldi TAKS hava heimild at krevja skuldina inn við at halda aftur í A-inntøku hjá teimum gjaldskyldugu.

TAKS hefur fingið víðkaðar heimildir.

Hesar heimildir hefur TAKS nú fingið í LI. nr. 49/2012 “um broyting í løgtingslóg um meirvirðisgjald” (innkrevjing av MVG-skuld). Landsstýrismaðurin í fígghjarmálum sigur m.a. í almennu viðmerkingunum, at endamálið við lógarbroytingunum er at minka um eftirstøður og tap fyri landskassan av meirvirðisgjaldi og forða fyri, at vinnuliga kappingin verður avlagað, samstundis sum rættarkenslan hjá borgarunum verður styrkt.

Í viðmerkingunum til lógaruppskotið sigur landsstýrismaðurin, at avleiðingin av lógaruppskotinum ger innheitingina av MVG-eftirstøðum einfaldari. Við lógarbroytingini hefur TAKS eisini fingið víðkaðar heimildir at gera persónliga ábyrgd galdandi móti leiðsluni á einum virki, ið heldur fram ella byrjar rakstur av einum virki, hóast skráseting er tikin aftur ella noktað.

Landsstýrismaðurin heldur, at møguleikin hjá TAKS at taka skrásetingina frá virkjum ger, at eftirstøðan ikki veksur óneyðugt.

Í oktober 2013 hefur landsstýrismaðurin kunnað um, at heimildirnar, sum TAKS fekk við broytingini av MVG-lógini í mai 2012, verða brúktar. Neyðugt er alla tíðina at fylgja væl við eftirstøðuni hjá virkjum og hava samband við tey, soleiðis at skuldin ikki veksur. Hildið verður, at tað serliga er ásetingin í § 21, stk. 4, um møguleikan hjá TAKS at taka skrásetingina frá virkinum, sum ger at eftirstøðan ikki veksur óneyðugt.

3.5 Kervisskoðan (LG 2012/203-0151)

3.5.1 Avtala um kervisskoðan hjá TAKS

Í mai 2004 góðkendu TAKS, Elektron, grannskoðarin hjá Elektron og innanhýsis kervisskoðarin á Elektron avtaluna um kervisskoðan av skipanunum hjá TAKS, sum eru á Elektron.

Avtalan fevnir um tann partin av teldukervinum, sum Elektron hevur ábyrgdina av, men ikki teir partar, sum eru á TAKS, so sum brúkarasiting, mannagongdir og annað, ið er neyðugt, fyri ein tryggan og munagóðan rakstur. Átekningar frá kervisskoðaranum og grannskoðaranum hjá Elektron eru tí treytaðar av, at mannagongdir og skipanir á TAKS annars eru tryggar.

Átekningar eru treytaðar av, at mannagongdir og skipanir hjá TAKS annars eru tryggar.

Frágreiðingar um kervisskoðan

Fyri árið 2012 hevur TAKS útlýggjað Landsgrannskoðanini avrit av trimum frágreiðingum. Tær eru:

- Ársrapport fra Systemrevisionen 2012.
- ISAE 3402-erklæring om de generelle IT-kontroller på Elektron for året 2012 i relation til SLA med TAKS.
- Revisionsrapport, generelle IT-kontroller 2012.

Hóast tað í avtaluni um kervisskoðan stendur, at kervisskoðarin árliga skal skoða eina ávísa brúkaraskipan, er ongin slík skoðan gjørd síðan 2004. Í årsfrágreiðingini 2012 sigur kervisskoðarin, at eftir avtalu við TAKS er grannskoðan av brúkaraskipanum útsett til 2013, tí arbeitt hevur verið við kervisskjalfesting seinnu helvt av 2012.

Grannskoðan av brúkaraskipanum er útsett til 2013.

Fyri árið 2004 varð serfrágreiðing gjørd um “Revision af innkrevjingskipanini 2004”.

Fyri árið 2003 varð serfrágreiðing gjørd um “Revision af eToll, 2003”.

Tá ið vit lesa frágreiðingarnar frá kervisskoðaranum, skulu vit m.a. hava í huga:

- at frágreiðingarnar snúgva seg bert um tann partin av KT kervinum hjá TAKS, sum verður umsitin av Elektron, ikki um partin, sum TAKS sjálvt hevur beinleiðis ábyrgdina av,
- at niðurstøðurnar hjá kervisskoðaranum eru allar treytaðar av, at arbeids-gongdir og eftirlit á TAKS eru nøktandi,
- at tær serskipanir, sum higartil eru skoðaðar, eTollur og innkrevjingskipanin, eru millum tær nýggjastu skipanirnar, og millum tær tryggastu og frægast skjalfestu. Høvdu aðrar og eldri skipanir verið kannaðar, høvdu tað upp á seg helst verið fleiri viðmerkingar, og
- at skattaskipanin, sum er tann elsta og týðningarmesta skipanin hjá TAKS, sum er á Elektron, er ikki skoðað.

Eru viðurskifti, sum ikki eru nøktandi, gevur kervisskoðarin ítøkilig tilmæli.

Við árslok 2012 hevði kervisskoðanin á Elektron tilsamans 10 óloyst tilmæli. Av teimum høvdu 2 høga raðfesting, 4 miðal raðfesting og 4 høvdu lága raðfesting. Kervisskoðanin hevði 1 nýtt tilmæli í 2012, meðan 5 vóru avgreidd.

Talvan niðan fyri vísir gongdina í óavgreiddum tilmælum frá kervisskoðanini árinum 2008 – 2012:

Óavgreidd tilmæli (árslok)	2008	2009	2010	2011	2012
Høg raðfesting	3	3	3	3	2
Miðal raðfesting	10	10	9	5	4
Lág raðfesting	9	9	9	6	4
Tilsamans	22	22	21	14	10
Av hesum eldri enn 1 ár	22	21	20	14	9

Eitt av tilmælunum, sum hevur høga raðfesting, og sum kervisskoðarin hevur havt síðani 2000, er skjalfestingin av skattaskipanini.

Kervisskoðarin er ikki nøgdur við, at so mong gomul tilmæli eru óavgreidd.

Kervisskoðarin er ikki nøgdur við, at so mong gomul tilmæli eru óavgreidd.

Niðurstöðan hjá kervisskoðaranum er, at hesir manglar og veikleikar eru:

1. *“At den foreliggende systemdokumentation til flere væsentlige systemer er mangelfuld – dette gælder også nyere systemer, og eksisterende systemdokumentation vedligeholdes ikke i nødvendigt omfang.*
2. *At den foreliggende samarbejdsaftale mellem TAKS og Elektron ikke lever op til alle kravene i sikkerhedsbekendtgørelsen under persondataloven.*
3. *At NTP-kilde og sikkerhedspolitikker ikke er defineret på alle decentrale servere.”*

Til hesar manglar og veikleikar sigur kervisskoðarin eisini, at tað er ikki tryggjandi, at skipanirnar ikki eru nøktandi skjalfestar, og at verandi skjalfesting ikki verður dagførd í nóg stóran mun. Umframt at lógarkrøvini ikki verða hildin, er avleiðingin at TAKS er bundið at ávís um persónum. Hesa viðmerking hevur kervisskoðarin endurtikið í frágreiðingum síðani 2004.

Niðurstöðan hjá kervisskoðaranum er tó, at roknskapargransskoðanin kann líta á, at dátu-, kervis- og rakstrartrygðin á Elektron er álítandi. Tað er tó treytað av, at arbeiðsgongdir og eftirlit á TAKS eru nøktandi.

Sum nevnt í frágreiðingini hjá Landsgransskoðanini fyri fíggjarárið 2008 vóru stórir veikleikar í innaneftirlitinum hjá TAKS. Ein innanhýsis váðameting hjá TAKS í 2010 kom til sama úrslit. Sambært váðameting, sum er gjørd í 2013, eru veikleikarnir minkaðir síðani 2010.

Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin í fíggjarmálum frá, at TAKS í 2012 miðvíst hevði arbeitt við at bøta um manglarnar, sum kervisgransskoðarin hevði gjørt vart við viðvíkjandi kervisskjalfesting og kervisgransskoðan. Manglar, sum í nøkrum førum høvdu verið viðmerktir síðani 2004. TAKS hevði í samstarvi við Elektron gjørt ein skjalfestingarleist, sum skuldi tryggja neyðugu dygdina fyri kervisskjalfesting í 2012. Harumframt hevði TAKS biðið um at fáa gjørt kervisskjalfesting og KT gransskoðan fyri skipanina “húsaleiguskatt” eftir hesum nýggja frymli í 2012.

Sambært landsstýrismanninum arbeiðir TAKS støðugt við at loysa opnu tilmælini, sum eru nevnd í tilmælunum frá kervisskoðaranum á Elektron. Í 2013 er eitt tilmæli við miðal raðfesting og eitt tilmæli við lågari raðfesting loyst.

Váðagreining av skipanunum hjá TAKS (LG 2012/203-0151)

Í 2010 gjørdi trygdarstápurin¹³ eina váðameting av skipanunum hjá TAKS, og í 2013 er ein nýggj váðameting gjørd. Trygdarstápurin hevur havt samrøður við starvsfólk og sett úrslitini í eina váðamatrisu. Í 2013 er støði tikið í váðametingini, sum varð gjørd í 2010.

Sambært nýggju váðametingini eru hesi viðurskifti avrikað síðani 2010:

- Tey flestu tilmælini eru loyst.
- Stig eru tikin til ein nýggjan SLA¹⁴.
- Avgjørt er at skjalfesta allar skipanir eftir einum skjalfestingarleisti.
- Change Management verður sett í verk, bæði innanhýsis og hjá veitarum.
- Gransskoðanartilmæli og tilmæli frá penetratióntestum verða raðfest høgt.

Samanumtikið vóru úrslitini av váðametingini 2010 hesi:

1. Eftirlit: Skipað eftirlit vanta í breiðum týðningi viðvíkjandi skipanum hjá TAKS. Talan er um eftirlit sum vanligir áminningarlistar, ið skulu viga upp fyri vantandi funnum í skipanum, umframt vanligt roknskapareftirlit.
2. KT bygnaður: Ein yvirskipað KT ætlan vantar fyri skipanirnar hjá TAKS. Umhvørvið er sundurbýtt (fragmenterað) og er ment eftir “knoppskjótingar” meginregluni. T.d. fylgir markamótið til Búskaparskipan landsins ikki

¹³ Trygdarstápurin hevur m.a. ta uppgávu at ráðgeva um KT trygd á Fíggjarmálaráðnum, Gjaldstovuni og TAKS.

¹⁴ SLA: Service Level Agreement (rakstrar- og viðlíkahaldsavgift)

yvirskipaðum meginreglum, og harumframt lýkur loysnin við útgjaldsskipanini, perioduseringum og transaktiónsslóð ikki krøvunum í roknskaparkunngerðini.

3. Vantandi funkur í skattaskipanini: Ávísir móguleikar mangla í skattaskipanini at rokna ávísar skattastøður hjá persónum. Í staðin fyri verður roknað út manuelt, uttan at tað verður tryggjað, at tað altíð er rætt.
4. Morarenta: Útrokningin er torskild fyri borgaran, og er ikki altíð logisk. Ikki ber til at fáa eitt yvirlit, sum á greiðan hátt vísir, hvussu morarentan verður roknað út.
5. Borgarar/skuldarar ikki grundarlag fyri eftirliti: Eitt týðningarmikið eftirlit er tað, sum borgararnir og fyrítøkurnar sjálvar gera mótvegis myndugleikunum. Ein fyrítreyt er, at borgararnir ella fyrítøkurnar javnan fáa upplýsingar frá TAKS, sum TAKS hevur skrásett teir fyri. Staðfestast kann, at úr fleiri skráum kunnu ikki verða framleiddar slíkar uppgerðir.
6. TAKS stendur einsamalt eftir við mainframe pallinum: Peningastovrnarnir hava flutt sínar KT skipanir av landinum, og nú stendur TAKS einsamalt eftir við mainframe pallinum á Elektron. Áralangar vælvirkandi tilgongdir skulu broytast. Uttan mun til, hvør loysn verður vald, fara at stinga seg upp trupulleikar, sum higartil hava verið ókendir fyri TAKS.
7. Skipanir sum heild:
  - a) Vegleiðingar til starvsfólk at nýta skipanir mangla.
  - b) Avtalan við Elektron um rakstur, tænaustøði o.t. er ikki fullfíggað.
  - c) Allar skipanir hjá TAKS á Elektron eru ikki við í tilbúgvingaravtaluni.
  - d) Tilbúgvingarætlan manglar á stovninum. Formligar test mannagongdir eru ikki til.
  - e) Change Management manglar á stovninum.

Í váðametingini, sum er gjørd í 2013, eru hesar viðmerkingar til úrslitið av 2010 váðametingini:

- Ad 1. Øll málsviðgerðarøki hava kekklistar yvir teirra øki. Kekklistarnir skulu vátast at verða gjørdir. Enn er ikki komið á mál við at fáa øll kekkpunkt við, men TAKS arbeiðir við hesum. Roknskaparleiðarin hevur mánaðarligt eftirlit við, at tøluni í skipanini hjá TAKS svara til tøluni í Búskaparskipan landsins.
- Ad 2. Váðametingin mælti í 2010 til, at allar broytingar verða grundaðar í roknskaparkunngerðini og verða lyftar á eitt hægri stig, har t.d. samanhag og eftirlit verða umrødd. Í 2013 verður sagt, at TAKS arbeiðir støðugt fram ímóti hesum, men enn er ikki komið á mál. Enn ber ikki til at periodisera í Bókhaldsskipanini, og verður hetta gjørt manuelt við ársenda.
- Ad 3. Fleiri kontrollir eru gjørdir, men enn er ikki komið á mál. Eftirlønaráráttur verður skrásettur sjálvvirkandi í endaskránni, men nógvir feilir eru í upphæddunum. Arbeitt verður við at loysa trupulleikan. Leiðslan er meira virkin í eftirlitinum og í at fylgja upp kekklistar.
- Ad 4. Morarentan er fleiri ferðir eftirroknað manuelt, uttan at nakar feilur er funnin. Tað eru bert fáir persónar, sum duga at rokna hana. Í váðametingini verður mælt til, at orka verður sett av til at skjalfesta, hvussu morarenta verður roknað.
- Ad 5. Nú Vinnugluggin er komin, hava vinnukundar sjálvir móguleika at hyggja eftir, hvussu teir eru skrásettir hjá TAKS. Eisini ber til hjá vinnukundum at fáa kontuavrit úr Vinnuglugganum, og tað er eitt eftirlit í sær sjálvum. TAKS arbeiðir við at menna ein Borgaraglugga, og har fær eisini borgarin sama móguleika sum vinnukundar at síggja upplýsingar um síni viðurskipti við TAKS.
- Ad 6. Arbeiðið at flyta á nýggjan pall er byrjað, men beinleiðis váðameting er ikki gjørd av heildini. Tó verða trygdarspurningar tíðum viðgjørdir.
- Ad 7. Skipanir sum heild:
  - a) TAKS hevur sett í verk ein skjalfestingarleist. Ein skipan er skjalfest, og hinar koma so við og við.
  - b) Nýggjur SLA er í gerð.
  - c) Skipanir hjá TAKS á Elektron eru við í tilbúgvingaravtaluni.

- d) Uppskot til tilbúgvingarættan fyri stovnin er gjørt, men ikki sett í verk.
- e) Change Management mannagongdir eru gjørdar, men ikki liðugt settar í verk.

3.5.2 Avtala um kervisskoðan hjá Gjaldstovuni

Í sambandi við at Gjaldstovan hevur útveitt KT skipanirnar til Elektron er ein rakstrar- og viðlíkahaldsavtala (SLA) gjørd millum partarnar. Í tí sambandi varð í 2009 ein avtala um grannskoðan gjørd millum Gjaldstovuna, Elektron og innanhýsis kervisskoðanina á Elektron, sum m.a. ásetur, at ein gjøgnumgongd hvørt ár verður gjørd av generellu KT kontrollunum. Grannskoðanin av KT kontrollunum á Elektron tekur støði í rakstrar- og viðlíkahaldsavtalu millum Elektron og Gjaldstovuna frá 2012.

Kervisskoðarin á Elektron hevur fyri árið 2012 gjørt tvær frágreiðingar:

- Ársrapport frá Systemrevisionen 2012, og
- ISAE 3402-erklæring om de generelle IT-kontroller på Elektron for året 2012 i relation til SLA med Gjaldstovan.

Úrslitið av kervisskoðanini var, at 7 manglar ella veikleikar vórðu staðfestir. Kervisskoðarin heldur, at øll 7 tilmælini hava miðal raðfesting. Síðani 2011 eru komin 3 nýggj tilmæli, og 4 tilmæli eru avgreidd. 4 tilmæli eru eldri enn eitt ár.

Hóast manglarnar er niðurstøðan hjá kervisskoðaranum, at sum heild er eitt nøktandi trygdar- og eftirlitsstøði um skipanir og dátur hjá Gjaldstovuni.

3.6 Um ávísar útreiðslur (LG 2012/203-0999)

Reglur um ferðing uttanlands

Rundskriv frá Fíggjarmálaráðnum 1. januar 2003 “um tænastruferðir uttanlands” § 6, stk. 5, ásetti, at “*bonusstig, avsláttur o.l., ið verða vunnin á tænastruferðum hoyra til tænastrustaðin, og mugu einans nýtast til tænastruferðir. Tænastrustaðurin hevur skyldu at tryggja, at vunnin bonusstig, avsláttur o.l. verður brúktur soleiðis, at samlaðu ferðaútreiðslurnar hjá stovninum til tænastruferðir minka*”.

Fíggjarmálaráðið ásannaði, at tað var nærum hópisleyst at umsita bonusskipanirnar, og at tað var torført at tryggja, at friir ágóðar vórðu skattaðir.

1. mars 2013 var rundskrivið frá Fíggjarmálaráðnum “um tænastruferðir uttanlands” broytt. Sambært § 6, stk. 5, er nú ásett, at “*Tænastrustaðurin eigur bonusstig og annan avsláttur, ið vunnin verður í sambandi við tænastruferðir, og má hesin einans nýtast í samband við tænastruferðir. Starvsfólk hava ikki loyvi at brúka bonusstig, ið eru vunnin í sambandi við tænastruferð, til privata nýtslu*”.

Reglur um farteleson- og aðrar samskiftisútreiðslur

Í rundskrivi nr. 1/2002 frá Løgmannsskrivstovuni er m.a. ásett, at farteleson, sum verður latin starvsfólki ókeypis at nýta sum arbeiðsamboð, skal sum meginregla einans verða nýtt til samskifti, sum hevur beinleiðis við arbeiðsuppgávur stovnsins at gera.

Í rundskrivi nr. 2/2001 frá TAKS “um farteleson” er ásett, at farteleson, sum arbeiðsgevari letur starvsfólkum sínum at nýta ókeypis, meginregluliga er at rokna sum frí telefon, sambært reglunum um friar ágóðar. Tekur løntakarin telefonina við til hús, talar alt fyri, at hon eisini verður nýtt privat.

Bert fáir stovnar hava skipaðar mannagongdir, sum tryggja, at starvsfólk endurrinda møguliga privata nýtslu.

Ábyrgdin at tryggja bonusstig er flutt til starvsfólkini.

Í januar 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at “viðvíkjandi fartelesfon- og øðrum samskiptisútreiðslum er tað hent, at aðalráðini á sumri 2011 bjóðaðu út fartelesfontænastuna fyri 2 ára tíðarskeið. Soleiðis sum tænanstan nú er skrúvað saman, so verður galdið fast mánaðargjald uttan mun til nýtslu fyri at tosa við fartelesfon, senda sms og tosa við fastnet. Ætlanin er framvegis saman við Lønardeildini og TAKS at endurskoða verandi rundskriv, og verður hetta væntandi gjørt til várs.”

Í uppskoti til samtyktar, um grannskoðan av almennum roknskapum fyri fíggjarárið 2011 (Lm. nr. 85/2012), átalatu løgtingsgrannskoðararnir m.a. hvassliga, at aðalráð ikki fylgja kunngerðum, rundskrivum og reglugerðum.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at arbeið verður við at endurskoða skattligu viðurskiptini um samskiptisútreiðslur. Hetta arbeiðið verður væntandi lagt fyri Løgtingið í heyst (2013).

Arbeitt verður við at endurskoða skattligu viðurskiptini um samskiptisútreiðslur.

Rundskriv um keyp av vørum og tænanstøðum

Fíggjarmálaráðið hevur í juli 2013 sent út nýtt rundskriv um landsins keyp av vørum og tænanstøðum, við virknaði frá 1. oktober 2013. Sambært Fíggjarmálaráðnum er endamálið at fáa meiri úr peningi skattgjaldarans við at skipa økið og samstundis stimbra kappingina á privata vøru- og tænanstøðumarknaðinum.

Rundskrivðið ber í høvuðsheitum í sær, at stovnar undir landinum skulu biðja um tilboð frá fleiri veitarum tá ið teir keypa fyri meira enn 50 t.kr., og skulu bjóða út alment tá ið teir keypa fyri meira enn 800 t.kr. 1. oktober 2013 varð ein nýggjur keypsportalur settur í verk, har útboð skulu verða lýst. Gjaldstovan stendur fyri keypsportalinum.

Eisini er eitt tvørgangandi keypstoymi skipað, sum skal vegleiða stovnum at skipa keyp av vørum og tænanstøðum.

3.7 Broyttar meginreglur

MVG av útreiðslum til verkætlanir, fíggjaðar av øðrum

Síðani fíggjarlógina fyri 2000 hava almennir stovnar við rakstrarjáttan, sum ikki eru MVG-skrásettir, fingið meirvirðisgjald av keypi endurrindað. Í vegleiðingini fyri endurrindan, sum tá varð gjørd, var ásett, at endurrindast skuldi ikki fyri ”útlegg” fyri ein annan myndugleika ella stovn.

Í mai 2013 hevur Fíggjarmálaráðið boðað Gjaldstovuni frá, at teimum verður heimilað at ávísa MVG-endurrindan av verkætlanum, fíggjaðar við fremmandari fígging. Hendan fráboðanin er ein broyting av mannagongdini, sum hevur verið. Tað merkir, at reglan um at meirvirðisgjald av keypi til verkætlanir, fíggjaðar av øðrum enn stovninum sjálvum, nú eisini kunnu skrásetast á StRk. 7510.

3.8 Fíggjarmálaráðið (LG 2012/203-0111)

Í frágreiðing okkara til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2012 verða ávís viðurskipti hjá Fíggjarmálaráðnum umrødd.

3.8.1 Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Fíggjarmálaráðið hevur ikki sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit, og hevur heldur ikki ásett neyvari reglur um, hvussu stýringarmeginreglurnar verða settar í verk, sambært § 7, stk. 5, í roknskaparkunngerðini.

Sambært landsstýrismanninum var ætlanin ongantíð at gera avrikssáttmálar fyri aðalráðini, men at aðalráðini skulu gera sáttmálar við stovnarnar, tey varðaðu av.

Ætlanin var ongantíð at gera avrikssáttmálar fyri aðalráðini.

Ætlanin er at dagfæra roknskaparkunngerðina frá 2007. Tá verður § 7 viðgjörð av nýggjum.

3.8.2 Roknskaparviðurskifti o.a.

Fíggjarmálaráðið hevði eina roknskaparreglugerð frá 2001, sum ikki var dagførd. Sambært Fíggjarmálaráðnum arbeiddu tey við at dagføra hana.

Fíggjarmálaráðið hevði onki yvirlit yvir sínar ognir sambært roknskaparkunngerð og vegleiðing frá Gjaldstovuni. Sambært Fíggjarmálaráðnum arbeiddu tey við at gera eitt ognaryvirlit.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Gjaldstovan arbeidir við at dagføra roknskaparrundskriðið og roknskaparkunngerðina, her ímillum at bloyta upp krøvini til ognaryvirlit. Talan verður um meira summarisk krøv til ognaryvirlit, og ikki at kravið dettur burtur.

Fíggjarmálaráðið fer at gera nýggja roknskaparreglugerð og ognaryvirlit, tá ið hesar dagføringar eru gjørdar.

Telefonútreiðslur hjá Fíggjarmálaráðnum

Fíggjarmálaráðið hevur avtalu við veitara um samskiftistænastur. Í arbeiði sínum hava øll starvsfólkini fartelesonir, sum tey eisini kunnu taka við sær til hús. Ráðið hevur ongar reglur um privata nýtslu av telefonunum, men í oktober 2012 segði landsstýrismaðurin, at ráðið arbeiddi við at fáa skattligu viðurskiftini í rættlag.

Landsgrannskoðanin gjørdi vart við, at hava starvsfólk fría telefon frá Fíggjarmálaráðnum, áliggur tað, sambært skattalógini, ráðnum at geva TAKS hesar upplýsingar. Í oktober 2012 segði Fíggjarmálaráðið, at ráðið fer at seta seg í samband við TAKS um skyldurnar viðvíkjandi friari telefon.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at sum er heldur Fíggjarmálaráðið seg til rundskriðið frá Løgmansskrivstovuni¹⁵. Arbeitt verður við at endurskoða skattligu viðurskiftini viðvíkjandi samskiftisútreiðslum. Hetta arbeiði verður væntandi lagt fyri Løgtingið seinni í heyst (2013).

KT viðurskifti og váðameting

Allar skipanir hjá Fíggjarmálaráðnum eru undir Landsneti og koma undir tær nýtslu- og trygdarreglur, sum Landsnet hevur fyriskrivað. Fíggjarmálaráðið hevði ikki gjørt sjálvstøðuga váðameting um KT trygd sambært rundskrivi Vinnumálaráðsins. Í oktober 2012 segði Fíggjarmálaráðið, at arbeitt varð við at gera váðameting.

*Fíggjarmálaráðið
hevði ikki gjørt sjálv-
støðuga váðameting
um KT trygd.*

¹⁵ Rundskriv nr. 1 frá 7. februar 2002 “um nýtslu av fartelesonum”

4 Fiskivinnumál

4.1 Fiskimálaráðið (LG 2012/205-0111)

Í 2013 hava vit grannskoðað fyrisitingina í Fiskimálaráðnum. Endamálið við grannskoðanini var m.a. at kanna mannagongdir og innaneftirlit.

Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Fiskimálaráðið hevur ikki sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit o.t., sum ásett er í roknskaparkunngerðini.

KT trygd

Fiskimálaráðið hevur eina váðameting frá 2005, sum ikki er dagførd. Leiðslan kunnaði um, at Fiskimálaráðið hevur ikki dátur, ið hava serligan týðning fyri ráðið ella onnur.

Fiskimálaráðið hevur ikki dagfærda váðameting um KT trygd

Starvsfólkini í Fiskimálaráðnum hava ikki skrivað undir brúkaraváttan viðvíkjandi KT, men uttanhýsis brúkarar hava skrivað undir brúkaraváttan.

Sambært roknskaparreglugerðini samskipar KT Landsins árliga eina roynd at lesa trygdaravrit inn, soleiðis at tað verður sannað, at dátur eru atkomuligar. Fiskimálaráðið hevur skyldu at kanna eftir, at dáturnar eru í lagi.

Stovnarnir undir Fiskimálaráðnum hava eina felags heildar KT skipan, nevnd Teyggjan, sum Føroyska Skipaskrásetingin og FAS¹⁶ eisini nýta. Ráðið hevur gjørt fak-SLA¹⁷ við veitaran um skipanina. Fiskimálaráðið er í holt við at flyta umsitingina av fiskiloyvum til Vørn. Tað merkir, at í framtíðini verður tað Vørn, ið fer at brúka Teyggjuna.

Teyggjan er felags KT skipan til skráseting av skipum, fiskidøgum, landingum o.ø.

KT Landsins ger regluliga royndir av Teyggjuni, og Fiskimálaráðið fær avrit av royndunum. Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at seinast KT Landsins gjørði eina tílíka roynd var í mai 2013. Royndirnar hava í ávísum førum víst á veikleikar, sum síðan eru bøttir.

¹⁶ Føroyska altjóða skipaskrásetingin

¹⁷ Service level agreement

Roknskaparviðurskipti

Roknskapartöl árinu 2008 – 2012:

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir v.m.	7.693	8.411	8.907	8.642	9.026
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	6.169	5.748	5.916	4.758	4.021
21	Søla av vörum og tænastrum	-563	-545	-873	-579	-265
31	Bygging og löguframleiðsla	19	0	0	0	0
53	Stuðul til vinnu	20	0	0	0	0
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	150	0	38	0	0
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	-524	-484	-184	0	0
Tilsamans		12.964	13.130	13.804	12.821	12.782

Inntøkur

Fiskimálaráðið skrásetir fiskiloyvir o.a. í Teyggjuni. Kostnaðurin er 500 kr. fyri at fáa fiskiloyvi og 800 kr. fyri at flyta loyvini. Inntøkurnar í 2012 vóru 265 t.kr., meðan tær vóru 579 t.kr. í 2011. Orsøkin til munin er, at partar av umsitingini eru fluttir til Vørn í 2012.

Fiskimálaráðið kann ikki at lata fiskiloyvir, uttan at goldið er fyri tey frammanundan, men ráðið stemmar ikki av ímillum gjaldingar og útskrivingar av loyvum.

Landsgrannskoðanin gjørdi nakrar stakroyndir fyri at kanna, um bátar og skip, sum høvdu fingið fiskiloyvi, høvdu goldið fyri loyvini frammanundan. Vit høvdu onki at finna at. Tó mæltu vit til, at stemmað verður av minst eina ferð um árið.

Kassi, peningastovnar og gjaldbort

Fiskimálaráðið hevur ongan kassa. Ráðið hevur eitt gjaldbort, ið er knýtt at peningastovnskøntu hjá ráðnum. Landsgrannskoðanin stemmaði peningastovnskøntuna av við Búskaparskipan landsins og kannaði, um nakrar óvanligar upphæddir vóru. Vit høvdu onki at finna at.

Fartelefon

Fiskimálaráðið hevur í sínari fartelefonstrategi frá 2009 ásett, at starvsfólk kunnu nýta fartelefonina til annað endamál enn arbeiði, um tað verður gjørt skynsamligt, og at ráðið á hvørjum ári gevur upp til TAKS, hvørji starvsfólk hava fría telefon.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at síðani fartelefonstrategiini varð skrivað, eru telefonhaldini hjá Fiskimálaráðnum broytt til fóst gjöld. Tískil er ongin meining í at tosa um, hvussu nógv starvsfólkini nýta telefonina privat, tá ið tað ikki ávirkar rokningina. Verður lagt til grund, at starvsfólkini ókeypist kunnu ringja, so nógv tey vilja, hava øll starvsfólkini fría telefon.

Landsstýrismaðurin kannar eisini um, at Fiskimálaráðið hevur álagt øllum starvsfólkunum at hava fartelefon, og hann heldur tað ikki vera rímligt, at starvsfólkini verða skattað av einari nýtslu, sum fyri tað fyrsta ikki sæst, og fyri tað næsta er áløgd av arbeiðsgevaranum. Fiskimálaráðið tekur tó viðmerkingarnar frá Landsgrannskoðanini til eftirtektar og umhugsar at seta seg í samband við TAKS at umrøða spurningin, og ráðið fer somuleiðis at endurskoða fartelefonstrategiina.

Landsgrannskoðanin kann bara vísa á, at sambært skattalógini hevur arbeiðsgevarin skyldu til at boðað frá fríum ágóðum, sum hann hevur latið.

Stakroyndir av útreiðslum

Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum kannað m.a. ferðaútreiðslur. Vit høvdu onki at finna at, men mæltu tó til, at útreiðslur verða konteraðar rætt á útgreining.

Húsaleiga

Fiskimálaráðið húsast í leigaðum hølum. Kostnaðurin er 1.001 t.kr. um árið. Harafturat rindar ráðið 50 t.kr. um árið fyri at hava hølir tøk hjá Sendistovu Føroya á Norðurbryggjuni í Keypmannahavn.

Útreiðslur til húsaleigu sambært roknskapunum 2008 – 2012:

StRk	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
1610	Húsaleiga	683	744	1.091	1.051	1.051
1630	Langtíðarleiga og leiga annars	23	30	29	0	0
1651	Umvæl. og viðlíkahaldsútr., bygningar	17	55	88	26	-136
1690	Skattir, avgjöld o.t.	0	1	0	0	0
Tilsamans		723	830	1.208	1.077	915

Umvælingar- og viðlíkahaldsútreiðslurnar eru negativar í 2012, av tí at Fiskimálaráðið hevur mótroknað forútgoldna húsaleigu frá Forbindelseselement Færøerne undir Arktisk Kommando v/Forsvarskommandoen. Í 2012 hevur Fiskimálaráðið gjørt ábøtur fyri 678 t.kr. á bygningin á Tinghúsvegi 64 og aðrar umvælingar fyri 45 t.kr., tilsamans um 724 t.kr.

Sambært leigusáttmálanum er húsaleigan 150 t.kr. um árið fyri at leiga hølir í bygninginum á Tinghúsvegi 64.

Leigarin yvirtók høluni 16. august 2012, og er leigumálið galdandi til 1. august 2018. Eftir tað kann leigumálið sigast upp við 12 mánaða freist. Leigan skal verða rindað fyri hvønn ársfjórðing frammanundan og fellur fyrstu ferð til gjaldingar 16. august 2012 til endan av 3. ársfjórðingi. Í 2012 hevur leigarin rindað Fiskimálaráðnum 860 t.kr.

Í leigusáttmálanum er avtalað, at eigarin ber kostnaðin av at aspestrenovera høluni og leigarin skal rinda útreiðslurnar til renoveringina sum forútgoldna húsaleigu.

Landsgrannskoðanin heldur, at inntøkur av húsaleigu eiga at vera skrásettar sum leiguinntøka og ikki at verða mótroknaðar útreiðslum. Húsaleigan fyri tíðarskeiðið august – desember 2012, 56.250 kr., átti at verið skrásett sum húsaleiga, ímeðan restin, ella 803.750 kr. átti at verið skrásett sum tíðaravmarkan í fíggarstøðuni, til inntøkuskrásetingina kann fara fram.

Sambært § 13, stk. 1, í roknskaparkunngerðini er veitingarmeginreglan galdandi, t.v.s. at leigugjöld skulu inntøkuførast í tí árinum, leigan er fyri. Sambært § 13, stk. 3, skulu forútgjöld, sum ikki kunnu verða beind til ávísa inntøkukontu, skrásetast á fíggarstøðukontu, hetta tí at upphæddin hoyrir til fylgjandi ár.

Niðurstøðan hjá Landsgrannskoðanini er, at roknskapurin hjá Fiskimálaráðnum 2012 er ikki rættur, tá ið útreiðslurnar eru 860 t.kr. ov lágar, og inntøkurnar 56 t.kr. ov lágar. Um skrásetingina var røtt, hevði nýtslan hjá ráðnum í 2012 verið 13.586 t.kr. og ikki 12.782 t.kr. Leggjast kann afturat, at játtanin til Fiskimálaráðið 2012 var 13.185 t.kr.

Fiskimálaráðið hevði havt meirnýtslu um roknskaparskrásetingina var røtt.

Fiskimálaráðið tekur viðmerkingarnar hjá Landsgrannskoðanini til eftirtektar, men vísir samstundis á, at Fiskimálaráðið hevði valt at kontera inntøkuna soleiðis, tí at ráðið hugsaði gjaldið sum endurgjald fyri renovering og ikki sum forútgoldna leigu.

Lønir

Fiskimálaráðið brúkar almenna starvsfólkapolitikkinn. Starvsfólkini skráseta komu, heimferð og fráveru. Tey skráseta ikki, hvat tey gera. Ráðið hevur reglur um flexsaldur á -15 til + 30 tímar, og bókhaldarin hevur eftirlit við og kunnar avvarðandi leiðara, um tíðarnýtslan fer út um flexsaldur.

Landsgrannskoðanin kannaði, um lönirnar hjá tveimum tilvildarliga valdum starvsfólki vóru rættar. Vit kannaðu, um störvini vóru lýst leys, um umsóknir við tilhoyrandi prógvum, setanarskrivum og lönargjaldsumbønum vóru í málunum. Eisini kannaðu vit, um lönirnar samsvaraðu váttaðum tíðarskrásetingum.

Umbidnu skjøluni vóru tøk. Talan var um gamlar setanir, tí vóru ongar lýsingar. Lönarútgjaldingarnar svaraðu til flokkingarnar sambært setanarskrivunum. Lönartímarnir vóru ikki váttaðir. Sambært tíðarskrásetingini skyldaði annað starvsfólkið 74 tímar, meðan hitt starvsfólkið átti 43 tímar tilgóðar.

Í Fiskimálaráðnum eru stórar flexsaldur.

Sambært uppgerð av tíðarnýtslu hjá Fiskimálaráðnum í mai 2013 eiga fyra starvsfólk millum 800 og 4200 tímar tilgóðar, ímeðan fimm starvsfólk eiga í millum 64 og 235 tímar tilgóðar. Fyra starvsfólk skylda ímillum 124 og 952 tímar.

Tá ið stór lönarkrøv ikki eru skrásett í roknskapinum, kann roknskapurin ikki sigast at vera rættur.

Ásannandi, at lönarútreiðslur eru nógv størsti partur av útreiðslum landskassans, heldur Landsgrannskoðanin tað vera týðningarmikið, at leiðslan tryggjar sær, at lönarútgjaldingarnar eru rættar. Tað kann sambært § 5, stk. 3, í roknskaparkunnngerðini m.a. verða gjørt við at hava eina hóskaði tíðarskráseting og neyvar ásetingar um arbeiðstíðir.

Tá ið tímaskrásetingarnar vísa so nógvur +/- tímar, at fægstu starvsfólkini halda seg innan fyri ásettu reglurnar í roknskaparreglugerðini, hevur Landsgrannskoðanin ilt við at skilja, hvussu leiðslan kann siga, at lönarútgjaldingarnar og harvið roknskapurin er rættur.

Til tað sigur Fiskimálaráðið, at *“Fiskimálaráðið metir, at fólk mæta væl upp til arbeiðis og gera eitt gott arbeiði og hava alla sína útgöldu lön uppiborna. Í teimum førum, har leiðslan hevur mett, at uppmøtingin hevur verið vánalig, hevur leiðslan gjørt tøyneyðugu inntrivini.”*

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at Fiskimálaráðið tekur viðmerkingarnar frá Landsgrannskoðanini til eftirtektar og fer at endurskoða roknskaparreglugerðina, soleiðis at samsvar verður millum reglur og tað, sum verður gjørt.

Sambært yvirlitinum eiga fleiri starvsfólk feriu og serstakar frídagar tilgóðar fyri innvinningarárið 2011/2012. Spurd, um leiðslan hevur gjørt skrivligar avtalur við starvsfólkini um feriu- og frídagar, hevur Fiskimálaráðið svarað, at *“í ávísu føri er skrivlig avtala gjørd (um 6. frívikuna) men annars verður munnliga avtalað, at dagar verða fluttir tvørtur um ár.”*

Landsgrannskoðanin mælti til, at Fiskimálaráðið fylgir vegleiðingini frá Fígjarmálaráðnum um serstaka fríviku. Í vegleiðingini¹⁸ er ásett, at avtalur um at flyta frídagar at halda í seinni frítíðarári skulu vera skrivligar. Eisini er ásett, at avtalurnar skulu vera gjørdar, áðrenn frítíðarárið, sum dagarnir skuldu verið hildnir í, er av.

4.2 Upplýsing um grind (LG 2012/205-0341)

Játtanin á høvuðskontu 5.34.1.04 “Upplýsing um grind” er 220 t.kr. Sambært viðmerkingunum til fíggarlógina verður játtanin nýtt til at gera upplýsandi tilfar um grind, at gjalda fyri at mæta á fundum í NAMMCO¹⁹ og á øðrum hvalafundum, og fyri lutteku annars í arbeiðinum hjá NAMMCO. Játtanin verður eisini brúkt til í framtíðini at bóta um grindarakstur og at kanna hagleiðing av grind.

¹⁸ Vegleiðing frá Fígjarmálaráðnum 27. oktober 2004 “um serstøku frívikuna”

¹⁹ North Atlantic Marine Mammal COmmission

Landsgrannskoðanin hevur kannað nøkur skjøl. Um 90 t.kr. eru goldnar til fyrirkoma GDNATUR. Á rokningunum er viðmerkt, at talan er um arbeiði í sambandi við NAMMCO.

Spurt, greiddi Fiskimálaráðið í september 2013 frá, at ráðið á hvørjum ári leggur eina ætlan fyri játtanina. Fiskimálaráðið hevur heitt á hvalagranskaran Genevieve Desportes frá GDNATUR um at umboða Føroyar í Scientific Committee hjá NAMMCO. Somuleiðis tekur Genevieve lut í ymiskum arbeiðsbólkum, knýttir at NAMMCO. Hvørt ár sendir GDNATUR fíggarætlan til Fiskimálaráðið yvir tímanýtsluna og tímatakst í sambandi við arbeiðið. Ætlanin verður viðgjørð í Fiskimálaráðnum í samráði við umboð fyri Náttúrugripasavnið. Fiskimálaráðið góðkennir síðani uppskotið.

Av játtanini verður eisini goldið fyri djóralæknatænastur. Í mars 2001 er avtala gjørð ímillum Fiskimálaráðið og privata djóralæknatænastu um djóralæknaarbeiði við havsúgdýrum.

4.3 Fiskivinnuráð og nevndir (LG 2012/205-0341)

Á høvuðskontu 5.34.1.01 "Fiskivinnuráð og nevndir" eru játtaðar 441 t.kr. Sambært viðmerkingunum til fíggarlógina verður játtanin nýtt til fastar nevndir og nevndir, settar til ávís onnur endamál. Harumframt verður játtanin nýtt til sakkøna hjálp til ráð og nevndir. Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum kannað roknskapin. Vit høvdu eitt tilmæli, annars var onki at finnst at.

4.4 Vørn (Fiskiveiðieftirlitið) (LG 2011/205-0342)

Í 2012 grannskoðaði Landsgrannskoðanin Fiskiveiðieftirlitið (nú Vørn) og hevði nøkur tilmæli. Øll viðurskiptini eru ikki komin í rættlag enn.

Fiskiveiðieftirlitið greiddi tá frá, at vantandi fíggarlig orka var orsøkin til, at tey ikki rukku ásettum málum um eftirlit við frystum fiskavørnum og landingum av pelagiskum fiskasløgum, sum vóru sett í mál- og avrikssáttmálan 2010.

Í oktober 2012 kunnaði landsstýrismaðurin um, at av stórum umleggingum á stovninum hevði avrikssáttmálin fingið lægri raðfesting, og ætlanin hjá Fiskimálaráðnum var, at málini fyri 2013 skuldu vera at síggja í fíggarlógini 2013.

Sambært fíggarlógini 2013 eru menningarætlanirnar hjá Fiskiveiðieftirlitinum, ið dentur verður lagdur á:

- *"Umsitingin av fiskiloyvum verður flutt úr Fiskimálaráðnum.*
- *Stovnarnir Fiskiveiðieftirlitið, Tilbúgvingarstovnurin, MRCC og Veðurtænastan eru lagdir saman til ein stovn, og verður avbjóðingin at fáa hesar at virka sum eina eind.*

Avrikssáttmáli fyri 2013 verður gjørdur í fyrri helvt av 2013."

KT trygd

Fiskiveiðieftirlitið hevði eina váðameting frá 2005. Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at Vørn hevur ikki gjørt nýggja váðameting.

Roknskaparviðurskipti

Vit spurdu landsstýrismannin, hví roknskaparreglugerðin hjá Fiskiveiðieftirlitinum ikki var góðkend.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at roknskaparreglugerðin er ikki góðkend, men at roknskaparreglur og aðrar reglur virkseminum viðvíkjandi eru at finna í ISO skipanini hjá Vørn.

Landsgrannskoðanin skal vísa á, at sambært § 4, stk. 3, í roknskaparkunngerðini skal aðalráðið góðkenna roknskaparreglugerðina.

Avgjöld, tá ið meira enn 25% eru avreidd uttanlands

Inntøkurnar í 2011 vóru um 2,5 mió.kr. Meginparturin stavaði frá rokningum til reiðarí fyrri, í einum fyra mánaða skeiði, at hava avreitt meira enn 25% av fiskinum uttanlands sambært K. nr. 95/2005 “um treytir fyrri avreiðing í Føroyum og uttanlands”. Rokningarnar eru dagfestar í januar 2011 fyrri landingar í 2008 og 2009. Í august 2012 var mestsum onki goldið.

Reiðarí hava mótmælt krøvunum frá Fiskiveiðieftirlitinum.

Onkur reiðarí høvdu mótmælt krøvunum frá Fiskiveiðieftirlitinum og høvdu klagað til landsstýrismannin. Fiskimálaráðið hevði svarað, at tey kundu ikki gera undantøk, tí ongin heimild var í reglunum. Reiðaríini vildu ikki rinda peningin, av tí at tey hildu seg vera verri viðfarin enn skipaeigarar, sum eiga skip, ið eru undir fiskidagaskipanini. Fiskiveiðieftirlitið hevði sent krøvini til innheintingar.

Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at málini høvdu verið í Føroya Rætti, og at Fiskiveiðieftirlitið fekk viðhald í, at reiðaríini skuldu rinda avgjöldini.

Í februar 2013 vístu løgtingsgrannskoðararnir á, at reglurnar í K. nr. 95/2005 vóru ikki hildnar, og at krøv, vegna landing uttanlands í 2008 og 2009, eru ikki gjørd upp fyrr enn í september 2010. Krøvini vóru bókað í landsroknskapinum í september 2011; í august 2012 var næstan onki goldið. Fiskiveiðieftirlitið umbar seg við, at reiðaríini skuldu hava høvi at gera viðmerkingar, og at tey ofta vóru ósamd við myndugleikar um krøvini.

Løgtingsgrannskoðararnir mæltu landsstýrismanninum til at krevja skuldina inn sum skjótast.

Løgtingsgrannskoðararnir hildu tað ikki vera nøktandi, at peningakrøv verða skrásett so seint í landsroknskapinum, og mæltu landsstýrismanninum til at syrgja fyrri, at skuldin verður kravd inn sum skjótast.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at sambært Vørn verða peningakrøv heintað inn so skjótt sum gjørligt, og at Fiskimálaráðið hevur ikki funnið nakað dømi um, at hetta ikki er so.

Fimm mál send Føroya Rætti.

Sambært Vørn vórðu fimm mál send Føroya Rætti. Niðan fyrri er yvirlit yvir støðuna í málunum:

1. Dómur er feldur, har reiðaríið varð dømt at rinda restskuldina. Skuldin er goldin.
2. Í september 2013 er avtala gjørd við reiðaríið um at gjalda 10 t.kr. um mánaðin. Avtalan verður hildin, og úttøka er gjørd í skipinum.
3. Málið skuldi í rættin í oktober 2013, men eina viku áðrenn rættarfundin bleiv semja gjørd um, at reiðaríið rindar alla skuldina.
4. Í september 2013 gjørdi Vørn av at biðja um tvingsilssølu av skipinum, men beint undan tvingsilssøluni varð gjaldsavtala gjørd við reiðaríið, og tvingsilssølan avlýst.
5. Reiðaríið hevur sent klagu til Løgtingsins Umboðsmann í juni 2013, og málið verður ikki viðgjørt í rættinum, so leingi tað liggur hjá Umboðsmanninum.

4.4.1 Eygleiðaraskipanin

Í februar 2013 vístu løgtingsgrannskoðararnir á, at hóast tað er ásett í NAFO2 eygleiðarasáttmálanum, sum er góðkendur av Figgjarmálaráðnum, at eygleiðararnir fáa eftirløn, rindar Fiskiveiðieftirlitið ikki eygleiðarunum eftirløn.

Lögtingsgrannskoðararnir mæltu landsstýrismanninum til at fáa greiðu á hesum viðurskiftum sum skjótast. Lögtingsgrannskoðararnir mæltu somuleiðis landsstýrismanninum til at hyggja eftir allari skipanini við eygleiðarum.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at av einum feili hjá Fíggjarmálaráðnum fingur nakrir eygleiðarar ikki eftirløn, og at feilurin er rættaður.

Landsgrannskoðanin skilur ikki, hví feilurin er íkomin hjá Fíggjarmálaráðnum. Sambært Búskaparskipan landsins hevur Fiskiveiðieftirlitið gjørt setanarsáttmálar við avloysararnar í Eygleiðaraskipanini, uttan at nakað er nevnt um eftirløn, sum tað annars er í setanarsáttmálunum hjá føstu eygleiðarunum.

Sambært Búskaparskipan landsins hevur Vørn í juli 2013 rindað 207 t.kr. fyri vantandi eftirløn.

Landsstýrismaðurin svarar ikki tilmælinum frá lögtingsgrannskoðarunum um at hyggja eftir allari skipanini við eygleiðarum.

4.5 Havstovan (LG 2011/205-0343)

Í frágreiðing okkara í oktober 2012 umrøddu vit grannskoðan av Havstovuni, har Landsgrannskoðanin hevði kannað nakrar uppgerðir av verkætlanum, ið vóru fíggaðar við fremmandari fígging. Vit kannaðu, um verkætlanarroknskapirnir í landsroknskapinum vóru rættir, um roknskapirnir vóru í samsvari við fíggjarætlanirnar og uppgerðirnar til stuðulslatararnar. Av tí at flestu verkætlanirnar vóru ikki lidnar í 2011, gjørdur vit av at kanna tær gjøllari seinni.

Havstovan hevur ikki inntøkuført leiguinntøkurnar fyri Magnus Heinason, sum stuðul er játtaður til í onkrum verkætlanum. Landsgrannskoðanin hevur víst á, at sambært reglunum um stuðulsfígging virksema skal veruliga nýtslan gerast upp. Harafturat er játtanin til Magnus Heinason á serstakari høvuðskontu. Tískil eiga leiguinntøkurnar at verða skrásettar á ta høvuðskontuna.

Landsgrannskoðanin heldur at leiguinntøkurnar til Magnus Heinason átti at verið skrásett í játtanini til skipið.

Í seinasta uppskoti til samtyktar vóru lögtingsgrannskoðararnir ónøgdir við, at inntøkurnar hjá Magnusi Heinason ikki vóru skrásettar á rætta høvuðskontu.

Verkætlanir

Síðani 1998 hava reglur verið í roknskaparvegleiðingini um játtanarviðurskifti, tá ið talan er um fremmanda fígging.

Sambært § 20 í LI. nr. 42/2009 “um landsins játtanarskipan” kann landsstýrismaðurin í fíggjarmálum loyva, at virksema av ikki handilsligum slag, sum er fíggað við stuðli, og sum er sprottið úr vanligu virksema stovnsins, kann fara fram undir rakstrarjáttanini. Í § 33 í K. nr. 84/2011 “um rakstrarjáttan” eru neyvari reglur um at skráseta vørur og tænastrur.

Landsgrannskoðanin reisti spurningin, um uppgerðirnar til stuðulsveitararnar NPP²⁰ og Forsknings- og Innovationsstyrelsen eru rættar, tá ið partar av dagliga rakstrinum hjá Havstovuni og Magnusi Heinason eru við í útreiðslunum.

Í oktober 2012 helt landsstýrismaðurin verandi uppgerðir vera nøktandi, og út frá tí, ið Havstovan hevði greitt frá, hevði hann ta fatan, at uppgerðirnar til stuðulsveitararnar vóru rættar.

Landsstýrismaðurin heldur, at uppgerðir til stuðulsveitarar eru rættar.

Sambært landsstýrismanninum góvu uppgerðirnar fult yvirlikt yvir tær útreiðslur, ið vóru knýttar at verkætlanini, bæði beinleiðis útreiðslur, inntøkur frá uttanhýsis stuðulsveitarum og íkastið av eginavrikunum hjá Havstovuni og/ella Magnusi

²⁰ Northern Periphery Programme

Heinason. Landsstýrismaðurinn segði víðari, at hildu stuðulsveitararnir uppgerðirnar vera næktandi, áttu tær ekki at verða broyttar.

Skráseting av fremmandari figging.

Í roknskaparvegleiðingini um “fremmanda figging” sigur Gjaldstovan um bókhalds-spurningar:

“Til tess at hava greiðu á:

- hvørjar útreiðslur eru at rokna til ávíst virksemin t.d. eina verkætlan,
- hvussu samanhangið er millum inntøkur og útreiðslur,
- grannskoðanarligum viðurskiftum, og
- hvussu peningurin er nýttur fyri at kunna gera roknskap fyri gevara.

Skulu inntøkur og útreiðslur verða skrásettar í staðartáttinum (sí Kontuskipan landsins s. 7). Um hetta ikki er hóskandi, kann endamálstátturin verða nýttur; men um so er, skal hetta ætlast væl. Gjaldstovan mælir til, at kontuvirði av hesum slagi byrja við 7.”

Havstovan hevur brúkt nevnda staðartátt at skráseta verkætlanirnar, tó uttan at skráseta allar inntøkur og útreiðslur til verkætlanirnar har.

Sambært reglunum skulu inntøkur og útreiðslur viðvíkjandi verkætlanum vera skrásettar á sjálvstøðuga undirkontu.

Landsgrannskoðanin var ikki samd við landsstýrismanninum, tá ið hann segði, at uppgerðirnar til stuðulslatararnar vóru rættar. Stakroyndirnar, sum Landsgrannskoðanin hevði gjørt, vísu, at allar inntøkur og útreiðslur, sum vórðu nýttar av stuðulsfiggjaða virkseminum, vóru ikki skrásettar undir stuðulsfiggjaða virkseminum í landsroknskapinum. Landsgrannskoðanin helt, at skuldi fult gjøgnumskygni vera í virkseminum, sum er figgjað av øðrum, so áttu allar skrásetingar at kunna fylgjast í landsroknskapinum, í hesum føri í staðartáttinum.

Samanumtikið helt Landsgrannskoðanin, at Havstovan hevði ikki skrásett útreiðslur og inntøkur til verkætlanir næktandi. Vit mæltu til, at skrásetingarnar í framtíðini vórðu gjørdar sambært kontuvegleiðingini og reglunum um fremmanda figging.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Fiskimálaráðið er av teirri fatan, at tað ber ikki til at skráseta øðrvísi, enn Havstovan ger í dag. Tá ið verkætlanir fáa stuðul frá ymskum grunnum, er “eginnýtslan” ein partur av “figgingini”. Hon er sostatt ikki verulig figging og kann tískil ikki skrásetast sum figging, men tað sigur bara nakað um, hvussu stóran part av verkætlanini Havstovan tekur lut í.

Landsgrannskoðanin heldur, at bæði uttanhýsis- og eginfigging skulu verða skrásettar.

Landsgrannskoðanin skilir ikki, at eginfiggingin ikki skal skrásetast sum partur av verkætlanini á staðartátti í landsroknskapinum, og heldur, at tað er ikki í tráð við vegleiðingina um fremmanda figging.

Stakroyndir

Í juli 2013 hevur Landsgrannskoðanin biðið Havstovuna um roknskapir fyri lidnu verkætlanirnar. Niðan fyri hava vit gjørt viðmerkingar til einstøku verkætlanirnar.

Stað 7109 Climate Saithe

Talan er um eina PhD verkætlan. Árin 2009 – 2011 fekk granskarin játtaðar 1.846 t.kr. í stuðuli frá FI²¹. Avtalan er gjørd ímillum stuðulslataran og Fróðskaparsetur Føroya.

Í 2012 kannaði Landsgrannskoðanin, um upphæddirnar í skemanum til FI samsvaraðu upphæddunum í landsroknskapinum. Vit kannaðu eisini, um lønin til granskaran samsvaraði við tað, sum var givið upp til FI. Vit høvdu onki at finnast at. Í august 2013 hevur Landsgrannskoðanin fingið endaliga roknskapin

Stað 7110 Water

Heitið á verkætlanini Water er ein stytting av “Warning of Algal Events to support aquaculture in the NPP coastal zone Region”.

²¹ Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Verkætlanin er stuðlað av NPP 2007 – 2013. Sambært umsókn til NPP skuldi verkætlanin vara frá 1. apríl 2008 til 31. mars 2011. Verkætlanin snúði seg um at kanna strandaøki í Írlandi, Skotlandi, Hetlandi og Føroyum. Lead Partner í verkætlanini var National University of Ireland, Galway.

Í umsóknarblaðnum til NPP um stuðul er samlaði kostnaðurin 345.450 evrur. Helvtin, 172.725 evrur (um 1.286 t.kr.) er játtað frá NPP.

Ein treyt fyri útgjaldi av stuðli frá NPP er, at uppgerðir skulu verða gjørdar og váttaðar av einum "first level controller". Seks ávegis uppgerðir eru gjørdar og váttaðar í tíðarskeiðinum. Sambært Havstovuni er 6. uppgerðin endaliga uppgerðin til stuðulsveitaran.

Landsgrannskoðanin hevur kannað, um samlaði kostnaðurin fyri verkætlanina samsvarar við uppgerðirnar, sum Havstovan hevur latið NPP.

Saman við uppgerðunum hevur Havstovan latið NPP útskrift, sum sá út til at vera úr Búskaparskipan landsins, fyri uppgerðartíðarskeiðið og avrit av øllum bókingarskjølunum til verkætlanina. Vit samanhildu tvær útskriftir við uppgerðir til NPP og tær samsvaraðu.

Við at samanhalda nakrar bókingar á útskriftunum við landsroknskapin 2010 varnað-ust vit, at nakrar bókingar á útskriftunum vóru ikki at finna í landsroknskapinum.

Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at tær um 40.000 evrurnar, sum vantaðu í av samlaða játtaða stuðlinum frá NPP, vóru á veg. Í mars 2013 eru góðar 20.000 evrur goldnar.

Í august 2013 hevur Havstovan latið Landsgrannskoðanini roknskap og kunnað um, at restin, um 20.000 evrur, ikki er goldin stovninum enn.

Stað 8102 Havtaska

Granskingarráðið og Fiskivinnuroyndir hava stuðlað verkætlanini. Í stuðulsjáttanini frá Granskingarráðnum verður boðað frá, at Havstovan tekur onki rakstrargjald. Fiskivinnuroyndir rinda 25% í rakstrargjaldi.

Játtaður stuðul til verkætlanina:

Stuðul/ár	2009	2010	2011	2012	Tilsamans
Fiskivinnugransking		189.962	138.220	72.258	400.440
Eyka fiskivinnugransking			100.000		100.000
Granskingarráðið	257.370	368.150	379.195	165.985	1.170.700
Tilsamans	257.370	558.112	617.415	238.243	1.671.140

kr.

Í august 2013 hefur Havstovan latið Landsgrannskoðanini avrit av endaliga roknskapinum fyri verkætlanina, góðkendur av Granskingarráðnum, sum at síggja til er úr Búskaparskipan landsins. Samlaðu tøluni fyri 2009 – 2012:

	kr.
Havtaska – endaligur roknskapur	Tils. 2009-2012
Inntøkur	
Granskingarráðið	1.170.700
Fiskivinnugransking	603.420
Havstovan	563.092
Inntøkur tilsamans	2.337.212
Rakstrarútreiðslur	
Lønir v.m.	2.030.095
Keyp av vørum og tænastum	388.607
Ymsar rakstrarútreiðslur	6.689
Rakstrarútreiðslur tilsamans	2.425.391
Úrslit	-88.179

Landsgrannskoðanin hefur samanhildið uppgerðina til Granskingarráðið við tøluni í landsroknskapinum; nøkur tøl samsvaraðu ikki. Sambært uppgerðini eru 166 t.kr. “keyp av vørum og tænastum” í 2010, meðan Búskaparskipan landsins vísir 26 t.kr. Í uppgerðini eru 175 t.kr. sum inntøkur frá Fiskivinnugransking í 2012. Landsgrannskoðanin dugdi ikki at síggja upphæddina skrásetta í Búskaparskipan landsins og spurdi Havstovuna, hvussu inntøkurnar vóru skrásettir í landsroknskapinum.

Í september 2013 hefur Havstovan greitt frá, at feilur er í endaligu roknskaparuppgerðini, sum Havstovan hefur gjørt fyri alt tíðarskeiðið. Upphæddin “keyp av vørum og tænastum” skal vera 140 t.kr. lægri, og tískil skal parturin hjá Havstovuni vera tað minni, ella 140 t.kr. Uppgerðin til Granskingarráðið svarar sostatt ikki til skrásetingarnar í Búskaparskipan landsins.

Í september 2013 hefur landsstýrismaðurin greitt frá, at hetta er nakað, sum kann henda, og at Fiskimálaráðið fer at taka upp við Havstovuna, hvussu forðast kann fyri, at slíkir feilir henda aftur.

Eisini hefur Havstovan kunnað um, at tær 175 t.kr. frá Fiskivinnugransking, sum eru við í uppgerðini sum inntøka í 2012, ikki eru goldnar. Havstovan greiðir víðari frá, at ein misskiljing er íkomin ímillum Havstovuna og Fiskivinnugransking, so tann upphæddin kanska bert verður 75 t.kr.

Nýggju upplýsingarnar gera, at fíggingin hjá Havstovuni ikki verður 563 t.kr. men um 423 t.kr. Samlaða úrslitið av verkætlanini verður heldur ikki -88 t.kr., um Havstovan bert fær 75 t.kr. og ikki 175 t.kr. frá Fiskivinnugransking, men úrslitið verður tá í besta føri -188 t.kr.

Í september 2013 hefur landsstýrismaðurin greitt frá, at fær Havstovan ikki allan peningin frá Fiskivinnugransking, verður hallið av verkætlanini 100 t.kr. størri. Sambært landsstýrismanninum fer Fiskimálaráðið at taka spurningin upp við Havstovuna, hvussu slætt borð kann fáast í gomlum uppgerðum av verkætlanum, ið hava undirskot.

Stað 8124 Nebbasild

Verkætlanin er liður í PhD lestri hjá einum granskara. Verkætlanin var roknað at kosta 3.347 t.kr. og skuldi verða fíggað soleiðis:

	kr.
Fígging	Tilsamans
Fiskivinnuroyndir	1.125.000
Havstovan (leiga av skipi)	900.000
FI	1.322.210
Úrslit	3.347.210

Játtaður stuðul var:

	kr.					
Stuðul	2008	2009	2010	2011	2012	Tilsamans
Fiskivinnuroyndir	437.270	335.856	352.638	0	0	1.125.764
FI	0	453.760	453.760	453.760	244.345 ²²	1.605.625
Tilsamans	437.270	789.616	806.398	453.760	244.345	2.731.389

Í august 2013 hevur Landsgrannskoðanin fingið avrit av uppgerð, sum Havstovan hevur gjørt til FI viðvíkjandi verkætlanini Nebbasild. Sambært uppgerðini hevur FI góðkent og latið stuðul á 1.606 t.kr.

Sambært Havstovuni hevur verkætlanin vart frá 2007, meðan PhD verkætlanin byrjaði í 2009. Havstovan hevur tó tikið útreiðslur til verkætlanina í 2007 og 2008 við í samlaðu verkætlanina. Játtanin frá FI til verkætlanina var upprunaliga 1.361 t.kr., men verkætlanin fekk eina eykajáttan á 244 t.kr.

Í august 2013 hevur FI boðað Havstovuni frá, at tey hava góðtikið uppgerðina út frá samlaðum útreiðslum á 1.827 t.kr.

Landsgrannskoðanin hevur víst á, at tøluni í uppgerðini til FI ikki í øllum førum svara til tey tøl, ið eru skrásett í landsroknskapinum. T.d. eru útreiðslurnar í Búskaparskipan landsins til overhead 310 t.kr., meðan talið, sum er givið upp til FI er 392 t.kr.

Havstovan hevur greitt frá, at orsøkin til munin viðvíkjandi overhead er, *“tí at nógva samskipti og stór óvissa var, hvussu nógva overhead Havstovan kundi krevja av verkætlanini. Hetta bleiv umsíðir til 20% av “Udgifter før overhead og andre driftsudgifter – hvor taxameter tilskud er incl.”, t.v.s. 20% av 1.959.409,51 kr., svarandi til 391.881,90 kr.”* Sambært skrivinum frá FI hevur stýrið góðtikið overhead á 365 t.kr.

Havstovan kunnaði eisini um, at munurin ímillum tað, sum er givið upp til FI sum overhead, 392 t.kr., og tað, sum er skrásett í Búskaparskipan landsins, 310 t.kr., ella 82 t.kr., er farið í samlaðu verkætlanina, sum byrjaði í 2007, og hevur tað verið við til at minka um samlaða negativa úrslitið av verkætlanini. Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera nøktandi, at allar upphæddirnar vera ikki skrásettar í landsroknskapinum.

Í umsóknini til FI um stuðul verður søkt um 1.322 t.kr. Greitt verður frá, at játtaðar eru: 1.125 t.kr. frá Fiskivinnuroyndum og 900 t.kr. frá Havstovuni (leiga av skipi). Samanlagt er metti kostnaðurin 3.347 t.kr.

Spurd, hví játtanin frá Havstovuni ikki er við í samlaða talinum í roknskapinum, svaraði Havstovan, at tær 900 t.kr., sum er parturin hjá Havstovuni (leiga av skipinum) í verkætlanini, *“eru ikki kontantir pengar, men “egið bidrag”, eitt mett virði, sum Havstovan/Magnus Heinason luttekur við.”*

²² Verkætlanin varð longd, og tí eru játtaðar 244.345 kr. í 2012.

Í september 2013 hefur landsstýrismaðurinn greitt frá, at Fiskimálaráðið er av teirri fatan, at tað ber ikki til at skráseta øðrvísi, enn gjørt verður í dag.

Stað 8133 Pelagiska kompleksið

Verkætlanarleiðarin var fyrst hýstur av Havstovuni, men flutti til Landsbankan, av tí at Landsbankin kravdi minni rakstrargjald enn Havstovan. Verkætlanin var liðug í 2012.

Í juli 2013 hefur Landsgrannskoðanin fingið avrit av fíggjarligu uppgerðini av verkætlanini frá Fiskivinnustovuni. Játtaði stuðulin til verkætlanina árin 2010 – 2012 var 600 t.kr. frá Granskingarráðnum og 1.167 t.kr. frá Fiskivinnuoyndum; seinni hefur Fiskivinnuoyndir játtað 100 t.kr. afturat, tilsamans 1.867 t.kr.

Sambært uppgerðini frá Landsbankanum hefur verkætlanin móttikið stuðul:

kr.	
Pelagiska kompleksið – móttikin stuðul	Tilsamans
Granskingarráðið	600.000
Fiskivinnuoyndir	1.267.025
NORA	100.000
NMR	145.000
Úrslit	2.112.025

Tilsamans kostaði verkætlanin 2.115 t.kr. Eginfíggingin var 3 t.kr.

Tølini í uppgerðini fyri 2010 og 2011 samsvara tí, sum er skrásett í Búskaparskipan landsins undir staðartátti. Landsgrannskoðanin hefur onki at finnst at.

Stað 8134 Post doc projekt

Havstovan hefur fingið 562 t.kr. frá privatum fyrirkomulagum til verkætlanina Post doc. projekt árin 2010 – 2012. Upphæddirnar eru mótbókaðar lønarútreiðslum. Spurd, um upphæddirnar ikki áttu at verið skrásettar sum inntøkur á stað 8134, hefur leiðslan greitt frá, at tað helst hevði verið rættast at bóka inntøkurnar á verkætlanina.

5 Vinnumál

5.1 Vinnumálaráðið (LG 2011/206-0111)

Landsgrannskoðanin vísti í seinastu ársfrágreiðing á ávís viðurskipti hjá Vinnumálaráðnum. Öll viðurskipti eru ekki komin í rættlag.

Váðameting

Ein váðameting av KT viðurskiptunum í Vinnumálaráðnum varð gjörd í 2008. Í henni voru fleiri atfinningar, og Vinnumálaráðið hefur í onkrum føri sett í verk tiltøk.

Í oktober 2012 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Vinnumálaráðið hevði samskipt við Gjaldstovuna um at gera eina nýggja váðameting. Váðametingin frá 2008 var gjøgnumgingin, og avtalað varð at tillaga hana. Eftir tað hefur Vinnumálaráðið gjørt ein váðalista, dátuflokkning og leiðreglur fyri brúkarar.

KT trygdarpolitikkur

Vinnumálaráðið hevði ikki orðaðan KT trygdarpolitikk. Í váðametingini, sum varð gjörd av KT viðurskiptunum á Vinnumálaráðnum, varð *“manglandi kunningartrygdarpolitikkur”* nevndur sum ein hin mest týðandi váðin, og ráðið kunnaði um, at ætlanin var at orða ein KT trygdarpolitikk sum framhald av váðametingini.

Vinnumálaráðið hefur ikki orðaðan KT trygdarpolitikk.

Í august 2011 greiddi Vinnumálaráðið frá, at ráðið var limur í Landsnet, og at Landsnet umsat alt KT økið hjá ráðnum. Vinnumálaráðið hefur boðað frá, at við støði í váðametingini verður nú farið undir at orða KT trygdarpolitikk.

Vinnumálaráðið arbeiðir við at betra KT trygdina.

Starvsfólkini hjá Vinnumálaráðnum hava í 2013 skrivað undir brúkaraváttan.

Endurskapan av dátum

Vinnumálaráðið hevði ikki fastar mannagongdir um at endurskapa dátur. Sambært avtalu frá februar 2010 tók Landsnet á seg at taka trygdaravrit, og á vári 2011 gjørði Landsnet eina roynd at endurskapa dátur. Har var onki at finnast at.

Í oktober 2013 hefur landsstýrismaðurin greitt frá, at nú hefur Vinnumálaráðið avtalu (SLA) við KT Landsins. KT Landsins umsitur allar serverar hjá Vinnumálaráðnum og hefur ábyrgdina av at taka trygdaravrit og endurskapa dátur.

Vinnumálaráðið nýtir journalskipanina 360. Í oktober 2012 kunnaði ráðið um, at ráðið hevði arbeitt við at gera avtalu við veitaran um at taka trygdaravrit av journalini og endurskapa dátur. Ætlanin var at gera eina felagsavtalu fyri alla miðfyrisingina.

Landsstýrismaðurin greiðir víðari frá, at aðalráðini eru vorðin samd um at lata KT Landsins taka sær av at fáa í lag sáttmála við privata veitaran. Enn tekur KT Landsins trygdaravrit av journalini. Tó arbeiðir KT Landsins framvegis við at gera formliga avtalu við veitaran.

5.2 Umsiting av Vinnusjúkugrunninum (LG 2011/206-0211)

Í frágreiðing okkara í oktober 2012 umrøddu vit grannskoðan av umsitingini av Vinnusjúkugrunninum. Vit høvdu nakrar viðmerkingar og spurningar, sum ikki vórðu svaraðir.

Sambært § 78, stk. 7, í LI. nr. 67/2009 “um trygging móti avleiðingunum av arbeiðsskaða” v.s.b. setur nevndin í grunninum stjóra at hava dagligu umsitingina av grunninum. Sambært lógini kann nevndin eisini leggja dagligu umsitingina til ein annan almennan stovn.

Nevndin í Vinnusjúkugrunninum hevur í 2010 gjørt tænuavtalu við TAKS, Tvøroyri. Í § 2 í tænuavtaluni er ásett, at tænuarnar fevna um raksturin í sambandi við at krevja inn gjöld til grunnin, útgjöld til persónar, sum fáa endurgjald eftir lógini, og um hjálpartænu, ið eru knýttar at hesum høvuðsuppgávum, eitt nú at halda og dagføra skráir yvir inngjaldarar og móttakarar av endurgjaldi.

Í avtaluni er eisini ásett, at TAKS skal standa fyri bókhaldi grunsins, eins og TAKS skal seta upp roknskapin og greiða roknskapin til grannskoðan, umframt eftir neyvari avtalu at loysa aðrar uppgávur fyri Vinnusjúkugrunnin.

Nevndarformaðurin hevur ávísingarheimildina. Hann vátar og leysgevur rokningar; eitt starvsfólk hjá TAKS konterar og góðkennir.

Daglig leiðsla

Í mai 2012 spurdi Landsgrannskoðanin Vinnuáráðið:

- hvør hevur stjórahældirnar sambært § 11, stk. 4, § 12, stk. 1, og § 16 stk. 1-7, í K. nr. 160/2009,
- hvat merkir tað at hava dagligu leiðsluna av grunninum sambært § 9, stk. 1 og 2, og
- hvør hevur dagligu leiðsluna av grunninum.

Í oktober 2012 svaraði Vinnuáráðið, at sambært kunngerðini um Vinnusjúkugrunnin, kann nevndin leggja umsitingina til annan almennan stovn. Verður umsitingin lögð til annan almennan stovn, so er hesin stovnur at meta sum “stjóri” eftir § 12. Almenni stovnurin hevur tá dagligu leiðsluna undir ábyrgd nevndarinnar.

Vinnuáráðið helt tað ikki vera nakran trupulleika fyri eftirlitið av umsitingini, at formaðurin leysgav rokningar, tí tað gav betri møguleika fyri at fylgja við roknskaparhaldinum. Vinnuáráðið helt, at tað var upp til nevndarformannin at gera av, hvør skuldi hava stovnsleiðsluna í leysgevingarhøpi.

Fíguráráðið var samt við Landsgrannskoðanina, at tá ið dagliga umsitingin av grunninum varð lögð til TAKS, skuldi tað sambært kunngerðini verða tulkað sum, at TAKS hevði ábyrgd av dagligu leiðsluni av Vinnusjúkugrunninum. Men higartil hevði TAKS ikki skilt uppgávuna soleiðis.

Sambært landsstýrismanninum í fígurálmum høvdu TAKS og Vinnusjúkugrunnurin samskipt um at endurskoða tænuavtalu.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin í vinnumálum greitt frá, at nýggj roknskaparreglugerð er gjørd fyri Vinnusjúkugrunnin, og at formaðurin, saman við umsitingini, hevur gjørt uppskot til nýggja umsitingaravtalu.

*Landsgrannskoðanin
reisti spurningin,
hvør hevur stjórahæld,
og hvør hevur dagligu
leiðsluna.*

5.3 Jarðfeingi (LG 2012/206-0321)

Landsgrannskoðanin hefur í 2013 grannskoðað Jarðfeingi. Endamálið við grannskoðanini var at kanna innanhýsis mannagongdir og innaneftirlit hjá stovninum. Partur av grannskoðanini var eisini at kanna uppgerðir av verkætlanum, herundir m.a. um roknskapurin er í samsvari við fíggarætlan, og um verkætlanarroknskapurin í landsroknskapinum er rættur.

Endamál stovnsins er lýst í “Reglugerð fyri Jarðfeingi” frá 21. desember 2005 og er at fýrisita, granska, ráðgeva og breiða út kunnleika um kolvetni, el-orku og jarðfrøðilig náttúruvirði.

Stovnurin umsitur høvuðskonturnar:

- 6.32.1.03 Jarðfeingi (rakstrarjáttan)
- 6.32.1.04 Gjald fyri seismisk forkanningarloyvi (stuðulsjáttan)
- 6.32.1.06 El-veiting, umsiting (rakstrarjáttan)
- 6.37.2.16 Kolagrevstur (stuðulsjáttan)

Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Jarðfeingi hevði avrikssáttmála við Vinnumálaráðið í 2011 og 2012, men hefur ikki gjørt sáttmála fyri 2013. Stovnurin raðfestir jarðfrøðiliga virkseimið, umframt at nógv orka verður brúkt til granskingarverkætlanir, sum onnur lutvíst fígga.

Kunningartøkni

Jarðfeingi goymir sínar dátur á egnum servarum. Stovnurin fær nógvar dátur t.d. um seismikk. Bert nøkur ávís starvsfólk sleppa fram at teimum dátunum.

Stovnurin hefur ikki gjørt trygdarreglur, sum ásett er í rundskrivi frá Vinnumálaráðnum.

Jarðfeingi hefur ikki skrivligar reglur um KT trygd.

Telduskipanin hjá Jarðfeingi hefur brandmúr og virusverju. Jarðfeingi tekur trygdaravrit av øllum dátum og hefur roynt at endurskapa dátur. Tá ið stovnurin eftir ætlan verður limaður í KT Landsins, fer ein uttanhýsis veitari at taka trygdaravrit og goyma dáturnar.

Stovnurin hefur avtalu við uttanhýsis veitara um journalskipanina. Jarðfeingi hefur ikki skrivligar mannagongdir um KT trygd. Leiðslan greiddi frá, at tey fara at gjøgnumganga allar trygdarásetingar í heyst. Tey hava ikki fylgt rundskrivinum frá Vinnumálaráðnum, men halda, at tryggin hjá stovninum er í lagi. Landsgrannskoðanin hefur mælt til, at Jarðfeingi ger skrivligar mannagongdir um trygdartiltøk.

Jarðfeingi fer at gera váðameting og skrivligar mannagongdir um trygdartiltøk á heysti 2013. Stovnurin hefur reglugerð um, tá ið starvsfólk arbeiða heima, og ætlar eisini í heyst at gera skrivligar reglur um fjararbeiðspláss.

Sambært landsstýrismanninum er Jarðfeingi innlimað í Landsnet í juni 2013, tó eru nakrar serskipanir eftir hjá Jarðfeingi. Allar dátur liggja hjá Landsnet, sum tekur sær av hýsing og backup.

Roknskapartöl

Í talvuni niðan fyri eru roknskapartöl 2008 – 2012 fyri stovnsnummurini undir vinnumálum, sum Jarðfeingi umsitur.

		t.kr.				
Stovnsnr.	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
102421	Gjald fyri seismisk forkanningarloyvi	-159	0	-150	-300	-225
113801	Kolagrevstur	930	530	530	530	550
132914	Landgrunsverkætlanin	13.498	3.526	2.861	747	0
142571	Jarðfeingi (Oljufyr. og Jarðfrøðissavnið)	13.824	12.195	12.234	11.765	11.993
Tilsamans		28.093	16.251	15.475	12.742	12.318

Jarðfeingi umsitur eisini víddargjöld, sum eru gjöld fyri at leita eftir og framleiða kolvetni. Tær inntøkurnar verða skrásettar á høvuðskontu 20.52.3.10 og vóru árin 2008 – 2012 hesar:

		t.kr.				
Stovnsnr.	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
139424	Víddargjöld, oljuvinna	-10.744	-11.313	-11.865	-14.119	-16.644

Niðan fyri eru sundurgreinað roknskapartöl 2008 – 2012 fyri vanligu virksemd hjá Jarðfeingi (stovnsnummar 142571):

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir v.m.	9.815	9.971	10.135	10.169	10.746
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	7.229	6.700	4.564	4.469	5.017
21	Søla av vørum og tænaðum	-2.158	-278	-699	-1.175	-828
25	Eftirlits- og umsóknaravgjöld	-459	-145	-892	-19	-945
54	Stuðul til annað virksemd	0	0	0	0	0
63	Vanligar flytingarinntøkur	-573	-4.137	-1.088	-1.841	-1.682
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	43	231	236	256	4
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	-73	-147	-22	-94	-319
Tilsamans		13.824	12.195	12.234	11.765	11.993

Í eykajáttanarlóg í juni 2012 vórðu játtaðar 400 t.kr. til at seta í gongd eina umfatandi kanning av øllum el-orkukervinum og útbýggingarmøguleikum. Samlaði kostnaðurin var mettur at verða 2 mió.kr. SEV og landið rinda hvør sína helvt.

Parturin av kanningararbeiðinum, sum eykajáttanin varð játtað til, er gjørdur. Arbeiðið verður gjørt í samstarvi millum Jarðfeingi, SEV og Dansk Energi. Alt arbeiðið er ikki liðugt, og írestandi kostnaður verður goldin av vanligu játtanini til Jarðfeingi.

Roknskaparviðurskipti o.a.

Landsgrannskoðanin mælti til, at roknskaparreglugerðin verður dagførd og góðkend av aðalráðnum.

Inntøkur

Jarðfeingi fær inntøkur t.d. frá oljufyrirtekum fyri at viðgera umsóknir um loyvi at bora. Eisini fær stovnurin inntøkur fyri at gera kanningar fyri virkir og kommunur. Tímatakturin er 720 kr. Gjaldstovan sendir rokningarnar til móttakararnar. Niðan fyri er yvirlit yvir inntøkurnar seinastu fimm árin.

Inntøkurnar á St.kontu 21 og 25 árinu 2008 – 2012:

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
21	Søla av vørum og tænastrum	-2.158	-278	-699	-1.175	-828
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-459	-145	-892	-19	-945
Tilsamans		-2.617	-423	-1.591	-1.194	-1.773

Landsgrannskoðanin hevði ilt við at síggja, hvussu Jarðfeingi ger av, hvat slag av inntøkum talan er um, og hvussu býtið er gjørt ímillum standardkonturnar. Leiðslan hevur boðað frá, at tey hava gjørt nakrar feilkonteringar í millum standardkonturnar 21 og 25.

Landsbókasavnið leigar høli í kjallaranum hjá Jarðfeingi til goymslu og rindar 3.900 kr. um mánaðin sambært avtalu frá 2003 um framleigu. Landsbókasavnið hevur í fleiri ár ikki vilja goldið húsaleigu, men frá 2011 er tað komið í rættlag.

Landsgrannskoðanin helt, at talan var ikki um leiguinntøku (í merkingini søla av tænastru), men heldur var talan um, at leiguútreiðslan hjá Jarðfeingi minkaði og leiguútreiðslan hjá Landsbókasavninum vaks. Landsgrannskoðanin mælti til at broyta konteringina, soleiðis at samlaðu húsaleiguútreiðslurnar í landsroknskapinum ikki verða ov høggar av skeivari skráseting. Jarðfeingi tekur viðmerkingarnar til eftirtektar og fer at taka spurningin upp við Gjaldstovuna.

Aðrar inntøkur hjá Jarðfeingi eru fyri granskingarverkætlanir.

Sambært landsstýrismanninum hevur Jarðfeingi broytt bókingina, soleiðis at leiguinntøkan frá Søvnum Landsins nú verður bókað sum inntøka á kontu 1610-0200.

Peningastovnskontur og kassi

Jarðfeingi hevur eina peningastovnskontu og eitt gjaldkort skrásett til kontuna. Stovnurin ger kassan upp eina ferð um mánaðin, og heimildarvátan er til gjaldkortið.

Landsgrannskoðanin hevur samanbórið salduna á peningastovnskontuni í landsroknskapinum 31. desember 2012 við kontuavrit frá peningastovninum. Eisini kannaðu vit kontuna fyri óvanligar upphæddir eitt tíðarskeið 2012. Vit høvdu onki at finna at.

Rakstrarútreiðslur

Í roknskaparreglugerðini eru reglur um, at tá ið talan er um størri keyp, eigur altíð at verða miðað ímóti at biðja um tilboð.

Landsgrannskoðanin kannaði við stakroyndum kontuna “sakkøn hjálp”. Vit halda, at summar upphæddir heldur áttu at verið bókaðar á aðrar standardroknskaparkontur. Jarðfeingi tekur viðmerkingina til eftirtektar.

Jarðfeingi hevur goldið fyri at seta orkumátarar upp í Sørvágs skúla. Spurd, hevur leiðslan greitt frá, at tey gjørdur av at máta nýggju sjóhitaskipanina hjá Sørvágs skúla fyri at hava hagtøl at vísa á. Skipanin er ein nýggjur háttur at gagnnýta varandi orku. Jarðfeingi eigur mátararnar.

Landsgrannskoðanin kannaði nakrar ferðauppgerðir á StRk. 1411-0100 “Ferðing uttanlands”. Vit høvdu onki at finna at, tó mæltu vit til, at rætt verður skrásett á sundurgreining.

Vit kannaðu nakrar rokningar fyri umboðan, so sum rokningar frá matstovum o.a. Onki er viðmerkt á skjølunum, í hvørjum sambandi útreiðslurnar eru hildnar, hvørjir luttakarar vóru við o.a. Landsgrannskoðanin mælti til, at starvsfólk viðmerkja á rokningarnar í hvørjum sambandi útreiðslan er hildin, hvør er við á matstovu, á skeiði o.a.

Nøkur starvsfólk hjá Jarðfeingi hava fartelesfon. Stovnurin hevur ongar skrivligar reglur um nýtslu av fartelesfonini. Bókhaldarin kannar rokningarnar, um óvanligar upphæddir eru. Sambært Jarðfeingi arbeiða tey við at gera skrivligar reglur um at nýta fartelesfon og internet.

Sambært landsstýrismanninum hevur Jarðfeingi tikið viðmerkingarnar til eftirtektar og fer at broyta mannagongdinar.

Bilar

Jarðfeingi eigur tveir bilar, sum verða brúktir til arbeiðsbrúks. Stovnurin hevur skrivligar reglur um nýtslu av bilunum.

Lønir

Við stóði í lønarútgjaldingum fyri november 2012 kannaði Landsgrannskoðanin, um lønirnar hjá tveimum tilvildarlíga valdum starvsfólkum vóru rættar, við at samanhalda setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Útgoldnu lønirnar samsvaraðu við setanarskriv og lønarsáttmálar.

Hjá Jarðfeingi eru stórar flexsaldur.

Sambært tímaskrásetingini átti annað starvsfólki 237 tímar tilgóðar 30. november 2012; í mars 2013 er saldan økt til 279 tímar. Eisini átti viðkomandi 20 feridagar tilgóðar fyri innvinningarárið 2011/12. Spurd, hvussu tað var íkomið, svaraði leiðslan, at starvsfólkið hevði arbeitt intensivt í sambandi við PhD-ritgerð. Stovnurin og starvsfólkið høvdu nú lagt eina ætlan fyri, hvussu tímarnir og ferian skuldi verða niðurlagað.

Tíðarskrásetingar

Jarðfeingi brúkar tíðarskrásetingina TotalView at skráseta, nær starvsfólk koma og fara, fráveru og feriu. Starvsfólk kunnu hava flexsaldur á +30/-15 tímar.

Starvsfólkini skráseta ikki, hvat tey gera. Tey, sum arbeiða við verkætlanum, ið verða fíggaðar av fremmandum, skráseta tímarnar í rokniðrum, sum stovnurin so skrivar rokningar eftir.

Sambært yvirliti 30. apríl 2013 yvir tíðarskráseting hjá 23 starvsfólkum, eiga 5 starvsfólk ímillum 80 og 302 tímar til góðar. Fýra starvsfólk skylda ímillum 56 og 371 tímar. Landsgrannskoðanin hevur spurt um tvey dømi, har starvsfólk skylda nógvar tímar:

- ein persónur, sum ikki arbeiðir arbeiðir fulla tíð, skyldaði næstan 400 tímar, og
- ein persónur, ið er farin úr starvi 1. mars 2013, skyldaði góðar 100 tímar.

Jarðfeingi greiddi frá, at ólag var komið á TotalView skipanina, og komið var í drag hjá stovninum at gera rættingar. Persónurin, ið var farin úr starvi, skuldi gera uppgávur fyri Jarðfeingi fyri skyldugu tímarnar.

Landsgrannskoðanin heldur tað vera í meira lagi, at starvsfólk kunnu eiga ella skylda so nógvar tímar. Hesi dømi benda á, at leiðslan hevur ikki tryggjað, at teir tímar, goldið er fyri, eru arbeiðdir. Vit hava biðið landsstýrismannin um viðmerkingar.

Fleiri starvsfólk áttu feriu tilgóðar frá innvinningarárinum 2011/2012. Landsgrannskoðanin spurdi,

- um Jarðfeingi hevði gjørt skrivliga avtalu við starvsfólkini um at flyta feridagar yvir ár, ella um dagarnir falla burtur, og
- um Jarðfeingi hevði avtalu við starvsfólk um serstøku frívikuna.

Leiðslan greiddi frá, at í nógv ár hevur mannagongdin verið, at hava starvsfólk ikki havt umstøður at brúka sína feriu, eru avlopsdagarnir fluttir. Tó er ongin skrivlig avtala gjørd. Leiðslan tók fyrr í ár stig til at fylgja betur við arbeiðstímum og fríðögum, og avtalur eru gjørdar um, hvussu ov stór frávik skulu niðurlagast.

Ásannandi, at lønarútreiðslur eru nógv tann størsti parturin av útreiðslum landskassans, heldur Landsgrannskoðanin tað vera týðningarmikið, at leiðslan tryggjar sær, at lønarútgjaldingar eru rættar. Tað kann m.a. verða gjørt við at hava eina hóskandi tíðarskráseting og neyvar ásetingar um arbeiðstíðir.

Tá ið stór lønarkrøv ikki eru skrásett í roknskapinum, kann roknskapurin ikki sigast at vera rættur.

Í oktober 2013 sigur landsstýrismaðurin, at tað sjálvsagt er av stórum týðningi, at øll arbeiðsorkan, sum Jarðfeingi rindar fyri, verður nýtt til at fremja arbeiðið hjá stovninum. Hann leggur afturat, at leiðslan er í holt við at fáa pluss- og minustímar avgreiddar.

5.3.1 Verkætlanir

Í reglugerðini frá 2005 er m.a. ásett, at Jarðfeingi kann skipa fyri og taka lut í heimligum og altjóða granskingarætlanum, og at stovnurin kann taka ímóti stuðli til hesar ætlanir. Eisini skal takast hædd fyri í bygnaðinum, at skilnaður er millum inntøkuskapandi virksemi, so sum gransking og ráðgeving, og virksemi innan fyrisiting og eftirlit.

Spurd, hvussu Jarðfeingi hevur skipað henda skilnað, svaraði leiðslan, at granskingar- og ráðgevingarvirksemið er serliga í geofakligu deildunum, t.e. kanningardeildini, jarðfrøðideildini og jarðkunningardeildini, meðan eftirlit í sambandi við kolvetnisleiing formliga er skipað í ávikavist orkudeildini og hjá stjóranum.

Í K. nr. 84/2011 “um rakstrarjáttan” hevur landsstýrismaðurin í fíggarjarmálum m.a. ásett reglur um stuðulsfíggað virksemi, t.e. virksemi, sum almennir stovnar kunnu hava undir rakstrarjáttan, sambært § 20 í Ll. nr. 42/2009 “um landsins játtanarskipan”.

Umframt vanliga stovnsraksturin hevur Jarðfeingi eisini virksemi, sum verður fíggað av øðrum. Stovnurin skrásetir inntøkur og útreiðslur av tí virkseminum á staðartátt undir hvørjari standardroknskaparkontu. Lønir til starvsfólk og umsitingargjöld verða ikki skrásett á verkætlanirnar.

Landsgrannskoðanin heldur, at kostnaðurin fyri verkætlanirnar er ikki nóg gjøgnumskygdur, tá ið allar útreiðslur ikki verða skrásettar á verkætlanirnar, og samlaði kostnaðurin tí ikki sæst í landsroknskapinum.

Í oktober 2013 greiðir landsstýrismaðurin frá, at Vinnumálaráðið og Jarðfeingi eru samd við Landsgrannskoðanina um, at roknskapurin hevur ikki verið nóg gjøgnumskygdur, og at framyvir verður mannagondin broytt soleiðis, at roknskapurin gerst meira gjøgnumskygdur og felags útreiðslur (overhead) og lønir verða bókaðar á verkætlanir.

Jarðfeingi hevur ikki skrásett verkætlanir á sjálvstøðuga undirkontu, sum ásett er í § 31 í K. nr. 84/2011. Stuðul frá fremmandum, verður fyrst skrásettur á fíggarstøðuni “Ikki inntøkuført – granskingarstyrkir, gávur o.t.”, og so hvørt peningurin verður brúktur, oftast eina ferð um árið, verður hann fluttur til kontuna “Vanligar flytingarinntøkur”, undir “verkætlanir”. Er avlop ella hall av verkætlanum, verður tað skrásett á StRk. 6390-0000, “Flytingarinntøkur-ógreinað”.

Sambært reglunum skulu inntøkur og útreiðslur viðvíkjandi verkætlanum vera skrásettar á sjálvstøðuga undirkontu.

Landsgrannskoðanin heldur, at verkætlanir hjá Jarðfeingi áttu at verið skrásettar á eina serskilta undirkontu, soleiðis at játtandi myndugleikin sær, hvussu virksemið hjá stovninum er sett saman. Ongar reglur eru heldur í roknskaparreglugerðini hjá stovninum um, hvussu verkætlanir skulu verða viðgjørðar roknskaparliga.

§ 33 í kunngerðini ásetir, at vørur og tænastrur, sum verða nýttar bæði av stuðulsfíggaðum virksemi og vanligum virksemi hjá stovninum, skulu verða skrásettar ávikavist undir stuðulsfíggaðum virksemi og vanligum virksemi samsvarandi veruligu nýtsluni. Sama er galdandi fyri lønarútreiðslur til starvsfólk sambært § 34.

Landsgrannskoðanin heldur, at bæði úttan- hýsis- og eiginfígging skulu verða skrásettar.

Landsgrannskoðanin heldur, at lönir, sum verða brúktar til verkætlanir, eiga at verða skrásettar á verkætlanirnar. Jarðfeingi hevur greitt frá, at stovnurin tíverri ikki hevur verið varugur við, at lönir eiga at verða bókaðar á verkætlanir. Leiðslan fer beinanvegin at taka tað upp og at taka stig til at rætta mannagongdina.

Sambært roknskaparvegleiðing frá Gjaldstovuni, 1998-1.0-A "Fremmand fígging av almennum virksemi og íløgum", skal umsitingargjald skrásetast sum inntøka hjá stovninum og sum útreiðsla hjá verkætlanum. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at umsitingargjald eisini verður skrásett á verkætlanir.

Í oktober 2013 greiðir landsstýrismaðurin frá, at ætlanin er at játtanin til Jarðfeingi verður broytt, soleiðis at inntøkufígging virksemið hjá stovninum verður á serstakari undirkontu.

Í roknskapinum 2012 hevur Jarðfeingi 12 verkætlanir skrásettar á staðartátt 71xx. 31. desember 2012 stóðu 3,3 mió.kr. á StRk. 0881 "Ikki inntøkuført – granskingarstyrkir og gávur". Landsgrannskoðanin valdi at kanna trýggjar verkætlanir neyvari:

Verkætlan 7113 NAG-TEC

Verkætlanin snýr seg um at gera jarðfrøðiligt atlas fyri Norður- og Eysturatlantshavið, NAG-TEC²³. Talan er um eina samstarvsavtalu frá 2008 ímillum NGS²⁴ í Íslandi, Noregi, Danmark (eisini vegna Grønland), Týsklandi, Niðurlondum, Bretlandi (íroknað Norður-Írland), Írlandi og Føroyum.

Jarðfeingi hevur gjørt sáttmála við GEUS²⁵, sum stendur á odda fyri ætlanini. Upprunaliga verkætlanin varð mett at kosta 4.565.000 evrur. Seinni er ætlanin broytt til at vera ein kanningarætlan fyri 2.062.547 evrur. Parturin hjá Jarðfeingi er 257.356 evrur, ella um 1,9 mió.kr.

Hvør luttakari letur ávíst tal av mannánaðum, t.v.s. at Jarðfeingi letur 33 mannánaðir, sum svara til 13,2 % av samlaðu verkætlanini. Luttakararnir brúka felags tímasats at avrokna við.

Jarðfeingi roknaði við at fáa 12 sponsorar, og at stovnarnir í londunum sum taka lut (jarðfrøðisøvn) skuldu gjalda helvtina av kostnaðinum sum arbeiðsløn, meðan sponsorar skuldu gjalda hina helvtina. Luttakararnir gjørdu tó av at byrja verkætlanina, tá ið teir høvdu fingið 6 sponsorar. Tað merkir, at stovnarnir sjálvir kunnu koma at gjalda ¾ av verkætlanini. Tey rokna við at fáa fleiri sponsorar.

Í § 32, stk. 1, í K. nr. 84/2011 er ásett, at bindandi tilsøgn um fígging skal vera fingin til vega, áðrenn farið verður undir stuðulsfígging virksemi.

Jarðfeingi sendir rokningar til verkætlanina fyri ein fjórðing av teimum tímum, stovnurin brúkar til verkætlanina. Tímasatsurin er 800 kr. íroknað umsitingargjald til Jarðfeingi. Jarðfeingi hevði tí bindandi tilsøgn um 200 kr. fyri hvønn tíma, áðrenn tey fóru undir verkætlanina.

Hóast einans sjálv arbeiðslønin var tryggjað fyri byrjan, helt leiðslan tað vera skilagott, at stovnurin fór í holt við verkætlanina, tá ið verkætlanin fataði um evnir, ið liggja innan fyri ábyrgdarøkið hjá Jarðfeingi, og stovnurin ikki hevði orku til at raðfesta tað fremst úttan úttanhýsis fígging.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Jarðfeingi í stóran mun er ein granskingarstovnur. Gransking er tí partur av vanligu virkseminum hjá stovninum. Játtanin hjá stovninum er nógv skerd síðstu árin. Tað ger, at Jarðfeingi ikki hevur so

²³ Northeast Atlantic Geoscience Tectonostratigraphic Atlas

²⁴ National Geological Survey

²⁵ Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse

stórt ráðsárúm til at fremja granskingarverkætlanir. Neyðugt er tí at finna uttanhýsis fígging ella partvísar uttanhýsis fígging til tess at fremja granskingarverkætlanirnar.

Landsstýrismaðurin leggur afturat, at hendan verkætlanin er innan fyri uppgávnar hjá Jarðfeingi, og er tað tí ikki nakar trupulleiki í, at Jarðfeingi átekur sær slíkar uppgávur, uttan at fígging er fingin til vega. Tó heldur hann, at í hesum ítøkiligum førinum átti upprunaliga ætlanin um tólv sponsorar og 50% eginfígging at verið endurskoðað í samsvari við, at tað nú bert blivu seks sponsorar og 75% eginfígging. Eisini átti Jarðfeingi at gjørt eina meting av, um stovnurin hevði fíggarliga orku at fara undir verkætlanina, tá fortreytirnar broyttust.

Í lóttuni eru 11 sponsorar til verkætlanina. Tað hevur við sær, at Jarðfeingið fær 219.230 evrur endurgoldnar fyri arbeiðstíð. Koma fleiri sponsorar afturat, økist upphæddin hjá Jarðfeingi. Tó verður hon í mesta lagi 360.000 evrur.

Sambært landsroknskapinum hevur Jarðfeingi sent rokningar til GEUS:

kr.	
Dagfesting	Upphædd
1. august 2011	479.031
27. desember 2011	393.629
23. november 2012	272.653
Tilsamans	1.145.313

Spurd, hvussu nógv pening Jarðfeingi hevur brúkt til NAG-TEC verkætlanina, og hvussu nógv stovnurin hevur fingið endurrindað frá GEUS, svaraði leiðslan, at stovnurin ongar aðrar beinleiðis útreiðslur hevur av verkætlanini enn lónir. Beinleiðis útreiðslur, so sum ferðing, verða endurgoldnar krónu fyri krónu. Av tí at gjørt varð av at nýta ein standard takst og at endurrinda fyri væntaða tíðarnýtslu, hevur Jarðfeingi ikki skrivað tímar á verkætlanina í seinastuni.

Jarðfeingi sendir rokningar til GEUS so hvørt GEUS sendir rokningar til sponsorarnar. Upphæddirnar eru í mun til tey 13,2%-ini av samlaða arbeiðinum, sum Jarðfeingi hevur bundið seg til at gera. Sambært Jarðfeingi, er tíðarnýtslan, sum varð avtalað við GEUS, minni enn tað, sum Jarðfeingi upprunaliga roknaði við at brúka til verkætlanina. Tað merkir, at Jarðfeingi kemur at brúka meira enn teir roknaðu 33 mannmánaðirnar til verkætlanina. Í 2011 eru 8,26 mannmánaðir skrásettir, men síðani er ongin neyv tíðarskráseting gjørd.

Í oktober 2013 sigur landsstýrismaðurin, at fíggarstýring hevur alstóran týðning fyri ein og hvønn stovn og sjálvandi má ein og hvør stovnur gera eina fíggarætlan, sum vísir hvat fíggarliga tilfeingið verður nýtt til. Harumframt er tað av stórum týðningi fyri gjøgnumskygnið at bókað verður á rætta stað.

Landsstýrismaðurin sigur harafturat, at Jarðfeingi viðurkennir atfinningarnar frá Landsgrannskoðanini og fer framvir at tryggja gjøgnumskygni og at umleggja bókhaldið soleiðis, at framvir verða staðartættir upprættaðir til hvørja verkætlan í bókhaldinum, umframt at inntøkufíggað virksemað verður bókað á serstakt stovnsnummar.

Verkætlan 7114 Interact

Jarðfeingi er við í verkætlanini Interact²⁶ saman við 31 universitetum og øðrum stovnum. Verkætlanin er fíggað við stuðli frá FP7²⁷ og fatar, sambært Granskingaráðnum, um at gera ein dátugrunn, sum hevur í sær vitan um umhvørvis- og veðurlagsbroytingar í arktiska økinum. Jarðfeingi skrivaði undir avtalu um verkætlanina í apríl 2011. Samlaði kostnaðurin er 50 mió.kr., harav føroyski parturin er 2 mió.kr.

²⁶ International network for terrestrial research and monitoring in the Arctic

²⁷ Seventh Framework Programme

Landsgrannskoðanin spurdi:

- hvussu nógv Jarðfeingi hevur fingið útgaldið frá FP7,
- hvussu stóran part, Jarðfeingi sjálvt fíggjar,
- um verkætlanin er endað, og um so er,
- hevur Jarðfeingi sent endaliga uppgerð ella fyribilsuppgerð til FP7.

Leiðslan svaraði, at parturin hjá Jarðfeingi í játtanini til granskingarstovnarnar er 255.482 evrur, ella 2 mió.kr. Jarðfeingi fekk í mai 2011 55% av upphæddini goldna út frá FP7, ella 1.047 t.kr. Í februar 2013 hevur Jarðfeingi gjørt fyrstu fyribilsuppgerðina til FP7. Hon er á 37.704 evrur, ella um 283 t.kr. og fatar um tíðarskeiðið 1/1 2011 til 30/6 2012. Næsta uppgerðin verður gjørd í oktober 2013. Verkætlanin verður liðug í desember 2014.

Tað sæst ikki í landsroknaskapinum, hvat verkætlanin higartil hevur kostað.

Onki sæst í landsroknaskapinum, hvussu nógv verkætlanin higartil hevur kostað, og Jarðfeingi hevur ikki svarað, hvussu stóran part av verkætlanini, stovnurin sjálvur fíggjar. Landsgrannskoðanin hevur ikki kannað roknaskapargrundarlagið undir uppgerðini til FP7, men ætlar at kanna roknaskapin fyri verkætlanina, tá ið hon er liðug.

Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera nøktandi, at tað ikki ber til at eftirkanna uppgerðina í landsroknaskapinum.

Verkætlan 7137

Jarðfeingi hevur gjørt avtalu við BP Amoco Exploration um, at felagið letur 100 t.kr. til verkætlanina at eftirútbúgva eitt starvsfólk. Stovnurin hevur eisini fingið játtaðar 56.250 kr. frá Statoil Færøylene og 69.000 kr. frá ENI Denmark. Verkætlanin endaði í 2012.

Sambært avtalunum við BP Amoco Exploration og ENI Denmark skuldi Jarðfeingi lata eina frágreiðing og endaligan roknaskap til fyrirkurnar, tá ið verkætlanin var endað. Stovnurin hevur latið frágreiðingarnar, men hevur ikki latið endaligan roknaskap fyri verkætlanina.

Leiðslan segði tað vera eitt mistak, at ongin roknaskapur var latin stuðulsveitarunum og tey fóru at senda roknaskapin beinanvegin.

Í oktober 2013 sigur landsstýrismaðurin, at ENI fekk roknaskap beinanvegin, stuðulin varð brúktur. Av misgáum hevur Statoil Føroyar ikki fingið endaligan roknaskap. Hann verður latin Statoil Føroyum í næstum.

Jarðfeingi gjørdi eina fíggjarætlan, áðrenn verkætlanin byrjaði í 2008. Sambært henni var metti kostnaðurin 355 t.kr. Jarðfeingi ætlaði at fíggja verkætlanina við at loyvisavara rindaðu 225 t.kr., og stovnurin sjálvur rindaði 130 t.kr.

Stuðulin frá loyvisavara var:

Stuðulslatari	Upphædd
BP Amoco Exploration	100.000
Statoil Færøylene	56.250
ENI Denmark	69.000
Tilsamans	225.250

Sambært landsroknaskapinum eru útreiðslurnar til verkætlanina árin 2009 – 2012 136.473 kr. Munurin millum móttiknu fíggjina og útreiðslurnar í landsroknaskapinum er 88.778 kr. Ongar lönir eru bókaðar á verkætlanina.

Jarðfeingi hevur greitt frá, at her er hendur sami feilur, sum nevnt áður, at stovnurin hevur ikki skrásett lönir á verkætlanina. Stig vera beinanvegin tikin til at broyta mannagongdina.

Niðurstøða viðvirkjandi verkætlanum

Sambært § 31 í K. nr. 84/2011 skal stuðulsfíggað virksemi setast upp á serskildari undirkontu undir rakstrarjáttan.

Roknskaparvegleiðing frá Gjaldstovuni 29. desember 1998 viðvíkur fremmandari fígging av almennum virksemi og íløgum. Har eru reglur ásettar um m.a. játtanarviðurskifti, tá ið talan er um fremmanda fígging.

Vit halda at skrásetingarnar av inntøkum og útreiðslum á verkætlanir eru ikki nóg neyvar. Tað forðar fyri gjøgnumskygni, tá ið roknskapurin fyri hvørja verkætlan sær ikki er fullfíggaður í landsroknskapinum, t.d. at lønir og umsitingargjald ikki verður skrásett á verkætlanirnar.

Landsstýrismaðurin er samdur við Landsgrannskoðanini í at tað als ikki er nøktandi at verkætlanarroknskapirnir ikki eru nóg gjøgnumskygdir. Vinnuáráðið hevur gjørt avtalu við Jarðfeingi um beinanvegin at fara í holt við at skipa verkætlanarroknskapirnar soleiðis, at hesir roknskapir framyvir verða gjøgnumskygdir.

Jarðfeingi ætlar at skipa verkætlanarroknskapirnar soleiðis, at teir framyvir verða gjøgnumskygdir.

5.3.2 Gjald fyri seismisk forkanningarloymi

Á høvuðskontu 6.32.1.04 er ein inntøkujáttan á 225 t.kr., sum er gjald fyri forkanningarloymi. Játtanarslagið á kontuni er stuðulsjáttan. Landsgrannskoðanin helt ikki talan vera um eina stuðulsjáttan í týðninginum, sum er útgreinaður í § 24 í játtanarlógini, og mælti Jarðfeingi til at umhugsa at broyta játtanarslagið.

Leiðslan er samd við Landsgrannskoðanina um, at játtanarslagið eigur at verða broytt, og fer taka málið upp við Vinnuáráðið í sambandi við fíggarlógina 2014.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at umrødda gjaldið fellur ikki undir eyðkennið fyri rakstarjáttan, men at talan er um eina játtan, sum ikki beinleiðis hóskar til nakað av játtanarsløgnum. Hann vísir á, at í K.nr. 125/2011 “um lógarbundna játtan og stuðulsjáttan” § 3, stk. 2 stendur, at inntøkur og útreiðslur, sum ikki verða mettar at vera fevndar av øðrum játtanarsløgum, verða tiknar við undir stuðulsjáttan. Vinnuáráðið heldur, út frá hesum, at rættast er, at henda játtan kemur undir “stuðulsjáttan”.

5.3.3 Elveitingareftirlitið

Elveitingareftirlitið virkar sambært LI. nr. 59/2007 “um framleiðslu, flutning og veiting av ravmagni” v.s.b. Nettojáttanin á høvuðskontuni, 6.32.1.06, er 0 kr. Inntøku- og útreiðslujáttanin er 1.157.820 kr. Elveitararnir rinda kostnaðin av Elveitingareftirlitinum.

Raksturinn verður skuldskrivaður SEV og Røkt við ávikavist 97,6% og 2,4% av útreiðslunum. Býtið er gjørt út frá tí parti av MWt, sum el-veitararnir hava.

Roknskaparviðurskifti v.m.

Landsgrannskoðanin kannaði nakrar ferðauppgerðir. Vit høvdu onki at finna at, tó mæltu vit til at skrásett verður rætt á sundurgreining.

Vit kannaðu nakrar rokningar, ið eru skrásettar á StRk. 1420 “Umboðan”. Vit mæltu til at starvsfólk skriva á rokningarnar í hvørjum sambandi útreiðslan er hildin, hvør er við á matstovu, á skeiði o.a.

Okkara grannskoðan vísti, at fleiri feilskrásetingar vóru á StRk. 1479-0100 “Keyp av tænastrævingum annars, sakkøn hjálp”. Í september 2013 hevur Jarðfeingi greitt frá, at tey ætla at broyta mannagongdina, soleiðis at neyvari verður konterað á standardroknskaparkontu.

Í oktober 2013 kunnu landsstýrismaðurin um, at Jarðfeingi tekur viðmerkingarnar frá Landsgrannskoðanini til eftirtektar og hevur broytt skrásetingarnar samsvarandi.

5.4 Rúsdrekkasøla Landsins (LG 2012/206-0373)

Seinasta árið hefur Landsgrannskoðanin verið á ófráboðaðum kassa- og goymslu-eftirliti á nøkrum deildum hjá Rúsdrekkasølu Landsins. Vit stemmaðu dagligu sölurnar av við bókhaldið og peningastovnskonturnar, og stemmaðu goymslurnar á sölustøðunum av við goymsluyvirlitið í høvuðsbókhaldinum. Eisini gjørdu vit við árslok eftirlitsteljingar av goymsluni hjá Rúsdrekkasøluni. Landsgrannskoðanin hevði onki at finnst at.

5.5 Stuðulsjáttanir til orkumál (LG 2012/215-0374)

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 grannskoðað stuðulsjáttanina til orkumál.

Í løgtingsfíggarlógini 2011 eru játtaðar 1,4 mió.kr. á høvuðskontu 15.37.4.07. “Orkumál, stuðulsjáttan”. Í 2012 var ongin játtan. Innlendismálaráðið umsat høvuðskontuna til november 2011, tá ið umsitingin varð flutt til Vinnumálaráðið.

Niðan fyri er ein talva við roknskapartølum seinastu fyra árini.

Roknskapartøl 2009 – 2012

					t.kr.
Høvuðskt.	Heiti	2009	2010	2011	2012
15.37.4.07	Stuðul til verkætlanir um alternativa orku	5.000	3.601	1.400	0
6.37.4.07	Stuðul til verkætlanir um alternativa orku	0	0	0	350
Tilsamans		5.000	3.601	1.400	350

Í viðmerkingunum til fíggarlógina 2011 stendur m.a., at *“Endamálið við játtanini er, at Føroyar skulu gerast minni heftar av olju, og at minka um útlátið av vakstrarhúsgassum, og tessvegna stuðla undir veðurlagspolitikk Føroya. Tað verður gjørt við at stuðla verkætlanum, sum menna loysnir innan varandi orku og orkukeldur...”*

Eftirlit við at stuðlaðar verkætlanir tæna endamálinum við játtanini.

Í juli 2013 spurdi Landsgrannskoðanin Vinnumálaráðið, hvussu ráðið metir um, í hvønn mun stuðlaðu verkætlanirnar tæna endamálinum við játtanini.

Vinnumálaráðið svaraði, at ráðið hevur ikki mett um stuðulin, av tí at stuðulin varð játtaður í 2011, áðrenn játtanin var flutt til Vinnumálaráðið. Vinnumálaráðið kunnaði um, at Innlendismálaráðið hevur gjørt eina “Reglugerð fyri stuðul til alternativar orkuverkætlanir”, sum ásetir, hvussu stuðulin verður játtaður og hvør kann søkja. Vinnumálaráðið hevur sum meginreglu nýtt hesa reglugerð.

Landsgrannskoðanin undraðist á, at Vinnumálaráðið sigur seg ikki meta um, í hvønn mun stuðlaðu verkætlanirnar tæna endamálinum við játtanini.

Spurdur, hevur landsstýrismaðurin svarað, at sjálvsagt metir Vinnumálaráðið um tær umsóknir, sum ráðið fær. Í førinum, sum Landsgrannskoðanin sipar til, er talan um játtaðar umsóknir, ið Vinnumálaráðið hevur yvirtikið frá Innlendismálaráðnum.

Landsstýrismaðurin greiddi frá, at ætlanin ongantíð var, at Vinnumálaráðið av nýggjum skuldi meta um játtaðar umsóknir. Innlendismálaráðið hevur mett um verkætlanirnar og er komið fram til, at umsóknirnar luku treytirnar, og út frá teirri niðurstøðu hevur Innlendismálaráðið játtað peningin. Umsøkjararnir hava fingið tilsøgn um stuðul, og hava innrættað seg eftir hesum fortreytum.

Vinnumálaráðið hevur í 2012 játtað 350 t.kr. í stuðli, sum framhald av einari verkætlan, sum er í gongd. Vinnumálaráðið hevur ikki lýst eftir verkætlanum í 2013, men hóast tað eru tvær umsóknir komnar: Ein verkætlan, har umsøkjarin biður um

1.400 t.kr., er noktað, og ein umsókn, har umsækjari biður um 900 t.kr., er ekki viðgjörð.

Í viðmerkingunum til fíggarlógina stendur, at:

- *“Stuðulin kann veitast einstaklingum, virkjum, felögum og kommunum, og verður hann veittur sambært “Reglugerð fyrri stuðul til alternatíva orkukeldur” frá 13. janúar 2010”.*
- *“Umsóknir skulu innihalda upplýsingar um endamál og neyva lýsing av verkætlanini, kostnaðarmeting og fíggarætlan”.*

Spurt, hvussu reglugerðin verður nýtt í sambandi við eftirlit av latna studninginum, hevur Vinnuáráðið greitt frá, at stuðulin verður bert goldin út, um útreiðslurnar eru skjalprógvaðar, og at ráðið metir eisini um, hvørt útreiðslurnar viðvíkja verkætlanini. Onkrir umsækjarar hava ikki fingið stuðul til allar útreiðslurnar, søkt er um, t.d. til ferðaútreiðslur og MVG í førum, tá ið MVG'ið verður endurgoldið frá TAKS.

Ein treyt í reglugerðini og í viðmerkingunum til fíggarlógina 2011 er, at umsækjarar hava í minsta lagi 10% í eiginfígging ella aðra fígging.

Spurt, hvussu Vinnuáráðið tryggjar, at 10% av verkætlanini er eiginfígging, hevur Vinnuáráðið kunnað um, at ráðið kann bert svara fyrri teimum umsóknum, sum Vinnuáráðið hevur viðgjört. Í 2012 játtaði Vinnuáráðið stuðul á 350 t.kr. til framhald av einari verkætlan, sum longu var farin í gongd, og sum hevði fingið stuðul játtaðan undanfarin ár.

Vinnuáráðið heldur, at treytin, at stuðulin í mesta lagi kann vera 90% av samlaða kostnaðinum fyrri verkætlanina, er væl og virðiliga lokin, við arbeiðinum sum umsækjari hevur lagt í verkætlanina. Landsstýrismaðurin heldur ongan íva verða um, at arbeiðið, sum verður gjørt fyrri verkætlanina, hevur eitt virði.

Landsgrannskoðanin ivast heldur ikki í, at arbeiðið, sum umsækjarar gera fyrri verkætlanir, hevur eitt virði. Vit eru tó ikki samd við landsstýrismannin um, at tað arbeiðið er at rokna sum eiginfígging.

Í 2011 hevur landsstýrismaðurin játtað stuðul til trýggjar verkætlanir herundir 845 t.kr. til verkætlanina “Skipað heystan og býtan av varandi orku til upphitan av bygningum”, sum Sp/f Met stendur fyrri, og 519 t.kr. til “Orku- og Granskingardepil á Kambsdali”, sum Sp/f Rhesa stendur fyrri.

Roknskapartøl 2009 – 2012

t.kr.						
Stuðul	Fyrirstøðufelag	2009	2010	2011	2012	Tilsamans
Verkætlanir um alternatíva orku	Sp/f Rhesa	4.023	0	519	350	4.892
Verkætlanir um alternatíva orku	Sp/f Met	0	0	845	0	845
Tilsamans		4.023	0	1.364	350	5.737

Í august 2011 hevur Innlendismálaráðið boðað stuðulsmóttakarunum frá, at við ársenda, ella tá ið verkætlanin verður liðug, skal ráðið hava eina teldutøka frágreiðing um, hvussu verkætlanin hevur eydnast, og at frágreiðingin skal verða lögð á heimasíðuna hjá Innlendismálaráðnum.

Í viðmerkingunum til fíggarlógina 2011 stendur eisini, at *“Roknskapur verður latin Innlendismálaráðnum saman við frágreiðing um úrslitið av verkætlanini, tá ið verkætlanin er liðug, ella í seinasta lagi 20. februar eftir lokið fíggarár.”*

Landsgrannskoðanin bað Vinnumálaráðið um avrit av frágreiðingunum frá nevndu verkætlanum. Í september 2013 fingi vit avrit av:

- Sp/f Met – støðumet frá 15. november 2012
- Sp/f Rhesa – frágreiðing frá juni 2012

Í støðumetingini frá Sp/f Met verður sagt, at endalig frágreiðing verður liðug við ársenda í 2012.

Sambært Vinnumálaráðnum hevur ráðið ikki fingið verkætlanarroknaskap frá Sp/f Rhesa fyri 2012, og ráðið hevur hvørki fingið verkætlanarroknaskap ella endaliga frágreiðing frá Sp/f Met, hóast tey hava rykt eftir teimum.

Landsgrannskoðanin heldur, at tað kann als ikki góðtakast, at reglurnar um at lata Vinnumálaráðnum frágreiðingar og roknaskapir verða ikki hildnar og mælir til, at umsitið verður sambært galdandi reglum.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin víst á, at við tilsøgnini um stuðul eru treytir um, at verkætlanarroknaskapur skal verða latin stuðulsveitara, og at roknaskapurin skal vera grannskoðaður av løggildum grannskoðara, tá ið stuðulin er 400 t.kr. ella meira.

Vinnumálaráðið hevur ikki fingið verkætlanarroknaskap ella frágreiðingar.

Vinnumálaráðið hevur fleiri ferðir rykt bæði feløgini eftir roknaskapi og frágreiðing. Ráðið rindar ikki endaliga útgjaldið, fyrr enn roknaskapurin er latin ráðnum. Hóast Sp/f Rhesa ikki hevur hildið sínar skyldur, hevur Vinnumálaráðið gildið felagnum stuðul, tó bert ímóti skjálprógvaðum útreiðslum. Vinnumálaráðið hevur í hvørjum føri sær mett um, hvørt útreiðslan viðvíkur verkætlanini, og ráðið er sannført um, at útgjaldið er rætt, t.v.s. at útreiðslurnar viðvíkja verkætlanini.

Í viðmerkingunum til løgtingsfíggarlógina 2011 stendur, at “Játtanin er ætlað til liðugtgerð av verandi verkætlanum”.

Tað undraði Landsgrannskoðanina, at í 2012 er játtan latin somu verkætlan, sum skuldi veri liðug í 2011.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at í 2011 metti Innlendismálaráðið umsóknirnar og játtaði stuðul. Vinnumálaráðið hevur skilt málið soleiðis, at umrøddi umsøkjari fekk ikki játtað ta upphædd, sum hann hevði søkt um, til at gera verkætlanina lidna. Løgtingið samtykti í 2012, við eykajáttan Lm. nr. 188/2011, at játta umsøkjaranum 350 t.kr. Sambært álitinum frá Fíggarnevndini 29. mai 2012 mælti nevndin Løgtinginum til at samtykkja, at orkudepilin á Kambsdali fekk 350 t.kr. av stuðulsjáttanini til alternativar orkuætlanir. Uppskotið varð samtykt 31. mai 2012. Eftir tað sendi verkætlanareigarin Vinnumálaráðnum umsókn um 350 t.kr. til verkætlanina, og Vinnumálaráðið játtaði hana.

5.6 Ferðaráð Føroya (LG 2012/206-0385)

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 grannskoðað Ferðaráð Føroya. Endamálið við grannskoðanini var at kanna innanhýsis mannagongdir og innaneftirlit hjá stovninum.

Endamál, virksema og uppgávur hjá Ferðaráðnum eru orðaðar og lýstar í lógini um Ferðaráðið og í fíggarlógini.

Ferðaráðnum manglar at seta umsitingarlígar o.a. reglur fyri stovnin. Bíðað verður til broytingarnar í bygnaðinum eru lidnar.

Ferðaráð Føroya varð endurstovnað við LI. nr. 56/2011 “um Ferðaráð Føroya”. Málsøkið varð í 2011 flutt frá Løgmannsskrivstovuni til Vinnumálaráðið. Vinnumálaráðið heldur, at tað hevur ávirkað umsitingina av stovninum/økinum, at økið fleiri ferðir seinastu árin er flutt.

Síðani mai 2012 hevur Ferðaráðið verið í einari broytingartilgongd. Uppskot er sent Vinnumálaráðnum um at skipa Ferðaráðið sum partafelag, har tað almenna og privat

eiga helvt um helvt. Endamálið við umskipanini er m.a., at Ferðaráðið ikki skal liggja so tætt at politisku skipanini, og at tað skal verða ein handilslig eind, uttan tó at vera vinnurekandi.

Ferðaráðið hevur ikki gjørt mál- og avrikssáttmála við Vinnumálaráðið, men ætlanin er at gera hann, tá ið broytingartilgongdin á stovninum er komin undir land.

Sambært § 5 í lógini um Ferðaráð Føroya skal ráðið hvørt ár lata landsstýrismanninum eina ársfrágreiðing um virki ráðsins. Ongin frágreiðing er gjørd seinastu árin.

Sambært § 6 ger landsstýrismaðurin reglugerðir fyri stovnin og ráðið, eftir uppskoti frá ráðnum og stjóranum fyri Ferðaráð Føroya. Reglugerðirnar eru ikki gjørdar. Bíðað verður, til broytingarnar í bygnaðinum eru lidnar.

Stuðul til økisferðavinnufeløg

Í lógini um Ferðaráð Føroya er ásett, at ráðið í samstarvi við kommunur og lokalu vinnuna fíggarliga kann stuðla økisferðavinnufeløgum, og at landsstýrismaðurin skal áseta neyvari reglur um treytirnar. Reglurnar eru ásettar í K. nr. 84/2002 “um stuðul til økisferðavinnufeløg”.

Sambært kunngerðini verður stuðulsupphæddin býtt eftir reglum, sum verða neyvari ásettar í avtalu millum Ferðaráð Føroya og økisferðavinnufeløgini.

Ferðaráðið hevur leiðreglur fyri, hvat stuðul kann verða latin til, hvør kann søkja, og undir hvørjum treytum ráðið letur stuðul.

Vinnumálaráðið hevur greitt frá, at talan er um

- stuðul til økisferðavinnufeløgini, og
- “króna fyri krónu” stuðul.

Leiðreglur eru gjørdar til “króna fyri krónu” stuðulin.

Stuðulin til økisferðavinnufeløg og kunningarstovur er latin sambært kunngerð. Feløgini hava ikki søkt um stuðul, men Vinnumálaráðið hevur skilt tað soleiðis, at ein avtala varð gjørd við økisfeløgini í 1996, tá ið ætlanin eisini var at gera eina kunngerð. Kunngerðin bleiv tó ikki lýst fyrr enn í 1998 og er endurskoðað og lýst av nýggjum í 2002. Vinnumálaráðið veit ikki, um nøkur nýggj avtala er gjørd.

Ferðaráð Føroya ætlar at endurskoða galdandi kunngerð, og broytingar verða helst gjørdar.

Stjórin í Ferðaráðnum, ið tók við í mai 2013, fór beinanvegin undir at skipa stovnin og gera eina strategi fyri ferðavinnu í Føroyum. Av somu orsök hevur Vinnumálaráðið ikki gjørt nakað við verandi skipanir, heldur ikki hava tey kannað um avtalur eru gjørdar sambært kunngerð.

Vinnumálaráðið hevur avtalað við Ferðaráðið, at tey gera uppskot til nýggja kunngerð um, hvussu stuðul kann verða latin økisferðavinnufeløgum.

KT viðurskifti

Ferðaráð Føroya hevur ikki upplýsingar, dátugrunnar o.t., sum hava stóran týdning fyri endamál og virksema stovnsins. Stovnurin er knýttur at Landsneti og er fevndur av teirra reglum.

Ferðaráð Føroya hevur ikki orðaðan KT trygdarpolitikk og leiðslan hevur ikki gjørt váðameting viðvíkjandi upplýsingum og KT nýtslu.

Vinnumálaráðið er ikki liðugt við at skipa sína KT trygd, og Ferðaráðið bíðar til tað er liðugt, so støði kann verða tikið í teirra skjali.

Ferðaráðið hevur ikki orðaðan trygdarpolitikk og hevur heldur ikki gjørt váðameting.

Vinnumálaráðið heldur tað vera óneyðugt og spill av orku, um hvør stovnur sær skal gera ein KT trygdarpolitikk. Vinnumálaráðið heldur tað vera skilagott at nýta KT trygdarpolitikk, sum ráðið hevur gjørt. Við at gagnnýta orkuna, sum Vinnumálaráðið longu hevur lagt í at gera váðametingar og trygdarpolitikk, kunnu bæði stovnarnir undir Vinnumálaráðnum og onnur aðalráð nýta tilfarið og laga tað til síni egnu viðurskifti, og harvið spara orku og pening. Tá ið Gjaldstovan/KT Landsins endaliga hevur góðkent trygdarpolitikk hjá Vinnumálaráðnum sum fyrimynd, kann hann lagast til virksemd hjá hvørjum stovni sær.

Roknskaparviðurskifti o.a.

Vinnumálaráðið hevur umsitið bókhaldið hjá Ferðaráð Føroya. Eftir summarferiuna ætlaði Vinnumálaráðið at flyta bókhaldið til Ferðaráðið.

Ferðaráð Føroya hevur ikki egna roknskaparreglugerð, men brúkar roknskaparreglugerðina hjá Vinnumálaráðnum. Reglugerðin er ikki dagførd síðani Ferðaráðið varð lagt undir Vinnumálaráðið. Ferðaráð Føroya hevur eitt dagført ognaryvirilit, sum vísir nøgd og útveganarvirði á ognunum.

Gjaldkort

Øll starvsfólkini hjá Ferðaráðnum brúka Eurocard. Orsøkin er, at tað er lættari at hava gjaldkort, tá ið tey ferðast uttanlands. Ferðaráðið hevur útvegað heimildarvátan sambært rundskrivi frá Fíggjarmálaráðnum.

Keyp av vørum og tænastum

Ferðaráð Føroya hevur rindað samsýningar eftir rokning til fólk, sum m.a. hava skrivað greinar til blaðútgávu, tikið lut á messum o.a. Á onkrum rokningum eru P-tøl hjá lataranum, meðan tað á øðrum er viðmerkt, at latarin er skrásettur við V-tali, og skal hava samsýningina sum B-inntøku.

Samanumtikið heldur Landsgrannskoðanin at rokningarnar lúka ikki treytirnar fyri rokningar/fakturar, t.d. mangla adressur hjá latarum, dagfesting. Flestu rokningar eru uttan meirvirðisgjald.

Í juli 2013 hevur Vinnumálaráðið greitt frá, at hóast tað er stjórin, sum hevur evstu ábyrgd av, at bókhaldsskjøluni eru nøktandi og rætt verður bókað, tekur Vinnumálaráðið eisini ein part av ábyrgdini á seg. Vinnumálaráðið hevur bókað og leysgivið peningin í hesum tíðarskeiði, og hevur ikki hildið nóg neyvt eftirlit.

Landsgrannskoðanin heldur tað vera týðningarmikið, at almennir stovnar bera seg rætt at, tá ið samsýningar verða goldnar. Vit mæltu til, at stovnurin setir latarunum av tænastum krøv um rokningar/fakturar, svarandi til minstukrøv til bókhald og roknskap.

Journalskipan

Ferðaráð Føroya hevur onga journalskipan. Av tí at stovnurin er undir umskipan, verða í lýtuni ikki øll mál journaliserað, tó verða persónsmál lögð í journalskipanina hjá Vinnumálaráðnum. Øll onnur mál verða goymd á teldunum.

Landsgrannskoðanin mælti til, at Ferðaráðið tekur stig til at journalisera øll mál. Í juli 2013 hevur Vinnumálaráðið greitt frá, at ætlanin er at fáa hesi viðurskifti í rættlag, tá ið arbeiðið við yvirskipaðu strategiini er liðugt.

Lønir o.a.

Við støði í útgoldnum lønum fyri november 2012 kannaði Landsgrannskoðanin, um lønin hjá einum starvsfólki var rætt, við at samanhalda setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finnst at.

Starvsfólkini skráseta tímarnar í rokniarki.

Viðmerkingar frá Vinnumálaráðnum

Í júlí 2013 hefur Vinnumálaráðið kunnað um, at frágreiðingin frá Landsgrannskoðanini varpar ljós á nokkur viðkomandi viðurskipti, sum sjálvsagt skulu vera í lagi. Vinnumálaráðið fer saman við Ferðaráðnum at arbeiða við at fáa formligu viðurskiptini í rættlag, m.a. reglugerð fyrri stovnin og ráðið, roknskaparreglugerð, KT trygdarpolitikk umframt vegleiðing til veitarar um minstukrøv til bókhald og faktura.

5.7 Eftirlitsstovnarnir á Skálatrøð (LG 2012/206-0383)

Landsgrannskoðanin hefur í 2013 grannskoðað stovnarnar á Skálatrøð. Endamálið við grannskoðanini var at kanna innanhýsis mannagongdir og innaneftirlit hjá stovnunum.

Stovnarnir á Skálatrøð eru: Fjarskiptiseftirlitið, Posteftirlitið, Tryggingareftirlitið, Kappingarráðið og Skráseting Føroya. Brúkaraumboðið, sum hefur egnan stjóra, er við í felags skrivstovuhalðinum á Skálatrøð frá 2013, men er ikki partur av hesari grannskoðan.

Eftirlitsstovnarnir eru skipaðir við felags stjóra og felags skrivstovuhalði, sum tekur sær av bókhaldi, kassa, journal o.ø. Allir stovnarnir hava sjálvstøðuga játtan á høvuðskontu í løgtingsfíggarlógini.

Starvsfólkini eru knýtt at *einum* stovni, men nokkur teirra gera uppgávur fyrri aðrar stovnar í skrivstovufelagsskapinum. Samsýning fyrri tænastr verður fakturerað ímillum høvuðskonturnar. Takstur er 400 kr. fyrri tíman, uttan mun til hvørji starvsfólk gera arbeiðið.

Í september 2013 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Vinnumálaráðið fer at heita á leiðsluna at meta, hvørt meira rættvísandi takstir kunnu verða nýttir.

Eftirlitsstovnarnir á Skálatrøð eru skipaðir við felags stjóra og felags skrivstovuhalði.

Fjarskiptiseftirlitið

Fjarskiptiseftirlitið virkar eftir LI. nr. 79/1997 “um fjarskipti” v.s.b. og reglugerð fyrri stovnin. Stovnurin hefur eftirlit við fjarskiptinum og fjarskiptistænastum og ráðgevr landsstýrinum og miðfyriritingini annars um faklig viðurskipti á fjarskiptisøkinum. Í K. nr. 167/2011 “um frekvens- og avgreiðslugjöld á radiosamskiptisøkinum” eru ásett gjöld, sum Fjarskiptiseftirlitið skal krevja inn.

Roknskapartølini 2008 – 2012:

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir v.m.	2.813	3.017	2.989	3.139	3.145
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	2.552	2.177	2.745	2.822	2.767
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-3.887	-4.128	-4.476	-5.743	-5.475
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	6	500	415	537	458
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	-1.484	-1.566	-1.673	-755	-895
Tilsamans		0	0	0	0	0

Játtanartølini 2010 – 2013:

		t.kr.			
St.konta	Heiti	2010	2011	2012	2013
11	Lønir v.m.	3.311	3.311	3.311	3.311
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	1.350	1.350	1.400	2.000
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-4.031	-4.031	-4.231	-4.931
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	100	100	150	250
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	-730	-730	-630	-630
Tilsamans		0	0	0	0

Posteftirlitið

Sambært § 20 í LI. nr. 135/2001 “um postvirksemi” v.s.b., úttinnir landsstýrismaðurin skráseting og eftirlit við postvinnurekandi. Landsstýrismaðurin hevur latið Fjarskiftis-efftirlitinum upp í hendi hesa uppgávu fyri Posteftirlitið.

Roknskapartølini 2008 – 2012:

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir v.m.	0	1	0	0	0
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	20	104	90	124	22
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-154	-212	-151	-142	-92
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	134	107	61	18	70
Tilsamans		0	0	0	0	0

Játtanartølini 2010 – 2013:

		t.kr.			
St.konta	Heiti	2010	2011	2012	2013
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-130	-130	-130	-130
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	130	130	130	130
Tilsamans		0	0	0	0

Tryggingareftirlitið

Tryggingareftirlitið virkar eftir LI. nr. 55/2008 “um tryggingarvirksemi” v.s.b. Høvuðsuppgávan hjá Tryggingareftirlitinum er at hava eftirlit við tryggingarfeløgum og eftirlønargrunnum. Serliga verður kannað eftir, at feløgini hava nóg mikið av kapitali í mun til tann váða, sum tey hava átekið sær (solvensseftirlit). Tryggingareftirlitið hevur uttanhýsis eftirlitið við Føroya Realkreditstovni og eftirlit við, at tryggingarlóggávan sum heild verður hildin. Tryggingarfeløgini rinda útreiðslurnar, ið standast av eftirlitinum sambært § 207 í lógini um tryggingarvirksemi.

Tryggingareftirlitið hevur eftirlit við at realkreditstovnar, lívsstryggingarfeløg og eftirlønargrunnar halda reglurnar um hvítvask. Eisini umsitur eftirlitið partar av lóggávu um umsiting av ogn hjá ómyndugum persónum.

Roknskapartølini 2008 – 2012:

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir v.m.	413	672	1.082	1.058	1.443
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	827	763	1.149	1.741	1.360
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-1.766	-1.890	-2.641	-3.021	-2.920
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	526	455	419	222	163
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	0	0	-9	0	-46
Tilsamans		0	0	0	0	0

Játtanartølini 2010 - 2013:

		t.kr.			
St.konta	Heiti	2010	2011	2012	2013
11	Lønir v.m.	1.114	1.114	1.614	1.800
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	450	450	500	570
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-1.664	-1.664	-2.214	-2.470
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	100	100	100	100
Tilsamans		0	0	0	0

Kappingarráðið

Kappingarráðið virkar eftir LI. nr. 35/2007 “um kapping” v.s.b. Kappingarráðið hevur sum høvuðsuppgávu at hava eftirlit við, at forboðini í kappingarlógini ikki verða brotin, t.e. forboðið ímóti kappingaravlagandi avtalum og forboðið ímóti misnýtslu av

marknaðarráðandi stöðu. Afturat hesum hevur Kappingarráðið eftirlit við, at samanleggingar, sum kunnu tálma virknari kapping, ikki verða framdar. Kappingarráðið hevur eisini heimild at venda sær beinleiðis til myndugleikar og vísa á reguleringar, ið eru skaðiligar fyri kappingina, og at koma við uppskoti um øðrvísi regulering.

Roknskapartølini 2008 – 2012:

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir v.m.	1.520	1.653	1.498	1.615	1.636
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	475	260	477	383	349
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	276	92	0	30	170
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	-227	-111	-67	-321	-256
Tilsamans		2.044	1.894	1.908	1.707	1.899

Játtanartølini 2010 – 2013:

		t.kr.			
St.konta	Heiti	2010	2011	2012	2013
11	Lønir v.m.	1.780	1.780	1.762	1.762
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	134	38	138	38
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	200	200	100	100
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	-200	-200	-100	-100
Tilsamans		1.914	1.818	1.900	1.800

Skráseting Føroya

Skráseting Føroya, Felagsskrásetingin, umsitur parta- og smápartafelagslógina, lógina um vinnurekandi grunnar, ársroknskaparlógina, grannskoðanarlógina og skrásetir m.a. nýggj feløg. Felagsskrásetingin hevur eftirlit við, at feløgini lúka øll krøv, sum verða sett til teirra felagshátt, herundir eisini viðvíkjandi lóg um hvítvask. Umsitingarkostnaðurin hjá Skrásetingini verður í høvudsheitum fíggjaður við gjøldum og frá inntøkum fyri upplýsingar, sum viðskiftafólk biðja um.

Skrásetingin hevur gjørt virkismannagongdir. Saman við TAKS og Hagstovuni arbeiðir Skráseting Føroya við at fáa allar roknskapir inn talgildar. Eftir tíðarætlanini skuldi arbeiðið vera liðugt í 2013, men í september 2013 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at arbeiðið verður helst liðugt á sumri 2014.

Roknskapartølini 2008 – 2012:

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir v.m.	1.228	1.870	2.068	2.353	2.301
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	1.174	1.060	1.850	2.135	1.780
21	Søla av vørum og tænastum	-450	-261	-371	-258	-256
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-2.093	-4.057	-3.769	-4.267	-3.841
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	376	685	508	192	285
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	-186	0	-339	-64	0
Tilsamans		49	-703	-53	91	269

Játtanartølini 2010 – 2013:

		t.kr.			
St.konta	Heiti	2010	2011	2012	2013
11	Lønir v.m.	2.310	2.460	2.590	2.590
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	770	1.444	1.214	914
21	Søla av vørum og tænaðum	-418	-418	-418	-418
25	Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-2.886	-3.186	-3.186	-3.186
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	200	200	300	300
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	0	0	-200	-200
Tilsamans		-24	500	300	0

Viðmerkingar til játtanirnar

Fýra av stovnunum verða fíggjaðir við gjøldum.

Fýra av stovnunum á Skálatrøð verða fíggjaðir við gjøldum frá loyvisgávum, vinnufeløgum, tryggingarfeløgum o.ø. Í 2012 fekk Skráseting Føroya við eyka-játtanarlóg fyri september 2012 eina nettojáttan á 300 t.kr. at kanna Eik-grunnin. Kappingarráðið hevur játtan í fíggjarlógini á 1,9 mió.kr.

Sum tað sæst á talvunum frammanfyri, eru mettu inntøkurnar hjá Fjarskiftiseftirlitinum, Tryggingareftirlitinum og Skráseting Føroya í fíggjarlógunum 2012 og 2013 væl lægri, enn í roknskapunum 2010 og 2011.

Av fíggjarkreppuni vórðu inntøkutølini hjá Skráseting Føroya lækkað. Ein orsök var, at um 100 feløg eitt skifti vóru undir avtøku. Tá ið avtornaði vórðu nógvar avtøkur tó afturkallaðar, men inntøkutølini vórðu ikki hækkað. Eftirspurningurin eftir tænaðum hjá Skráseting Føroya hevur verið munandi størri, enn mettt varð frammanundan. Leiðslan fer at mæla til, at inntøkujáttanin til stovnin verður hækkað.

Inntøkurnar hjá Tryggingareftirlitinum eru tongdar at kostnaðinum. Fíggjarkreppan herdi krøvini, umframt at í 2011 og 2012 hevur arbeiðið at dagføra tryggingarlógina økt munandi um arbeiðsbyrðuna og harvið um útreiðslurnar. Leiðslan væntar eisini, at arbeiðsbyrðan hjá Tryggingareftirlitinum fer at vaksa orsakað av, at tað stóðugt koma krøv um at dagføra lóggávuna, eins og gjørt verður í londunum uttan um okkum. Stovnurin fer at mæla til, at í komandi fíggjarlógum verða inntøkur og útreiðslur hækkaðar samsvarandi.

Húsaleigan hjá Fjarskiftiseftirlitinum var serliga høg í 2011, av tí at stovnurin rindaði fyri umvælingar av hølunum, sum hann leigar.

Í 2012 setti Fjarskiftiseftirlitið eina kanning í verk av kostnaðinum av roknskapar-reglunum fyri virkisøkisroknskapir og fyri ávísar útvaldar kervistænastur. Áðrenn kanningarnar vórðu settar í verk kunnaði stovnurin fjarskiftisveitararnar um, at tær fóru at hava øktan kostnað við sær. Av tí at kanningarnar gingu skjótari enn væntað, varð kostnaðurin í 2012 eisini samsvarandi størri.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at tað kann vera trupult at meta neyvt um tær útreiðslur, sum standast av virksemini komandi árið. Stovnarnir hava lógarkravar skyldur, umframt at stóður kunnu taka seg upp, sum krevja, at avvarðandi stovnar taka mál upp beinanvegin. Allir stovnar uttan Kappingarráðið hava útreiðsluneutrala játtan. Játtanirnar verða latnar sum nettojáttan, har sundurgreining í undirkontur er vegleiðandi.

Landsstýrismaðurin sigur víðari, at Skráseting Føroya lagar sítt virksemini eftir inntøkunum fyri tænaðum. Tað kann sjálvsagt gerast ein trupulleiki fyri ein stovn, hvørs rakstur er tongdur at inntøkum, sum eru óvissar. Í ávísam færum hava stovnarnir ikki fingið útint tær kanningar, sum teir hava hildið verið neyðugar m.a. at kanna Eik-grunnin og at kanna tænaðugjöld hjá peningastovnunum, tí at stovnurin ikki hevði pening tøkkan til hesar kanningar, og Løgtingið tók ikki undir við at veita eykajáttan í 2013 til hesar serligu kanningar.

Mál- og avriksstýring

Stovnarnir hava gjørt hvør sín sáttmála við Vinnumálaráðið um mál- og avriksstýring fyri 2013. Ætlanin er at gera *ein* avrikssáttmála við ráðið í 2014.

Kunningartøkni

Leiðslan hevur í mai 2012 gjørt eina váðameting. Váðametingin av persónsupplýsingum staðfestir, at flestu stovnarnir hava ikki viðkvæmar persónsupplýsingar sum so. Tryggingareftirlitið hevur einstøk mál viðvíkjandi “fit & proper”. Tey málini verða, sambært váðametingini, ikki viðgjörd umvegis teldupost, men einans við vanligum brævi, fyri at halda hægsta trygdarstig. Starvsfólkamál verða goymd í serstøkum journalskápi, sum bert stjórin og journalleiðarin hava atgongd til.

Uttanhýsis KT fyrirkoma umsitur alt KT kervið hjá stovnunum, og hevur sambært trygdarpolitikkinum dagligu ábyrgdina av rakstrartrygdini. Í 2010 gjørði leiðslan sáttmála við KT fyrirkoma um at hýsa KT. Stjórin væntaði, at stovnurin fór at verða knýttur í Landsnet í ár. Arbeiðið at skjalfesta skipanirnar hjá Eftirlitsstovnunum við støði í ISO 17799 er byrjað.

Stovnarnir hava upplýsingar um feløg, sum ikki mugu koma óviðkomandi í hendi. Í Tryggingareftirlitinum eru bert tey fólkin, sum arbeiða har burturav, ið hava atgongd til upplýsingarnar hjá Tryggingareftirlitinum.

KT fyrirkoma tekur trygdaravrit av dátum minst eina ferð um dagin. Sambært sáttmálanum álggur tað KT fyrirkoma javnan at hava eftirlit við og at testa trygdaravritini, herundir at endurskapa dátur. KT fyrirkoma hevur gjørt royndir at endurskapa dátur. Í juni 2013 hevur leiðslan á Eftirlitsstovnunum biðið um skjalfestingina av endurskapanini.

Leiðslan hevur gjørt brúkaraleiðreglur fyri KT trygd.

Roknskaparviðurskipti

Skráseting Føroya hevði eina roknskaparreglugerð frá 2007, meðan hinir stovnarnir høvdu eina felags reglugerð frá 2005. Leiðslan hevur gjørt uppskot til *eina* roknskaparreglugerð fyri stovnarnar á Skálatrøð, sum í oktober 2013 er sent Vinnumálaráðnum til góðkenningar.

Stovnarnir á Skálatrøð brúka egna fíggarskipan at skráseta inntøkur o.a. Higartil hevur Fjarskiptiseftirlitið ikki gjørt inntøkurnar upp regluliga. Landsgrannskoðanin mælti til, at bókhaldstíðarskeiðini verða stytt. Stjórin hevur svarað, at ætlanin er, at bókhaldstíðarskeiðini helst ikki verða longri enn ein mánað.

Radioeftirlitið brúkar egna skipan GMDSS²⁸ til at skráseta loyvishavarar. GMDSS skipanin kann ikki koyrast saman við bókhaldsskipanini. Rokningar frá Skráseting Føroya verða koyrdar saman við bókhaldsskipanini í Navision, sum sendir rokningar út.

Skrivstovuhald

Skrivstovuhaldið hjá stovnunum á Skálatrøð er ein deild, sum er stápsfunksjón ímillum stjóran og teir ymisku stovnarnar. Deildin umsitur bókhaldið fyri allar stovnarnar og kassan hjá Radioeftirlitinum.

Bókhaldarin skrásetir loyvishavarnar til radioloyvir í fíggarskipanini. Hann skrivar og sendir rokningarnar. Hann bókar inngjöldini og rykkir skuldararnar, og er eisini kassameistari.

Landsgrannskoðanin heldur tað vera sera óheppið, at funksjónsskilnaður ikki er ímillum skrásetingar og gjaldingar. Tað kann gera, at innanhýsis eftirlitið ikki virkar, og tað økir vandan fyri skeivleikum ella sviki.

²⁸ Global Maritime Distress and Safety System

Síðani eftirlitið hefur stjórin tikið stig til at fáa viðurskiptini í rættlag. Millum annað ætlar hann, at persónsskilnaður skal vera ímillum bókhald og kassa.

Landsstýrismaðurin hefur kunnað um, at skipanin við persónsskilnaði verður sett í verk í september 2013.

Inntøkur

Í konsessiónum frá landsstýrismanninum til telefeløgini er ásett, at feløgini skulu gjalda raksturin av Fjarskiptiseftirlitinum. Leiðslan ætlar at dagføra KT skipanina GMDSS, har loyvin eru skrásett, soleiðis at hon kann samkoyra við Navision.

Landsgrannskoðanin kannaði við stakroyndum 25 radiologyvir, um bátæigararnir høvdu fingið rokning fyri 2012. Vit høvdu onki at finnast at.

Higartil hefur stovnurin bókað inntøkurnar fyri radiologyvir o.a., tá ið tær verða goldnar. Landsgrannskoðanin mælti til, at inntøkurnar verða skrásettar í lands-roknskapinum, sohvørt rokningar verða sendar. Sambært stjóranum ætlaði stovnurin frá 1. juli 2013 at bóka inntøkurnar í Búskaparskipan landsins einaferð um mánaðin.

Inntøkur frá loyvisgjøldum hava ikki verið fluttar til Gjaldstovuna fyrr enn í september. Landsgrannskoðanin mælti til, at inntøkurnar verða fluttar til landskassan, sohvørt tær koma inn. Stjórin hefur boðað frá, at í samráð við Gjaldstovuna fara tey í framtíðini at tøma konturnar regluliga.

*Fjarskiptiseftirlitið
brúkar tvær egnar
búskaparskipanir
umframt BSL at
skráseta inntøkur í.*

Inntøkurnar hjá Skráseting Føroya verða skrásettar í innanhýsis fíggjarskipanini. Bókhaldarin ger inntøkurnar upp eina ferð um mánaðin og skrásetir tær í Búskaparskipan landsins. Landsgrannskoðanin hefur kannað inntøkuskrásetingina í bókhaldinum og í kassanum. Vit høvdu onki at finnast at.

Skuldarar

Fjarskiptiseftirlitið hefur ikki reglur í roknskaparreglugerðini um at avskriva skuldarar. Í 2012 eru 24 t.kr. avskrivaðar.

Landsgrannskoðanin kannaði yvirlit yvir skuldarar pr. 31. desember 2012. Samlaða skuldin í innanhýsis fíggjarskipanini samsvarar við tað, sum er bókað í lands-roknskapinum. Í 2012 hefur Skráseting Føroya avskrivað 109 t.kr. á tap av skuldarum. Størsti parturin er avskrivað skuld hjá feløgum, sum eru tikin av.

Leiðslan kunnaði um, at mannagongdin viðvíkjandi eftirliti við skuldarum verður broytt í nýggju roknskaparreglugerðini, sum er ávegis.

Kassar og peningastovnskontur

Stovnarnir hava 5 peningastovnskontur og tveir kassar.

Fjarskiptiseftirlitið hefur kassaskipan, sum er sergjørd til stovnin. Stovnurin hefur eisini gjaldterminal.

Fjarskiptiseftirlitið heldur tað vera alneyðugt, at loyvisgjarar o.o. kunnu rinda kontant, av tí at allir borgarar ikki hava gjaldkort ella heimagreiðslu til peningastovnar. Bókhaldarin bókar inn- og útgjöld úr kassanum beinleiðis á kassakontu í fíggjarskipanini.

Landsgrannskoðanin taldi kassapeningin; hann stemmaði við salduna á kassakontuni. Vit mæltu til at gera kassan upp regluliga og at skjalfesta uppgærðirnar.

*Funktiósskilnaður
var ikki; sami
persónur bókar og
rindar út.*

Stjórin hefur boðað frá, at mannagongdin viðvíkjandi kassanum verður broytt, so í framtíðini verður bókhaldarin ikki kassameistari, og stovnurin fer at nýta kassauppgærðarskjøl.

Landsgrannskoðanin stemmaði tøluni, sum eru bókað í landsroknskapinum av við saldurnar í innanhýsis fíggjarskipanini. Vit kannaðu kassabókingar frá 1. oktober til 31. desember 2012. Vit høvdu onki at finnst at. Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at kassin hjá Stovnunum á Skálatrøð verður niðurlagdur fyribils í eitt hálvt ár, sum eina royndartíð.

Landsgrannskoðanin gjørði kassaeftirlit 22. apríl 2013 hjá Skráseting Føroya. Kassin stemmaði, men inntøku- og útreiðsluskjøluni tíðarskeiðið 1. – 22. apríl vóru ikki skrásett. Vit høvdu onki at finnst at, tó mæltu vit til, at kassaskjøluni verða bókað so hvørt.

Fjarskiftiseftirlitið hevur triggjar peningastovnskontur. Sum høvuðsregla verður onki goldið út av kontunum. Bókhaldarin stemmar konturnar av regluliga. Bókhaldarin hevur einsamallur atgongd til konturnar. Journalleiðarin brúkar hansara atgongd til at “hyggja” at kontunum.

Sambært stjóranum verður mannagongdin viðvíkjandi atgongd til heimagreiðsluna broytt, so at starvsfólkagigur skilnaður verður, og roknskaparreglugerðin verður broytt samsvarandi.

Landsgrannskoðanin kannaði tvær peningastovnskontur hjá Fjarskiftiseftirlitinum. Konturnar stemmaðu við skrásetingina í landsroknskapinum 31. desember 2012. Vit høvdu onki at finnst at.

Vit kannaðu tvær kreditnotur, sum vóru latnar í sambandi við at frekvensgjöldini vórðu lækkað við nýggjari kunngerð. Vit staðfestu, at útrokningarnar og prísásetingarnar vóru ikki nóg væl skjálprógvaðar og mæltu til, at prísásetingar/-útrokningar verða nøktandi skjálprógvaðar. Stjórin hevur boðað frá, at tilmælið verður tikið til eftirtektar.

Skráseting Føroya hevur tvær peningastovnskontur. Vit staðfestu, at saldurnar stemmaðu við landsroknskapin 31. desember 2012.

Rakstrarútreiðslur

Stovnarnir á Skálatrøð biðja um tilboð, tá ið talan er um størri keyp.

Meginparturin av uppgávunum hjá Skráseting Føroya verða gjørdar av teirra egnu starvsfólkum, men í nøkrum førum keypa tey serkøna hjálp uttanífrá.

Stovnarnir keypa eisini tænastr frá serkønum til uppgávur hjá Fjarskiftiseftirlitinum og hjá Tryggingareftirlitinum. Tænastrnar verða ikki bodnar út, men leiðslan roynir at fáa væl kvalifiserað fólk til tænastrnar, t.d. keypa tey ráðgeving frá Finanstilsynet til uppgávur hjá Tryggingareftirlitinum. Tey mugu eisini ansa eftir, at tænastrveitararnir lúka treytirnar um óheftni.

Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum kannað nakrar ferðauppgerðir hjá stovnunum. Vit høvdu onki at finnst at, men mæltu til, at útreiðslurnar verða konteraðar rætt á sundurgreining.

Vit hava kannað nøkur skjøl viðvíkjandi umboðan. Tað verður ikki altíð viðmerkt, hvat endamálið er við at halda útreiðsluna, og hvør var við á t.d. matstovuvitjanum. Landsgrannskoðanin mælti til, at viðmerkt verður á rokningar, hvat endamálið er við at halda útreiðsluna, og hvørji fólk eru við.

Stovnarnir á Skálatrøð hava bæði fastnet- og fartelesfonir. Stjórin og fulltrúarnir hava fartelesfonir til arbeiðsbrúks. Í starvsfólkahandbókini er ásett, at telefonirnar skulu sum meginregla bert nýtast í sambandi við arbeiði. Bókhaldarin kannar rokningarnar, um tær eru stórar.

Húsaleiga

Fjarskiftiseftirlitið hefur leigusáttmála við Sp/f Rættará, galdandi frá 1. október 2008. Sáttmálin kann ikki sigast upp í 7 ár. Leigan er avtalað at vera 750 kr./m², ella 626 t.kr. árliga og skal rindast 1. í mánaðinum frammanundan.

Spurdur, hví húsaleigan ikki er goldin mánaðarliga, tá ið tað er ásett í sáttmálanum, svaraði stjórin, at frá komandi ári verður farið yvir til at rinda mánaðarliga.

Landsgrannskoðanin hefur kannað útreiðslurnar hjá Stovnunum á Skálatrøð til húsaleigu og er komin fram til, at húsaleigan til Sp/f Rættará er goldin soleiðis, at Fjarskiftiseftirlitið hefur goldið 410 t.kr. og Skráseting Føroya 101 t.kr. í januar 2012. Ongin av hinum stovnunum hava goldið húsaleigu.

Sjóvinnustýrið hefur goldið 115 t.kr. til Sp/f Rættará fyri miðhæddina á matr. nr. 210A.

Umvæling/umbygging

Niðan fyri er yvirlit yvir samlaðu upphæddirnar fyri húsaleigu árinum 2008 – 2012. Í talvuni sæst eisini, hvussu nógv stovnarnir á Skálatrøð hava goldið í umvælingum av leigaða bygninginum.

StRk	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
1610	Húsaleiga	703	609	591	619	587
1651	Umvæl.- og viðlíkahaldsútr., bygningar	1	0	1.270	2.066	206
1690	Skattir, avgjöld o.t.	3	8	8	8	8
Tilsamans		707	617	1.869	2.693	801

Í undirskjali til leigusáttmálan er avtalað, at leigarin ger umvælingar og broytingar í innrættingini, og at tað í leigugjaldinum er tikin hædd fyri, at leigarin ber útreiðslurnar av tí. Sambært leiguavtaluni skal eigarin fyri 31. desember 2010 gera ábót á verandi atkomuviðurskifti til leigaðu hølini, so at rullustólar kunnu fáa atgongd frá veghæddini við lyftu, og at brunatrappa verður gjørd á útsíðuni vestureftir eftir galdandi myndugleikakrøvum.

Spurdur, greiddi stjórin frá, at brunatrappan er gjørd, men at atkoman til koyristólar er ikki gjørd enn. Eigarin hefur grundgivið við, at verandi elevatorskakt var ov smøl til nútíðarkrøv.

Onnur húsaleiga

Íroknað húsaleiguni 2012 á 587 t.kr. eru eisini gjøld fyri onnur høllir, enn tey á Skálatrøð. Tryggingarareftirlitið hefur goldið 54 t.kr. til Sendistovu Føroya í Keypmannahavn fyri skrivstovuhøli og skrivstovuhald hjá einum av starvsfólkum sínum.

Tryggingarareftirlitið hefur síðani 2009 goldið 23 t.kr. um árið til eitt smápartafelag fyri at leiga eitt rúm í Tórshavn til eitt starvsfólk, sum er sett við tænaðustaði í Keypmannahavn. Leigusáttmálin er millum starvsfólkið og smápartafelagið. Leiðslan helt tað vera bíligasta loysn fyri Tryggingareftirlitið, at hava eitt leigumál til viðkomandi í sambandi við tænaðustøðir til Føroyar. Leigumálið er sagt upp 1. mars 2013, av tí at viðkomandi kann búa privat.

Landsgrannskoðanin heldur, at er talan um gisting í sambandi við tænaðustøðir, eigur útreiðslan at verða skrásett sum "gisting og uppihald", og ikki sum "leiga, viðlíkahald og skattur". Vinnumálaráðið er samt við Landsgrannskoðanini, at leiguútreiðslan skal skrásetast sum "gisting í arbeiðsørinum", og at rættast hevði verið, um Tryggingareftirlitið leigaði bústaðin.

Samsýningar og viðbøtur

Skráseting Føroya hefur goldið 68 t.kr. í samsýningum til Próvtøkunevnd, Grannskoðaraeftirlitið og Grannskoðaranevndina. Goldið er eftir tímauppgerðum og eftir satsunum hjá tí almenna fyri fundir.

Í 2012 hefur Tryggingareftirlitið galdið formanninum 3 t.kr. um mánaðin og einum nevndarlimi 2 t.kr. um mánaðin fyri at vera limir í Tryggingarráðnum.

Ein nevndarlimur hevði fyrra hálvár 2012 boðað frá, at hann tók seg úr nevndini í Tryggingarráðnum, men hevur fingið nevndarsamsýning alt árið. Upphæddin er goldin stovninum aftur í januar 2013.

Stjórin hevur boðað frá, at leiðslan fer at tryggja sær, at bókhaldið hevur eitt dagført yvirlit yvir allar nevndarlimir o.t., soleiðis at neyvt eftirlit kann verða framt.

Samsýning til nevndarlim í Tryggingarráðnum er góðkend í 1997. Umframt nevndarformannin í Tryggingarráðnum manna tveir nevndarlimir ráðið. Tveir serkønir ráðgevar eru eisini knýttir at Tryggingareftirlitinum. Hesi bógva øll í Danmark.

Donsku nevndarlimirnir hava ikki fingið fasta samsýning, men hava sent rokning fyri fundirnar, teir hava tikið lut í. Sambært Búskaparskipan landsins hevur annar nevndarlimurin fingið 12.500 kr. fyri trýggjar fundir í ráðnum, íroknað útreiðslur til ferðing o.a. Hin nevndarlimurin hevur tilsamans fingið 26.000 kr. í 2012.

Sambært skrivi frá Vinnumálaráðnum hevur ein tiltakslimur fingið játtað 500 kr. pr. effektivan tíma fyri hvønn fund, umframt gjald fyri vistarhald og ferðaútreiðslur.

Vinnumálaráðið hevði sent umbøn til Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum um at góðkenna, at nevndarlimir og varalimur í Tryggingarráðnum í framtíðini fáa 500 kr. um tíman, sum við verandi arbeiðsbyrðu er ein minni upphædd enn góðkenda samsýningin á 24.000 kr. um árið. Í juli 2013 hevur Lønardeildin góðkent broytingarnar í samsýningum til nevndarlimirnar.

Lønir

Við støði í lønarútgjaldingum fyri november 2012 kannaði Landsgrannskoðanin, um lønirnar hjá tveimum tilvildarlíga valdum starvsfólkum vóru rættar við at samanhalda setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finna at.

Í januar 2013 gjørdi Landsgrannskoðanin tvørgangandi lønargrannskoðan av *einari* løn hjá hvørjum almennum stovni. Vit kannaðu fyra lønarmál hjá Eftirlitsstovnunum á Skálatrøð við at samanhalda setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finna at.

Eftirlitsstovnarir skráseta tíðarnýtslu. Starvsfólkini skráseta nær tey koma og fara, fráveru, sjúku, feriu o.a. Starvsfólkini skráseta ikki hvat tey gera. Í starvsfólkahandbók hjá stovnunum er ásett, at starvsfólk kunnu hava flexstíð. Ongar reglur eru um, hvussu nógv tímar starvsfólk kunnu skylda ella eiga tilgóðar.

6 Mentamál

6.1 Nám (LG 2012/207-231)

Í 2013 hefur Landsgrannskoðanin grannskoðað Nám. Endamálið við grannskoðanini var m.a. at kanna mannagongdir og innaneftirlit.

Í 2010 vórðu Skúlabókagrunnurin, Landsmiðstöðin fyrri undirvísingaramboð og KT depilin lögð í ein stovn Vitið við einum stjóra og felags skrivstovuhaldi. Síðan 2011 hefur stovnurin borið heitið Nám.

Stovnurin virkar eftir somu lógum, ið vóru galdandi fyrri samanleggingina. Leiðslan á Námi hefur mælt Mentamálaráðnum til at gera nýggja lóg fyrri samanlagda stovnin.

Í oktober 2013 hefur landsstýrismaðurin boðað frá, at Mentamálaráðið er í holt við at tilevna lógaruppskot um virksemd hjá Námi, sum verður lagt fyrri Løgtingið í hesari tingsetuni.

Nám virkar eftir somu lógum sum áðrenn samanleggingina í 2010.

Skúlabókagrunnurin

Skúlabókagrunnurin virkar eftir LI. nr. 48/2005 “um útgávu av undirvísingarmiðlum”. Endamálið er at útvega fjølbroyttar undirvísingarmiðlar, sum málsliga, námsfrøðiliga og fakliga eru í samsvari við regluverk og lesiætlanir í undirvísingarverkinum.

Landsstýrismaðurin hefur ikki ásett meginreglur fyrri útgávuvirkseminum, sum ásett í § 2, stk. 2, í lógini. Nám tekur sjálvt støðu til útgávu. Stjórin heldur, at tørvurin á undirvísingartilfari til fólkaskúlan er rættiliga væl nøktaður, meðan fyrri miðnám verður undirvísingartilfar gjørt eftir førimuni.

Sambært § 3 kann landsstýrismaðurin veita forløgum og einstaklingum stuðul til at framleiða skúlabøkur og aðrar undirvísingarmiðlar. Mentamálaráðið umsitir játtanina (høvuðskonta 7.23.1.13). Tá ið stuðul verður latin, biður ráðið umsøkjaran gera avtalu við Nám um, hvussu tilfarið skal skipast og gevast út.

Í § 4 er ásett, at landsstýrismaðurin setur eina skúlabókanevnd, sum skal geva stjóranum ráð um útgávu av undirvísingarmiðlum. Ein skúlabókanevnd var, men Mentamálaráðið tók nevndina av, stutt eftir at felags stjóri var settur fyrri samanlögdu stovnarnar.

Landsmiðstöðin fyrri undirvísingaramboð

Landsmiðstöðin fyrri undirvísingaramboð virkar eftir LI. nr. 125/1997 “um fólkaskúlan” v.s.b. og K. nr. 42/2001 “um landsmiðstöðina”. Kunngerðin er lýst við heimild í § 23, stk. 4, í lógini. Við LI. nr. 67/2011 er § 23, stk. 4, strikað.

Síðani samanleggingina hefur Nám virkað eftir LI. nr. 48/2005 “um útgávu av undirvísingarmiðlum”.

Sambært K. nr. 42/2001 er endamálið at veita fólkaskúlanum, øðrum skúlum og Mentamálaráðnum tænastr. Á Landsmiðstöðini skal vera kunningarsavn, savn til

útláns, handbókasavn, námsfrøðiligur verkstaður, herímillum ein kunningar- og miðlatøkniðepil og undirvísingargæði. Uppgávan er, at

- ráðgeva og upplýsa um undirvísingarmiðlar,
- ráðgeva, upplýsa og veita hjálp í fakligum, námsfrøðiligum og tøkniligum spurningum,
- virka fyri fakligari, námsligari og tøkniligari menning í skúlanum,
- læna út undirvísingarmiðlar og bókmentir í náms- og sálarfrøði,
- hava námsligan verkstað, bæði til egið virksemini og til tænastu og nýtslu hjá skúlum og lærarum, og
- ráðgeva skúlum og veita teimum hjálp at skipa mentanarlig tiltøk í undirvísingarlíggjum høpi.

KT depilin

KT depilin ráðgevur skúlaverkinum viðvíkjandi kunningartøkni og veitir tænastur innan kunningartøkni í skúlaverkinum. Depilin rekur samskiptisskipan skúlaverksins, SamHøll. SamHøll er teldupost- og stevnuskipan fyri allar næmingar og lærarar í skúlaverkinum o.o. KT depilin hýsir heimasíðuni, heldur skeið fyri KT vørðum, og virkar fyri samstarvi, ráðgeving og heildarloysnum.

Eftirútbúgving og skeið

Játtanin til eftirútbúgving er á undirkontu til høvuðskontu 7.23.6.16 "Fróðskaparsetur Føroya", sum Mentamálaráðið hevur ræðisrættin til. Av samlaðu játtanini, á 2,68 mió.kr., hevur Náms í 2012 brúkt 1,68 mió.kr. til sítt virksemini.

Náms samskiptar og leggur til rættis skeið fyri lærarar í fólkaskúlanum og í miðnáms-skúlanum. Ein ráðleggingarnevnd við umboðum fyri Mentamálaráðið, Føroya Lærarafelag, Fróðskaparsetrið og Náms samskiptar skeiðsætlanina.

Náms hevur mælt Mentamálaráðnum til at gera eina fasta skipan av býtinum ímillum Mentamálaráðið, Fróðskaparsetrið og Náms fyri næstu trý fjárgjörðini, soleiðis at stovnarir kunnu gera væl hugsaðar og væl kunnaðar langtíðarætlanir.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at Mentamálaráðið arbeiðir við at skipa eftirútbúgvingina í síni heild.

Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Náms hevur ikki gjørt stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit, sum ásett er í roknskaparkunngerðini. Leiðslan hevur ætlanir um at gera tað í heyst.

Roknskaparviðurskipti o.a.

Á talvuni niðan fyri eru roknskapartølini fyri árin 2010 – 2012 og játtanin fyri 2013. Tølini fyri 2010 eru ein samanteljing fyri fýra stovnsnummur, men frá fjárgjörðinum 2011 er talan bert um *eitt* stovnsnummar.

St. konta	Heiti	t.kr.			
		2010 Rokn.	2011 Rokn.	2012 Rokn.	2013 Játtan
11	Lønir o.a.	12.297	11.836	11.124	13.600
14	Keyp av vørum og tænastum	14.116	14.251	14.393	10.955
15	Keyp av útbúnaði, netto	1.112	478	970	475
16	Leiga, viðlíkahald og skattur	290	395	387	595
17	Avskrivningar o.a.	15	-15	0	0
19	Ymsar rakstrarútreiðslur	-7.040	-5.608	-4.550	-6.500
21	Søla av vørum og tænastum	-7.210	-7.048	-7.255	-6.000
63	Vanligar flytingarinntøkur	0	-50	-339	0
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	149	0	272	0
76	Innanh. flyt. mill. almennar stovn. (innt.)	-1.009	-1.914	-1.677	-1.500
Tilsamans		12.720	12.325	13.325	11.625

Síðani samanleggingina hevur stovnurin brúkt roknskaparreglugerðina hjá Skúla-bókagrunninum.

Nám hefur ekki fullfíggað yvirlit yvir ognirnar. Yvirlit yvir KT útbúnað, bíl o.a., men ekki innbúgv. Stovnurin er í holt við at dagfæra ognaryvirlitið.

Kassi og peningastovnskontur

Nám hefur ein stovnskassa og eina peningastovnskontu, sum eru skrásett í Búskaparskipan landsins. Eitt gjaldkort er knýtt at peningastovnskontuni, sum m.a. verður nýtt til at keypa á alnótini. Nám brúkar stovnskassan til at keypa og selja bókur til m.a. skeiðsluttakarar.

Landsgrannskoðanin gjørdi kassaeftirlit 20. august 2013, og vit stemmaðu peningastovnskontuna av. Seinastu uppgerðirnar vóru frá 31. desember 2012. Landsgrannskoðanin mælti til at gera kassan og peningastovnskontuna upp regluliga og í minsta lagi eina ferð um mánaðin.

Keyp av vörum og tænastum

Nám hefur rindað samsýningar eftir rokning til persónar, sum m.a. hava framleitt tilfar til bókur, fløgur o.a. Á onkrari rokning er P-tal og/ella V-tal, meðan tað á øðrum hvørki er upplýst.

Nám hefur ekki mannagongdir fyri, hvussu samsýningarnar verða avroknaðar, og tey skilja sum so ikki ímillum, um samsýningar skulu rindast sum A-løn ella ikki.

Arbeiðsgevandi, í hesum føri Nám, hefur sambært skattalógini skyldu at ávísa A-inntøku um góðkent avrokningarstað. Landsgrannskoðanin mælti til, at stovnurin tryggjar sær, at samsýningarnar verða goldnar eftir galdandi reglum.

Í september 2013 hefur stjórin boðað frá, at mannagongdirnar eru broyttar soleiðis, at goldið verður bert eftir rokning, um V-tal er uppgivið, annars verða upphæddirnar goldnar sum A-inntøkur.

Lønir

Í januar 2013 kannaði Landsgrannskoðanin eina løn hjá Námi. Vit kannaðu um lønin var røtt við at samanhalda setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finnast at.

Starvsfólk hjá Námi hava triggjar hættir at gera arbeiðstíðina upp:

- við fastari arbeiðstíð – eftir sáttmála,
- í einum rokniarki, sum er gjørt til endamálið, og
- í dagbók hjá lærugreinaráðgevum.

Í sambandi við at stovnurin ger innanhýsis mannagongdir, fer leiðslan at seta í verk felags arbeiðstíðarskráseting.

Kunningartækni

Í mai 2013 er alt KT undirstøðukervið hjá Námi lagt undir Landsnet. Eitt serligt net við egnum atknýttum ambætara er skipað til skeiðsvirksemi. Undirvísingarportalurin Snar, ið Nám hefur dagliga raksturin av, er á egnum ambætara, sum KT Landsins eisini hýsir.

Størsta KT eindin í Námi er FirstClass samskiptisskipanin, sum stovnurin rekur. At kalla alt skúlaverkið nýtir skipanina, og einir 18.000 brúkarar eru tongdir at henni. Skipanin verður hýst í egnum hølum hjá Námi. Í samstarvi við Landsnet, er Nám í holt við at gera avtalu við privatan veitarar at hýsa skipanini eftir teimum krøvum, KT Landsins setur til sín sjálvs og til veitarar. Tað arbeiðið verður liðugt í heyst. Síðani verða tær smærru KT skipanirnar eisini fluttar.

Nám hefur ikki gjørt váðameting, sum ásett í rundskrivi frá Vinnumálaráðnum í juni 2007. Stovnurin hefur heldur ikki skrivligar reglur um trygdartiltøk, men fylgir reglunum hjá KT Landsins fyri tær skipanir, sum eru undir Landsneti.

Landsgrannskoðanin mælti til, at leiðslan ger eina váðameting og skrivligar reglur um trygdartiltøk.

Stjórin hevur boðað frá, at Nám saman við KT Landsins er í einari tilgongd at samskipa allar KT skipanir hjá stovninum. Leiðslan fer at taka stig til at gera váðameting og skrivligar reglur um trygdartiltøk.

Útgávuvirksemi

Nám gav í 2012 út 20 upprunaútgávur og 23 uppafturprent. Harafturat komu 32 nýggjar krabbabækur út. Stjórin væntar, at gongdin verður áleið tann sama í 2013, tó verða upprunaútgávnar nakað færri. Nám hevur higartil nýtt somu arbeiðsgongd, sum Skúlabókagrunnurin brúkti, har dentur verður lagdur á at skapa uppruna føroyskt tilfar.

Í 2012 vóru söluiinntøkurnar umvegis Bókamiðsøluna slakar 6,8 mió.kr. Inntøkur frá undirvísingarportalinum vóru 800 t.kr.

Nám leigar goymslupláss frá Bókamiðsøluni. Leigan verður ásett eftir, hvussu nógvir plattar við bókum eru á goymslu. Leiguupphæddin er fast gjald fyri plattin. Harafturat rindar Nám 10% í avgreiðslugjaldi til Bókamiðsøluna.

Nám miðar eftir at minka um goymsluna. Nógvar bækur verða ov lítið seldar. Einir 100 plattar av bókum áttu at verið ruddaðir burtur.

Sambært avtalu millum Nám og Bókamiðsøluna telur Bókamiðsølan goymsluna upp eina ferð um árið. Nám tekur stakroyndir av goymsluni við ársenda.

Í roknskaparreglugerðini er ásett, at Bókamiðsølan sendir Námi mánaðarligar uppgerðir yvir røslur á goymsluni, og hvat nýggja goymsluvirðið er. Nám ætlar at broyta roknskaparreglugerðina, nú tey fáa uppgerðirnar frá Bókamiðsøluni eina ferð um ársfjórðingin, av tí at mesta sølan er í januar, august og september.

Nám skrásetir yvirlit yvir seldar bækur og bækur á goymslu í rokniarki við støði í goymsluhagtølunum úr fíggjarskipanini hjá Bókamiðsøluni. Tølini í rokniarkinum eru grundarlag fyri bókingum í Búskaparskipan landsins og verða eisini nýtt til innanhýsis stýring av verkætlanum.

Nám støðlar samlaða kostnaðin av bókunum, inntil tær verða givnar út. Tey rokna ein eindarkostnað í mun til talið á bókum, ið verða prentaðar. Kostprísurin at framleiða bøkurnar verður útreiðsluførdur, so hvørt sum bøkurnar verða seldar. Eindarkostnaðurin kann verða ávirkaður av av- og niðurskrivingum. Um stovnurin heldur, at sølan ikki kann fíggja vørugoymsluna, hækka tey eindarkostnaðin.

Í september 2013 tók Landsgrannskoðanin stakroyndir av bókagoymsluni. Landsgrannskoðanin heldur ikki, at vit hava fingið nøktandi skjalprógv fyri goymslurvirðinum 31. desember 2012. Vit halda, at tað er neyðugt at virðisáseta bókaðu goymsluna neyvari, soleiðis at tað ber til at sanna virðið á goymsluni.

Stjórin tekur viðmerkingina frá Landsgrannskoðanini til eftirtektar og ætlar at dagføra tølini í rokniarkinum eins regluliga og tølini í Búskaparskipan landsins.

Í 2004 og 2009 kannaði Landsgrannskoðanin bókagoymsluna við stakroyndum. Bæði í 2004 og 2009 bendu úrslitini á, at goymsluskipanin ikki var nøktandi. Stakroyndirnar og grannskoðanin í 2013 hava ikki sannført okkum um, at støðan er batnað.

Landsgrannskoðanin mælti til, at leiðslan tekur stig til at gera greiðari mannagongdir fyri at styrkja um samlaðu umsitingina av goymsluni, og at leiðslan syrgir fyri, at mannagongdirnar verða fylgdar.

Síðani 2004 hava vit mælt leiðsluni til at styrkja um umsitingina av goymsluni.

Landsstýrismaðurin hevur boðað frá, at Mentamálaráðið hevur staðiliga heitt á leiðsluna á Námi at fylgja tilmælinum frá Landsgrannskoðanini at gera greiðari mannagongdir fyri at styrkja samlaðu umsitingina av goymsluni. Eisini hevur ráðið biðið leiðsluna syrgja fyri at mannagongdirnar verða fylgdar.

6.2 Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy (LG 2012/207-233)

Studentaskúlin og HF-skeiðið í Eysturoy hevur ein kassa skrásettan í Búskaparskipan landsins, og eina peningastovnskontu, sum bert verður nýtt til kassaáfylling. Í juni 2013 var Landsgrannskoðanin á ófráboðaðum kassaeftirliti. Vit kannaðu eisini peningastovnskontuna fyri eitt ávíst tíðarskeið. Vit høvdu onki at finnast at.

6.3 Musikkskúlaskipanin (LG 2012/207-235)

Í frágreiðing okkara í oktober 2012 umrøddu vit enn einaferð Musikkskúlaskipanina. Hóast Landsgrannskoðanin á hvørjum ári síðani 2002 hevur gjørt vart við, at samsvar er ikki ímillum allar ásetingarnar í lógini frá 1984 um stuðul til musikkskúlar og fyrisitingarlígu mannagongdirnar, er onki ítøkiligt hent.

Í uppskoti til samtyktar átalaðu løgtingsgrannskoðararnir hvassliga, at onki ítøkiligt hendir, hóast landsstýrismaðurin í árávis hevur vítað um manglandi samsvarið ímillum ásetingarnar í lógini og fyrisitingarlígu mannagongdirnar.

Løgtingsgrannskoðararnir átalaðu hvassliga manglandi samsvarið ímillum lógina og fyrisitingarlígu mannagongdirnar.

Landsstýrismaðurin hevur greitt frá, at í apríl 2009 tók landsstýrismaðurin stig til, í tóttum samstarvi við kommunurnar, at broyta lógina, so fult samsvar var ímillum lógina og siðvenjuna, men tað bar ikki á mál. Landsstýrismaðurin ætlar nú aftur, saman við kommununum, at laga lógina til soleiðis, at hon samsvarar siðvenjuni, sum avvarðandi partarnir kenna og hava verið nøgdir við og virka undir øll árini.

6.4 Vinnuháskúlin (LG 2012/207-0236)

Í frágreiðing okkara í oktober 2012 greiddi Landsgrannskoðanin frá um grannskoðan á Vinnuháskúlanum og hevði nøkur tilmæli.

Roknskaparviðurskipti

Vinnuháskúlin hevði eina roknskaparreglugerð frá 2006, sum Mentamálaráðið ikki hevur góðkent. Spurdur, hevur landsstýrismaðurin í oktober 2013 svarað, at roknskaparreglugerðin er dagförd og góðkend av Mentamálaráðnum.

Vinnuháskúlin hevði tveir kassar við reiðum peningi, ein til bókasølu og ein til kantinusølu. Vit taldu kassan til bókasøluna upp og høvdu onki at finnast at. Av tí at ongin verulig uppgerð var gjørd, bar ikki til at telja kantinukassan upp. Sambært landsstýrismanninum hevur Vinnuháskúlin nú fingið nýtt kassatól.

Vinnuháskúlin hevði peningastovnskontu, sum gjaldkort og netbanki vóru knýtt at. Í sambandi við at konturnar hjá Brandskúlanum og Vinnuháskúlanum vórðu lagdar saman, var munur komin í. Árin 2008 – 2012 vóru konturnar stemmaðar av, men ikki árin 2005 – 2007. Spurdur, hevur landsstýrismaðurin svarað, at kontan er stemmað av, og smærri rættingar bókaðar. Kontan stemmaði við árslok 2012.

Vinnuháskúlin eigur og rindar fyri fartelesfonir. Vinnuháskúlin hevði ikki latið TAKS upplýsingar um fría fartelesfonnýtslu. Skúlin hevði spurt seg fyri hjá TAKS um leiðbeining hesum viðvíkjandi. Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at Vinnuháskúlin hevur samskipt við TAKS, og at greiða er fingin á málinum.

KT trygd

Vinnuháskúlin hevði egna KT skipan við upplýsingum um næmingarnar, og skipan at skráseta próvtøl hjá næmingunum. Leiðslan hevði kannað móguleikarnar at brúka KT skipanina hjá Landsneti ella Traðaneti, men hevði valt ikki at brúka tær.

Vinnuháskúlin hevur ikki gjørt váðameting.

Vinnuháskúlin hevði ikki gjørt nakra váðameting, men leiðslan hevði ætlanir um at endurskoða alla KT nýtsluna á skúlanum, herundir at gera váðameting.

Undirvísingarførleikar

Sambært K. nr. 106/2005 “um maskinmeistaraútbúgving” og K. nr. 107/2005 “um skiparaútbúgving” skulu lærarar, sum undirvísa næmingum í hesum útbúgvingum, lúka ávísar treytir um undirvísingarførleikar. Í kunngerðunum er ásett, at lærarar, sum undirvísa maskinmeistarum og skiparum, skulu hava ávikavíst maskinmeistaraútbúgving og skipsføraraútbúgving, í minsta lagi hava tvey ára starvsroyndir, og í minsta lagi hava staðið bachelorútbúgving frá hægri lærustovni.

Lærarar lúka ikki krøvini í kunngerðini fyri at kunna undirvísa.

Í báðum kunngerðunum er somuleiðis ásett, at lærarar, sum ikki lúka krøvini um undirvísingarførleikar, kunnu halda fram við at undirvísa treytað av, at førleikastøðið hjá viðkomandi lærarum er í samsvari við ásettu krøvini í seinasta lagi 5 ár eftir, at kunngerðin er komin í gildi. Mentamálaráðið kann eftir umsókn frá skúlanum gera undantak frá reglunum.

Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at nakrir lærarar høvdu søkt Mentamálaráðið um undantaksloyvi frá førleikakrøvunum vegna høgan aldur, og at ráðið hevði játtað tí. Vinnuháskúlin hevði váttað, at framvegis vóru lærarar, sum ikki høvdu tikið stig til at lúka førleikakrøvini. Mentamálaráðið hevði givið Vinnuháskúlanum boð um at krevja av teimum lærarum, sum ikki luku førleikakrøvini, at fáa viðurskiftini í rættlag áðrenn ávísa tíðarfreist.

Sambært landsstýrismanninum hevur Vinnuháskúlin nú sent Mentamálaráðnum fráboðan um, hvørjar móguleikar skúlin hevur at uppstiga viðkomandi lærarar, og at neyðugt er við fígging til endamálið.

Kunngerð um útbúgving

Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at uppskot var gjørt til kunngerð um at útbúgva manning á skipum o.ø. Í juni 2013 er kunngerðin lýst.

6.5 Fróðskaparsetrið (LG 2012/207-236)

Í 2013 hava vit grannskoðað fyrisitingina á Fróðskaparsetri Føroya. Endamálið við grannskoðanini var m.a. at kanna mannagongdir og innaneftirlit.

Í 2008 vórðu Fróðskaparsetur Føroya, Føroya Læraraskúli og Sjúkrarøktarfrøðiskúli Føroya lagdir saman í ein stovn, nevndur Fróðskaparsetur Føroya.

Fróðskaparsetrið virkar eftir ásetingunum í LI. nr. 58/2008 “um Fróðskaparsetur Føroya” v.s.b. Uppgávan hjá Fróðskaparsetrinum er sambært § 2 at grunda alla frálæru á gransking, geva frálæru á hægsta stigi og breiða út kunnleika og eggja til orðaskifti um vísindalig háttaløg, ástøði og úrslit. Raðfestingarnar av uppgávunum skulu støðugt eftirmetast. Sambært § 2, stk. 2, hevur stovnurin granskingarfrælsi og hevur skyldu til at verja hetta frælsi, eins og stovnurin skal verja vísindaliga siðalæru. Ásett er í § 2, stk. 3, at landsstýrismaðurin ikki kann geva Fróðskaparsetrinum tænaðstøð viðvíkjandi teimum uppgávum, ið eru fevndar av § 2 í lógini.

Læraraskúlin virkar eftir LI. nr. 69/1980 “um læraraútbúgving” v.s.b., LI. nr. 58/2008 “um Fróðskaparsetur Føroya” v.s.b. og K. nr. 140/2009 “um útbúgving av fólkskúla-lærarum og námsfrøðingum”. Uppgávan hjá skúlanum er at skipa útbúgving fyri lærarar og námsfrøðingar. Umframt tað skal stovnurin eisini fremja og menna gransking innan námsfrøði og undirvísingarfrøði og skipa fyri eftirútbúgving.

Sjúkrarøktarfrøðiskúlin virkar eftir LI. nr. 2/2003 “um útbúgving av sjúkrarøktarfrøðingum”. Kjarnan í virkseminum er at útbúgva sjúkrarøktarfrøðingar og at skipa fyri eftirútbúgving av sjúkrarøktarfrøðingum/heilsustarvsfólkum.

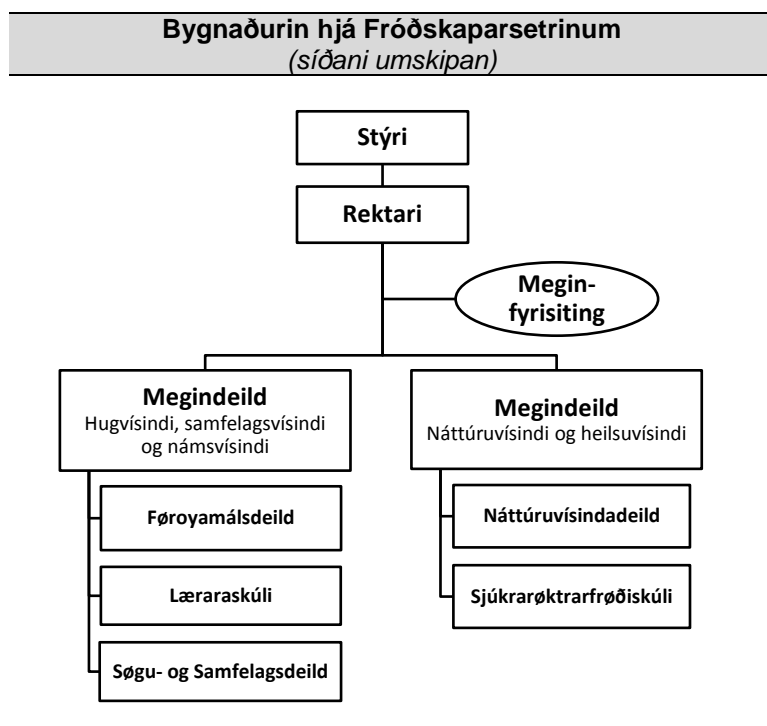
Granskingardepilin fyri samfelagsmenning er sprottin úr Granskingarverkætlan fyri økismenning og hevur síðani 1. januar 2008 verið partur av Fróðskaparsetri Føroya. Altjóða Skrivstovan er eisini partur av Fróðskaparsetrinum og húsast saman við Setursskrivstovuni.

Bygnaður

Fróðskaparsetur Føroya verður stjórnað av einum stýri við sjei limum. Landsstýrismaðurin tilnevni stýrslimirnir fyri fyra ár í senn, tó so at studentaumboðið verður tilnevnt eitt ár í senn. Stýrið er evsti myndugleiki á stovninum og hevur ábyrgdina av virkseminum stovnsins mótvegis landsstýrismanninum. Stýrið hevur yvirskipaðu ábyrgdina av, at ásetingarnar í lógini og øðrum fyriskipanum um virkseminum stovnsins verða fylgdar.

Sambært § 11, stk. 5, í lógini um Fróðskaparsetur Føroya ger stýrið starvsskipan fyri virkseminum hjá setrinum, sum landsstýrismaðurin skal góðkenna. Stýrið hevur 21. november 2011 samtykt “Reglugerð um virkseminum hjá stýrinum fyri Fróðskaparsetur Føroya”. Landsstýrismaðurin hevur góðkent reglugerðina.

Niðan fyri sæst yvirlit yvir bygnaðin hjá Fróðskaparsetri Føroya.

Sambært § 13, stk. 2 setir stýrið rektara og loysir hann úr starvi. Stýrið setir og loysir úr starvi dekanar og fyrisitingarstjóra eftir tilmæli frá rektaranum. Rektarin hevur dagligu leiðsluna av Fróðskaparsetrinum innan fyri teir karmar, sum stýrið hevur ásett, og fyrisitingarstjórin og dekanar rækja sínar uppgávur við heimild frá rektaranum.

Samanleggingin av stovninum

Fyrisitingarlíga er Fróðskaparsetrið ikki komið á mál við samanleggingini. Deildirnar eru í lýtuni í holt við strategiarbeiðið, sum eftir ætlan verður liðugt á heysti 2013. Rektarin heldur tað vera týðningarmikið, at Fróðskaparsetrið við strategiatlanini

verður sæð sum ein eind við yvirskipaðum málum, ið skulu fáa stovnin at mennast og vaksa. Somuleiðis er neyðugt at styrkja um granskingina.

**Samanleggingin
hefur tikið langa tíð.**

Hóast fimm ár eru liðin, síðan stovnarnir vórðu lagdir saman, er framvegis ikki komið á mál við samanleggingini. Leiðslan arbeiðir framvegis við strategiætlan um tey yvirskipaðu málini.

Leiðslan heldur, at tað hevur tikið ov langa tíð at fremja samanleggingina. Sambært lógini skal Fróðskaparsetrið skipast í megindeildir, og í mars 2012 vórðu dekanar settir at leiða megindeildirnar. Tá byrjaði arbeiðið at samansjóða tær ymisku deildirnar. Avleiddar broytingar í bygnaðinum verða framdar í 2013.

Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Fróðskaparsetur Føroya hevur ikki gjørt stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit saman við Mentamálaráðnum, sum ásett er í roknskaparkunngerðini.

Leiðslan hevur gjørt ein avrikssáttmála við stýrið, sum verður at galda árinum 2013 – 2015. Í § 13, stk. 5, í reglugerð um virksemd hjá stýrinum er ásett, at “*stýrið ger menningarsáttmála við landsstýrismannin*”.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Mentamálaráðið hevur biðið Fróðskaparsetrið gera uppskot um menningarsáttmála.

KT trygd o.a.

**Fróðskaparsetrið
hefur ikki gjørt
váðameting.**

Fróðskaparsetrið hevur ikki gjørt nakra váðameting, sum ásett er í rundskrivi frá Vinnumálaráðnum. Landsgrannskoðanin mælti leiðsluni til at gera eina váðameting.

Fróðskaparsetrið hevur persónsupplýsingar í próvbókini og í journalskipanini.

Stovnurin hevur orðað ein trygdarpolitikk, sum varð samtyktur á setursráðsfundi í 2005. Trygdarpolitikkurin er ikki dagfærdur. Fróðskaparsetrið er í holt við at dagføra allar mannagongdir og ætlar at gera eina trygdarhandbók. Trygdaravrit verða goymd á stovninum og uttanhýsis. Spurd, um royndir hava verið gjørdar at endurskapa dáturnar, hevur leiðslan greitt frá, at tað hevur verið gjørt á Føroyamálsdeildini.

Landsgrannskoðanin mælti til, at tað regluliga verða gjørdar royndir at endurskapa dáturnar.

Roknskapar- og játtanartøl

Niðan fyri eru roknskapartølini fyri árinum 2008 – 2012. Tølini eru fyri vanligt virksemd og inntøkufíggað virksemd hjá stovninum. Játtanin til Búskaparráðið, sum varð flutt undir Fróðskaparsetrið í 2013, er ikki tikin við í fyrru talvuni.

		t.kr.				
St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir o.a.	45.240	53.015	55.158	54.921	59.924
14-19	Aðrar útreiðslur	18.462	15.927	17.907	18.195	17.163
21-29	Rakstrarinntøkur	-2.673	-2.210	-3.383	-2.379	-2.870
52-55	Tilskot og stuðul	65	118	389	141	368
63	Vanligar flytingarinntøkur	-911	-2.372	-2.634	-811	-3.433
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr.)	629	993	619	539	42
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt.)	-2.516	-1.855	-1.111	-1.179	-618
77	Flyting frá kommununum til landið	-2.065	-1.801	-1.580	-1.640	-1.747
Tilsamans		56.231	61.815	65.365	67.787	68.829

Yvirlit yvir roknskap og játtan 2012:

		t.kr.	
Undirkonta	Heiti	R 2012	J 2012
20(118420)	Fróðskaparsetur Føroya	34.694	31.723
21(119101)	Stuðul til útlendingar, ið lesa í Føroyum	95	100
22(118720)	Stovnar á Debesartrøð	1.568	1.267
23(138060)	Granskingardepilin fyri samfelagsmenning	1.117	1.305
24(130925)	Altjóða skrivstova	679	765
25(118320)	Føroya Læraraskúli	20.463	23.296
26(139119)	Sjúkrarøktarfrøðiskúli Føroya	9.899	10.341
30(115520)	Eftirútbúgving	2.648	2.680
40(137305)	Inntøkufígging við virksemi, verkætlanir	314	0
45(137502)	Inntøkufígging við virksemi, Føroya Læraraskúli	0	0
Tilsamans		71.477	71.477

Roknskaparreglugerð o.a.

Stovnarnir, sum eru lagdir saman í Fróðskaparsetur Føroya, hava hvør sína roknskaparreglugerð, sum allar eru frá 2003. Leiðslan er í holt við at gera eina felags roknskaparreglugerð fyri samanlagda stovnin.

Fróðskaparsetrið hevur eitt yvirlit yvir ognirnar á Setursskrivstovuni og er farið í holt við dagføra ognaryvirlit fyri samanlagda stovnin.

Kassar og peningastovnskontur

Fróðskaparsetrið hevur ikki forskotskassar. Deildirnar hava Eurocard, sum Setrið hevur útvegað sær við heimild frá Gjaldstovuni.

Deildirnar taka ímóti lestrar- og avritsgjöldum, sum megindeildarskrivararnir umsita. Í summum førum verða gjældini goldin kontant, men hesir kassarnir eru ikki skrásettir í Búskaparskipan landsins. Ongar skrivligar mannagongdir eru um eftirlit við umsitingini av kassunum. Landsgrannskoðanin mælti til, at kassarnir verða skrásettir í landsroknskapinum.

Leiðslan hevur greitt frá, at hon heldur, at skipanin, sum stovnurin nýtir í dag, er nøktandi, men um stovninum verður álagt at stovna kassarnar aftur, ger Setrið tað.

Ein peningastovnskonta, sum Læraraskúlin hevði, er skrásett í Búskaparskipan landsins. Fróðskaparsetrið hevur fleiri peningastovnskontur, sum ikki eru tiknar við í landsroknskapinum.

Í frágreiðingini til løgtingsgrannskoðararnar í mars 2005 mælti Landsgrannskoðanin til, at peningastovnskonturnar hjá Fróðskaparsetrinum vórðu skrásettir í landsbókhaldinum. Í september 2009 boðaði landsstýrismaðurin m.a. frá, at arbeitt varð fyri at finna eina loysn á málinum.

Sambært ársroknskapinum 2012 fyri “Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur” stóðu 2,8 mió.kr. í peningastovnum 31. desember 2012.

Ikki allar peningastovnskontur eru við í landsroknskapinum.

Landsgrannskoðanin mælti enn eina ferð til, at peningastovnskonturnar verða skrásettir í Búskaparskipan landsins.

Leiðslan hevur boðað frá, at avgerðin, hvørt Fróðskaparsetur Føroya skal virka sum sjálveigandi stovnur ella landsstovnur, liggur á stýrinum fyri Fróðskaparsetrið og Mentamálaráðnum at gera av.

Roknskapur fyri “Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur”

Roknskapurin hjá “Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur” er grannskoðaður av løggildum grannskoðara. Inntøkurnar í roknskapinum stava frá leiguinntøkum fyri Lindbergs hús á 124 t.kr. umframt flyting á 50 t.kr. av búrúmskontuni. Rakstrarúrslitið er 4 t.kr., avskrivningar av bygningi eru 96 t.kr., so samlaða úrslitið er -92 t.kr. Sambært roknskapinum eru tað Seturshúsini, sum eru avskrivað.

Í grannskoðanarprotokollini greiðir grannskoðarin frá, at hann hevur kannað eftir, at tilmeldingargjöld eru goldin inn í árinum, annaðhvørt til Gjaldstovuna ella standa sum skyldug í roknskapinum. Hann kannar um, at saldan 1.696 t.kr. svarar til gjöld fyri seinna hálvár 2011/12. Grannskoðarin ger vart við, at eins og undanfarin ár lýkur bókhaldið ikki treytirnar í K. nr. 22/1993 “um minstukrøv til bókhald og roknskap”, og heitir á leiðsluna um at broyta tað.

Spurd, hvat tað merkir, at bókhaldið ikki lýkur nevndu minstukrøv, greiddi leiðslan frá, at tey hava ikki veruligt bókhald, men skráseta inntøkur og útreiðslur í rokniarki.

Inntøkur

Sambært landsroknskapinum vóru samlaðu inntøkurnar hjá Fróðskaparsetri Føroya 8,7 mió.kr. Tær eru skrásettar á hesar standardkontur:

St.konta	Heiti	t.kr. 2012
21	Søla av vørum og tænastum	1.979
29	Ymsar rakstrarinntøkur	891
63	Vanligar flytingarinntøkur	3.433
76	Innanh. flyt. millum almennar st. (innt.)	618
77	Flyting frá kommununum til landið	1.747
Tilsamans		8.668

Fróðskaparsetrið hevur skrásett 7,2 mió.kr. í fíggjarstøðuni á StRk. 0881 sum “Ikki inntøkuført – granskingarstyrkir, gávur o.t.”

Inntøkurnar stava m.a. frá:

- rakstrargjaldi fyri verkætlanir,
- kantinu- og íbúðarleigu,
- lestrargjöldum,
- stuðul til verkætlanir,
- gerð av søgutílfari, og
- gjald fyri eftirútbúgving.

Av teimum 1.979 t.kr. í sølu av vørum og tænastum var ein inntøka, 400 t.kr., fyri skeiðsgjöld til Søgu- og Samfelagsdeildina. Upphæddin var flutt av peningastovnskontu, sum er við í roknskapinum “Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur”.

Leiðslan á Fróðskaparsetrinum hevur greitt frá, at ein liður í skeiðsvirkseminum hjá Søgu- og Samfelagsdeildini er at eftirmeta og menna skeiðini hjá deildini enn meira. Tað er orsøkin til, at stovnurin hevur inntøkuført 400 t.kr.

Landsgrannskoðanin heldur, at leiðslan svarar ikki spurninginum um, hví júst hendan upphæddin var inntøkuförd.

Inntøkurnar hjá Fróðskaparsetrinum á undirkontu 20 eru:

StRk	Heiti	2011	t.kr. 2012
2110	Søla av vørum og tænastum til kommunur	10	16
2150	Húsaleiga og íbúðargjald	14	14
2181	Vørusøla til privat	20	14
2182	Vørusøla til almennar st., virks. og verkætlanir	31	58
2191	Onnur søla av tæ., leigu og langt.leigu, privat	174	293
2192	Onnur søla av tæ., leigu og langt.leigu, alment	164	293
Tilsamans		413	688

Landsgrannskoðanin hevði nakrar spurningar til inntøkuskrásetingarnar:

Á StRk. 2191-0500 “Næmingagjöld” eru bókaðar inntøkur frá tilmeldingargjöldum til próvtøkur í enskum 2010 – 2011, 39 t.kr., sum eru fluttar til landskassan 20. februar 2013, og bókaðar á fíggjarárið 2012.

Á StRk. 2191-0600, “Tænastur” eru gjöld fyri próvtøkur á øðrum universitetum 2011 – 2012, tilsamans 44 t.kr., sum eru flutt av peningastovnskontu til Gjaldstovuna 28. desember 2012.

Á StRk. 2191-0800 “Skeið” eru 32 t.kr. bókaðar fyri tilmeldingargjöld fyri føroyskt 2010 – 2011. Upphæddin er flutt til landskassan av einari peningastovnskontu 21. februar 2013 og bókað á fíggjarárið 2012.

Inntøkur verða ikki skrásettar í landsroknsskapinum so hvørt.

Spurd, hví upphæddirnar ikki eru fluttar í landskassan fyrr, svaraði leiðslan, at tað komst av, at hon hevði hildið seg til gomlu siðvenjuna og hugtakið um Setrið sum ein sjálveigandi stovn, har hesar inntøkur vóru fevndar av uttanhýsis grannskoðan. Fróðskaparsetrið er í holt við at gera leiðreglur á hesum øki, so inntøkurnar verða færdar í landsroknsskapin so hvørt.

Ikki skrásettar inntøkur

Ikki allar inntøkur hjá Fróðskaparsetrinum eru skrásettar í Búskaparskipan landsins. Sambært yvirliti frá Fróðskaparsetrinum hava tær inntøkurnar seinastu trý árin verið:

Inntøkur	2010	2011	2012	Tils. t.kr.
Søgu- og Samfelagsdeildin	745	321	675	1.741
Føroyskt	25			25
Próvtøka í føroyskum	1			1
First Certificate	27			27
Proficiency	24			24
Próvtøka í enskum	3			3
Almenn skeið		3		3
Skeið í enskum 2011 - 2012		69		69
Próvtøkugjald		37	12	49
Skeið í føroyskum 2010 - 2011		6		6
Almenn skeið			3	3
Skeið í enskum 2012 - 2013			84	84
Próvtøkugjald 2013			1	1
Skeið í føroyskum 2012			54	54
Tilsamans	825	436	829	2.090

Leiðslan hevur greitt frá, at tað, at ikki allar inntøkur eru skrásettar í Búskaparskipan landsins, kemst lutvíst av, at stovnurin hevur hildið seg til gomlu siðvenjuna og hugtakið um sjálveigandi stovn, har hesar inntøkur eru fevndar av uttanhýsis grannskoðan. Roknsskapurin er hvørt ár sendur Mentamálaráðnum til kunningar. Leiðslan er í holt við at gera leiðreglur, soleiðis at inntøkurnar verða færdar í landsroknsskapin so hvørt.

Sambært talvuni frammanfyri eru 829 t.kr. goldnar fyri skeið og próvtøkur í 2012. Landsgrannskoðanin skilir tí ikki frágreiðingina frá privata grannskoðaranum, har tað stendur, at “*saldan 1.696 t.kr. svarar til gjöld fyri seinna hálfvár 2011/12*”.

Leiðslan á Fróðskaparsetrinum hevur greitt frá, at her er íkomin ein villa, sum leiðslan ikki hevur varnast fyrr enn nú, og at talan er um gjöld, sum stava frá 2010 til 2012.

Inntøku- og stuðulsfíggingjað virksemi

Sambært § 19, stk. 1, í LI. nr. 58/2008 verður Fróðskaparsetur Føroya fíggingjað við játtan í løgtingsfíggingarlógini. Sambært stk. 2 kann Fróðskaparsetrið hava inntøku-fíggingjað virksemi og taka ímóti stuðli frá øðrum. Tílikur stuðul má ikki ávirka verandi yvirskipaðu útbúgvingar- og granskingarætlanir.

Fróðskaparsetrið er í holt við at gera nýggjar mannagongdir fyri inntøkufíggingjaða virkseminum.

Verkætlanirnar verða bókaðar á staðartátt í Búskaparskipan landsins. Staðartættirnar eru býttir eftir gamla bygnaðinum:

- 70= Fróðskaparsetrið
- 71= Granskingardepilin fyri økismenning
- 72= Sjúkrarøktarfrøðiskúlin
- 73= Læraraskúlin
- 74= Altjóða Skrivstovan

Inntøkurnar hjá Fróðskaparsetrinum eru gjöld fyri luttøku á skeiðum og inntøkur frá fremmandari figging av verkætlanum. Í K. nr. 84/2011 “um rakstrarjáttan” eru reglur bæði um inntøkufígging og stuðulsfígging virkseimi. Sambært kunngerðini skulu inntøkufígging og stuðulsfígging virkseimi verða sett upp á hvør sína serskilda undirkontu undir rakstrarjáttan.

Landsgrannskoðanin mælti til, at virksemini verða skrásett, soleiðis sum ásett er í kunngerðini.

Leiðslan á Fróðskaparsetrinum heldur hinvegin, at tað er rætt at skráseta alt skeiðsvirkseimi og allar verkætlanir hjá Setrinum á eina undirkontu, stovnsnummar 137305 “inntøkufígging virkseimi”. Leiðslan heldur, at skrásetingin er í tráð við kapitl 6 “inntøkufígging virkseimi” í kunngerðini um rakstrarjáttan.

Allar inntøkur og útreiðslur viðvíkjandi inntøkufígging virkseimi eiga at verða skrásettar á serliga undirkontu.

Landsgrannskoðanin skal vísa á, at um skeiðsvirkseimið hjá Søgu- og Samfelags-deildini lýkur treytirnar og er góðkent av Mentamálaráðnum at vera inntøkufígging virkseimi, so skulu allar inntøkur og útreiðslur, ið viðvíkja inntøkufígging virkseiminum, vera skásettar á serliga undirkontu.

Skuldarar

Skuldararnir eru ikki skrásettir í Búskaparskipan landsins. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at skuldararnir verða skrásettir í landsbókhaldinum, og at reglur verða gjørdar í roknskaparreglugerðini um innheintan av skuld.

Leiðslan heldur ikki, at stovnurin eigur at brúka skuldaraskipanina í Búskaparskipan landsins, tí hon heldur, at tað ger tað ikki lættari ella tryggari at fáa pengarnar inn.

Skjalagrannskoðan

Leiðslan kunnaði um, at øll skjøl verða váttað av tí persóni, sum keypt hevur, og síðani ávíst av einum, sum hevur heimild. Vit gjørdur nakrar stakroyndir av skjølum m.a. ferðauppgerðum og kannaðu, um kontering, upphædd o.a. var í lagi. Onki var at finna at.

Lønir

Við støði í lønarútgjaldingum fyri november 2012 kannaði Landsgrannskoðanin lønirnar hjá tveimum tilvildarlaga valdum starvsfólkum við at samanhalda setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finna at.

6.5.1 Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur

Í nógv ár hevur spurningurin, hvørt Fróðskaparsetur Føroya var at meta sum ein sjálveigandi stovnur, verið umrøddur í frágreiðingum frá Landsgrannskoðanini til løgtingsgrannskoðararnar. Eisini hevur støðan hjá sjálveigandi stovninum mótvægis almennu játtanar- og roknskaparreglunum verið viðgjørd. Niðan fyri hava vit tikið saman um umrøðuna síðani 2000.

Í mars 2000 vísti Landsgrannskoðanin m.a. á, at játtanarlaga og roknskaparlaga er Fróðskaparsetrið øll árin viðgjørt sum aðrir landsstovnar, og at ein serligur roknskapur við heitinum “Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur” er tað einasta, sum ítøkiliga bendir á, at ein partur av virkseminum er sjálvsognarstovnur. Roknskapurin verður á hvørjum ári settur upp og grannskoðaður av løgildum grannskoðara og er ikki við í landsroknskapinum.

Í mars 2000 varð eisini umrøtt, at Mentamálaráðið hevði heitt á Fróðskaparsetrið um at gera uppskot til viðtøkur fyri “sjálvsognarstovnin”. Landsgrannskoðanin vísti á nøkur ivamál og mælti landsstýrismanninum til at umhugsa, um tað var skilagott at stovna veruligan sjálvsognarstovn.

Í november 2000 segði landsstýrismaðurin, at tað ikki var greitt, nær ein endalig niðurstøða varð gjørd í málinum.

Í januar 2002 bað Landsgrannskoðanin landsstýrismannin greiða frá, hvat var hent í spurningum, hvørt Fróðskaparsetur Føroya var ein sjálvsognarstovnur, og varð eisini í skrivinum víst á, at “í november 2001 hevði Fíggjarmálaráðið lagt fram “Álit um landsstovnar og -grunnar” (nevnt grunnaálitid). Sagt varð m.a. í álitinum, at tá ið talan er um “Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur”, er talan ikki um ein sjálveigandi stovn og ikki um ein landsstovn, ið hevur fingið delegerað fíggjarheimild, t.v.s. at stovnurin eigur at verða tikin við í landsroknskapinum á sama hátt sum restin av Fróðskaparsetrinum”.

Í februar 2002 svaraði landsstýrismaðurin, at tað var skeivt, tá ið tað í grunnaálitinum verður sagt, at talan ikki er um ein sjálveigandi stovn. Landsstýrismaðurin vísti til LI. nr. 28/1965, har Fróðskaparsetrið upprunaliga varð sett á stovn og grundgevir fyri, hví Fróðskaparsetrið er ein sjálveigandi stovnur, og at ongin hevur ognarrætt til ognirnar hjá stovninum o.a.

Í januar 2006 kunnaði løgmanstjórin um, at tað ikki enn var fingin politisk semja um ognarrættin til nakrar stovnar, harímillum Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur.

Í januar 2006 greiddi landsstýrismaðurin frá, at av tí at so nógv ógreiða og ósemja var um støðuna hjá Fróðskaparsetrinum sum sjálvsognarstovn, vóru peningastovnskonturnar ikki enn skrásettar í landsbókhaldinum. Mentamálaráðið arbeiddi við at endurskoða lógina um Fróðskaparsetrið, og spurningurin um ta lögfrøðiligu støðuna fór helst at verða avkláraður í tí arbeiðinum.

Í februar 2008 staðfesti Landsgrannskoðanin, at peningastovnskonturnar framvegis ikki vóru skrásettar í landsbókhaldinum.

Í september 2009 boðaði landsstýrismaðurin frá, at Fróðskaparsetrið og stýrið fyri Fróðskaparsetrið ikki høvdu tikið endaliga støðu til, hvat skuldi henda við teimum kontum, sum ikki vóru skrásettar í landsbókhaldinum. Talan var m.a. um kontur, har peningurin var givin Setrinum sum gáva, og gevarin hevði treytað sær, at gávan varð brúkt til ávíst endamál.

Nýggj lóg um Fróðskaparsetur Føroya

29. februar 2008 legði landsstýrismaðurin í mentamálum uppskot til løgtingslóg um Fróðskaparsetur Føroya fyri løgtingið (Lm. nr. 156/2007). Uppskotið varð samtykt sum LI. nr. 58/2008 “um Fróðskaparsetur Føroya”. Í nýggju lógini er m.a. ásett, at Fróðskaparsetur Føroya fevnir um verandi Fróðskaparsetur Føroya, Sjúkrarøktarfrøðiskúla Føroya og Føroya Læraraskúla.

Í álitinum til løgtingsmálið sigur Mentanarnevndin, at tey hava havt drúgva viðgerð av spurninginum, hvørja støðu Fróðskaparsetur Føroya sum stovnur fær við lógaruppskotinum, og landsstýrismaðurin hevði sent nevndini tilmæli um broytingar í uppskotinum, har høvuðsdentur varð lagdur á at broyta hugtakið “sjálvsognarstovn” til “sjálvstøðugur almennur stovnur, sum virkar óheftur av politisku skipanini”.

Ógreitt var, hvussu lögfrøðiliga hugtakið “sjálvstøðugur almennur stovnur” skuldi skiljast, og Mentanarnevndin helt tað vera sera óheppið at lógarfesta eitt hugtak, sum ikki var allýst. Nevndin skeyt tí upp at orða hugtakið greiðari í lógini við at staðfesta, at talan var um ein almennan stovn, og harumframt greitt at áseta, í hvønn mun og á

hvorjum øki heimildir, sum landsstýrismaðurin annars hevur havt, verða fluttar til stýrið sum ovasta myndugleika á stovninum.

Sum beinleiðis avleiðing av hesari broyting skeyt Mentanarnevndin upp at strika ásetingarnar í lógini um roknskaparhald landsins og fyrisitingarlóg o.a., av tí at hesar lógir eru galdandi fyri *allar almennar stovnar*.

Harafturat helt nevndin tað vera ógreitt, hvat tað merkti, at stovnurin virkar *“óheft av politisku skipanini”*. Til tess at greiða tað ivamálið mælti nevndin til tvær broytingar. Onnur broytingin var at áseta, at stovnurin er óheftur av politisku skipanini *“har tað er ásett í hesari lóg”*, og í framhaldi av tí at *“landsstýrismaðurin kann ikki geva stovninum tænaðstøð, tá ið umræður uppgávurnar í sambandi við undirvísing og gransking v.m.”*

Við hesum broytingunum helt Mentanarnevndin, sambært álitinum, lögfrøðiligu støðuna hjá stovninum vera greiða, samstundis sum undirvísingar- og granskingarvirksemið verður vart ímóti politiskari stýring.

Samanumtikið

Hóast lógin um Fróðskaparsetrið er frá 2008, verður rakstur enn hildin uttan fyri landsrokn-skapin.

Hóast nýggja lógin um Fróðskaparsetur Føroya hevur verið í gildi síðani 2008, ger Fróðskaparsetrið framvegis roknskap fyri “Fróðskaparsetur Føroya - sjálveigandi stovnur”, har ognir, leiguinntøkur og peningastovnskontur eru skrásettar, og enn hevur leiðslan ikki tikið stig til at fáa peningastovnskontur o.a. í landsrokn-skapin.

Í september 2013 hevur leiðslan á Fróðskaparsetrinum greitt frá, at hon heldur seg ikki hava heimild til at taka avgerð um hugtøkini sjálveigandi- ella landsstovnur. Leiðslan kann reisa málið móttvegis stýrinum fyri Fróðskaparsetur Føroya, sum síðani má viðgera spurningin við Mentamálaráðið.

Spurdur, hevur landsstýrismaðurin svarað, at Mentamálaráðið hevur biðið Fróðskaparsetrið greiða nærri frá roknskaparviðurskiftunum, og tá ið stovnurin hevur svarað, fer Mentamálaráðið at virka fyri, at øll viðurskifti verða greinað og fingin í rættlag.

6.6 Granskingarráð Føroya (LG 2012/207-236)

Í 2013 hevur Landsgrannskoðanin grannskoðað roknskapin hjá Granskingarráðnum. Samanumtikið var onki at finna at.

Granskingarráðið er umsiting hjá Granskingargrunninum. Granskingarráðið og Granskingargrunnurin hava hvør sín roknskap. Roknskapurin hjá grunninum verður grannskoðaður av privatum grannskoðara.

Granskingargrunnurin verður stjórnaður av einari granskingarnevnd við 7 limum. Nevndin setur og loysir úr starvi stjóra, ið móttvegis granskingarnevndini hevur ábyrgdina av, at virksemið verður ríkið sambært galdandi reglum. Nevndin hevur samtykt eina starvsskipan fyri Granskingargrunnin, ið landsstýrismaðurin hevur góðkent.

Útreiðslurnar at fyrisita Granskingargrunnin verða hildnar av høvuðskontu 7.23.6.20 “Granskingarráð Føroya”.

Roknskapartølini fyri árin 2008 – 2012 eru:

St.konta	Heiti	2008	2009	2010	2011	2012
11	Lønir v.m.	1.726	1.650	1.576	1.815	1.875
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	766	604	738	652	810
21-29	Rakstrarinntøkur	-39	-45			-70
63	Vanligar flytingarinntøkur	-39			-120	-266
Tilsamans		2.414	2.209	2.314	2.347	2.349

Granskingarráðið hevur tvær lógarásettar høvuðsarbeiðsuppgávur:

- at ráðgeva landsstýri og vinnu í granskingarpolitiskum spurningum, og
- at umsita Granskingargrunnin, sum veitir fígging til gransking og menning.

Harumframt umsitur stovnurin føroysku NCP²⁹-skipanina í sambandi við ES-granskingarsamstarv.

Granskingarráðið hevur ikki sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit.

ES samstarv

Í 2010 skrivaðu ES og Føroyar undir avtalu um granskingarsamstarv (FP7³⁰). FP7 letur pening til granskingarverkætlanir.

Londini, sum hava atgongd til FP7 stuðul, hava sett í starv NCP-umboð. Føroyar hava fimm NCP-umboð, har fyra eru í partíðarstarvi og ein í fulltíðarstarvi. Granskingarráðið hevur yvirskipaðu ábyrgdina av NCP og rindar útreiðslurnar av NCP í Føroyum, tó endurrindar FP7 útreiðslur til flogferðir.

KT viðurskipti

Granskingarráðið er knýtt í Landsnet. Trygdarreglurnar hjá KT Landsins eru galdandi fyri KT skipanirnar hjá stovninum. Granskingarráðið brúkar Búskaparskipan landsins til øll roknskaparviðurskipti og KT skipanina InfoOrganizer til at skráseta skjøl. Allar skipanirnar verða hýstar hjá KT Landsins.

Roknskaparviðurskipti

Roknskaparreglugerðin er frá 2012. Hon fevnir um bæði Granskingargrunnin og Granskingarráðið. Roknskaparreglugerðin varð send Mentamálaráðnum, men er ikki góðkend, av tí at ógreiða er millum Granskingargrunnin og Mentamálaráðið, hvørt avlop av óbrúktari játtan hjá grunninum skal fella aftur til landskassan.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Mentamálaráðið er farið undir at greina lögfrøðiligu støðuna hjá Granskingargrunninum fyri at tryggja samsvarandi ásetingar og mannagongdir.

Lønir

Við støði í lønarútgjaldingum fyri november 2012 kannaði Landsgrannskoðanin um lønin hjá einum starvsfólki var røtt við at samanhalda setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finna at.

6.7 Søvn Landsins (LG 2012/207-243)

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 grannskoðað Søvni Landsins. Stovnurin varð skipaður í 2011, við at bókasavns-, skjalasavns- og museumsvirksemi vórðu lögð í ein stovn. Okkara grannskoðan tekur støði í samanleggingini og harvið m.a. í einum áliti 10. september 2009 frá Mentamálaráðnum um savnsbygnað.

Nýggi stovnurin Søvni Landsins varð skipaður í 2011.

²⁹ National Contact Points

³⁰ "7. Framework Programme" hjá ES.

Søvn Landsins er ein samanlegging av:

- Føroya Landsbókasavni (stovnað í 1828, undir heimastýrið í 1952)
- Føroya Landsskjalasavni (stovnað í 1932, undir heimastýrið í 1952)
- Føroya Fornminnissavni (stovnað í 1955)
- Føroya Náttúrugripasavni (stovnað í 1898, undir heimastýrið í 1952)
- Havlívfrøðiligu Royndarstøðini (stovnur í 2007, áður verkætlan)

Søvn Landsins fevnir eisini um undirkonturnar “Menning av mentan og mentanararvi” og “Friðað hús og fornminni”. Í 2013 er alt virksemi hjá stovninum samlað í tvey stovnsnummur “vanligt virksemi” og “inntøkufiggjað virksemi”.

Umframt stovnsvirksemið røkir Søvn Landsins myndugleikauppgávur í tráð við tær ymisku savnslógirnar, fornminnafriðingarlógina og aðrar lógir, og umsitur í tí sambandi stuðuls- og lógjáttanir undir virksemisøkinum 7.24.3. “Mentanararvur”.

Álit um savnsbygnað frá 10. september 2009

Samanleggingin av stovnunum er grundað á álit frá Mentamálaráðnum um savnsbygnað og á avgerð hjá landsstýrismanninum at skipa Søvn Landsins.

Í álitinum er savnshugsjónin grundleggjandi hugsjón við savnsvirkseminum. Grundliðirnir í savnshugsjónini eru:

- at savna (innsavning, skráseting, varðveiting),
- at granska, og
- at miðla ella veita savnstænastu.

Í álitinum varð skotið upp at fara undir eina tilgongd, sum verður lögð soleiðis til rættis:

1. *“Søvnini undir Mentamálaráðnum verða samskipað í eina yvirskipaða fyrisiting, nevnd Søvn Landsins. Fyrisitingarligar uppgávur hjá søvnunum verða lagdar til yvirskipaða Søvn Landsins at umsita.*
2. *Søvn Landsins umsitur savnshøli hjá landinum, bæði umsitingarhøli, goymslur og framsýningarhøli. Løgd verður til rættis ein ætlan at betra um hølismstøðurnar viðvíkjandi framsýningum og goymslum.*
3. *Søvn Landsins skal vegna landsstýrismannin í mentamálum samskipa savnsvirksemið í Føroyum.*
4. *Til tess at fáa í lag eina miðvísa ætlan við savnsvirkseminum yvirhøvur, verður farið undir at fyrireika rammuløggávu fyri savnsvirksemið.”*

Í útgreiningini til fyrsta tilmælið stendur m.a., at yvirskipaði stovnurin tekur sær av figgarfyrisiting og stýrisuppgávum, sum stovnarnir nú umsita, og at hann *“samskipar...tað savnsvirksemið, sum er felags fyri stovnarnar: framsýningar, goymslur og konservering”*. Gomlu stovnarnir skulu verða fakligar eindir, og dentur verður lagdur á, at eindirnar ikki missa sín fakliga samleika hóast samskipanina.

Í álitinum um savnsbygnað mælir Mentamálaráðið eisini til, at broytingarnar til framtíðar bygnað verða gjørdar lagaliga, og at tær verða mentar líðandi við innanhýsis semju. Yvirskipaði bygnaðurin skuldi mannast skjótast gjørligt og leggja til rættis framtíðar bygnað og savnsstrategi. Nýggi stjórin skal menna starvsskipanina, men deildarstjórnarnir skulu stýra hvørjari eind sær. Álitid leggur upp til, at stovnurin samstarvar við Fróðskaparsetrið, og at Landsbókasavnið verður universitetsbókasavn.

Søvn Landsins skuldi sambært álitinum setast á stovn 1. januar 2010, og savnslóg-gávan skuldi verða fyrireikað at koma í gildi á Ólavsøku 2011. Í november 2010 tók landsstýrismaðurin avgerð um at skipa Søvn Landsins frá 1. januar 2011. Stjórin skuldi røkja myndugleikastørvini, sum leiðararnir á gomlu stovnunum høvdu havt. Heimildirnar og uppgáurnar hjá stjóranum eru tær somu, sum tær vóru á gomlu stovnunum.

Stjórin heldur tað vera neyðugt at gera nýggja rammulóggávu fyri museala savns-virksemið, bæði hjá lands- og lokalsøvnum. Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at uppskot til nýggja lóggávu verður lagt fyri Løgtingið í hesari tingsetuni.

Neyðugt at gera nýggja rammulóggávu.

Ætlan um skipan av Søvnum Landsins frá 1. mai 2013

Stjórin á Søvnum Landsins varð settur 1. desember 2010 og brúkti tvey tey fyrstu árin at fremja samanleggingina og at samansjóða infrakervið, fíggarviðurskipti o.a. Arbeiðið við bygnaðarligu viðurskiptunum er enn ikki liðugt.

Stjórin gjørði eina ætlan um at umskipa ein part av Søvnum Landsins, og hevur landsstýrismaðurin góðtikið hana í januar 2013. Leiðslubólkurin, sum er samansettur av fyrrverandi leiðarunum á samanløgdu stovnunum, hevur havt ætlanina til hoyringar, og er hon lögð fyri starvsfólkini í mai 2013.

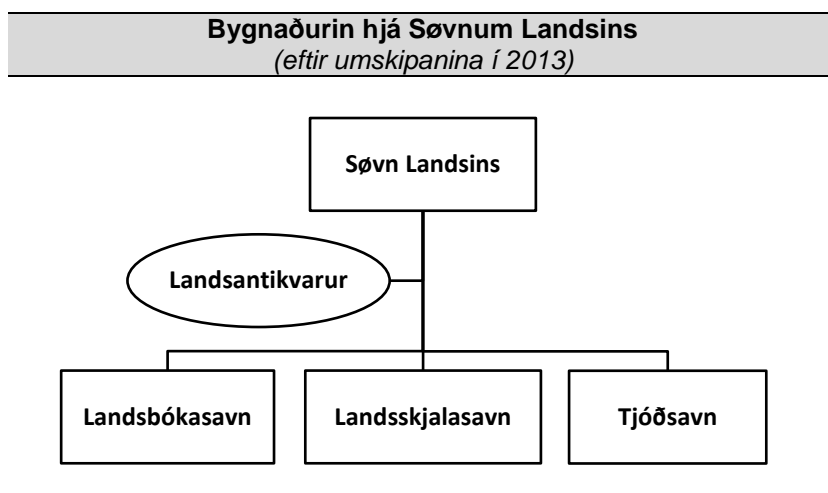
Í ætlanini staðfestir stjórin, at semja er um, at savnshugsjónin í álitinum frá 2009 er ikki nøktandi, og at stovnurin eigur at leggja eina víðkaða hugsjón til grund fyri virksemi sínum í framtíðini.

Leiðslan vísir á, at tann prinsipiella skipanin, sum álitid frá 2009 legði upp til, kann ikki útinast undir verandi umstøðum. T.d. er virksemi hjá tvørgangandi eindini “varðveiting, tøkni og miðlan”, spjatt á fleiri bústaðir, og heldur leiðslan tað tí vera skilabetri at laga ætlanina til verandi umstøður, soleiðis at ein tilík fakeind verður skipað sum stápeind undir museala virkseminum, heldur enn ein stápeind hjá yvirskipaða stovninum.

Skipanin, sum álitid leggur upp til, kann ikki útinast.

Ætlanin hjá stjóranum snýr seg um, at museala virksemið, sum higartil hevur verið røkt av Fornminnissavninum og Náttúrugripasavninum, verður savnað, og fær heitið “Tjóðsavn”. Ein annar partur av ætlanini er at skipa tvær stápeindir, sum eru “Landsantikvarurin” og “Varðveiting, tøkni og miðlan”.

Sambært ætlanini sær bygnaðurin út sum niðanfyri, eftir at broytingarnar eru framdar:

Undir “Tjóðsavn” er stápeindin “Varðveiting, tøkni og miðlan”. Í ætlanini er eisini greitt frá, at “so leingi sum tær gomlu savnslógirnar eru í gildi, eru eisini stovnsheitini sambært teimum lógunum í gildi. Ætlanin er, at nøvnini Fornminnissavn og Náttúrugripasavn skulu vera knýtt at teimum kuratoruppgávunum, um tað verður hildið at vera neyðugt, og sostatt nøvn undir einum yvirskipaðum navni”.

Ætlanin hjá stjóranum var í tveimum stigum. Fyrsta stigið er umrøtt frammanfyri. Annað stigið fevnir um at skipa bókasavns- og skjalasavnsvirksemið umframt at skipa reglur fyri ávís stórv á stovninum.

Í ætlanini, sum varð lögð fram fyri starvsfólkini í mai 2013, greiddi stjórin frá, at tað í álitinum frá 2009 m.a. verður mælt til at Landsbókasavnið fær støðu sum universitetsbókasavn, og at lesistovurnar hjá Landsbókasavninum og Landsskjalasavninum verða samskipaðar. Tílíkt setir eisini krøv til starvsskipan. Leiðslan hevur sett sjøtil á hetta arbeiðið, men tíðin er enn ikki búgvin at gera bygnaðarligar broytingar. Leiðslan roknar við at annað stigið í álitinum kemur á breddan í 2015.

Sambært rundskrivi frá Fíggjarmálaráðnum 19. september 2011 “um eftirlit og at taka neyðug búskaparlig atlit” hava landsstýrismenn og onnur, sum hava ábyrgd av einari játtan, skyldu at taka neyðug búskaparlig atlit, sum gjøllari lýst í rundskrivinum.

Stjórin á Søvnum Landsins hevur greitt frá, at málið við tilgongdini at leggja stovnarnar saman og við framtíðar bygnaðinum er at nýta játtanina skynsamt, og harvið fáa sum mest burtúr játtanini. Endamálið er at rationalisera fyrisitingina til frama fyri tað vísindaliga savnsvirksemið. Ein annar fyrimunur við nýggja bygnaðinum er, at starvsbytið verður greiðari og gjøgnumskygni størri.

Landsstýrismaðurin hevur boðað frá, at Mentamálaráðið tekur undir við nýskipanartilgongdini.

Endamál og uppgávur

Stovnarnir, sum nú eru partar av Søvnum Landsins, eru frá ymiskum tíðarskeiðum og hava ymisk endamál. Uppgávurnar hjá stovnunum eru lýstar m.a. í lógnum fyri tey ávísu virksemini:

- LI. nr. 79/2001 “um bókasøvn” v.s.b.
- LI. nr. 49/1992 “um Føroya Landsskjalasavn”
- LI. nr. 32/1952 “um fornminnissavn” v.s.b.
- LI. nr. 26/1955 “um Føroya Náttúrugripasavn” v.s.b.

Eisini eru aðrar lógir um friðing og vernd o.s.fr. og ymiskar kunngerðir, umframt aðrar reglur og avtalur við danskar myndugleikar.

Ongar broytingar eru gjørdar av lóggávuni, síðani Søvn Landsins varð ein stovnur í 2011. Stovnurin virkar eftir verandi lógum, og heimildir og uppgávur hjá stjóranum eru sambært teimum.

Rammulóggáva fyri savnsvirksemið

Fyri at rækka yvirskipaðu savnshugsanini mælir álitid um savnsbygnað til, at Søvn Landsins eisini skal standa fyri savnsvirksemi, sum aðrir landsstovnar reka, serliga innan miðlan av søvnum og konservering. Í leiklutinum sum myndugleiki skipar Søvn Landsins eisini savnspolitisku strategiina fyri landið sum heild vegna landsstýrismannin.

Neyðugt er at dagføra lógir og kunngerðir.

Sambært stjóranum kann tilmælið ikki setast í verk, av tí at museal rammulóggáva vantar, umframt at tað er neyðugt at dagføra lógir og kunngerðir á bókasavns- og skjalasavnsøkinum.

Í álitinum um savnsbygnað verður eisini mælt til at fyrireika rammulóggávu fyri savnsvirksemið, har endamálið er at fyriskipa:

1. savnindi og vitan um savnindi viðvíkjandi bókmentum, skjølum, náttúru, list og fornminnum,
2. ráðlegging um savnspolitiska strategi millum landið, kommunurnar og onnur, ið virka innan savnsøkið og umsiting av mentanararvi og mentanarumhvørvi,
3. friðing og umsiting av friðing av fysiskum mentanararvi og mentanarumhvørvi, og
4. stuðul til landsgóðkend søvn.

Sambært upprunaligu tíðarætlanini skuldi savnslóggávan vera fyrireikað at koma í gildi á Ólavsøku 2011.

Í október 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Mentamálaráðið arbeiðir við at skipa nýggja rammulóggávu fyri museala virkseimi í Føroyum, og at uppskot til lóggávu verður lagt fyri Løgtingið í hesari tingsetuni.

Roknskapar- og játtanarviðurskipti

Í 2010 vórðu játtanirnar fluttar undir *eina* høvuðskontu fyri rakstrarjáttan til Søvns Landsins, men við hvør sínari undirkontu. Í 2013 eru játtanirnar lagdar saman til Søvns Landsins, soleiðis at ein játtan er til vanligt virkseimi, og ein játtan er til inntøkufíggað virkseimi. Stovnurin umsitur eisini aðrar játtanir, so sum stuðulsjáttanir til fólkabókasøvn, bygðasøvn, listasøvn, ljóðbókaframleiðslu, sjósavn, umframt lögújáttanir til Kirkjubømúrin og Hvalastøðina við Áir.

Játtanirnar eru lagdar saman í 2013.

Roknskapirnir fyri árin 2009 – 2012 og játtanin fyri 2013:

		t.kr.				
Roknskapur og játtanir (sundurgreinað á stovnsnummur)	St.nr.	2009 Rokn.	2010 Rokn.	2011 Rokn.	2012 Rokn.	2013 Játtan
Søvn Landsins, vanligt og inntøkufíggað virkseimi						
Søvn Landsins	153270					23.938
Inntøkufíggað virkseimi *	153280					0
Landsbókasavnið	105020	6.829	6.806	5.480	7.738	
Landsskjalasavnið	105220	3.060	3.126	3.071	2.829	
Inntøkufíggað virkseimi *	146524	-213	-309	-215	19	
Fornminissavnið	105420	7.414	7.088	6.476	6.325	
Náttúrugripasavnið	137555	3.254	3.261	3.159	4.447	
Inntøkufíggað virkseimi *	139614	0	0	2	-19	
Havlívrøðiliga Royndarst.	118521	1.744	1.763	1.606	0	
Inntøkufíggað virkseimi *	136505	-104	-109	-25	0	
Menning av mentanararvinum	138994	345	524	0	0	
Friðað hús og fornminni	105820	1.175	1.027	843	779	
Fyrising	151400	0	0	1.609	2.343	
Søvn Landsins tilsamans		23.504	23.177	22.006	24.461	23.938
Útreiðslur í inntøkufíggaðum virkseimi (frámerkt *)		3.039	3.583	3.877	3.734	3.490
Aðrar játtanir,						
Fólkabókasøvn (stuðul)	105120	5.420	5.771	6.189	4.122	3.887
Bygðasøvn (stuðul)	105701	2.836	2.476	2.535	2.509	2.503
Listasøvn, onnur (stuðul)	105930	130	131	126	126	119
Kirkjubømúrurin (løga)	137414	928	1.012	1.495	911	1.094
Stuðul til ljóðbókaframleiðslu (stuðul)	148401	528	528	524	524	497
Sjósavn (stuðul)	151380			300	300	284
Hvalastøðin við Áir (løga)	151420			1.329	895	3.776
Aðrar játtanir tilsamans		9.842	9.918	12.498	9.387	12.160
Allar játtanir tilsamans		33.346	33.095	34.504	33.848	36.098

Tølini í talvuni eru nettoútreiðslur fyri hvørja játtan, t.v.s. útreiðslur frádrignar inntøkur.

Í næstu talvuni er vanliga virkseimið og inntøkufíggaða virkseimið hjá Søvnum Landsins og samsvarandi virkseimi í 2009 – 2010 greinað. Tey tølini eru samlað fyri játtanirnar undir høvuðskontuni hjá stovninum, meðan aðrar játtanir til stuðul og lögur ikki eru við her.

		t.kr.				
Roknskapur og játtanir (sundurgreinað á standardkontur)		2009 Rokn.	2010 Rokn.	2011 Rokn.	2012 Rokn.	2013 Játtan
Søvn Landsins, stovnsvirksemi						
11	Lønir v.m.	19.866	21.168	19.289	20.389	20.585
14-19	Aðrar rakstrarútreiðslur	8.303	6.645	7.466	8.228	7.078
21-29	Rakstrarinntøkur	-3.232	-3.053	-3.783	-3.369	-2.194
54	Stuðul til annað virksemi	128	230	100	82	
57	Rentuútreiðslur o.a.	0	0	1	25	
63	Vanligar flytingarinntøkur	-546	-309	-25	-12	
71	Innanhýsis flytingar (útreiðslur)	963	483	391	138	
76	Innanhýsis flytingar (inntøkur)	-1.978	-1.987	-1.433	-1.020	-1.531
Søvn Landsins tilsamans		23.504	23.177	22.006	24.461	23.938
<i>Bytt á samlaðar útreiðslur og inntøkur:</i>						
<i>Útreiðslur</i>		<i>29.260</i>	<i>28.526</i>	<i>27.247</i>	<i>28.862</i>	<i>27.663</i>
<i>Inntøkur</i>		<i>5.756</i>	<i>5.349</i>	<i>5.241</i>	<i>4.401</i>	<i>3.725</i>

Meginparturin av inntøkunum eru frá inntøkufíggaðum virksemi. Talan er um kann-
ingar fyri alifyritøkur, oljufeløg o.o., ættarbandsskrá fyri Íløgusavnið og aðrar
verkætlanir. Í 2012 vóru hesar inntøkur 3.734 t.kr. Undir vanliga virkseminum eru
inntøkur av framsýningum, útlánum o.ø, sum í 2012 vóru 666 t.kr.

Sambært fíggjarlógini 2013 eru 44,1 fulltíðarstørv í vanliga virkseminum. Onki
stendur um inntøkufíggaða virkseimið. Sambært ársfrágreiðingini 2012 vóru 41,8
ársverk í vanliga virkseminum og 6,9 starvsfólk í inntøkufíggaða virkseminum.

Í viðmerkingunum til rakstrarjáttanina til Søvn Landsins í fíggjarlógini 2013 er onki
virksemisývirlit. Har er greitt frá virkseminum, men ongin tilvísing er til lóggávu e.a. á
økinum, eins og í viðmerkingunum til fíggjarlógina 2012.

Sambært kunngerðini um rakstrarjáttan skal endamálið við rakstrarjáttanini verða lýst
í viðmerkingunum til játtanina. Tað skulu eisini vera ávísingar til møguliga lóggávu á
økinum. Landsgrannskoðanin mælti til, at ásetingarnar í játtanarreglunum verða
fylgdar.

Landsstýrismaðurin hevur boðað frá, at Mentamálaráðið tekur undir við tilmælinum
hjá Landsgrannskoðanini og fer at gera tillagingar til fíggjarlógartekstin fyri 2014.

Fíggjarlig fyrisiting

Stjórin ger fíggjarætlan saman við deildarleiðarunum, og leiðslan fylgir við fíggjarligu
gongdini á mánaðarligum leiðslufundum.

Játtanin til Søvn Landsins er skipað í deildir, sum svara til gomlu stovnarnar, umframt
fyrisitingina.

Sambært roknskaparreglugerðini góðkenna deildarleiðararnir útreiðslur og inntøkur á
teirra deildum eftir innanhýsis fíggjarætlan, og stjórin ella deildarleiðarar leysgeva.
Stjórin leysgevur fyri alt virkseimið uttan Landsbókasavnið.

Sambært leiðsluni virkar fyrisitingin sum ein eind, hóast summi starvsfólk eru
aðrastaðni enn í Hoyvík, har fyrisitingin heldur til.

Kassar

Í mai 2013 gjørði Landsgrannskoðanin kassaeftirlit á deildunum hjá Søvnum
Landsins.

Sambært roknskaparreglugerðini hevði stovnurin fimm kassar og 7 peningastovns-
kontur. Vit staðfestu, at onkur kassi, og onkur peningastovnskonta var ikki skrásett í
landsroknskapinum og mæltu til at fáa tað í rættlag.

*Umsitingin av
kassum var ikki
nøktandi.*

Ein kassi var ekki gjörður upp síðani desember 2010, og ongir kassastrimlar ella aðrar skrásetingar vóru. Landsgrannskoðanin heldur það ekki vera næktandi, og kann ekki sanna, at upphæddin í kassanum var rætt eftirlitsdagin.

Í september 2013 hefur landsstýrismaðurinn boðað frá, at nevndu viðurskifti eru fingin í rættlag.

Roknskaparreglugerð

Í sambandi við kassaeftirlitið í maí 2013 staðfestu vit, at roknskaparreglugerðin frá júlí 2012 ekki var dagförd í mun til m.a. kassa- og peningastovnskontur, broytt stovnsnummur o.a.

Eftirsíðani hefur leiðslan dagfært roknskaparreglugerðina og sent hana til Mentamálaráðið til góðkenningar.

Virksemið á mest skynsaman hátt

Stovnurinn gjörði eina greiningu av hólístörvinum í janúar 2012. Tá hildu tey 55 starvsfólkini til á 13 ymiskum stöðum. Tilsamans vóru 45,1 ársverk. Við endan av 2012 var talið 48,7 ársverk.

Álitið um savnsbygnað hefur fleiri endamál. Eitt av teimum er, at gomlu stovnarnir á savnsøkinum og virksemi teirra skulu samskipast.

Fíggaráráðið hefur í 2011 gjørt eitt rundskriv “um eftirlit og at taka neyðug búskaparlig atlit”. Í § 7 í rundskrivinum er ásett, at landsstýrismenn og onnur, sum við heimiling ella við lóg hava fingið álagt ábyrgdina av einari játtan, hava skyldu at taka neyðug búskaparlig atlit. Sambært §§ 9-10 svarar það til, at það verður hóskandi atborið fíggarliga, og fevnir um “*sparsemi, framleidni, virkisfæri og fíggarstýring*”, sum eru neyvari greinað í rundskrivinum.

Virksemið hjá deildunum í Søvnum Landsins er ógvuliga ymiskt, og mentanin og arbeiðshættirnar á gomlu stovnunum eru eisini ymsk. Ein høvuðsuppgáva er tó felags, hon er at varðveita felagsarv, vera tjóðsavn o.a. Leiðslan ætlar at fáa teknikkararnar at arbeiða meira saman, at skipa fækingir o.a.

Í ætlanini um skipan av Søvnum Landsins verður m.a. víst á, at “*tað er skilabetri at tillaga ætlanina [sambært álitinum] eftir verandi umstøðum*”, og at ávísir boðar eru “*fyrir at rækka málunum, sum nú eru sett út í kortið*”, herundir nýggj lóggáva fyrir Søvnum Landsins.

Stjórin hefur greitt frá, at hóast fakligu virksemini eru ymsk, ber það til at samstarva tvørfakliga. Um það skal bera til at samskipa tænastrætingina, t.d. at samskipa lesistovur krevst, at stovnurin ger íløgur í at skipa hølir. Til það er ongin játtan í lóguni.

Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Stovnurin hefur ekki sáttmála við Mentamálaráðið um stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit. Hinvegin roynir leiðslan at fáa samanleggingina og bygnaðin at virka. Deildirnar hava egin mál, sum knýta seg at viðkomandi uppgávum. Leiðslan arbeiðir m.a. við at skipa kuratoreindir við ásettum uppgávum, ábyrgdum og krøvum um úrslit o.a.

Søvnum Landsins ger eina ársfrágreiðing, sum greiðir frá virkseminum hjá stovnunum, verkætlanum, samstarvi o.ø. í farna ári. Í frágreiðingini eru m.a. yvirlit yvir greinar, frágreiðingar, luttøkur og nøkur hagtøl, sum lýsa virkisøkið.

Í október 2013 hefur landsstýrismaðurinn greitt frá, at Mentamálaráðið í næstum fer undir at skipa arbeiðið við stýringarmeginreglum um mál og nádd úrslit.

Starvsfólk

Sambært roknskapum og játtanum síðstu árinu hava lønir o.a. verið góð 70% av samlaðu útreiðslunum. Av teimum 48,7 ársverkunum í 2012 vóru 6,9 knýtt at inntøkufíggingum virksemin.

Í rundskrivinum “um eftirlit og at taka neyðug búskaparlig atlit” er m.a. ásett í § 11, stk. 1, nr. 7-8 um sparsemi, at

- ansast skal eftir, at tal á starvsfólki og útbúgving teirra er hóskandi til uppgávnar, ið aðalráðið ella stovnurin hevur, og at
- tilfeingið, so sum starvsfólk, høli, innbúgv, leysafæ o.a. skal verða brúkt á ein skynsamán hátt.

Uppgávnar, álagdar við lóg, verða røktar, tó summar betur enn aðrar.

Sambært stjóranum verða starvsfólk sett í starv eftir førleika í mun til starvsuppgávnar, men stovnurin er undirmannaður á flest øllum økjum, og tískil mugu uppgávnar raðfestast. Uppgávnar, sum eru álagdar við lóg, verða røktar, tó summar betur enn aðrar.

Mentamálaráðið heldur at mannagongdir og starvslýsingar fara at minka um vandan fyri at vitan hvørur frá stovninum

Stovnurin hevur ikki gjørt starvslýsingar. Starvslýsingar finnast tó í lýsingum eftir starvsfólkum. Ein av týðningarmiklu liðunum í samanleggingartilgongdini er at orða starvslýsingar og mannagongdir.

Landsstýrismaðurin hevur greitt frá, at talið av starvsfólkum í mun til uppgávnar er avmarkað. Mentamálaráðið heldur, at orðingin av mannagongdum og starvslýsingum fer at minka um vandan fyri at vitan hvørur úr stovninum.

Hølisviðurskipti

Í álitinum um savnsbygnað er tilmæli um hølisviðurskipti hjá Søvnum Landsins. Í viðmerkingunum til figgjarlógirnar árinu 2010 – 2013 eru somu upplýsingar um, at “Søvn Landsins umsitur savnshøli hjá landinum, bæði umsitingarhøli, goymslur og framsýningarhøli. Løgd verður til rættis ein ætlan at betra um hølisumstøðurnar viðvíkjandi framsýningum og goymslum”.

Álitid mælir til nýggj høli.

Í tilmælinum um bygningar verður m.a. sagt, at “farið verður beinanvegin undir ítøkiliga planlegging av, hvussu hølisumstøðurnar hjá Søvnum Landsins skulu vera í framtíðini”. Ítøkiliga verður mælt til at umvæla og byggja nýggj høli í Niðaru Hoydølum til fyrisiting, verkstøð og framsýningar, umframt høvuðsgoymslu í Brekkutúni.

Eftir áheitan frá Mentamálaráðnum hevur stjórin í 2012 greinað hølistørvin. Í greiningini eru trý tilmæli um umvælingar og nýbygging av hølum til ávikavist skrivstovuhøli/verkstaðarhøll, felagsgoymslu og framsýningarbygning. Onki er hent viðvíkjandi hølum síðani útgreiningin varð gjørd, og sambært stjóranum er tað trupult at finna fígging til endamálið.

Søvn Landsins húsast á 13 ymiskum støðum í Tórshavn, í Kaldbak og í Rituvík. Stovnurin hevur goymslur heilt ella partvíst á 8 støðum. Goymslurnar eru ikki nøktandi, m.a. eru tær í kjallarum ella í sama bygningi sum annað virksemin, ið hevur ávísar brandváðar. Størsti vandin er á skjalasavnsøkinum, har tað ikki ber til at taka ímóti savnindum frá almennum stovnum.

Í greiningini varð víst á hesi viðurskipti í sambandi við, at goymslur skulu vera tryggar:

- varðveitingarumstøður,
- arbeiðsumstøður,
- inniklima,
- eldsvandi, og
- stuldur.

Tryggin er á minst nøktandi støði.

Landsverk hevur umsjón við hølunum, umsitur ognirnar og góðkennir leigusáttmálarnar. Fakfólkini innan varðveitingartøkni á Søvnum Landsins hava um

hendi eftirlitið við trygdarviðurskiptunum á goymslunum, so sum at vætan í luftini, hitin og umstøðurnar annars eru nøktandi. Tryggin er á minst nøktandi støði og kann verða betri.

Í greiningini av hølistørvinum mælti leiðslan á Søvnum Landsins til at gera starvshøli, ið kunnu hýsa eini 40 fólki. Grundgevingin var at fáa eitt arbeiðsumhvørvi, har møguleiki var at samstarva tvørtur um fakmørk og at fáa raksturin bíligari. Sambært stjórnum verða onkur skrivstovuhøli hildin at vera í so vánaligum standi, at Landsverk hevur mælt til at flyta starvsfólkini aðrastaðni, heldur enn at umvæla hølini.

Í greiningini verður eisini mælt til at gera nýggjan framsýningarbygning í tilknýti til umsitingarbygningarnar hjá stovninum.

Stovnurin hevur ikki orðað nakrar metingar av støðuni, um stovnurin ikki fær nýggj starvs- og framsýningarhøli. Tó verður trupult at rækka málunum í álitinum um savnsbygnað, um stovnurin ikki fær betri hølisviðurskipti.

Í oktober 2013 ásannar landsstýrismaðurin at støðan viðvíkjandi hølisviðurskiptunum hjá Søvnum Landsins er ikki nøktandi, og at arbeið verður við at finna loysnir, ið kunnu bota um viðurskiptini. Landsstýrismaðurin vísir tó á, at stjórin hevur ábyrgd av tryggin í sambandi við goymslur. Sambært landsstýrismanninum verður í fyrsta umfari arbeiðt við at útvega starvshøli, soleiðis at málini í samanleggingartilgongdini kunnu verða rokkin skjótast gjørligt. Í øðrum lagi verður arbeiðt við at nøkta tørvin á goymslu- og framsýningarhølum.

Í fyrsta umfari verður arbeiðt við at útvega starvshøli.

Í øðrum lagi verður arbeiðt við tørvinum á goymslu- og framsýningarhølum.

Skrásetingarskipanir o.a.

Søvn Landsins skal *“fremja innsavning, skráseting, varðveiting...”*. Talan er um lutir, savnindi o.a., sum eru á stovninum og aðrastaðni.

Í álitinum um savnsbygnað verður víst á, at *“stovnarnir eru vitanarstovnar, sum orsakað av trongum fíggjarkarmum í mong ár ikki hava havt nøktandi umstøður at kjølfesta vitanina hjá starvsliðunum við skráseting. Sera umráðandi er at gera íløgur í sterk skrásetingaramboð”*.

Skrásetingarskipanirnar, ið virkisøkini brúka, eru í flestu førum útlenskar skipanir, sum líknandi stovnar brúka, og sum eru undir fakligum eftirliti. Stjórin heldur hesar skipanir vera tryggar og framtíðartryggjaðar. Ein skipan er, sum stovnurin sjálvur hevur gjørt. Hon var ikki nøktandi, men leiðslan arbeiðir við at fáa í lag eina góða skipan, eitt nú í samstarvi við myndugleikar í grannalondunum.

Stovnurin hevur ymiskar leiðreglur fyri virkisøkini. Tær fylgja altjóða reglum. Tó vanta ávísar reglur, t.d. um burturbeining av tilfari. Ein liður í samanleggingartilgongdini er at orða leiðreglur og skipanir í sambandi við virksemini.

6.8 Kirkjugrunnurin (LG 2012/207-245)

Landsgrannskoðanin hevur í desember 2012 grannskoðað roknskapin 2011 hjá Kirkjugrunninum og Tiltaksgrunninum.

Fólkakirkjan er skipað sambært LI. nr. 60/2007 “um fólkakirkjuna í Føroyum”. Føroyar eru eitt biskupsdømi við stiftsstjórn, sum hevur 3 limir.

Sambært § 6, stk. 4, í lógini ásetir landsstýrismaðurin neyvari reglur um virksemið hjá stiftsstjórnini. Uppskot til kunngerð var klárt á Ólavsøku 2007, men enn er kunngerðin ikki lýst.

Landsstýrismaðurin hevur greitt frá, at arbeiðið at gera kunngerðina steðgaði upp á sumri 2008. Í 2009 helt Mentamálaráðið seg ikki hava fingið endaligt hoyringssvar frá

Lógin um fólkakirkjuna kom í gildi í 2007. Landsstýrismaðurin hevur ikki ásett neyvari reglur um virksemið hjá stiftsstjórnini.

stiftsstjórninni. Ráðið helt nakað arbeiði vera í at gera kunngerðina lidna, og hevði raðfest aðrar lóggávuuppgávur viðvíkjandi kirkjunni fremri.

Landsstýrismaðurin væntar, at kunngerðin kann verða sett í gildi seint í heyst, eftir at uppskotið hevur verið til hoyringar. Landsstýrismaðurin heldur ikki støðuna vera óforsvarliga, við tað at meginreglan er, at galdandi lóggáva og siðvenjur halda fram, tá ið málsøki verða yvirtikin sum sermál.

Fíggarligu viðurskiptini hjá fólkakirkjunni eru ásett í LI. nr. 61/2007 “um fíggarviðurskipti fólkakirkjunnar”.

Kirkjukassin, fíggarætlan og roknskapur

Kirkjuráðini umsita kirkjukassarnar hjá kirkjuliðunum í kirkjusóknunum. Inntøkurnar hjá kirkjukassunum eru:

- avkast av ogn kirkjunnar,
- talvupeningur til frama fyri kirkjuna,
- gjöld fyri at nýta kirkjuna, og
- avlopið í kirkjukassanum árið fyri.

Kirkjugrunnurin fíggar tann partin av góðkendu útreiðslum kirkjukassanna, sum hesar inntøkur ikki rækka til.

Kirkjuráðini gera fíggarætlan og senda próstadømisráðnum hana til góðkenningar í seinasta lagi 1. juni í árinum undan viðkomandi fíggarári. Sambært § 6, stk. 2, í lógini “um fíggarviðurskipti fólkakirkjunnar” ásetir landsstýrismaðurin reglur fyri, hvussu kirkjuráðini gera fíggarætlanirnar.

Sambært landsstýrismanninum er arbeiðið at gera hesar reglur ikki byrjað, men siðvenjurnar, ið vóru undan yvirtøkuni, halda fram við tillagingum, sum fylgja av “nýggju” lógini um fíggarviðurskipti fólkakirkjunnar frá 2007.

Sambært § 7 í lógini boðar próstadømisráðið umboðum fyri kirkjuráðini til fíggarætlanarsamráð, har fíggarætlanirnar verða viðgjørðar og raðfestar. Við støði í hesari viðgerðini gevur próstadømisráðið fyri 15. november stiftsstjórninni boð um, hvussu stór upphædd verður at krevja inn við landskirkjuskatti.

Próstadømisráðið hevur í skrivi til stiftsstjórnina í november 2010 boðað frá, at samlaði tørvurin (ynskini) hjá kirkjuráðunum sambært fíggarætlan var 48,6 mió.kr., men at ráðið hevur góðkent, at kirkjuráðini fáa 23 mió.kr. Upphæddin er innan fyri ásetingina í § 8, stk. 3, sum ásetir, at upphæddin í mesta lagi kann vera 10% hægri enn miðal góðkendu upphæddirnar til kirkjuráðini seinastu fyra árin.

Øll kirkjuráðini, uttan eitt, høvdu latið inn fíggarætlan fyri 2011. Í tí eina førinum var upphæddin ásett við støði í roknskapinum 2009 og fíggarætlanini fyri 2010.

Kirkjuskattur

Limir í fólkakirkjunni rinda landskirkjuskatt í mun til skattskyldugu inntøkuna. Landskirkjuskatturin verður roknaður í einum fyri alt landið og kravdur inn eftir somu reglum sum kommunuskattur.

Landsstýrismaðurin ásetir kirkjuskattaprosentið eftir tilmæli frá stiftsstjórninni. Skatta-prosentið kann í mesta lagi vera 0,65. Landsstýrismaðurin kann loyva staðbundnum kirkjuskatti, tó í mesta lagi 0,3% av skattskyldugu inntøkuni.

Landsstýrismaðurin hevur í desember 2010 ásett, at líkningarprosentið fyri kirkjuskatt fíggarárið 2011 er 0,6%. Landsstýrismaðurin ásetti líkningarprosentið fyri staðbundnan kirkjuskatt í einari kirkjusókn fíggarárið 2011 at vera 0,3%.

Sambært § 15 í LI. nr. 61/2007 ásetir landsstýrismaðurin í kunngerð neyvari reglur um landskirkjuskatt, um staðbundnan kirkjuskatt o.a. Í juni 2013 hevur landsstýris-

maðurin greitt frá, at Mentamálaráðið ikki heldur, at áleikandi tørvur er á kunngerð um hesi viðurskifti, og umhugsar tí at skjóta upp at broyta ásetingina til, at landsstýrismaðurin kann áseta reglur.

Kirkjugrunnurin

Stiftsstjórnin stjórnar Kirkjugrunninum. Inntøkur og útreiðslur hjá grunninum verða ikki tiknar við í løgtingsfíggarlógina. Tær verða tó skrásettar í Búskaparskipan landsins. Inntøkurnar eru: studningur sambært løgtingsfíggarlóg, avkast av ognum grunsins og sjálvboðin gjöld. Tað, ið hesar inntøkur ikki nækta, verður kravt inn sum landskirkjuskattur. Tá ið serligar umstøður tala fyri tí, kann inntøka eisini vera útgjald úr Tiltaksgrunninum.

Kirkjugrunnurin eigur og rekur prestagarðar og biskupsgarðin. Grunnurin rindar lönir, eftirútbúgvingar o.a. hjá sóknarprestum, prósti og biskupi og teirra umsiting. Harafturat rindar grunnurin útreiðslur av stiftsstjórn og próstadømisráði, umframt útreiðslur, sum viðvíkja virkseminum hjá kirkjuni yvirhøvur.

Í desember 2010 boðaði stiftsstjórnin landsstýrismanninum frá, at fíggartørvurin hjá Kirkjugrunninum í 2011 var 41,9 mió.kr., landskassastuðulin var 7,7 mió.kr.

Roknskapur

Roknskapartøl fyri Kirkjugrunnin fyri 2010 – 2012 eru niðanfyri:

			t.kr.
Roknskapir fyri Kirkjugrunnin	2010	2011	2012
Inntøkur			
Søla av vørum og tænastum	318	364	200
Skattur og avgjöld	36.285	36.166	37.898
Vanligar flytingarinntøkur	9.342	7.692	8.192
Rentuinntøkur og vinningsbýti	1.262	443	302
Inntøkur tilsamans	47.207	44.665	46.592
Útreiðslur			
Lönir v.m.	15.620	14.856	15.216
Keyp av vørum og tænastum	2.318	2.041	2.180
Keyp av útbúnaði, netto	423	208	436
Leiga, viðlíkahald og skattur	2.362	1.752	4.069
Ymsar rakstrarútreiðslur	280	224	220
Stuðul til annað virksemi	25.343	23.916	25.503
Keyps-MVG	965	666	1.166
Útreiðslur tilsamans	47.311	43.663	48.792
Avlop/hall	-104	1.002	-2.200

Stiftsstjórnin hevur eina góðkenda roknskaparreglugerð frá 2010, sum fevnir um Kirkjugrunnin og Tiltaksgrunnin.

Kassi, gjaldkort og bankakontur

Stiftsstjórnin hevur ongan kassa, men hevur tvey gjaldkort. Landsgrannskoðanin vísti á, at ongin heimildarvátan var fyri gjaldkortini. Biskupur helt, at kirkjugrunnurin er ikki fevndur av reglunum hjá Fíggaráráðnum um at nýta gjaldkort og kredittkort. Hann ætlar tó at orða eina reglugerð um kortnýtslu, sum stiftsstjórnin skal staðfesta.

Í juni 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at hann tekur undir við biskupi av serstøðuni hjá stiftsstjórnini, og at tað er stiftsstjórnin sum skal loyva, at gjaldkort verður nýtt. Reglurnar, sum stiftsstjórnin ger fyri nýtsluna, eiga at vera samsvarandi reglunum hjá landinum.

Rakstrarútreiðslur

Stiftsstjórnin rindar fasta gjaldið pluss 300 kr. (500 kr. v/MVG) fyri nýtslu av telefon hjá prestum. Er rokningin størri, rinda prestarnir munin. Stiftsstjórnin rindar prest-

unum fyri útreiðslur av skrivstovum á bústøðunum við at endurrinda 15% av útreiðslunum til olju og 10% av útreiðslunum til el.

Prestar, løntir sambært sáttmála millum Kirkeministeriet og Den danske præsteforening, fáa fast gjald fyri at ferðast innanlands á 1.101,35 kr. um mánaðin, meðan prestar, løntir eftir semju millum Prestafelag Føroya og Fíggjarmálaráðið, fáa endurgoldið fyri koyring í egnum bili sambært rundskrivi Fíggjarmálaráðsins 28. mars 2007.

Sambært semjuni millum Prestafelag Føroya og Fíggjarmálaráðið verður ferðaendurgjald latið eftir somu treytum sum hjá tænaðum landsins. Tá ið prestar verða bidnir um at halda guðstænastu uttanlands í sambandi við umboðan ella kirkjuliga hátíð/stevnu hjá grannalondunum, stendur tað prestunum í boði at taka makan við, og siðvenja er, at stiftsstjórnin tá rindar fyri ferðing og uppihald. Ongar skrivligar reglur eru, men biskupur fer at taka stig til at gera reglugerð um hesi viðurskiptini at leggja fyri stiftsstjórnina at góðkenna.

Í juni 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at ikki ber til at áseta fastar arbeiðstíðir hjá sóknarprestum, og at ilt er at skilja ímillum arbeiði og frítíð/privat viðurskipti. Umframt faklig krøv, er trúarkrav samsvarandi evangeliskt luthersku læruni, og at sóknarprestur við familju hevur embætisskyldu at búgva á arbeiðsstaði sínum. Tí er í serstakan mun neyðugt, at makin hjá sóknarpresti hevur fatan av og kenslur fyri hesari serstøðu. Í tann mun makin kann virka við í meira samfelagsliga partinum av virki sóknarprests, er tað ein stór hjálp, tó uttan samsýning. Vísandi til hesi viðurskipti tekur landsstýrismaðurin undir við hesari siðvenju.

Lønir

Við stóði í lønarútgjaldingum fyri november 2011 kannaði Landsgrannskoðanin, um lønirnar hjá tveimum starvsfólkum vóru rættar við at samanhalda setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finna at.

Fíggjarstøðan 2011

Talvan vísir fíggjarstøðuna hjá Kirkjugrunninum árinum 2009 – 2012:

				t.kr.
Fíggjarstøða hjá Kirkjugrunninum	2009	2010	2011	2012
Ogn				
Útbúnaður				
Grundøki, bygningar, lógur o.t.	17.955	17.955	17.955	17.955
Samlaðar avskrivningar	-17.600	-17.600	-17.600	-17.600
Virðisbrøv	0	0	0	12.047
	355	355	355	12.402
Virði í umferð				
Aðrir skuldarar	625	2.558	1.787	847
Tøkur peningur	26.629	26.164	31.356	20.490
	27.254	28.722	33.143	21.337
Ogn tilsamans	27.609	29.077	33.498	33.739
Skuld				
Umsiting av ogn hjá øðrum	2.038	2.377	2.503	2.597
Millumrokning við Kirkeministeriet	833	2.017	2.731	830
Millumrokning við Landskassan	489	538	3.116	5.047
Millumrokning við Tiltaksgrunnin	24.249	24.145	25.148	22.948
Onnur skuld	0	0	0	2.317
Skuld tilsamans	27.609	29.077	33.498	33.739

Í 2007 keypti Mentamálaráðið 18 prestaragðar frá Folkekirkens Fællesfond fyri 17,6 mió.kr. Ognirnar vórðu síðani latnar Kirkjugrunninum, og eru tær fult avskrivaðar. Í 2008 keypti Kirkjugrunnurin eitt jarðarstykki í Vági fyri 355 t.kr.

Í mars 2013 greiddi biskupur frá, at ognaryvirilit verður gjørt samsvarandi vegleiðingini frá Gjaldstovuni.

Í 2011 vóru aðrir skuldarar 1.787 t.kr. Talan er í hövuðsheitum um áögn av kirkjuskatti, sum Kirkjugrunnurin hevur móttvegis landskassanum. Vit kannaðu roknskaparpostin við stakroyndum. Onki var at finna at.

Tøkur peningur var 31.356 t.kr. Av hesum er ogn hjá øðrum 2.503 t.kr. Stiftsstjórnin umsitur 25 peningastovnskontur, sum eru skrásettar í Búskaparskipan landsins. Konturnar eru eyðmerktar til ymisk endamál. Landsgrannskoðanin tók stakroyndir av útgjöldum av einstøkum kontum. Vit høvdu onki at finna at.

Í 2011 var millumrokningin við Kirkeministeriet 2.731 t.kr. Talan er um skylduga løn til danskt løntar prestar. Kirkeministeriet leggur peningin út fyri lønina og avroknar við Kirkjugrunnin, sum í síðsta enda skal rinda lønina. Landsgrannskoðanin kannaði roknskaparpostin við stakroyndum. Vit høvdu onki at finna at.

Í 2011 var millumrokningin við landskassan 3.116 t.kr. Tað er ein vøkstur á 2.578 t.kr. í mun til 2010. Talan er um útleigg, sum landskassin hevur havt vegna Kirkjugrunnin, so sum lønir og kirkjuskatt. Landsgrannskoðanin kannaði roknskaparpostin við stakroyndum. Vit høvdu onki at finna at.

Rakstrarúrslitið hjá Kirkjugrunninum verður avroknað við Tiltaksgrunnin. Roknskaparposturin "Millumrokning við Tiltaksgrunnin" broytist tískil við úrslitinum hjá Kirkjugrunninum.

Tiltaksgrunnurin

Stiftsstjórnin stjórnar Tiltaksgrunninum. Inntøkur og útreiðslur hjá Kirkjugrunninum verða ikki tiknar við í løgtingsfíggarlógina, men verða tó skrásettar í Búskaparskipan landsins.

Inntøkurnar hjá Tiltaksgrunninum eru inngjöld og avlop úr Kirkjugrunninum, meðan útreiðslurnar eru rakstrarhall hjá Kirkjugrunninum.

Einasta rørsla á rakstrinum og í fíggarstøðuni hjá Tiltaksgrunninum í 2011 er, at rakstraravlopið frá Kirkjugrunninum á 1.003 t.kr. er avroknað til Tiltaksgrunnin. Við árslok 2011 var samlaða ognin hjá Tiltaksgrunninum 25.148 t.kr.

7 Heilsumál

7.1 Heilsumálaráðið (LG 2011/211-0111)

Í seinastu ársfrágreiðing umrøddu vit grannskoðanina av fyrisitingini í Heilsumálaráðnum.

Mál- og avrikssáttmálar

Í oktober 2012 boðaði landsstýrismaðurin frá, at Heilsumálaráðið hevði gjørt mál- og avrikssáttmálar við 11 stovnar undir ráðnum. Landsstýrismaðurin ætlaði at taka málið um at gera mál- og avrikssáttmála fyri sjálvt ráðið upp aftur, tá ið aðalstjóri er settur í ráðnum.

Heilsumálaráðið hevur gjørt mál- og avrikssáttmála við 11 stovnar.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at Heilsumálaráðið hevur ikki gjørt mál- og avrikssáttmála, men heldur hevur arbeitt við serligum fokusøkjum.

Váðameting og KT trygd

Í 2006 gjørdi góðkendur grannskoðari váðameting fyri táverandi Almanna- og Heilsumálaráðið. Í 2011 var ætlanin at gera váðameting fyri Heilsumálaráðið. Tað bleiv av ongum. Í apríl 2012 boðaði leiðslan frá, at Heilsumálaráðið fór at gera eina váðameting. Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin sagt, at enn er ongin váðameting gjørd.

Eingin váðameting er gjørd.

Leiðslan hevur greitt frá, at Heilsumálaráðið fylgir reglunum hjá KT Landsins um trygdarpolitikk. Starvsfólk hava samband við arbeiðsplássið heimanífrá um VPN. Tey fáa eina mánaðarlíga samsýning sum endurgjald fyri breiðband. Heilsumálaráðið ætlar at seta vegleiðingina hjá Dátueftirlitinum um heimaarbeiðspláss í gildi fyri ráðið.

Roknskaparviðurskipti o.a.

Roknskaparreglugerðin hjá Heilsumálaráðnum var ikki dagförd síðani 2008. Landsstýrismaðurin hevur kunnað um, at roknskaparreglugerðin er dagförd í 2013.

Telefon

Heilsumálaráðið hevur felags telefonvekslara við Landssjúkrahúsið. Fartelefonhaldini koma nú undir felags avtaluna við aðalráðini. Starvsfólkini nýta fartelefonir í arbeiði sínum. Summi hava fartelefonina við til hús, onnur ikki. Leiðandi starvsfólk hava skyldu at hava telefonina við sær heim.

Landsgrannskoðanin mælti til, at Heilsumálaráðið setti seg í samband við TAKS viðvíkjandi møguligari skyldu at kunna um fría fartelefon.

Í oktober 2012 boðaði landsstýrismaðurin frá, at Heilsumálaráðið hevði spurt Fíggjarmálaráðið um skylduna at boða frá um fría telefon. Fíggjarmálaráðið hevði tá svarað, at tey fóru at viðgera málið generelt. Sambært landsstýrismanninum í heilsumálum er onki síðani hent í málinum.

7.2 Profylaksir (LG 2011/211-0201)

Í seinastu ársfrágreiðing umræddi Landsgrannskoðanin grannskoðan av útreiðslum til Profylaksir³¹.

Ikki nøktandi at onki er hent viðvíkjandi heilsukanningum av skúlabørnum.

Landsgrannskoðanin helt tað als ikki vera nøktandi, at hóast meira enn 10 ár vóru liðin, síðani Landsgrannskoðanin fyrstu ferð reisti spurningin um vantandi heilsukanningar av skúlabørnum, var støðan versnað.

Landsstýrismaðurin greiddi frá, at hann hevði gjørt av at broyta galdandi skipan. Broytingin fór at hava við sær, at umframt kommunulæknar, fóru eisini heilsufrøðingar at fáa heimild at gera heilsukanningar við skúlabyrjan og skúlalok. Tað fór væntandi at hava við sær, at fleiri børn og ung fóru at taka av tilboðnum um heilsukanningar við skúlabyrjan og skúlalok. Broytta skipanin skuldi eftir ætlan koma í gildi 1. august 2013.

Í uppskoti til samtyktar, um grannskoðan av almennum roknskapum fyri fíggjarárið 2011 (Lm. nr. 85/2012), mæltu løgtingsgrannskoðararnir landsstýrismanninum til at fáa viðurskiptini í rættlag uttan drál.

Landsstýrismaðurin hevur í oktober 2013 kunnað um, at eitt lógaruppskot er orðað og verður lagt fyri Løgtingið í næstum. Eftir ætlan kemur lógarbroytingin í gildi 1. januar 2014.

7.3 Fæið í føroysku sjúkrakassunum (LG 2010/211-0202)

Í frágreiðing til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 umræddu vit m.a., at eginognin hjá sjúkrakassunum 31. desember 2009 var um 36 mió.kr.

Í mai 2012 samtykti Løgtingið, at fæið skuldi verða latið Sjúkrakassagrunni Føroya, sum skal gjalda alt fæi til Granskingargrunnin fyri 1. apríl 2014. Eftir hetta skal Granskingargrunnurin hava ábyrgd av umsitingini av fænum samsvarandi leiðreglum, ið Sjúkrakassagrunnur Føroya hevur ásett.

Í § 30, stk. 7, í Ll. nr. 178 frá 22. desember 2009 “um almenna heilsutrygd” v.s.b. er ásett, at uppskot til løgtingslóg um fæið í føroysku sjúkrakassunum verður lagt fyri Løgtingið seinni í “hesari tingsetuni³²”. Onki lógaruppskot bleiv lagt fyri Løgtingið.

Í oktober 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at av tí at samráðingar vóru við Meginfelag Sjúkrakassa Føroya um fæið, varð lógaruppskot ikki enn lagt fyri Løgtingið.

Í august 2011 boðaði landsstýrismaðurin frá, at samráðingarnar við Meginfelag Sjúkrakassa Føroya høvdu tikið munandi longri tíð enn væntað. Tað hevði tikið sera drúgva tíð at fáa allar sjúkrakassarar hvør sær at góðkenna samráðingarúrlitið.

Í februar 2012 legði landsstýrismaðurin uppskot fyri Løgtingið - Lm. nr. 129/2011: “Uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um almenna heilsutrygd (sjúkrakassafæið)”.

Sambært uppskotinum verður fæið, sum er eftir í føroysku sjúkrakassunum, tá ið øll viðurskipti sjúkrakassanna eru avgreidd, latið sum stovnsfæ í Sjúkrakassagrunn Føroya. Endamál grunsins er at veita stuðul til átøk og verkætlanir, sum kunnu menna heilsuøkið í Føroyum, men sum ikki eru partur av rakstrinum av heilsuverkinum annars.

³¹ Heilsuvísindaligt heiti á fyrirbyrgjandi tiltøkum

³² T.v.s. í tingsetuni 2009/10

Við 3. viðgerð varð soleiðis orðað broytingaruppskot samtykt:

“Grunnurin skal innan 1. apríl 2014 hava gjørt skrivligar leiðreglur fyri, hvat fæið skal latast sum stuðul til, og skal hava útgaldið alt fæið til Granskingargrunnin, ið hereftir hevur ábyrgd av umsitingini av fænum samsvarandi leiðreglunum, ið Sjúkrakassagrunnur Føroya hevur ásett.”

Sostatt virkar Sjúkrakassagrunnur Føroya bert til 31. mars 2014, tá ið fæið verður latið Granskingargrunninum.

Fæið verður latið Granskingargrunninum.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at í apríl 2013 høvdu Heilsumálaráðið og Meginfelag Sjúkrakassa Føroya stovnandi aðalfund fyri Sjúkrakassagrunn Føroya. Á fundinum varð víst á, at tað er nýggja nevndin, ið skal gera leiðreglurnar. Í mai 2013 tók nevndin við leiðsluni av grunninum og skipaði seg. Formaðurin fyri grunnin hevur kunnað landsstýrismannin um, at leiðreglurnar eru ikki lidnar.

7.4 Heilsutrygd (LG 2012/211-0202)

Lógin um heilsutrygd, LI. nr. 178 frá 22. desember 2009 “um almenna heilsutrygd”, kom í gildi 1. januar 2010.

Í februar 2013 lat Landsgrannskoðanin løgtingsgrannskoðarunum eitt notat, sum lýsir virksemið hjá Heilsutrygd, og hvørjar broytingar lógin frá 2009 um almenna heilsutrygd hevur havt við sær í mannagongdum, fyrisiting, útreiðslum og inntøkum, og eisini í ásetingini av gjaldinum til Heilsutrygd.

Í notatinum hevur Landsgrannskoðanin roynt at lýst tær broytingar, sum lógin frá 2009 um almenna heilsutrygd hevur havt við sær. Samanumtikið ber illa til at samanbera útreiðslurnar, eftirsum nýggjar uppgávur eru álagdar Heilsutrygd í mun til tær, sum sjúkrakassarnir høvdu. Beinleiðis útreiðslur til umsiting eru lækkaðar, og umsitingin er einfaldari.

Fyri flestu borgarar er heilsutrygdargjaldið hægri, enn sjúkrakassagjaldið var, og hjá fleiri borgarum er egingjaldið til heilivág vorðið hægri.

Til ber at lesa notatið til løgtingsgrannskoðararnar á heimasíðuni hjá Landsgrannskoðanini: www.lg.fo.

7.5 Gigni – Heilsufrøði til børn og ung (LG 2012/211-0213)

Landsgrannskoðanin hevur kunnað seg um mál- og avrikssáttmálan ímillum Heilsumálaráðið og Gigni - Heilsufrøði til børn og ung.

Reglur um virksemið hjá Gigni eru ásettar í LI. nr. 63 frá 17. mai 2005 “um fyrirbyggjandi heilsuskipanir fyri børn og ung” og K. nr. 88 frá 24. september 2007 “um fyrirbyggjandi heilsuskipanir fyri børn og ung”.

Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Í § 7 í K. nr. 22/2007 um “roknskaparverk landsins o.t.” er ásett, at aðalráðini og stovnar tess skulu í seinasta lagi 1. januar 2010 hava sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit o.t.

Sambært kunngerðini skulu aðalráðini árliga seta yvirskipað mál fyri sínar stovnar. Stovnarnir skulu seta mál og krøv til avrik, tryggja at málini og krøvini verða rokkin, og tryggja neyðugar upplýsingar at stýra eftir, so at frávik millum ætlanir og úrslit verða fyrirbyggd, gjørd sjónlig og kunnu verða rættað í neyðugan mun. Amboðið, sum mælt verður til at brúka, er ein avrikssáttmáli. Ein avrikssáttmáli er ein skrivlig avtala

millum aðalráðið og stovnin, um hvørji mál og úrslit skulu verða rokkin í einum fíggjarári. Endamálið er at fáa sum mest burtúr landsins búskapartilfeingi og samstundis tryggja, at samsvar er ímillum politisku ætlanirnar og uppgávnar, sum hægri myndugleikin hevur sett.

Endamál ásett í lógum

Sambært løgtingsfíggjarlógini 2012 er endamálið við Gigni at tryggja børnunum og teimum ungu ein heilsugóðan uppvøkstur og at leggja grundarlag undir eitt heilsugott vaksnamannalív. Tað verður gjørt í tvørfakligum samstarvi við almennum heilsufremjandi og sjúkufyribyrgjandi tiltøkum, og við heilsuni hjá barninum sum grundarlagi.

Sambært LI. nr. 63/2005 er endamálið hjá Gigni at tryggja børnum og ungum best møguligar fyritleykir fyri einum heilsugóðum uppvøkstri og vaksnamannalívi við at veita tilboð um fyrirbyrgjandi heilsutænastur.

Visjón og missión

Sambært mál- og avrikssáttmálanum er visjónin fyri Gigni, at *“Gigni - Heilsufrøði til børn og ung er ein miðsavnan vitanar- og ráðgevingardepil, sum gongur á odda í tilgongdini at menna fólkaheilsu til børn og ung”*.

Í mál- og avrikssáttmálanum stendur, at missiónin fyri Gigni er at: *“Gigni - Heilsufrøði til børn & ung skal savna vitan og vera ráðgevi hjá landsmyndugleikum, stovnum og øðrum fakfólkum, umframt alment at kunna um viðurskifti, sum viðvíkja fólkaheilsu hjá børnum og ungum, og skal ganga á odda í heilsufremjandi og fyrirbyrgjandi átøkum, í mun til fólkaheilsu hjá børnum og ungum”*.

Uppgávur sambært lógum og avrikssáttmála

Lógin um fyrirbyrgjandi heilsuskipanir ásetir, hvørji tilboð børn og ung skulu og kunnu fáa.

Sambært § 5 skulu børn undir undirvísingarskyldugum aldri fáa tilboð um fyrirbyrgjandi og heilsufremjandi kanningar hjá heilsufrøðingi. Heilsufrøðingurin skal harumframt bjóða vegleiðing um heilsu, menning og trivnað hjá barninum. Virkseimið hjá heilsufrøðinginum verður vanligi skipað við heimavitan, foreldraráðgeving og øðrum.

§ 6 ásetir, at børn, sum eru farin í forskúla, og børn og ung í undirvísingarskyldugum aldri skulu fáa tilboð um fyrirbyrgjandi og heilsufremjandi kanningar hjá heilsufrøðingi. Heilsufrøðingurin skal bjóða vegleiðing um heilsu, menning og trivnað. Harumframt skal heilsufrøðingurin eygleiða heilsuviðurskiftini hjá barninum eins og almennu umstøðurnar. Virkseimið hjá heilsufrøðinginum fer vanligi fram á skúlunum.

Gigni kann bjóða persónum og fakkólkum vegleiðing um heilsu, menning og trivnað. Eisini skal Gigni eygleiða og viðmerkja heilsu- og reinførivíðurskifti á skúlunum og skal boða skúlanum og landslækninum frá, um viðurskifti eru, ið krevja ábøtur.

Við heimild í § 9 í lógini hevur landsstýrismaðurin ásett neyvari reglur í K. nr. 88/2007 “um fyrirbyrgjandi heilsuskipanir fyri børn og ung”. Kunngerðin ásetir neyvari, hvørjar fyrirbyrgjandi og heilsufremjandi kanningar børn og ung fáa frá kommunulækna, og hvørjar fyrirbyrgjandi og heilsufremjandi kanningar og ráðgeving tey fáa frá Gigni.

Lógarásettar uppgávur í mun til mál- og avrikssáttmálan

Lógarásettu uppgávnar hjá Gigni síggjast ikki beinleiðis aftur í mál- og avrikssáttmálanum. Í fleiri førum eru málini sett sum verkætlanir og sum innanhýsis mál, t.d. menning av stovninum.

Til tað sigur Gigni, at stovnurin hevur ikki sett nakað beinleiðis mál í mun til tær skyldur og ábyrgdir, sum hann hevur sambært lógini og kunngerðini. Gigni hevur ístaðin gjørt eina visuella átakslýsing í mun til sjálva kjarnuna aftan fyri Gigni. Tað

Lógarásettu uppgávnar eru ikki við í sáttmálanum.

merkir, at grundtænasturnar hjá stovninum eru ikki avriksmettar og heldur ikki kostnaðarmettar. Arbeids- og kjarnuøkir hjá stovninum eru lýst í kjarnuøkir skift á skyldir og ábyrgdir, sum lógin um fyrirbyrgjandi heilsuskipanir ásetir.

Gigni heldur, at møguliga skuldi mál- og avrikssáttmálin verið øðrvísi, har lógarásettu uppgávnar vóru nágreiniliga lýstar. Tað hevði givið eina nógv betri heildarmynd av, um stovnurin megna at lyfta lógarásettu ábyrgdirnar.

Gigni hevur raðfest ávís fakøkir, sum eru sett í mál- og avrikssáttmálan. Av tí at tað er ein avbjóðing at halda verandi fíggjarkarm, eru fleiri átøk og verkætlanir niðurlagaðar ella steðgaðar. Hóast tað, verða mál sett, og nýggj átøk og verkætlanir settar í verk.

Avrikssáttmálarnir verða seint undirskrivaðir

Fyrsti mál- og avrikssáttmáli ímillum Gigni og Heilsumálaráðið var galdandi tíðarskeiðið 1. januar til 31. desember 2010. Mál- og avrikssáttmálin er dagfestur 23. juli 2010.

Sáttmálarnir undirskrivaðir tá ið liðið er langt út á árið.

Arbeitt varð við einum sáttmála fyri 2011, men liðið var so mikið langt út á árið, at sáttmálin bleiv av ongum. Arbeitt var tó framhaldandi við sáttmálanum, sum ístaðin bleiv sáttmáli fyri 2012. Sáttmálin fyri 2012 er dagfestur 31. mai 2012.

Felags fyri sáttmálarnar er, at liðið er langt út á árið, sum sáttmálin viðvíkur, tá ið teir eru undirskrivaðir.

Eftirmeting av sáttmálunum

Gigni hevur eftirmett mál- og avrikssáttmálarnar. Fyri mál- og avrikssáttmálan 2010 eru málini, sum eru innanhýsis vend, í onkrum førum nádd, og onnur halda fram í 2012.

Sáttmálin fyri 2012 er eftirmettur longu í desember 2012, men hagtøl eru ikki savnað. Nakrar verkætlanir eru ikki settar í verk ella gjørdar lidnar, tí útreiðslan "rúmast ikki innan játtanina".

Strategisk ætlan

Aðalráðið hevur sett yvirskipað mál fyri sítt øki, t.e. í fíggjarlóg, lóg og kunngerð, men ongar neyvari reglur eru gjørdar um, hvussu stýringarmeginreglurnar verða settar í verk sambært § 7, stk. 5, í roknskaparkunngerðini. Fíggjarmálaráðið skal gera neyvari reglur.

Landsgrannskoðanin heldur, at tá ið ongar stýringarmeginreglur eru gjørdar, er tað ein avbjóðing at gera ein mál- og avrikssáttmála, og at tryggja neyðugar upplýsingar at stýra eftir og fyrirbyrgja frávik millum ætlanir og úrslit.

Mál- og avrikssáttmálin millum Gigni og Heilsumálaráðið líkist mest einari yvirskipaðari ætlan (strategi) fyri, hvussu stovnurin kann skipa seg fyrisitingarlaga, menna seg fakliga við serførleikum og skeiðum, fyriskipa verkætlanir, heimasíðuarbeiði, altjóða arbeiði, hagtalsarbeiði o.a., t.v.s. hvussu Gigni ætlar at raðfesta uppgávnar, sum koma afturat lógarásettu heilsukanningunum hjá heilsufrøðingum.

Gigni vísir á, at tað er ein stór avbjóðing at gera mál- og avrikssáttmálar, tá ið stovnurin ikki hevur yvirskipaðar karmar ella ein barna- og familjupolitikk, ið mál og avrik kunnu verða sett í mun til, tí lógin er breitt orðað.

Gigni ásannar, at tað er rætt, at tær grundleggjandi tænasturnar³³ eru ikki settar í mál- og avrikssáttmálan sum mál, har stovnurin lýsir støðuna og ger eftirmetingar í

³³ T.d. heimavitjanir, kanningar, ráðgeving, tvørfakligt samstarv, eftirlit viðvíkjandi reinføri og almennum umstøðum á skúllum og stovnum, ráðgeving til lærarar og námsfrøðingar.

mun til avrik og greinar, hví mál ekki verða nádd. Gigni ætlar at taka kjarnutænasturnar við í komandi mál- og avrikssáttmála, so sáttmálin kann lýsa tær ítökiligu tænastrnar, sum eru lógarfestar.

Viðmerkingar

Samantikið heldur Landsgrannskoðanin tað vera gott, at Gigni hevði sín fyrsta mál- og avrikssáttmála longu í 2010. Landsgrannskoðanin hevur seinastu árin víst á, at bert fáir stovnar hava sett í verk reglur um mál og nádd úrslit, hóast teir hava havt fleiri ár at seta reglurnar í verk.

Tó heldur Landsgrannskoðanin at fyri at náa endamálinum við einum mál- og avrikssáttmála, eigur sáttmálin at fevna um høvuðsuppgávnar hjá stovninum, og málini at kunna mátast. Gigni hevur ikki sett nakað mál beinleiðis fyri teimum skyldum og ábyrgdum, sum stovnurin sambært lóg hevur.

Eisini heldur Landsgrannskoðanin, at fyri at ein mál- og avrikssáttmáli veruliga skal hava eina stýringarfunktiún, átti sáttmálin at verið gjørdur, áðrenn sáttmálaárið byrjar.

Landsgrannskoðanin saknar eina greining av uppgávnunum hjá stovninum í einari uppgávustigveldisskipan e.ø. Ein tílík greining kundi víst, hvussu uppgávnar hjá stovninum eru settar saman, og hvat skal til, fyri at tær kunnu verða útintar, so effektivt sum til ber.

Gigni er samt við Landsgrannskoðanini og heldur, at tað hevði verið munandi lættari at gjørt ein mál- og avrikssáttmála, um ein yvirskipað ætlan var við ítökiligum raðfestingum av tænastrunum og fyriskipanunum, sum lógin ásetir.

Árin (effekt)

Í mál- og avrikssáttmálanum fyri 2012 er kunnað um, at 5.100 børn eru undir skúlaaldur og 7.191 børn í skúlaaldri. Sjálvt um ein høvuðsuppgáva hjá Gigni er fyrirbyrgjandi og heilsufremjandi kanningar og ráðgeving til skúlabørn, sigur árligi mál- og avrikssáttmálin onki ítökiligt um, hvørji mál og avrik eru sett viðvíkjandi heilsukanning og ráðgeving til skúlabørn³⁴. Tá ið vit vita, at fáar kanningar verða gjørdar hjá kommunulæknum, liggur tað helst ein enn størri ábyrgd hjá Gigni at tryggja endamálinum við lógini. Ein viðkomandi spurningur er, um og hvussu Gigni kann máta, um arbeiðið hevur nakað árin á heilsustøðuna hjá børnum og ungum, og hvussu tað hongur saman við visjónini og missiúnini hjá Gigni.

Sambært Gigni er tað torført at máta effektina av arbeiðinum við fyrirbyrging, men tað eru viðurskifti, ið verða máld. Dømi um mátingar eru tal av samrøðum, screeningum fyri tunglyndi, smábarna- og skúlabarnakanningum, ávísingum til eygnalækna, lækna, barnavernd o.a.

Landsgrannskoðanin hevur ikki sæð nøkur skipað hagtøl fyri hesar kanningar. Gigni hevur heldur ikki nakra skráseting, har lætt er at fáa hagtøl til vega.

Landsgrannskoðanin hevur mælt Heilsumálaráðnum til at taka á seg stýrandi leiklutin og at tryggja, at sáttmálarnir hava eina veruliga stýringarfunktiún, so at arbeiðið við mál- og avriksstýring ikki verður eitt haft um beinið.

Í mai 2013 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Heilsumálaráðið fer at taka atlit at viðmerkingunum hjá Landsgrannskoðanini í komandi mál- og avrikssáttmálum.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at ongin sáttmáli er gjørdur fyri 2013, men at Heilsumálaráðið og Gigni samráðast um sáttmála fyri 2014.

*Mál- og avrikssáttmál-
ar mugu ikki gerast
eitt haft um beinið*

³⁴ Landsgrannskoðanin hevur í árávís hava víst á vantandi heilsukanningar hjá kommunulæknum av børnum í 1. til 9. flokki.

7.6 Kommunulæknaskipanin (LG 2012/211-0202)

Landsgrannskoðanin hevur grannskoðað umsitingina av Kommunulæknaskipanini.

Lógargrundarlag, sáttmálar o.a.

Virksemið hjá Kommunulæknaskipanini er ásett í lóg og kunngerðum:

- LI. nr. 28/1999 “um kommunulæknaskipan” v.s.b.,
- K. nr. 64/2004 “um stöðið, viðlíkahald, rakstur v.m. av viðtaluhølum hjá kommunulæknum”, og
- K. nr. 65/2004 “um hvørjar útreiðslur kommunulæknaavloysarar kunnu fáa endurgoldnar”.

Harafturat eru ásetingar í sáttmálanum millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið frá 23. oktober 2008, og ískoyti til sáttmálan millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið, galdandi frá 1. oktober 2010.

Kommunulæknaskipanin verður umsitin av Heilsumálaráðnum og hevur eina rakstrarjáttan í fíggjarlógini. Tað er landsstýrismaðurin, sum setir kommunulæknar og kommunulæknaavloysarar í starv. Meginparturin av útreiðslunum á játtanini eru lönir til kommunulæknar, kommunulæknaavloysarar og viðtalustarvsfólk.

*Heilsumálaráðið
umsitir Kommunulæknaskipanina.*

Kommunulæknaskipanin rindar eina mánaðarliga grundupphædd til kommunulæknarnar. Kommunulæknarnir fáa eisini inntøkur frá Heilsutrygd, endurgjald frá Heilsumálaráðnum fyri profylaksir³⁵, og frá brúkarum fyri heilsuváttanir o.l. Okkara grannskoðan umfatar einans Kommunulæknaskipanina.

Kommunulæknaskipanin endurrindar kommunulæknaavloysarum ferðaútreiðslur, flutning av bili, leigu og trygging av bili í sambandi við starvið, sum heimilað er í kunngerð nr. 65/2004.

Kommunulæknaskipanin hevur inntøkur, sum stava frá ásetingum í ískoyti til sáttmálan frá 1. oktober 2010 millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið. Heilsutrygd rindar eitt basisgjald til Kommunulæknaskipanina fyri at tryggja, at kommunulæknaavloysarar eisini rinda fyri viðtalustarvsfólk (umvegis Kommunulæknaskipanina). Ein útroknað upphædd verður flutt frá Heilsutrygd til Kommunulæknaskipanina einaferð um mánaðin, alt eftir hvussu nógvir borgarar eru, sum ikki hava fastan kommunulækna.

Um Kommunulæknaskipanina

Bókhald o.a.

Ein fulltrúi hevur ábyrgdina av bókhaldinum. Fulltrúin heldur seg brúka um 40% av arbeiðstíðini til at umsita Kommunulæknaskipanina.

Bókhaldarin, sum er í starvi hjá Heilsumálaráðnum, konterar og sendir rokningarnar at leysgeva. Ein skrivari, sum m.a. hevur samskiðið við kommunulæknarnar, er settur hálva tíð hjá Kommunulæknaskipanini.

Starvsfólkini skráseta ikki, hvat arbeiðstíðin verður brúkt til.

Roknskaparreglugerð

Kommunulæknaskipanin hevur ikki sjálvstøðuga roknskaparreglugerð. Heilsumálaráðið hevur eina reglugerð, sum er dagförd í januar 2013, og umfatar Heilsumálaráðið og seks onnur stovnsnummur³⁶. Stovnsnummarið hjá Kommunulæknaskipanini er ikki fevnt av reglugerðini. Heilsumálaráðið kunnaði í juni 2013 um, at uppskot til roknskaparreglugerð fyri Kommunulæknaskipanina er væl ávegis.

³⁵ Heilsuvísindaligt heiti á fyribygjandi tiltøkum

³⁶ Vísindasiðseminisnevndin, Ráð og nevndir, Verkætlanir, Neyðhjál, Umsiting av sjúklinga-trygging og Sjúklinga-trygging.

Grundupphædd samb. § 5 í lóg um Kommunulæknaskipan

Sambært § 5 í lógini rindar landskassin eina grundupphædd til kommunulæknar og frítíðar- og langtíðaravloysarar. Hóast tað er ásett í sáttmálanum millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið, at grundupphæddin kann verða ymisk, og at hon skal verða góðkend av Fíggjarmálaráðnum í hvørjum føri sær, er grundupphæddin eins fyri allar læknar. Tó kann lønarbrøkurin vera meira enn 1/1.

Grundupphæddin, Sandoy

Tvey føst kommunulæknastørv eru normerað til Sandoyinna. Grundupphæddin til føstu kommunulæknarnar í Sandoyinni er dupult so stór sum hjá øðrum læknum í landinum. Avloysarar fyri føstu læknarnar í Sandoyinni fáa eisini dupulta grundupphædd, eins og Heilsumálaráðið rindar lønina hjá skrivararum. Er bara ein lækni á Sandoyinni í føstum starvi, fær hann harafturat grundgjaldið hjá tí lækna, sum ikki er settur, t.v.s. 4 x grundgjaldið.

Røkir ein avloysari tvey kommunulæknastørv, fær hann 4 x grundgjaldið. Harumframt rindar Heilsumálaráðið løn til viðtalustarvsfólk. Hetta er avtalað millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið, av tí at tað hevur verið trupult at manna kommunulæknastørvini í Sandoyinni. Hesi viðurskipti eru ikki umrødd í sáttmálanum millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið, sum er undirskrivaður í oktober 2008. Í juni 2013 vísti landsstýrismaðurin á, at tað var Landsstýrið sum hevði samtykt, at kommunulæknar í Sandoyar læknadømi skuldu verða løntir við dupluttum kommunulæknagjaldi. Samtyktin er ikki komin við í sáttmálan millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið.

Løn til kommunulæknar og avloysarar

Vit hava kannað lønirnar hjá tveimum kommunulæknum. Ein kommunulækni hevði ikki fingið eftirlønina goldna til tryggingarfelag í 2012. Heilsumálaráðið hevur í mars 2013 boðað frá, at eftirlønin nú er rættað.

Vit hava kannað lønina hjá einum kommunulæknaavloysara. Vit høvdu onki at finna at.

Sambært § 6 í sáttmálanum millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið eru kommunulæknaavloysarar tryggjaðir eina minstuløn á 20.000 kr. um vikuna fyri avloysaraskeið styttri enn 3 mánaðir. Er tíðarskeiðið longri, er minstulønin 15.000 kr. um vikuna. Kommunulæknaskipanin fylgir við, um inntøkan er minni enn minstulønin. Tað verður gjørt við at Kommunulæknaskipanin mánaðarlíga fær avrokningarskjal frá Heilsutrygd. Er inntøkan minni enn minstulønin, rindar Kommunulæknaskipanin munin.

Løn til viðtalustarvsfólk

Sambært § 4 í lógini um kommunulæknaskipan, setir kommunulæknin onnur starvsfólk. Í serligum førum kann landsstýrismaðurin, í eitt avmarkað tíðarskeið, seta starvsfólk at arbeiða í læknaviðtaluhølum.

Vit spurdu hvat “í serligum førum” og “eitt avmarkað tíðarskeið” merkir í praksis. Fulltrúin kunnaði um, at “í serligum førum” og “avmarkað tíðarskeið” merkir í praksis *altíð*, at Kommunulæknaskipanin rindar útreiðslurnar av starvsfólkum hjá kommunulæknum, sum ikki eru í føstum starvi.

Heilsumálaráðið hevur greitt frá, at viðtalustarvsfólkini eru ikki - og hava ikki verið - í føstum starvi í Kommunulæknaskipanini. Starvsfólkini eru sett í starv til ein lækni kemur aftur í fast starv. Landsgrannskoðanin skilti ikki svarið, vísandi til § 4 í lógini, og bað um viðmerkingar frá landsstýrismanninum.

Landsstýrismaðurin hevur í juni 2013 svarað, at til tíðir ber ikki til at seta eina endatíð í setanarskriv, tí tá ið fastur lækni verður settur í starvið, hevur kommunulæknin

sjálvur setanarmyndugleikan. Øll starvsfólk verða roknað sum starvsmenn og verða rættindi teirra soleiðis varðveitt.

Landsstýrismaðurin vísti eisini á sáttmálan millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið frá oktober 2008, har tað er ásett í § 6, stk. 2, at: "Heilsumálaráðið rindar fyri hjálparfólk hjá avloysarum í leysum starvi". Í oktober í 2010 er ískoyti gjørt til sáttmálan. Í innganginum til ískoytissáttmálan stendur soleiðis:

Ískoytis sáttmáli

"Heilsumálaráðið ynskir at javnseta kommunulæknar í føstum starvi og avloysarar soleiðis, at avloysarar koma at rinda ein part av lønarútreiðslunum til viðtalustarvsfólkini. Viðtalustarvsfólkini hjá avloysarum skulu verða sett í starv hjá Heilsumálaráðnum og tá ið ongin avloysari er, skulu viðtalustarvsfólkini eisini kunna arbeiða í øðrum kommunulæknaviðtalum".

Landsgrannskoðanin vísti á, at starvsfólk fáa ikki setanarskriv ella -sáttmála, har tað er ásett, at starvið er tíðaravmarkað. Vit halda, at tað er ikki í samsvari við Starvsmannalógina, at starvsfólk í stórvum sum hesum verða roknað sum tímalønt starvsfólk. Tað er heldur ikki í tráð við reglurnar í LI. nr. 20/2008 "um skyldu arbeiðsgevarans at fráboða løntakaranum treytirnar fyri setanarviðurskiftum". Landsgrannskoðanin bað um viðmerkingar, og í juni 2013 svarar landsstýrismaðurin, at øll starvsfólk í skipanini fáa nú setanarskriv. Í skipanini eru viðtalustarvsfólk við ásettari vikutímatíð, umframt at tað eru viðtalustarvsfólk, ið gera upp og senda tímauppgerð. Av tí at neyðugt er at hava fleksibilitet í skipanini, verður frítíðarpeningur fyri øll goldin í grunn. Øll starvsfólk verða roknað sum starvsmenn og verða rættindi teirra soleiðis varðveitt.

Eftirlit við viðtaluhølunum

Í § 7, stk. 2, í lógini um kommunulæknaskipanina er ásett, at landsstýrismaðurin hevur eftirlit við, at viðtaluhølini eru í tí standi, sum ásett er í reglunum í K. 64/2004 "um støðið, viðlíkahald, rakstur v.m. av viðtaluhølum hjá kommunulæknum".

Spurdur, hvussu eftirlitið fer fram í praksis, greiddi fulltrúin frá, at Heilsumálaráðið nústani hevur byrjað eftirlitið, m.a. hevur fyrsta eftirlitið verið í nýggju læknahølunum í Miðlon í Tórshavn, sum læt upp í 2012. Landsstýrismaðurin hevur í juni 2013 boðað frá, at hann fer at taka málið um eftirlit upp í sambandi við umskipan av Kommunulæknaskipanini.

Landsstýrismaðurin hevur kunnað um, at 1. oktober 2013 er raksturinn av Kommunulæknaskipanini fluttur til Heilsutrygd.

Raksturinn av Kommunulæknaskipanini fluttur til Heilsutrygd.

Avseting 2010

Kommunulæknaskipanin hevur í 2010 sett 792 t.kr. av til bonusgjald³⁷ til kommunulæknar. Vit spurdu, hvat avsetingin er ætlað til, hvussu komið er til upphæddina, og nær avsetingin fer at verða brúkt.

Í mars 2013 svaraði Heilsumálaráðið, at tey høvdu funnið fram til teir læknar, ið vóru fylltir 67 ella 70 ár, og tí høvdu rætt til bonusgjald, tá ið teir fóru frá. Peningur varð støðlaður, soleiðis at rúm var fyri hesum útgjaldi, tá ið læknarnir fóru frá.

Í 2011 varð roknað við, at trýggir kommunulæknar skuldu fara úr starvi. Ongin kommunulækni fór úr starvi í 2011. Ein kommunulækni fór úr starvi í 2012 og fekk bonusgjald.

Síðani er onki bonusgjald goldið.

³⁷ Kommunulæknar hava rætt til eitt bonusgjald, sum er 12 ferðir grundgjald, tá teir fara frá fyrri aldur.

Lønir til fulltrúa og skrivara

Kommunulæknaskipanin rindar lön at umsita skipanina. Talan er um 1½ starv.

15. september 2008 varð fulltrúin settur í starv hjá Kommunulæknaskipanini. Lønin, sum er bókað á Kommunulæknaskipanina í 2012, samsvarar við setanarbrævið. Harumframt verður viðbót á 4.611,90 kr. goldin fyri fyribilsstarv sum deildarleiðari á Heilsubúskapardeildini (frá 17. august 2012). Viðbótin verður ikki bókað á Kommunulæknaskipanina.

Skrivarin arbeiðir niðurstetta tíð, sum verður býtt í tvey, helvtin til Kommunulæknaskipanina og hin helvtin til Heilsumálaráðið.

Ábyrgdartrygging hjá kommunulæknaavloysarum

Heilsumálaráðið rindar tryggingargjald fyri kommunulæknar. Talan er um ábyrgdartrygging fyri kommunulæknaavloysarar. Rindað verður fyri dagatalið, avloysarin er í starvi. Í 2012 eru goldnar 56 t.kr.

Gjaldið fyri trygging sæst ikki at verða fevnt av sáttmálanum millum Kommunulæknafelag Føroya og Heilsumálaráðið og heldur ikki av kunngerðini, sum ásetir, hvørjar útreiðslur kommunulæknaavloysarar kunnu fáa endurgoldnar.

Í mars 2013 hevur Heilsumálaráðið kunnað um, at kannað verður, um hetta er ásett aðrastaðni og um henda tænaða kann verða tikin burtur.

Umsitingarútreiðslur rindaðar av Kommunulæknaskipanini

Frágreiðing oktober 2004

Í frágreiðing til lögtingsgrannskoðararnar í oktober 2004 umrøddi Landsgrannskoðanin, at á játtanini hjá Kommunulæknaskipanini vórðu í 2004 bókaðar útreiðslur til lýsingar og til “formidlingsgebyr” til eitt “rekrutteringsbureau”.

Landsgrannskoðanin helt tað hevði verið skilabetri, um hesar útreiðslur vórðu hildnar av játtanini til ráðið. Eitt “rekrutteringsbureau” avlastar í ávísan mun starvsfólk í Heilsumálaráðnum, ið hava ábyrgdina av at fýrisita játtanina. Velur ráðið at fara yvir til eina dýrari fýrisiting, er tað helst natúrligt, at tað sæst aftur á játtanini til ráðið.

Landsgrannskoðanin helt roknskapin ikki vera nóg gjøgnumskygdan, um ein stovnur/ráð pilkar út nakrar av sínum útreiðslum, og spjaðir tær meira ella minni tilvildarlaga út á aðrar játtanir, ið stovnurin hevur ræði á. Henda mannagongd kann eisini verða við til at fjala hækkanði fýrisitingarútreiðslur.

Landsstýrismaðurin helt tað hinvegin vera rætt, at beinleiðis útreiðslur, at fáa læknar til skipanina, bæði lýsingarútreiðslur og útreiðslur til rekrutteringsfyrirøku, eiga at síggjast aftur á játtanini til Kommunulæknaskipanina.

Landsgrannskoðanin vísti á, at sambært § 5 í LI. nr. 28/1999 “um kommunulækna-skipan” rindar landskassin eina grundupphædd um mánaðin til kommunulæknan og til frítíðar- og langtíðaravloysara. Í lógini eru bert hesar útreiðslur nevndar, umframt at landsstýrismaðurin ásetir neyvari reglur um, hvørjar útreiðslur frítíðar- og langtíðaravloysarar kunnu fáa endurgoldnar frá landskassanum.

Lógaruppskot um at broyta lögtingslóg um kommunulæknaskipanina

Í november 2006 legði landsstýrismaðurin fram uppskot um at broyta lögtingslógina um kommunulæknaskipanina, soleiðis at Kommunulæknaskipanin rindar fyri “keyp av vørum og tænaðum” í sambandi við starvssetan av kommunulæknum og kommunulæknaavloysarum. Uppskotið varð samtykt í mars 2007.

Í almennum viðmerkingunum til lógaruppskotið frá november 2006 verður m.a. sagt:

“Landsgrannskoðanin hevur í seinastu frágreiðingini til lögtingsgrannskoðararnar sett spurnartekin við, hvørt tað er rætt, at keyp av vørum og tænaðum í sambandi við starvssetan av kommunulæknum verða figgjað yvir Kommunulæknaskipanini.”

*Heimild at rinda fyri
keyp av vørum og
tænaðum í sambandi
við starvssetan.*

læknaskipanina. Í tí sambandi er víst á, at einastu útreiðslur, ið nevndar eru í lógini, er tann grundupphæddin, ið landskassin rindar til kommunulæknar og kommunulæknaavloysarar. Til tess at burturbeina allan iva um lógin heimilar keyp av vørum og tænaðum, verður skotið upp, at henda lógarheimildin verður greiðari orðað.

Útreiðslur síðani 2009

Sambært Búskaparskipan landsins hevur Kommunulæknaskipanin síðani 2009 rindað:

- um 400 t.kr. um árið í lønarútreiðslum til ein fulltrúa í Heilsumálaráðnum,
- um 125 t.kr. um árið í lønarútreiðslum til ein skrivara hálva tíð í Heilsumálaráðnum,
- um 52 t.kr. um árið í hólis- og felagsútreiðslum, og
- tilsamans 170 t.kr. fyri útbúgving “Master of Public Management” fyri fulltrúan, umframt bókur um 10 t.kr.

Harafturat hevur verið rindað fyri fleiri umsitingarútreiðslur, so sum farteleson, KT útgerð, umboðan, gávur o.a.

Landsgrannskoðanin heldur, at talan hevur ongantíð verið um, at Kommunulæknaskipanin skuldi rinda fyri vanligar umsitingarútreiðslur hjá Heilsumálaráðnum, útreiðslur til útbúgving av starvsfólkum í Heilsumálaráðnum og lønarútreiðslur hjá starvsfólkum í Heilsumálaráðnum. Tilsamans eru í tíðarskeiðið 2009 – 2012 bókaðar um 2,7 mió.kr. á játtanina hjá Kommunulæknaskipanini.

Landsgrannskoðanin heldur, at tað ongantíð hevur verið ætlanin at rinda fyri vanligar umsitingarútreiðslur.

Tað tykist sum fleiri og fleiri umsitingarútreiðslur, ið áttu at verði hildnar á játtanini hjá Heilsumálaráðnum, síðani 2009 hava verið fluttar á játtanina hjá Kommunulæknaskipanini. Landsgrannskoðanin bað um viðmerkingar frá landsstýrismanninum.

Í juni 2013 hevur landsstýrismaðurin víst til viðmerkingarnar til spurningin um at spjaða fyrisitingarligar útreiðslur, sum eisini varð umrøddur í sambandi við, at §§ 9 og 10 komu í lógina um Kommunulæknaskipanina í mars 2007.

Eisini vísir landsstýrismaðurin á, at í álitinum frá Trivnaðarnevnd Løgtingsins 23. februar 2007 hevur Trivnaðarnevndin júst viðgjørt spurningin, har orðingin er:

“Meirilutin (Jørgen Niclasen, Andrias Petersen, Lisbeth L. Petersen og Johan Dahl) er ivasamur um, at játtanin til Kommunulæknaskipanina ikki skal fylgja teimum vanligu játtanarreglunum um, at útreiðslur til umsiting skulu fyrast har, sum umsitingin er. Kommunulæknaskipanin er ikki nakar sjálvstøðugur stovnur, sum fremur umsiting, hetta fer fram í Almanna- og heilsumálaráðnum, tí eigur játtanin av røttum at verða lögð til ráðið.

Hóast hetta, so heldur meirilutin, at okkurt talar fyri, at játtanin verður lögð til Kommunulæknaskipanina, tí so hevur Løgtingið seinni møguleika at leggja hesa skipan til aðra fyrisiting.

..... Við hesum viðmerkingum tekur meirilutin undir við málinum og mælir Løgtinginum til at samtykkja uppskotið.”

Politiska skipanin tók soleiðis undir við, at fyrisitingarútreiðslurnar vórðu hildnar á høvuðskontuni.

Politiska skipanin hevur tikið undir við at fyrisitingarútreiðslur verða hildnar av játtanini.

Í svari sínum í juni 2013 sigur landsstýrismaðurin, at arbeiðt verður við at umskipa umsitingina av Kommunulæknaskipanini, soleiðis at hon ikki kemur at vera í Heilsumálaráðnum. Í hesum sambandi fer at verða gjørt av, hvørjar útreiðslur koma at vera á høvuðskontuni Kommunulæknaskipanin.

Í október 2013 hefur landsstýrismaðurin kunnað um, at Kommunulæknaskipanin er flutt til Heilsutrygd, og í hesum sambandi verður arbeitt við at leggja umsitingarligu uppgávnar hjá Kommunulæknaskipanini til Heilsutrygd at umsita frá 1. januar 2014.

Landsgrannskoðanin heldur framvegis, at talan hefur ongantíð verið um, at Kommunulæknaskipanin skuldi rinda fyri vanligar umsitingarútreiðslur, útreiðslur at útbúgva starvsfólk, og lønarútreiðslur hjá starvsfólkum í Heilsumálaráðnum.

8 Almannamál

8.1 Eftirrokning av fólkapensjón (LG 2012/212-0218)

Landsgrannskoðanin hevur grannskoðað eftirrokningina av fólkapensjónum, sum varð goldin pensjónistum í 2011. Almannaverkið eftirroknaði pensjónirnar í apríl/mái 2012.

Niðan fyri er yvirlit yvir roknskapartølini árinum 2008 – 2012, býtt á grundupphæddir, viðbót, aðrar viðbøtur og tal á pensjónistum:

	2008	2009	2010	2011	2012
					t.kr.
Grundupphædd	248.964	255.722	264.802	274.370	296.185
Viðbót	125.766	130.116	136.076	144.371	157.094
Aðrar viðbøtur	17.905	18.717	9.104	5.913	2.084
Tilsamans	392.635	404.555	409.982	424.654	455.363
Tal á pensjónistum	6.431	6.637	6.774	6.992	7.044

Almennar pensjónir verða goldnar við heimild í § 1 í Lf. nr. 48 frá 10. mai 1999 "um almannapensjónir o.a." v.s.b., sum er givin út sambært § 1, stk. 2, nr. 2, í ríkislóg nr. 315 frá 17. mai 1995 "om sociale ydelser på Færøerne". Pensjónir eftir hesari lóg eru fólkapensjónir, fyrítíðarpensjónir, veitingar og avlamisveitingar.

Rætt til pensjón hevur persónur, sum:

- hevur danskan heimarætt ella er giftur við ella seinast hevur verið giftur við einum persóni við danskum heimarætti,
- hevur fastan bústað í Føroyum ella hevur húru við skipi skrásett í Føroyum, og
- hevur havt fastan bústað í danska ríkinum í minsta lagi 2 ár frá fylta 14. ári til fylta 67. ári.

Pensjónsupphæddirnar verða ásettar hvønn 1. januar við gildi fyri eitt álfmanakkaár. Upphæddirnar verða ásettar og javnaðar við heimild í Lf. nr. 107 frá 22. desember 1999 "um áseting og javning av almannaveitingum". Grundupphæddin til fólkapensjón verður ikki javnað.

Persónar, sum hava rætt til fólkapensjón, fáa eina grundupphædd, sum er óheft av aðrari inntøku. Grundupphæddin er ikki skattskyldug.

	Ár	Árliga	Um mánaðin
			kr.
Grundupphædd til fólkapensjón, stök	2011 og 2012	50.028	4.169
Grundupphædd til fólkapensjón, gift hvør	2011 og 2012	39.756	3.313

Umframt grundupphæddina hava fólkapensjónistar rætt til eina viðbót. Viðbóttin er skattskyldug.

Hevur fólkapensjónistur aðra inntøku enn pensjónina, verður viðbótin lækkað 60% av einum inntøkugrundarlagi, sum er útgreinað í § 20 í almannapensjónslógini. Eisini verður viðbótin til giftan pensjónist lækkað við grundarlagi í helvtini av samlaðu inntøkuni hjá báðum hjúnafelegum tilsamans.

	Ár	Árliga	kr. Um mánaðin
Viðbót til fólkapensjón, stök	2011 og 2012	38.268	3.189
Viðbót til fólkapensjón, gift hvør	2011 og 2012	29.616	2.468

Sambært § 20, stk. 2, er inntøkugrundarlagið seinast uppgjörda skattskylduga inntøkan, netto kapitalvinningur og forsorgarhjálp, men undantikið sosialar pensjónir og inntøkur frá Arbeiðsmarknaðareftirlønargrunninum. Í 2012 verður ein frádráttur á 60.400 kr. gjørdur í inntøkugrundarlagnum hjá hvørjum pensjónisti áðrenn viðbótin verður lækkað.

Afturat pensjónini kann verða veitt barnaviðbót, hjálparviðbót, røktarviðbót og persónlig viðbót. Hesar viðbøtur hava ongan týðning fyri útrokningina av (pensjóns)viðbótini.

Pensjónistar hava skyldu til at boða Almannahverkinum frá broytingum, sum kunnu ætlast at hava við sær, at pensjónin broytist í árinum.

Sambært høvuðsregluni fáa broytingar ikki ávirkan á pensjónina fyrr enn annað árið eftir.

Eru broytingar í inntøkunum og persónligu viðurskiftunum fráboðaðar Almannahverkinum, umroknar Almannahverkið viðbótina. Høvuðsreglan er, at um ein pensjónistur ikki sjálvur boðar frá broytingum, fáa broytingarnar ikki ávirkan fyrr enn annað árið eftir. Orsøkin er, at skattaálikningin fyri eitt inntøkuár er ikki liðug fyrr enn í oktober árið eftir, at inntøkuárið er lokið.

Stakroyndir

Landsgrannskoðanin hevur við 27 stakroyndum grannskoðað eftirrokningina av almannapensjónum 2011. Har hjúnafelegin eisini fekk pensjón, kannaðu vit eftirrokningina hjá báðum. Niðan fyri hava vit umrøtt stakroyndirnar.

Húsaleiguinntøkur

Sambært skattalóggávuni hava skattgjaldarar síðani 2009 havt møguleikan at velja, um inntøka av húsaleigu skal verða skattað sum vanlig inntøka, ella hon skal verða bruttoskattað. Tá ið húsaleiguinntøkan verður bruttoskattað, er inntøkan ikki við á vanligu skattauppgerðini ella kapitalvinningsuppgerðini, men á aðrari húsaleiguuppgerð.

Almannahverkið hevur kunnað um, at inntøka av húsaleigu, sum verður bruttoskattað, verður tikin við í inntøkugrundarlagið, bæði tá ið pensjónir verða ásettar, og tá ið tær verða eftirroknaðar.

Tá ið Almannahverkið eftirroknar fólkapensjónir, verða rokniørk brúkt, sum eru gjørd til endamálið. Ongin teigur er til húsaleiguinntøkur, og tí kann vandi vera fyri, at húsaleiguinntøkan ikki verður tikin við í útrokningina.

Landsgrannskoðanin hevur víst á dømi, har húsaleiguinntøkan ikki var tikin við í eftirrokningina, hóast pensjónistur hevði húsaleiguinntøku. Landsgrannskoðanin mælti til, at Almannahverkið tryggjar sær, at allar inntøkur, sum skulu við í útrokningina, verða tiknar við.

Í oktober 2013 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Almannahverkið tekur tilmælið til eftirtektar, og at mannagongdirnar við eftirrokning verða endurskoðaðar við atliti at húsaleiguinntøkum.

Umrokning eftir hövuðsregluni

Tá ið pensjónirnar fyrri 2011 vórðu umroknaðar eftir hövuðsregluni, vórðu lønar- og kapitalinntøkurnar fyrri 2009 brúktar sum grundarlag. Tá ið pensjónirnar vórðu eftirroknaðar, vóru skattskyldugar inntøkur fyrri 2011 og kapitalinntøkur fyrri 2009 brúktar sum grundarlag.

Stakroyndirnar av eftirrokningini vístu tó, at tað fyrri tað mesta vóru ymisk ár brúkt til eftirrokningina.

Landsgrannskoðanin spurdi, hví inntøkuárin ikki fylgjast. Almamaverkið vísti til viðmerkingarnar til § 20 í lóg um almannapensjónir, har tað stendur:

“Undantaksvís kann inntøka av arbeiði ella eftirløn ásetast út frá væntaðari inntøku frameftir, og er hetta, tá ið endauppgjerdin ikki er nóg góð ímynd av veruligu inntøkuviðurskiptum pensjónistsins, tá ið hann fær tillutað pensjón. Gevst pensjónisturin við at arbeiða, ella fer hann niður í arbeiðstíð, ella fær pensjónisturin eftirløn í staðin fyrri vanliga løn, verður inntøkan broytt til ta væntaðu. Møguligar aðrar inntøkur, sum pensjónisturin er skrásettur við í seinastu inntøkuuppgjerd, verða standandi óbroyttar, t.d. rentuinntøkur. Væntaða inntøkan verður nýtt, til samsvar er millum hesa og endauppgjerdina.

Undantaksreglan hevur við sær, at ein pensjónistur í roynd og veru í einum tíðarskeiði kemur at vera roknaður við inntøkum frá tveimum ymiskum árum, næstseinasta ár fyrri uppgjærdar inntøkur og inniverandi ár fyrri væntaðar inntøkur av arbeiði og eftirløn”.

Fráboðan um rættingar

Tá ið Almamaverkið hevur eftirroknað eina pensjón, sum vísir seg at vera røtt, verður úrslitið skrivað í journal, og ongin fráboðan verður send pensjónistinum. Vísir pensjónin seg ikki at vera røtt, antin tí at ov nógv ella ov lítið er goldið út, boðar Almamaverkið pensjónistinum og TAKS frá rættingini.

Almamaverkið hevur kunnað um, at siðvenjan á økinum er, at tá ið ein pensjónistur hevur fingið ov lítið í pensjón og skal hava eitt eftirgjald, verður áheitan send til TAKS um at umlíkna inntøkuna. Tað verður gjørt samstundis, sum eftirgjaldið verður goldið pensjónistinum.

Tá ið ov nógv er goldið pensjónistinum, verður áheitan um at umlíkna inntøkuna ikki send TAKS, fyrr enn upphæddin er afturgjoldin Almamaverkinum. Ofta verður avdráttaravtala gjørd við pensjónistin um mánaðarligan frádrátt í pensjónini.

Landsgrannskoðanin heldur, at áheitan um umlíkning eigur at verða send TAKS, tá ið kravið um afturgjald verður sent pensjónistinum.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at Almamaverkið í framtíðini fer at senda TAKS áheitan um umlíkning, tá ið kravið um afturgjald er staðfest.

Grannskoðanin vísti, at í nøkrum førum eru fráboðanir sendar TAKS, men rættingarnar eru ikki framdar. Almamaverkið hevur kunnað um, at rættingar verða altíð fráboðaðar TAKS. Spurd um orsøkirnar til at rættingar ikki eru framdar, vísir Almamaverkið til TAKS.

Landsgrannskoðanin helt tað vera óheppið, at Almamaverkið ikki fylgir málunum upp.

Í oktober 2013 vísir landsstýrismaðurin á, at avrit av fráboðanini til TAKS verður sent samstundis til viðkomandi pensjónist. Hann heldur ikki, at tað er uppgávan hjá Almamaverkinum at fylgja málinum upp, men tað má vera eitt mál millum TAKS og viðkomandi borgara. Varnast Almamaverkið, at rættingar ikki eru framdar, skal Almamaverkið, samsvarandi góðum fyrisitingarligum siði, boða skattamyndugleikunum frá.

Almamaverkið fer framvir at senda TAKS áheitan um umlíkning, tá ið krøv um afturrindan verður staðfest.

Almannamálaráðið sigur, at í teimum førum, tá ið Almannaverkið umsitur pensjónina hjá einum borgara, fylgir Almannaverkið við málinum fyri borgaran.

Landsgrannskoðanin heldur tó, at tá ið Almannaverkið biður TAKS um at gera rættingar vegna pensjónistar, átti tað ikki at verið neyðugt hjá pensjónistunum at kanna, um TAKS hevur gjørt eftir boðum frá Almannaverkinum. Tá ið Almannaverkið hevur allar upplýsingarnar, og pensjónin ikki verður roknað eftir hævudsregluni, er tað eisini góður fyrisitingarligur siður, at fylgja málinum til enda.

8.2 Eldri og brekað (LG 2011/212-0216)

Í oktober 2012 umrøddu vit grannskoðanina av Økisdeplinum fyri sinnisveik, Verkstaðið á Bakka, Sambýlið á Bárðarfløtti og Hamragarð.

Landsgrannskoðanin hevði nøkur tilmæli um roknskaparviðurskiftini. Enn eru nakrir ósvaraðir spurningar.

8.2.1 Økisdepilin fyri sinnisveik

Økisdepilin hevði ikki sett í verk reglur um mál og avrik. Landsgrannskoðanin mælti til at seta í verk stýringarmeginreglur sambært roknskaparkunngerðini.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at avrikssáttmáli er gjørdur millum Almannaverkið og Almannamálaráðið fyri 2013, og at arbeið verður við einum nýggjum sáttmála fyri 2014. Ongar ítøkiligar ætlanir eru um at seta í verk mál- og avrikssáttmála fyri hvønn einstakan stovn/deild í Almannaverkinum.

Váðameting og KT trygd

Spurd, um leiðslan hevði gjørt váðameting, kunnaði leiðslan um, at KT tryggin er felagsøki, og KT deildini hjá Almannaverkinum umsitur økið. Landsgrannskoðanin mælti til, at váðameting verður gjørd.

Landsstýrismaðurin kunnaði í januar 2013 um, at Almannaverkið síðan november 2011 hevur arbeiðt við at savna KT kervið hjá Almanastovuni og Nærverkinum, og í juni 2012 varð KT kervið savnað hjá KT Landsins. Tað hevur við sær, at allir brúkarar nú eru á sama palli og kunnu umsitast í einum AD³⁸ (har brúkarastýring fer fram). Nýggj tøkni er tikin í nýtslu, og m.a. verður Share Point nýtt til at stýra atgongdum til arbeiðsskjøl.

Landsstýrismaðurin kunnaði eisini um, at Almannaverkið hevði gjørt av at brúka 360 sum journalskipan. Licensir eru keyptir, og ætlanin var, at skipanin og nýggi journalplanurin fóru at verða tikin í nýtslu 1. mars 2013. Sum liður í hesum arbeiði var ætlanin at gera eina váðameting í 2013.

Í oktober 2013 kunnaði landsstýrismaðurin um, at arbeiðið at seta í verk 360 journal er seinkað. Sambært nýggjari tíðarætlan verða skipanirnar tiknar í nýtslu 1. januar 2014. Váðametingin er útsett samsvarandi nýggju tíðarætlanini.

Í oktober 2013 kunnaði landsstýrismaðurin um, at KT-trygdarpolitikkurin varð dagfjørdur í apríl 2013. Starvsfólkini eru kunnað, og KT-trygdarpolitikkurin er at finna á intranetinum hjá Almannaverkinum.

Persónsupplýsingar

Í seinastu frágreiðingini vísti Landsgrannskoðanin á, at upplýsingar viðvíkjandi bú-fólkunum verða skrivaðar í samstarvsbøkur, og at talan var um sera viðkvæmar persónsupplýsingar. Vit spurdu Almannaverkið, um:

Almannaverkið hevur ikki gjørt váðameting.

Almannaverkið hevur sera viðkvæmar persónsupplýsingar.

³⁸ Active Directory

- Almannerkerkið heldur mannagongdirnar vera í samsvari við persónsupplýsingarlógina,
- hesar reglur eru generellar fyrri stovnar undir Almannerkerkinum,
- øll starvsfólk hava atgongd til bókurnar,
- tað er nøktandi, at bókurnar “eiga” at verða stongdar inni,
- hvussu starvsfólk verða kunnað um reglurnar, og
- hvussu leingi upplýsingarnar verða goymdar.

Í januar 2013 greiddi landsstýrismaðurin frá, at í framtíðini skulu samstarvsbøkur fyrst í 360 journalskipanini hjá Almannerkerkinum, og at í tí sambandi verða samstarvsbøkur o.a. tilfar, ið rúma viðkvæmar upplýsingar, læst inni í einum journalskápi á staðnum. Starvsfólkini hava atgongd til allar upplýsingar um búfólkini, ið eru neyðugar fyrri, at tey kunnu røkja sítt starv til fulnar. Atgongdir til journalskipan og samstarvsbøkur verða skipaðar samsvarandi. Almannerkerkið boðaði eisini frá, at tey fara at ráðføra seg við Dátueftirlitið um handfaring, goymslu o.a. av viðkvæmum upplýsingum.

Spurdur, um Almannerkerkið nú hevur ráðført seg við Dátueftirlitið, svarar landsstýrismaðurin, at orsakað av, at arbeiðið við at seta í verk journalskipanina er seinkað, hevur Almannerkerkið ikki ráðført seg við Dátueftirlitið. Landsstýrismaðurin leggur afturat, at tað fer at verða gjørt.

Almannerkerkið fer at ráðføra seg við Dátueftirlitið.

Roknskaparviðurskipti

Økisdepin nýtti roknskaparreglugerðina frá 2006, sum er gjørd til sambýlir. Almennamálaráðið hevur ongantíð góðkent reglugerðina. Landsgrannskoðanin mælti til, at Økisdepin fekk eina dagførda roknskaparreglugerð.

Í oktober 2013 kunnaði landsstýrismaðurin um, at arbeiðið at dagføra roknskaparreglugerðir er byrjað, og eftir ætlan verður eitt uppskot sent Almennamálaráðnum um hálvan november 2013. Talan verður um eina felags roknskaparreglugerð við neyðugum tillagingum til einstøku stovnarnar í Almannerkerkinum.

Ætlanin er at gera felags roknskaparreglugerð.

8.2.2 Hamragarður

Leiðslan á Hamragarði hevði ikki sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit, sum ásett er í K. nr. 22/2007. Í oktober 2012 kunnaði Almannerkerkið um, at tey fóru at taka málið um mál- og avrikssáttmála á røktarheimum upp í næstum.

Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at ongar ítøkiligar ætlanir eru um at gera serstakan avrikssáttmála fyrri eldraðkið, og at arbeitt verður við at leggja eldraðkið út til kommunurnar at umsita.

Eitt ár eftir at heimið var liðugt, var eitt árs eftirlit av bygninginum. Tað vísti seg, at hitaskipanin hevði ikki virkað nóg væl. Eisini vóru nakrir rútar brostnar og skiftir út, men tann trupulleikin var ikki endaliga loystur, og rútar brustu framvegis. Økisleiðarin hevði gjørt Landsverk varugt við trupulleikarnar. Landsgrannskoðanin helt, at manglar, ið verða staðfestir við eitt árs eftirlit, eiga at verða bøttir alt fyrri eitt.

Í november 2012 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Almennamálaráðið var ikki vitandi um, at trupulleikar vóru staðfestir í sambandi við eitt árs eftirlitið av Økisdeplinum. Landsstýrismaðurin segði, at Vágs kommuna er byggiharri fyrri ellis- og røktarheimið í Vági, og tí skuldi økisleiðslan havt vent sær til Vágs kommunu og ikki til Landsverk í sambandi við manglar, ið vóru staðfestir við árseftirlitið.

Roknskaparviðurskipti

Heimatænastan hevði eina reglugerð frá 2006, sum var fyrri alla Heimatænastuna. Almennamálaráðið hevði ikki góðkent roknskaparreglugerðina.

Í oktober 2012 greiddi Almannerkerkið frá, at tey høvdu sent dagførda roknskaparreglugerð til Almennamálaráðið, men hon varð ikki góðkend. Nógvu broytingarnar í

verkgongdum og bygnaði gjördu, at neyðugt var aftur at endurskoða roknskaparreglugerðina.

Í október 2013 boðaði landsstýrismaðurin frá, at arbeiðið við at dagføra eina felags roknskaparreglugerð, við neyðugum tillagingum til einstøku stovnarnar í Almannaverkinum, er byrjað.

Lønir

Við stóði í lønarútgjaldingum fyri november 2011 kannaði Landsgrannskoðanin, um lønirnar hjá nøkrum tilvildarlaga valdum starvsfólkum vóru rættar. Vit samanildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar.

Eitt tímalønt starvsfólk hevði ikki fingið setanarskriv. Økisleiðarin greiddi frá, at Almannaverkið ikki letur tímaløntum starvsfólkum setanarskriv. Landsgrannskoðanin mælti til, at starvsfólkið fekk setanarskriv, vísandi til LI. nr. 20/2008. Í október 2012 hevur Almannaverkið kunnað um, at tey fóru at viðgera málið.

Spurdur, hvat síðani er hent í málinum, kunnar landsstýrismaðurin í október 2013 um, at tímalønt starvsfólk fáa setanarbræv sambært galdandi lóg. Almannaverkið hevur broytt skrásetingarskjalið, sum verður nýtt í sambandi við setan, har tað verður álagt viðkomandi leiðara at boða starvsfólkadeildini frá, um starvsfólkið er fevnt av lógini um setanarbræv.

Ein deildarleiðari hevði heldur ikki fingið setanarskriv. Leiðarin segði tað vera tí, at Lønardeildin ikki enn hevði góttikið, at viðkomandi fekk leiðaraviðbót fyri at vera deildarleiðari á heiminum. Deildarleiðaraviðbót er ásett í sáttmálanum millum Heilsurøktarafelagið og Fíggjarmálaráðið. Í október 2013 kunnaði landsstýrismaðurin um, at málið var avgreitt, og setanarbrævið er undirskrivað.

8.2.3 Verkhúsið Stíggjur

Í juni 2013 var Landsgrannskoðanin á ófráboðaðum kassaeftirliti í Verkhúsinum Stíggi.

Verkhúsið Stíggjur hevur ein forskotskassa, sum er skrásettur í landsbókhaldinum. Landsgrannskoðanin taldi peningin og samanbarð við tað, sum er bókað í Búskaparskipan landsins. Landsgrannskoðanin hevði onki at finnst at.

Verkhúsið Stíggjur hevur eitt kassatól í krambúðini. Til ber at keypa kontant, við gjaldkorti og uppá rokning. Øll starvsfólkini hava atgongd til kassan og at skráseta sølu.

Sølan hjá Stíggi er meirvirðisgjaldsskyldug. Meirvirðisgjaldið verður ikki bókað so hvørt. Allur peningurin frá kontantu söluni verður settur inn á kontu í peningastovni. Eina ferð um mánaðin sendir leiðarin eitt peningastovnskontoavrit til Veitingardepilin, sum bókar útreiðslur og inntøkur eftir kontuavritinum og útgreinar sølu-meirvirðisgjaldið. Keyps-meirvirðisgjaldið verður sett ájavnt við sølu-meirvirðisgjaldið, soleiðis at avgjaldstilsvarið verður null. Mannagongdin er avtalað við TAKS.

Landsgrannskoðanin hevur í mai 2009 og aftur í 2013 mælt til, at peningastovnskontan verður skrásett í Búskaparskipan landsins. Tað er nú gjørt.

Verkhúsið Stíggjur selur eisini upp á rokning. Veitingardepilin skrivur rokning við grundarlagi í fylgiskjali frá Stíggi og fylgir við, at rokningin verður goldin. Leiðarin hevur greitt frá, at higartil hava tey sjálvi onkuntíð skrivað rokningar, men nú verða allar rokningar skrivaðar á Veitingardeplinum.

Gjöld frá brúkarunum fyri kaffi o.t. hava verið goldin inn á somu kontu, sum vørusølan verður sett inn á. Landsgrannskoðanin vísti á, at tað er óheppið at blanda almennar og privatar útreiðslur saman, og mælti til at steðga inngjaldingini frá

brúkarunum. Almanaverkið hefur boðað frá, at stig eru tikin til, at kontan bert verður brúkt til inntøku frá sølu.

Leiðarin á Stíggi umsitur eina frítíðarkontu. Peningurin á kontuni er savnaður inn til brúkararnar og stavar frá bingo o.ø. Landsgrannskoðanin hefur áður í apríl 2002 og í juli 2009 mælt til, at kontan verður strikað í fíggjarstøðuni í landsroknskapinum. Kontan er enn skrásett í fíggjarstøðuni.

Landsstýrismaðurin hefur í oktober 2013 boðað frá, at málið um frítíðarkontuna verður tikið upp við Gjaldstovuna.

8.3 Roknskaparreglugerðir hjá stovnum undir Almanaverkinum

Hóast nærum 10 ár eru liðin, síðani Landsgrannskoðanin fyrstu ferð reisti spurningin um roknskaparreglugerðir, er ikki komið á mál enn.

Landsgrannskoðanin heldur, at skulu ásetingarnar at gera og dagføra roknskaparreglugerðir verða tiknar í álvara, mugu stovnsleiðslurnar taka hesa ábyrgd á seg og vísa áhuga fyri reglugerðunum. Reglugerðirnar eru ætlaðar sum amboð hjá leiðslunum at áseta reglur um innanhýsis ábyrgdar- og heimildarbýti.

Spurdur, svarar landsstýrismaðurin, at Almanaverkið er farið undir at dagføra roknskaparreglugerðirnar. Eftir ætlan verður eitt uppskot liðugt um hálvan november 2013.

8.4 Løn, setanir o.a. í Nærverkinum (LG 2011/511-0000)

Í frágreiðingum okkara til løgtingsgrannskoðararnar í mai 2011 og í oktober 2012 vóru ávís viðurskifti um løn, setanir o.a. í Almanaverkinum (Nærverkinum) umrødd. Enn eru nakrir spurningar at greiða.

Skipanarligir skilnaðir og skrivligar mannagongdir

Landsgrannskoðanin helt tað vera eitt vandamál fyri lønarumsitingina, at ongin skipanarligur skilnaður var.

Ongin skipanarligur skilnaður.

Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at skipanarligur skilnaður er enn ikki ímillum tann, sum skrásetir í lønarskipanina, og tann, sum flytur lønirnar. Ætlanin var at ganga ígjøgnum vantandi mannagongdir, tá ið leiðslan á samanlagda stovninum var sett.

Sambært landsstýrismanninum er einki nýtt í málinum.

Setanarskriv

Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at Almanaverkið framvegis ikki letur tímaløntum setanarskriv, sum lógin ásetur. Almanaverkið helt lógina vera sera trupla at umsita og helt, at lønardeildin hjá Almanaverkinum higartil hevði hildið seg til ásetingarnar í ymisku sáttmálunum um tímalønt.

Landsgrannskoðanin helt tað ikki vera nøktandi, at Almanaverkið ikki heldur krøvini í lógini um setanarviðurskifti hjá tímaløntum, men umber seg við, at tey gera eftir avvarðandi sáttmálum. Vit hava víst á, at lógin er til fyrimunar fyri viðurskiftini hjá løntakarunum og skal takast fram um sáttmálar.

Í februar 2013 átalaðu løgtingsgrannskoðararnir, at Almanaverkið ikki heldur reglurnar um setanarskriv, sum eru ásettar í LI. nr. 20/2008, og mælti landsstýrismanninum til at fáa tað í rættlag.

Sambært landsstýrismanninum hevur Almannaverkið síðani oktober 2012 gjørt setanarskriv til allar nýggjar starvssetanir.

Yvirtíð

Arbeiða eykauttan at fáa yvirtíð.

Landsgrannskoðanin ivaðist í, um tað var í tráð við § 12, stk. 2, í avtaluni 17. desember 2007 millum Føroya Pedagogfelag og Fíggjarmálaráðið, tá ið starvsfólk, sum eru í fulltíðarstarvi hjá Almannaverkinum (Nærverkinum), harumframt arbeiða eyka hjá sama arbeiðsgevara uttan at fáa yvirtíð goldna.

Lønardeildin í Fíggjarmálaráðnum hevur í februar 2011 greitt frá, at tað er ikki heilt í tráð við ásetingarnar í sáttmálanum, men at tað er til fyrimunar fyri bæði arbeiðsgevaran og lønmóttakaran.

Landsstýrismaðurin greiddi frá, at sambært Almannaverkinum er tað leiðslan á viðkomandi stovni, ið umsitur arbeiðstíðina. Tað kemur fyri, at starvsfólk avtala við viðkomandi stovnsleiðara at arbeiða eyka uttan úrtíðargjald. Verður álagt starvsfólkunum at arbeiða yvir, verður úrtíðargjald latið.

Almannamálaráðið fylgir ikki sáttmálum.

Landsgrannskoðanin undraðist á, at Almannamálaráðið ikki helt tað hava størri týðning at fylgja sáttmálunum, men letur tað upp til stovnsleiðarar at gera av.

Í oktober 2013 sigur landsstýrismaðurin, at talan er um eina siðvenju, og at hann fer at biðja Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum um at taka støðu til, um talan er um sáttmálabrot.

Eftirløn til tímaløntar heilsu- og heimahjálparar

Í 2010 staðfesti Landsgrannskoðanin, at í fleiri førum høvdu heilsu- og heimahjálparar ikki fingið eftirløn goldna fyri fyrsta árið, teir høvdu verið í starvi. Landsgrannskoðanin helt tað ikki vera í tráð við reglurnar í § 11 í sáttmálanum millum Heilsuhjálparafelag Føroya og Fíggjarmálaráðið. Eisini helt Landsgrannskoðanin, at Almannaverkið átti at broytt mannagongdina og rinda starvsfólkunum tað, sum vantar í.

Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at sambært frágreiðing frá Almannaverkinum fáa heilsu- og heimahjálparar, sum hava verið í starvi í eitt ár og lúka treytirnar annars, eftirløn afturvirkandi frá tí degi tey eru sett í starv. Tó verður eftirlønin roknað út eftir seinasta kalendaraári. Almannaverkið hevði biðið Lønardepilin á Gjaldstovuni um at fáa broytt lønarskipanina samsvarandi.

Heima- og heilsuhjálparar fáa ikki rætta eftirløn.

Spurdur, um starvsfólkini nú fáa eftirløn goldna, og um tey hava fingið upphæddirnar, sum vantaðu í, svaraði landsstýrismaðurin í oktober 2013, at komið er ikki á mál, og at málið verður tikið upp aftur skjótast til ber.

Landsgrannskoðanin heldur tað vera átaluvært, at Almannamálaráðið trý ár eftir, at Landsgrannskoðanin staðfesti, at heima- og heilsuhjálparar ikki høvdu fingið rætta eftirløn, ikki hevur avgreitt málið.

Rokning, ella draga frá í pensjón

Landsgrannskoðanin mælti til, at Almannaverkið sendi øllum, ið gjalda fyri heimarøkt, uppperð fyri tímar, tey rinda fyri.

Pensjónistar fáa nú kunning um gjaldið fyri heimahjálp.

Landsstýrismaðurin hevur í oktober 2013 kunnað um, at øll, sum rinda fyri heimahjálp, nú fáa somu kunning. Hvønn mánaða fáa allir pensjónistar, har gjaldið er drigið frá pensjónini, skriv, har greitt verður frá, hvussu stórt gjaldið fyri heimahjálp er, og hvussu nógvur minuttur goldið verður fyri.

8.5 Vanlig forðorg (LG 2011/212-0217)

8.5.1 Vanlig forðorg, hoyritól

Í október 2012 umrøddu vit grannskoðanina av vanligari forðorg, hoyritólum. Vit vístu m.a. á, at Hoyriklinikkinn hevði ongar skrivligar mannagongdir fyri arbeiðsgongdir o.ø. Landssjúkrahúsið kunnaði um, at nakrar gamlar mannagongdir vóru, men at tær svaraðu ikki til nútíðarvirksemið.

Landsstýrismaðurin hevur kunnað um, at roknskaparreglugerðin er endurskoðað í 2013, og mannagongdir eru gjørdar fyri Hoyriklinikkina.

Sambært kunngerðini um stuðul til hoyritól skuldi Hoyriklinikkinn útvega brúkaranum best hóskandi og bíligasta hoyritólið. Landsgrannskoðanin spurdi, hvussu Hoyriklinikkinn tryggjaði sær, at tað vóru best hóskandi og bíligastu hoyritólini, sum brúkararnir fingtu.

Sambært Landssjúkrahúsinum hevði Hoyriklinikkinn munnligar avtalur við veitarar av hoyritólum. Landssjúkrahúsið hevði verið í samband við veitararnar, og vóru teir sinnaðir at gera skrivligar keypsavtalur. Landssjúkrahúsið var tá í samráðingum við veitararnar.

Spurdur, hvat síðani er hent í málinum, sigur landsstýrismaðurin í október 2013, at málið er ikki loyst, men at tað verður tikið upp aftur.

8.5.2 Dagføring av forðorgarlógini o.a.

Síðani níti-árinu hava skiftandi landsstýrismenn í almannamálum boðað frá, at teir hava arbeiðt við nýggjari lóggávu, og at øll almannalóggávan innan stutta tíð fór at verða lagað til føroysk nútíðarviðurskipti. Ábøtur eru framdar, men enn er onki uppskot lagt fyri Løgtingið um nýggja forðorgarlóg.

Arbeitt hevur verið við nýggjari lóggávu síðani níti-árinu.

Í 2012 varð nýggj lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk samtykt. Samstundis vórðu fylgibroytingar gjørdar í forðorgarlógini. Enn vantar at endurskoða ásetingarnar um fyrbils og varandi hjálp, um tilboð til børn við breki og um tilboð til eldri og vaksni við serligum tørvi.

Í februar 2013 átalaðu løgtingsgrannskoðararnir hvassliga, at so lítið ítøkiligt hendir við at gera nýggja forðorgarlóg, hóast trupulleikarnir hava verið umrøddir í frágreiðingum í árávís.

Í október 2013 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at hann hevur ásannað, at forðorgarlóggávan eigur ikki at verða savnað í eini einstakari lóg, og tí er upprunaliga verkætlanin broytt. Arbeiðið verður skipað í þertum. Fyrsta stigið var skipanin við hjálparráðum frá 2010. Annað stigið var lógin um arbeiðsfremjandi tiltøk, sum varð sett í gildi í januar 2013.

Ikki ein einstøk forðorgarlóg, men lóggáva skipað í þertum.

Yvirskipað er ætlanin at gera nýggja lóggávu um upphaldsveitingar og at gera eina nýggja lóggávu um tænastr. Hesar lógir skulu við tíðini avloysa verandi forðorgarlóg.

Ein nýggj lóggáva um upphaldsveitingar skal eftir ætlan fevna um veitingarnar í verandi forðorgarlóg §§ 9, 13, 15 og § 17, stk. 3. Har fer Almennamálaráðið at endurskoða ásetingarnar um upphaldsskyldu, upphaldsstað, ogn, afturhald o.t.

Ein nýggj lóggáva um tænastr skal eftir ætlan fevna um ymiskar tænastr og veitingar sambært §§ 17 og 18b-e, ið eru ymiskar endurgjaldsveitingar eftir serligum treytum.

8.5.3 Útreiðslur sambært § 16 í forðorgarlógini

Landsgrannskoðanin hevur grannskoðað útreiðslurnar sambært § 16 í forðorgarlógini.

Niðan fyri er yvirlit yvir roknskapartølini árinum 2007 – 2012, tal av persónum og miðalkostnaðin á høvuðskontu 12.21.7.01:

	t.kr.					
Vanlig forsorg	2007	2008	2009	2010	2011	2012
08. Viðgerð smb. § 16	3.765	3.306	10.616	15.277	12.791	10.779
Tal av persónum	6	13	23	22	18	13
Miðalkostnaður	628	254	462	694	711	829

Nøkur stovnsupphald eru sera kostnaðarmikil, upp í 2,5 mió.kr. fyri hvørt.

Landsgrannskoðanin reisti spurningin, um útreiðslurnar, ið eru bókaðar undir høvuðskontuni fyri “Vanliga Forsorg” á undirkontu 08. “Hjálp til viðgerð o.a. á serligum stovnum § 16 í forsorgarlógini” áttu at verið bókaðar á høvuðskontu fyri “Serforsorg” sambært § 18. Um so er, er úrslitið at landsroknskapurin er ikki rættur.

Landsgrannskoðanin sendi í 2013 Almannaherkinum og Almannaháráðnum eina frágreiðing um grannskoðanina saman við einum notati um tulkningina av § 16.

Almannaháráðið er ikki samt við niðurstøðuni í notatinum. Í oktober 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Almannaháráðið metir framhaldandi, at heimild var at veita stovnstilboð í Danmark, sambært gomlu ásetanini í § 16 í forsorgarlógini.

*Heimild at senda
persónar á stovn í
Danmark.*

Sambært lógarbroytingini í forsorgarlógini frá 16. mai 2013, við gildi frá 1. august 2013, er nú lógarheimild at senda persónar við víðfevnandi líkamligum ella sálarligum breki til viðgerð á stovnum í Danmark.

Landsgrannskoðanin spurdi, hví Almannaherkið rindar útreiðslurnar fyri upphaldið hjá einum persóni á “Rásini”, sum er eitt skúlatilboð til ung við breki, sambært LI. nr. 67/2003.

Í oktober 2013 greiddi landsstýrismaðurin frá, at skúlaupphald á Rásini meira eru at meta sum eitt sosialpedagogiskt menningartilboð enn eitt skúlatilboð. Almannaháráðið setti tí, at heimild var og er fyri at gjalda upphald á Rásini, og at talan var um upphald sambært § 16 heldur enn sambært § 18. Upphald sambært § 16 (nú § 27 í lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk) kann verða við til at hjálpa fólki at fara víðari til arbeiðsfremjandi tiltøk.

Landsstýrismaðurin sigur eisini, at spurningurin um heimild at rinda fyri persónligan tørv nú verður viðgjørður í Almannaháráðnum. Greiða skal verða fingin á, um heimildin til at veita gjald til persónligan tørv skal verða ásett í § 27, ella um nýggj heimild skal ásetast aðrastaðni í forsorgarlógini.

9 Innlendismál

9.1 Landsverk (LG 2011/215-0381)

Í febrúar 2013 vístu lögtingsgrannskoðararnir á ógreið viðurskifti hjá Landsverk, sum landsstýrismaðurinn ekki hefur svarað næktandi.

Søla av Bitumen (kapping við privata vinnu)

Landsgrannskoðanin hefur víst á, at tá ið roknskapurin fyri sølu av Bitumen gevur yvirskot, verður yvirskotið bytt ímillum privatu virkini og Landsverk, meðan tá ið hall er, fíggjar Landsverk undirskotið.

Viðgerð av býtinum av undirskoti og yvirskoti frá sølu av Bitumen.

Landsverk helt, at samsvar átti at verið í, soleiðis at skilja, at tá ið yvirskotið verður bytt millum Landsverk og privatu virkini, eigur hallið eisini at verða tað.

Í apríl 2012 boðaði landsstýrismaðurin frá, at hann eisini helt at eitt hall átti at verið bytt ímillum Landsverk og privatu virkini. Innlendismálaráðið helt tað tó vera trupult at fremja í verki, av tí at tað má verða gjørt við einari heilt greiðari avtalu ímillum Landsverk og privatu vinnuna.

Roknskapurin 2011 fyri Bitumengoymisluna vísti eitt hall á 1,5 mió.kr. Úrslitið av virkseminum hjá Bitumengoymisluni í 2011 gjørði, at vanligi raksturinn hjá Landsverk fíggjaði hallið á 1,5 mió.kr. Hevði sama útgangsstøði verið nýtt at býta hallið, sum varð nýtt at býta yvirskotið í 2009, so skuldu privatu virkini rinda umleið 600 t.kr. av hallinum.

Landsgrannskoðanin helt tað vera óheppið, at Landsverk letur landskassan fíggja undirskot av sølu av Bitumen til privat virki.

Løgtingsgrannskoðararnir hildu tað als ekki vera næktandi, at Landsverk býtir eitt yvirskot av Bitumengoymisluni við privat virkir, meðan landskassin fíggjar eitt undirskot.

Úrslitið hjá Bitumengoymisluni í 2012 var 2,6 mió.kr. Í 2010 og 2011 var úrslitið eitt undirskot á 1,6 mió.kr. Sambært Landsverk var sølan í 2010 – 2012 til privat virki 44% av samlaðu søluni.

Sambært grannskoðaravirkinum, sum hefur grannskoðað Bitumengoymisluna, er høvuðsorsøkin til roknskaparliga yvirskotið í 2012, at inntøkurnar eru hækkaðar frá 9,8 mió.kr. í 2011 til 18,2 mió.kr. í 2012. Søluprísurin fyri hvønn litur av bitumen er hækkaður 48%.

Sambært landsstýrismanninum í fíggjarmálum hefur Landsverk samskipt við Kappingareftirlitið í febrúar 2013 um háttin at gera upp yvirskotspartin til privata virkið, og hefur Kappingareftirlitið gjørt greitt, at býtið er í tráð við tilsøgnina frá eftirlitinum í 2009.

Við bítisprosentinum á 44% hefur Landsverk sett góðar 436 t.kr. av til at gjalda privata virkinum.

Í landsroknaskapinum hefur Landsverk skrásett skyldurnar sum minking av söluni. Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera rætt at skráseta útreiðslur við at minka inntøkur.

Sambært landsstýrismanninum hefur Landsverk skrásett yvirskotspartin til privata virkið sum minking av söluni, av tí at Landsverk ynskir, at nettointtøkan frá privata virkinum er sjónlig í Búskaparskipan landsins.

Hvat er ein almennur bygningur

Síðani 2009 hefur serstøk játtan verið í fíggarlógini til umvæling og bjálving av almennum bygningum. Sambært viðmerkingunum til fíggarlógina fevnir játtanin um umvælingar og bjálving av almennum bygningum. Í veruleikanum verður játtanin eisini brúkt til bygningar, sum landið ikki eigur. M.a. er peningur brúktur til at umvæla bygningar hjá sjálvsagnarstovnum.

Landsverk helt talan vera um ein prinsipiellán spurning, og hefur tí spurt Fíggaráráðgjafaráðgjafar.

Í juli 2012 svaraði Fíggaráráðgjafaráðgjafar við at geva Innlendis- og Almannamálaráðgjafar eitt tilmæli, hvussu stovnarnir skulu orða meginreglur fyri, hvørjar bygningar játtanin kann verða nýtt til.

Landsgrannskoðanin helt ikki, at svarið frá Fíggaráráðgjafar gav nakra greiða fatan av, hvat ein almennur bygningur er.

Í februar 2013 hildu lótgtingsgrannskoðararnir tað vera gott, at Landsverk hefur reist spurningin, hvat ein almennur bygningur er. Teir mæltu samstundis til, at greiðar reglur verða gjørdar.

Í oktober 2013 hefur landsstýrismaðurin í fíggaráráðgjafar greitt frá, at tá ið Innlendis- málaráðgjafar reisti spurningin, hvat ein almennur bygningur er, var tað fyrri at fáa greiðu á, um heimild var at brúka játtanina til viðlíkahald av almennum bygningum, so sum sjálvsagnarstovnum og kommunalum stovnum.

Sambært landsstýrismanninum var niðurstøðan hjá Fíggaráráðgjafar, at játtanin kundi brúkast sum higartil, og at tað m.a. bygdi á drúgva siðvenju. Fíggaráráðgjafar orðaði meginreglur fyri, hvørjar bygningar játtanin kundi nýtast til, og Landsverk heldur seg til tær meginreglurnar.

Goymslur

Í januar 2012 gjørdur vit vart við, at vit hildu tað ikki vera nøktandi, at goymslurnar hjá Landsverk ikki vóru taldar upp.

Í januar 2013 var Landsgrannskoðanin á ófráboðaðum goymslueftirliti á Maskinmiðstøðini. Ætlanin var m.a. at telja upp goymsluna av eykalutum. Tað vísti seg, at goymslan heldur ikki var tald upp við ársenda 2012.

Í oktober 2013 hefur landsstýrismaðurin kunnað um, at Landsverk verður liðugt við at telja goymsluna í desember 2013.

Kassaftirlit

Í januar 2013 gjørdi Landsgrannskoðanin ófráboðað kassaftirlit á Maskinmiðstøðini. Vit høvdu onki at finna at.

Innanvirkis roknskaparskipan

Sambært roknskaparkunngerðini hava allir almennir stovnar, sum eru í játtanarlóg, og sum koma undir reglurnar um roknskaparverk landsins, skyldu til at nýta Búskaparskipan landsins. Fíggaráráðgjafar kann loyva stovnum at nýta sínar egnu búskaparskipanir, tó bert stovnum við serligum tørvi. Sambært kunngerðini skulu allar skrásetingar verða prógvaðar við einum skjali.

Játtanin til umvælingar og bjálvingar av almennum bygningum kann nýtast til bygningar hjá landi, kommunum og sjálvsagnarstovnum.

Umframt at brúka Búskaparskipan landsins til at skráseta útreiðslur o.a. brúkar Landsverk eigna fíggjarskipan. Fíggjarmálaráðið hevði ikki formliga givið loyvi til tess, men Landsverk hevði samskift við Gjaldstovuna um skipanina. Sambært landsstýrismanninum var ætlanin at skjalfesta eina góðkenning av skipanini hjá Landsverk.

Tá ið inntøkurnar ikki verða skrásettar beinleiðis í Búskaparskipan landsins, ber ikki til at síggja undirskjølini har. Í oktober 2012 greiddi landsstýrismaðurin frá, at arbeiðið at fáa øll skjøl tøk í Búskaparskipan landsins var komið væl áleiðis.

Spurdur, hevur landsstýrismaðurin í fíggjarmálum svarað, at skjølini verða tøk í Búskaparskipan landsins í oktober 2013.

9.2 Føroya Kærustovnur (LG 2012/215-0141)

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 grannskoðað Føroya Kærustovn. Endamálið við grannskoðanini var at kanna innanhýsis mannagongdir og innaneftirlit hjá stovninum.

Føroya Kærustovnur er skrivstova fyri nevndarvirkseminum hjá Kærunevndini í almanna- og heilsumálum, Skatta- og avgjaldskærunevndini, Kærunevndini í lëndismálum, Kærunevndini hjá Studna, Vinnukærunevndini, Psykiatriska Sjúklingakærunevndini, Fjølmiðlanevndini og Skuldarumskipanarnevndini.

Váðameting og KT trygd

Føroya Kærustovnur er í 2013 vorðin limur í Landsneti og brúkar trygdarreglurnar hjá KT Landsins. Trygdaravrit verður tikið dagliga og verður endurskapað hvønn mánað.

Avrit av avgerðum hjá kærunevndunum verða goymd í egnari KT skipan, og eitt navnleyst avrit verður lagt í avgerðarsavnið á heimasíðuni hjá Føroya Kærustovni.

Landsgrannskoðanin mælti til, at arkivini verða læst, og at einans viðkomandi persónar hava atgongd til tey. Somuleiðis mæltu vit til, at reglur verða gjørdar fyri, hvør hevur atgongd til upplýsingarnar.

Sambært K. nr. 28/2003 “um trygd í sambandi við viðgerð av persónsupplýsingum”, skal dátuábyrgdarin gera váðameting í sambandi við viðgerð av persónsupplýsingum fyri at fáa greiðu á sannlíkindum fyri broti á trygdarreglurnar og avleiðingar av tí.

Kærustovnurin hevur ikki gjørt skrivliga váðameting.

Stovnurin hevur ikki gjørt nakra skrivliga váðameting.

Roknskaparviðurskipti

Føroya Kærustovnur hevur dagførda og góðkenda roknskaparreglugerð, og eitt dagført ognaryvirilt.

Kærustovnurin hevur ein forskotskassa og eina peningastovnskontu við tilknýttum gjaldkorti skrásetta í Búskaparskipan landsins. Funktiósskilnaður er millum bókhald og kassa. Landsgrannskoðanin hevur stemmað peningastovnskontuna av við Búskaparskipan landsins og kannað fyri óvanligar upphæddir. Vit høvdu onki at finnst at.

Lønir og nevndarsamsýningar

Føroya Kærustovnur brúkar starvsfólkapolitikkinn hjá tí almenna. Starvsfólkini skráseta arbeiðstíðina, nær tey koma, nær tey fara, fráveru so sum feriu, sjúku o.a. Uppgerð verður latin stjóranum eina ferð um mánaðin.

Við støði í lønarútgjaldingunum fyri november 2012 kannaðu vit lønina hjá einum starvsfólki. Vit hava samanhiðið setanarskriv, prógv o.a. við galdandi sáttmála. Vit høvdu onki at finnst at.

Vit hava samanhildið nevndarsamsýningarnar hjá kærunevndunum við galdandi ásetingar. Eftirlitið vísti, at nevndarsamsýningarnar eru goldnar sambært galdandi ásetingum.

Lýsing av nevndar-samsýningum.

Ásetingarnar um samsýningar til limirnar í kærunevndunum eru ymiskar. Niðan fyri hava vit í stuttum lýst samsýningarnar.

Kærunevndin í almanna- og heilsumálum

Sambært boðum frá Almanna- og Heilsumálaráðnum í 2006 fær formaðurin fasta mánaðarlaga samsýning á 4.500 kr. og hinir nevndarlimirnir 2.800 kr. Varalimir fáa fundarpening.

Skatta- og avgjaldskærunevndin

Sambært boðum frá Fíggjarmálaráðnum í 2011 fær nevndarformaðurin 4.000 kr. um mánaðin og hinir limirnir 2.500 kr.

Kærunevndin í lendismálum

Sambært skrivi frá Innlendismálaráðnum í 2011 fær formaðurin 2.500 kr. um mánaðin og hinir nevndarlimirnir 1.250 kr. Varalimir fáa fundarpening. Harumframt verða ferðaútreiðslur goldnar eftir reglunum um ferðapening.

Fjølmiðlanevndin

Limir í Fjølmiðlanevndini fáa samsýning og endurgjald fyri ferðaútreiðslur eftir reglunum um fundarpening og ferðapening.

Kærunevndin hjá Studna

Limirnir í Kærunevndini hjá Studna eru settir fyri fyra ár í senn. Landsstýrismaðurin hevur heimild at áseta reglur fyri nevndina, men ongar reglur eru gjørdar. Nevndarlimirnir fáa samsýning eftir vanligu reglunum um fundarpening.

Psykiatriska Sjúklingakærunevndin

Sambært boðum frá Heilsumálaráðnum í 2009 fær formaðurin 3.000 kr. um mánaðin. Hinir nevndarlimirnir og varalimir fáa fundarsamsýning.

Skuldarumskipanarnevndin

Limirnir í Skuldarumskipanarnevndini fáa samsýning fyri málsviðgerð eftir ávikavist lønarflokki 39.1 og 36.1 hjá tænaðum. Sambært boðum frá Fíggjarmálaráðnum í 2005 verður formaðurin løntur eftir lønarflokki 39.1 og hinir limirnir eftir 36.1.

Vinnukærunevndin

Tímasatsurin fyri kæruviðgerð er 500 kr. til bæði formann, næstformann og sakkønar limir. Sambært skrivi frá Vinnumálaráðnum í 2011 fær formaðurin 3.000 kr. og næstformaðurin 2.000 kr. um mánaðin.

Landslæknin

Í 2006 varð kærummyndugleikin fyri fyritiðarpensjónsmál lagdur til Kærunevndina í almanna- og heilsumálum, og avtala varð gjørd við landslæknan um at verða fastur læknaðgevi hjá Føroya Kærustovni. Árliga samsýningin er 60 t.kr.

9.3 Umhvørvisstovan (LG 2012/215-0374)

Landsgrannskoðanin hevur í 2013 grannskoðað roknskapin hjá Umhvørvisstovuni. Endamálið við grannskoðanini var at kanna innanhýsis mannagongdir og innaneftirlit hjá stovninum. Partur av grannskoðanini var eisini at kanna uppgerðir av verkætlanum, herundir m.a. um roknskapirnir eru í samsvari við fíggjarætlanirnar, og um verkætlanarroknskapirnir í landsroknskapinum eru rættir.

Umhvervisstovan umsitur matrikulering, umhverfisvernd, tinglýsing, fólkayvirlit og landsadressuskrá. Stovnurin umsitur almennar viðarlundir og onnur náttúruðekir, framleiðir kort og samskipar skrásetingar. 1. júlí 2012 varð Útlendingastovan lögð undir Umhvervisstovuna.

Umhvervisstovan fremur eisini gransking. Granskingin verður fyrri stærsta partin fíggað af øðrum, enn við játtan í fíggarlóginu.

Um stovnin

Deildin Vernd tekur sær av uppgávum at verja umhvørvið ímóti dálking og at ansa eftir, at náttúran verður brúkt á skynsaman og burðardyggan hátt. Serliga dálkandi virkir skulu hava umhvørvisgóðkenning frá stovninum. Deildin hevur eftirlit við og setir treytir í sambandi við leiting eftir olju í færoysku undirgrundini.

Umhvervisstovan er við í norðurlenskum samstarvi t.d. um umhvørvismál, kortlegging, matrikul, tinglýsing og adressur. Granskingardeildin tekur lut í arktiska samstarvinum m.a. í AMAP³⁹, har danska Miljøstyrelsen fíggar arbeiðið. Umhvervisstovan hevur sett sum krav, at hon skal fyrirreika, skipa og fremja arbeiðið og skal eiga úrslitini. AMAP er samstarv millum tey átta londini í Arktiska Ráðnum: USA, Kanada, Russland, Ísland, Noreg, Finnland, Svøríki og Danmark.

Greitt myndugleikabýti er ímillum Matrikuldeildina og Tinglýsingardeildina. Leiðarin á Matrikuldeildini er formaður í Útskiptingarnevndini. Leiðslan heldur, at mannagongdin fyrri útskipting er væl skipað, og heldur tí ikki at vandi er fyrri, at gegnistrupulleikar kunnu standast av, at leiðarin er formaður fyrri Útskiptingarnevndini. Kærumyndugleiki er Yvirútskiptingarnevndin, har Sorinskrivarin er formaður.

Sambært § 2, stk. 1, í LI. nr. 41/2007 “um fólkeyvirlit” v.s.b. situr Innlendismálaráðið fyrri Landsfólkeyvirlitinum saman við kommunustýrunum. Landsstýrismaðurin ásetir neyvari reglur um leiklutin hjá kommunustýrunum at halda Landsfólkeyvirlitið viðlíka.

Spurdur, hevur landsstýrismaðurin í september 2013 greitt frá, at Innlendismálaráðið arbeiðir saman við Umhvervisstovuni at gera uppskot til kunngerð um fólkasráseting o.a. Ætlanin er, at kunngerðin skal vera liðug í júlí 2014.

Roknskapirnir hjá Umhvervisstovuni seinastu 5 árinu:

Heiti	t.kr.				
	2008	2009	2010	2011	2012
Lønir v.m.	18.397	17.829	17.548	17.415	15.676
Rakstrarútreiðslur	10.052	7.179	7.739	6.753	5.808
Søla av vørum og tænastum	-3.691	-4.929	-4.932	-5.016	-4.229
Eftirlits- og umsjónaravgjöld	-78	0	0	0	0
Ymsar rakstrarinntøkur	-6	0	0	0	0
Kravd gjöld, bøtur o.a.	-25	0	0	0	0
Vanligar flytingarinntøkur	-316	-304	-23	-10	-28
Innanh. flyt. millum alm. stovn. (útr)	26	0	0	0	0
Innanh. flyt. millum alm. stovn. (innt)	0	0	-36	-36	0
Tilsamans	24.359	19.775	20.296	19.106	17.227

Kunningartækni

Umhvervisstovan hevur nógvar upplýsingar, sum hava týðning fyrri stovnin og samfelagið. Matrikulin er skrá og kort yvir allar fastar ognir í landinum, herundir mørk ímillum ognir. Tinglýsingarskipanin skrásetir og goymir eigaraheimildir, byrðar og veðhald í somu fastognum. Harumframt varðar Umhvervisstovan av KT skipanini hjá Landsfólkeyvirlitinum.

³⁹ Artic Monitoring and Assessment Programme

KT Landsins hýsir KT skipanunum hjá Umhvørvisstovuni og hefur raksturinn um hendi. Loyvini (licens) til KT skipanirnar eru umvegis KT Landsins og Føroya Dátusavn. Umhvørvisstovan er í holt við at gera fak-SLA við KT Landsins.

Umhvørvisstovan hefur gjørt skrivligar avtalur við veitarar um hýsing av skipanum og um tekniskan rakstur. Stovnurin hefur roynt at endurskapa dátur og hefur í 2011 kannað og góðkent eina test av Tinglýsingarskránni.

Umhvørvisstovan hefur ikki gjørt váðameting, sum ásett er í rundskrivi frá Vinnu-málaráðnum frá 2007. Í februar 2013 hefur stovnurin avtalað við KT fyrirkoyrd at gera eina arbeiðsskrá til at fremja váðagreining av skipanunum hjá Landsfólkayvirlitinum.

Í K. nr. 161/2011 “um royndarskipan um gjøld fyri upplýsingar úr landsfólkayvirlitinum” er heimilað at lata upplýsingar til peningastovnarnar, sum teir gjalda fyri. Størru peningastovnarnir hava web-atgongd til KT skipanina “FÓLK” hjá Landsfólkayvirlitinum. Teir hava ikki atgongd til upplýsingar, ið eru at meta sum viðkvæmar upplýsingar sambært persónsupplýsingarlógini.

Almennir stovnar, t.d. Almannaverkið og TAKS hava atgongd til Landsfólkayvirlitið.

Alt arbeiðið, at lata øðrum myndugleikum og privatum upplýsingar, er gjørt við loyvi frá Dátueftirlitinum.

Roknskaparviðurskipti o.a.

Umhvørvisstovan hefur ikki stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit,

Leiðslan hefur dagført roknskaparreglugerðina í februar 2013. Hon er latin Innlendismálaráðnum at góðkenna.

Inntøkur

Inntøkurnar fyri tinglýsing verða skrásettar í § 20 í landsroknskapinum og eru tískil ikki partur av játtanini til Umhvørvisstovuna. Í hesum umfari hava vit ikki grannskoðað inntøkurnar í § 20.

Aðrar inntøkur eru fyri umsiting av matriklinum, plantusølu, góðkenningar, eftirlit á Vernd, framleiðslu av kortum o.ø.

Í roknskapinum 2012 hefur Umhvørvisstovan sett 150 t.kr. av ímóti tapi av áogn hjá Tórshavnar kommunu, sum stendst av, at Umhvørvisstovan og kommunan eru ósamdar um útrokningargrundarlagið at áseta gjald fyri matrikulering av einari útstyking.

Kassar og peningastovnskontur

Landsgrannskoðanin hefur verið á ófráboðaðum kassaeftirliti á Umhvørvisstovuni og hjá Gróðurstøðini. Onkur smávegis kassamunur var, sum síðan er rættaður.

Landsgrannskoðanin hefur eisini stemmað peningastovnskonturnar av við salduna í Búskaparskipan landsins í januar og februar 2013. Ein lítil munur var á einari kontu. Umhvørvisstovan greiddi frá, at tá ið munurin var burtur í februar, er orsøkin helst skeiv tíðargreining.

Rakstrarútreiðslur

Landsgrannskoðanin hefur við stakroyndum kannað nakrar ferðauppgerðir. Vit høvdu onki at finna at, men mæltu tó til, at útreiðslur til gisting altíð verða bókaðar á røttu sundurgreining.

Landsgrannskoðanin hefur við stakroyndum kannað nakrar rokningar viðvíkjandi umboðan. Vit høvdu onki at finna at, men mæltu tó til, at stovnurin skriver á rokningarar “í hvørjum sambandi útreiðslan er hildin”, “hvør er við til máltíðir” o.a.

Lønir

Umhvørvisstovan brúkar almenna setanarpolitikkin. Størv verða í høvuðsheitum lýst leys. Einstøk starvsfólk hava fingið fast starv, uttan at starvið er lýst leyst, eftir at hava verið í fyribilsstarvi umvegis skipanina hjá ALS. Landsgrannskoðanin vísti á, at tað er ikki í samsvari við almenna setanarpolitikkin, at størv ikki verða lýst leys.

Gjøgnumgongdin av tímaskrásetingum vísti, at nógvar starvsfólk eiga nógvar tímar tilgóðar, og at fleiri eisini skylda nógvar tímar. Landsgrannskoðanin mælti til, at leiðslan váttar, at tímarnir eru rættir, sum goldið verður fyri.

Stjórin vísti á, at Umhvørvisstovan fylgir við tímasalduni hjá starvsfólkunum, og at stovnurin fyrr í ár hevði fingið eina starvsfólkahandbók, har m.a. eisini varð ásett, hvussu nógvir pluss- og minustímar kunnu vera á tímasalduni.

Við støði í lønarútgjaldingum fyri november 2012 kannaði Landsgrannskoðanin, um lønirnar hjá trimum tilvildarlaga valdum starvsfólkum vóru rættar. Vit kannaðu um lýsingar, umsóknir, prógv og setanarskriv vóru til størvini. Til tað høvdu vit onki at finnst at.

Tíðarskrásetingar

Starvsfólkini á Umhvørvisstovuni skráseta arbeiðstíðina. Tey skráseta ikki hvørjum arbeið verður við, men bert um komu, fráferð og fráveru. Í nýggju starvsfólkahandbókini eru reglur um flexitíð. Starvsfólk kunnu eiga +/- 50/20 tímar. Verður farið upp um flexsalduna, skal tað vera avtalað við næsta leiðara.

Tá ið stór lønarkrøv ikki eru skrásett í roknskapinum, kann roknskapurin ikki sigast at vera rættur.

Útskrift av tímasalduni hjá øllum starvsfólkunum vísti, at fleiri starvsfólk eiga fleiri enn 100 tímar tilgóðar, og at nógvar starvsfólk skylda úr 40 og upp í fleiri enn 100 tímar. Leiðslan er varug við vansan av ov nógvum støðlaðum +/- tímum, og sigur at støðan er bøtt munandi seinna árin.

Landsgrannskoðanin heldur, at roknskapurin kann ikki sigast at vera rættur, tá ið so nógvar starvsfólk skylda ella eiga so nógvar tímar. Tað er heldur ikki í tráð við roknskaparreglugerð stovnsins. Ongar upplýsingar um ágóðar/skyldur viðvíkjandi arbeiðstímum eru í roknskapinum.

Ásannandi, at lønarútreiðslur eru nógvar størsti partur av útreiðslum landskassans, heldur Landsgrannskoðanin tað vera týðningarmikið, at leiðslan tryggjar sær, at lønarútgjaldingarnar eru rættar. Tað kann m.a. verða gjørt við at hava eina hóskandi tíðarskráseting og neyvar ásetingar um arbeiðstíðir.

Spurd, hvat Umhvørvisstovan ger, um starvsfólk fara úr starvi og hava nógvar tímar til góðar ella skylda nógvar tímar, svaraði Umhvørvisstovan, at tey umhuga at bóka yvirtímarnar í statusroknskapinum. Minustímar verða trektir frá lønini.

Í september 2013 greiddi landsstýrismaðurin frá, at Umhvørvisstovan fylgir tímasalduni hjá hvørjum starvsfólki sær, og at tíðliga í vár vórðu reglur settar í starvsfólkahandbókina og í roknskaparreglugerðina um pluss- og minustímar. Innlendismálaráðið heldur, at við hesum eru neyðug stig tikin til, at tímasaldan hjá meginpartinum av starvsfólkunum kann vera innan fyri ásettan karm innan rímliga tíð.

Verkætlanir

Umframt vanliga stovnsraksturin hevur Umhvørvisstovan nakrar verkætlanir, sum fáa uttanhýsis fígging. Tað virksemað var fyrr á Heilsufrøðiligu Starvsstovuni.

Í roknskaparreglugerðini frá mars 2013 hevur Umhvørvisstovan ásett, at “verkætlanir eru púra isoleraðar frá vanliga virkseminum á Umhvørvisstovuni, og verkætlanirnar og vanligi raksturin hava hvør sítt stovnsnummar og hava tí onki við hvørt annað at gera.” Inntøkur og útreiðslur av verkætlanum eru skrásettar á undirkontu 41. Tað er sama undirkonta, sum inntøkufíggaða virksemað hjá Skógrøktini verður skrásett á.

Landsgrannskoðanin mælti til, at verkætlanir, ið verða figgjaðar av øðrum, verða skrásettar á serstaka undirkontu, og at allar útreiðslur, figgjaðar av øðrum, verða skrásettar har. Umhvørvisstovan tekur undir við tilmælinum hjá Landsgrannskoðanini.

Landsgrannskoðanin valdi út triggjar verkætlanir at kanna, um roknskapurin fyri verkætlanirnar samsvaraði við figgjarætlanina og uppgerðina til stuðulslataran. Niðan fyri hava vit tikið samanum kanningarnar av verkætlanunum.

Verkætlan 7045 AEG

“Akvatiska Ekosystem” var ein ráðstevna, hildin í Føroyum í november 2011. Sambært uppgerð, sum er latin Nordisk Ministerråd, var kostnaðurin settur at verða 420 t.kr., meðan endaligi roknskapurin vísti 446,7 t.kr.

Sambært Búskaparskipan landsins eru 436,3 t.kr. brúktar til verkætlanina. Munurin er um 10 t.kr., sum eru settar í verkætlanarroknskapin sum overhead.

Landsgrannskoðanin hevur ikki annað at finnst at enn, at tað hevði verið rættast eisini at skrásett umsitingargjaldið (overhead) í Búskaparskipan landsins. Umhvørvisstovan tekur undir við viðmerkingini hjá Landsgrannskoðanini.

Verkætlan 7046 PhD-verkætlan

Í 2011 varð sáttmáli gjørdur millum Umhvørvisstovuna og Granskingarráðið um játtan til PhD-verkætlanina “Effects of POPs in Pilot whale”. Tíðarætlanin fyri verkætlanina er 1. juli 2011 til 30. juni 2014. Vit hava kannað, um skrásetingarnar í Búskaparskipan landsins svara til upphæddirnar, sum eru í uppgerðini til Granskingarráðið. Nakrir munir vóru.

Stjórin á Umhvørvisstovuni hevur greitt frá, at samanteljingin í uppgerðini til Granskingarráðið tíverri er skeiv. Nakrar feilbókingar eru eisini. Samlaði kostnaðurin fyri verkætlanina er 1.805 t.kr., harav Granskingargrunnurin letur 1.203 t.kr. í stuðli. Restina, 602 t.kr., rindar Umhvørvisstovan.

Tá ið verkætlanin er liðug í 2014, skal 1/3 av samlaðu útreiðslunum vera goldin av Umhvørvisstovuni, og 2/3 av Granskingarráðnum. Uppgerðirnar fyri 2011 og 2012 spegla ikki rætta útreiðslubýtið, men tá ið verkætlanin er liðug í 2014, skal parturin hjá Umhvørvisstovuni skrásetast. Stovnurin hevur í framtíðini í hyggju at skráseta umsitingargjald í Búskaparskipan landsins.

Sambært Búskaparskipan landsins hevur Umhvørvisstovan higartil goldið 79 t.kr. fyri verkætlanina. Sostatt skal stovnurin fyri 30. juni 2014 rinda um 520 t.kr. afturat.

Verkætlan 7047 AMAP 2011 – 2012

Í apríl/mai 2012 hevur Umhvørvisstovan fingið tilsøgn frá Miljøstyrelsen um 1.505 t.kr. uttan MVG at fremja verkætlanina AMAP Core POP og Heavy metal program Faroe Islands, 2011 – 2012.

Í januar 2013 hevur Umhvørvisstovan fingið 770 t.kr. frá Miljøstyrelsen.

Landsgrannskoðanin hevur kannað skrásetingarnar á staðartátti 7047 “AMAP” í Búskaparskipan landsins og er komin til, at tilsamans 244 t.kr. eru skrásettar. Landsgrannskoðanin spurdi, hví munur er á upphæddunum í uppgerðini til stuðulslataran og skrásetingunum í Búskaparskipan landsins.

Umhvørvisstovan hevur svarað, at munurin ímillum upphæddirnar er, at lønirnar, sum eru goldnar fyri verkætlanina, eru ikki bókaðar á staðartátt 7047 “AMAP”, men á staðartátt 0000 “ógreinað”. Umsitingargjald er heldur ikki bókað á verkætlanina. Í 2012 er bara ein partur av lønunum til granskararnar skrásettur á “Inntøkufíggjað virksemi”.

Niðurstøða viðvíkjandi verkætlanum

Sambært § 31 í K. nr. 84/2011 “um rakstrarjáttan” skal stuðulsfíggað virksemi setast upp á serskildari undirkontu undir rakstrarjáttan. Landsgrannskoðanin heldur, at virksemi, sum verður fíggað við stuðli frá øðrum, átti at verið skilt frá øðrum inntøkufíggaðum virksemi, t.e. virkseminum hjá Gróðurstøðini. Tað er eisini í tráð við ásetingarnar í roknskaparreglugerðini hjá stovninum.

Sambært reglunum skulu inntøkur og útreiðslur viðvíkjandi verkætlanum vera skrásettar á sjálvstøðuga undirkontu.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin í innlendismálum greitt frá, at í sambandi við fíggarlógaruppskotið fyri 2014 fer ráðið at taka málið upp um at seta stuðulsfíggað virksemi á serskilda undirkontu undir rakstrarjáttan.

Út frá teimum stakroyndum vit gjørdur, heldur Landsgrannskoðanin, at skrásetingarnar av útreiðslum á verkætlanir eru ikki nóg neyvar. Tað forðar gjøgnumskygni, tá ið roknskapurin fyri hvørja verkætlan sær ikki er fullfíggaður í Búskaparskipan landsins, t.d. at lönir og umsitingargjöld ikki verða skrásett á verkætlanirnar.

Roknskaparvegleiðing frá Gjaldstovuni frá desember 1998 viðvíkur fremmandari fígging av almennum virksemi og iløgum. Har eru reglur ásettar um m.a. játtanarviðurskifti, tá ið talan er um fremmanda fígging. Umsitingargjöld (overhead) skulu skrásetast soleiðis, at StRk. 2191-2900 “onnur søla av tænaðum, leigu og langtíðarleigu privat – overhead” verður krediterað, og 1479-2900 “keyp av tænaðveitingum annars – overhead” verður debiterað.

Landsgrannskoðanin heldur, at bæði úttanhýsis- og eginfígging skulu verða skrásettar.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin í innlendismálum kunnað um, at Umhvørvisstovan sjálv heldur, at bókingarnar av verkætlanum eru ilagi, men at Umhvørvisstovan tó fer at endurskoða mannagongdirnar, so skrásetingarnar av flytingum verða neyvari og meira nágreinaðar. Eisini fara mannagongdir at verða staðfestar í dagførdu roknskaparreglugerðini.

Umhvørvisstovan ætlar at broyta mannagongdirnar.

9.4 Akstovan (LG 2012/215-0384)

Í mai 2013 var Landsgrannskoðanin á ófráboðaðum kassaeftirliti á Akstovuni. Vit taldu báðar kassarnar upp og høvdu onki at finna at.

Akstovan hevur átta peningastovnskontur, harímillum eina kontu í Landsbankanum, har peningastovnskonturnar hava verið tømdu í. Landsgrannskoðanin kannaði, um upphæddirnar, sum eru skrásettar í landsroknskapinum, samsvaraðu við saldurnar í peningastovnunum. Vit høvdu onki at finna at, tó var ikki gjørligt at stemma av innistandandi í Landsbankanum fyri tíðarskeiðið. Orsøkin var, at Landsbankin kundi ikki skriva út mánaðarlig kontuavrit.

Nú verða peningastovnskonturnar tømdu regluliga í landskassan, og áðrenn Akstovan flytir peningin til Gjaldstovuna, stemma tey konturnar av.

10 Aðrar frágreiðingar

10.1 Lønargrannskoðan

Landsgrannskoðanin hefur í 2013 gjört eina tvörgangandi grannskoðan av almennum lönnum. Endamálið við grannskoðanini var at kanna, um lönirnar eru rættar við at kanna, um:

- setanin er sambært almenna starvsfólkapolitikkinum,
- setanarskriv eru latin,
- lönirnar eru sambært sáttmálum,
- lönirnar eru góðkendar av Fíggjarmálaráðnum, og um
- grundarlagið fyri útgoldnu lönini er rætt.

Sambært landsroknskapinum eru um 2,2 mia.kr. goldnar í lönnum v.m. til alment sett starvsfólk í 2012. Tað er um 62% av samlaðu rakstrarútreiðslunum, tá ið inntøkur og aðrar útreiðslur sum stuðul til einstaklingar, rentur o.a. ikki eru tikin við.

	mió.kr.		
Rakstrarútreiðslur	2010	2011	2012
Lönir v.m.	2.190	2.196	2.185
Aðrar rakstrarútreiðslur	1.243	1.275	1.330
Tilsamans	3.433	3.471	3.515
Lönir v.m. í % av samlaðum rakstrarútreiðslum	63,8%	63,3%	62,2%

Tvörgangandi lønargrannskoðanin fevndi bæði um lönir hjá stovnum, ið Landsgrannskoðanin grannskoðar, og hjá stovnum, ið privatir grannskoðarar vanliga grannskoða. Kanningin fevndi ikki um lönir, sum eru goldnar av stuðulsjáttanum.

Landsgrannskoðanin hefur við stakroyndum kannað *eina* løn hjá *einum* starvsfólki á hvørjum stovni.

Í sambandi við vanligu grannskoðan okkara á stovnum kanna vit nakrar lönir á hvørjum stovni, og úrslitið av teimum lønargrannskoðanum er eisini tikið við í hesa frágreiðingina.

Niðurstøðan av grannskoðanini

Størsti partur av lønarútgjaldingunum eru sambært avvarðandi lønarsáttmálum, og í flestu førum lúka setanirnar treytirnar í almenna setanarpolitikkinum.

Landsgrannskoðanin staðfesti tó, at nakrir stovnar halda ikki altíð reglurnar um at lýsa størv leys, og at í onkrum føri manglaði góðkenning frá Lønardeildini.

Onkur undirvísingarstovnur hefur ikki hildið lógarásetingar um, at starvsfólk skulu hava neyðugan førleika fyri at kunna undirvísa.

*Lønargjaldingarnar
eru sambært sáttmál-
um.*

Flestu stovnar nýta tíðarskráseting, har starvsfólk skráseta, nær tey koma og fara, feriu, sjúku o.a. Flestu stovnar hava eisini ásetingar um flexitíð, men kanningarnar vístu í fleiri førum, at stovnar halda ikki egnar reglur um flexitíð.

Hinvegin hava bert fáir landsstovnar tíðarskráseting, har eisini sæst, hvat arbeiðstíðin verður brúkt til.

Í hesum sambandi kann verða víst á, at § 7, stk. 6, í roknskaparkunngerðini ásetir, at:
“Fyri at lýsa virksemið á stovninum, m.a. at stuðla undir stýringarmeginreglurnar sbrt. stk. 1, skulu verða skrásettar hóskandi nøgdarupplýsingar, sum fevna um tað, stovnurin avrikar, og um tilfeingisnýtslu (t.d. tíðarnýtslu hjá starvsfólkum) o.t.”

Tíðarskrásetingar eru amboð hjá leiðsluni at síggja, hvat stovnurin avrikar.

Tíðarskrásetingin hevur soleiðis tvey endamál. Í fyrra lagi at skráseta hóskandi nøgdarupplýsingar um tilfeingisnýtslu, so til ber hjá leiðsluni at síggja, hvat stovnurin hevur avrikað í mun til tað tilfeingið, sum er brúkt. Tíðarskrásetingin verður tá grundarlag undir viðgerðini av, í hvønn mun málini, stovnurin setir sær, eru nádd.

Tíðarskrásetingarnar skulu tryggja, at lønarútgjaldingarnar eru rættar.

Í øðrum lagi er tíðarskrásetingin neyðug fyri at tryggja, at lønarútgjaldingarnar byggja á eitt grundarlag, sum ger, at tær eru rættar. Eru lønargjaldingarnar rættar, so er tann posturin í landsroknskapinum eisini rættur.

Vert er at leggja dent á, at tað týðningarmesta er, at upplýsingarnar verða skrásettar. Tað hevur minni at siga, um upplýsingarnar verða skrásettar á pappír, í klokkuskipan ella talgildar í einari skipan.

Ásannandi, at lønarútreiðslur eru nógv størsti partur av útreiðslum landskassans, heldur Landsgrannskoðanin, at tað er týðningarmikið, at leiðslan á teimum einstøku stovnunum ella aðalráðunum tryggjar sær, at lønarútgjaldingarnar eru rættar.

Landsgrannskoðanin heldur, at tað ber ikki til at siga, at roknskapurin er rættur, tá ið nógv starvsfólk skylda nógvar arbeiðstímar, og onnur eiga nógvar tímar tilgøðar.

Viðmerkingar frá landsstýrismanninum í fíggjarmálum

Landsstýrismaðurin ásannar, at tað er ein trupulleiki, at tíðarskrásetingin ikki er nøktandi.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin í fíggjarmálum víst á, at sambært býtinum av málsøkjunum millum landsstýrismenninar skal Fíggjarmálaráðið syrgja fyri, at sáttmálar, avtalur o.a. í almenna geiranum verða hildnar.

Landsstýrismaðurin sigur víðari, at tá ið Landsgrannskoðanin hevur staðfest, at nakrar av hesum reglum ikki verða hildnar, fer Fíggjarmálaráðið at gera nakað við málið. Fíggjarmálaráðið fer at minna aðalráðini á aðalreglurnar, tá ið størv skulu setast, og at heita á ráðini um at fylgja almenna setanarpolitikkinum.

Landsstýrismaðurin hevur greitt frá, at tað er ein trupulleiki, at tíðarskrásetingin og eftirlitið við henni á summum økjum ikki er nøktandi. Tann trupulleikin má loysast, soleiðis at roknskapurin gerst rættur.

Landsstýrismaðurin vísir á, at tá ið stovnar ikki fylgja ásetingini í § 5, stk. 3, í roknskaparkunngerðini, at *“stovnsleiðarin skal skipa fyri, at hóskandi tíðarskráseting er á stovninum, so lønarútgjaldingarnar eru rættar,”* er skrásetingin ikki røtt, og so er roknskapurin skeivur. Hann sigur víðari, at samanumtikið er skeiv ella vantandi tíðarskráseting ein alt ov grundleggjandi trupulleiki til framhaldandi at vera óloystur, og at Fíggjarmálaráðið fer at seta tiltøk í verk fyri at loysa trupulleikan.

Fíggjarmálaráðið fer at taka stig til at bøta um trupulleikarnar

Fíggjarmálaráðið fer at venda sær til aðalráðini at spyrja, hvørji tiltøk eru sett í verk til tess at bøta um trupulleikarnar, sum Landsgrannskoðanin vísir á.

Landsstýrismaðurin vísir eisini á, at sambært galdandi reglum er ikki krav, at tíðarskrásetingin fevnir um, hvat arbeiðstíðin verður nýtt til. Samstundis boðar hann frá, at tað kann vera, at Fíggjarmálaráðið fer at umhugsa tað nærri, men at tá eigur at verða ansa eftir, at skrásetingin verður framd soleiðis, at hon ikki druknar í øktari umsiting.

Um almennu lönarfyrisitingina

Lönardeildin hjá Fíggjarmálaráðnum hefur ábyrgd av landsins arbeiðsgevaraheimildum, ið viðvíkja lönnum og setanartreytum, og deildin hefur um hendi sáttmálasamráðingar og sáttmálaumsiting. Deildin umsitur tænaðsmannalóggávuna, flokkar størv, góðkennir individuellar treytir og ráðgevur hinum ráðunum í arbeiðsrættarligum og setanarligum spurningum. Meginparturin av almennu lönunum verður goldin umvegis Lönardepilin hjá Gjaldstovuni.

Arbeiðsgevaraskyldur hefur hvør einstakur stjóri/stovnsleiðari. Tað inniber t.d. at lýsa størv leys og at ansa eftir, at setanartilgongd, førleikakrøv, arbeiðstíð o.a. verða hildin.

Reglur

Ymiskar lógarreglur eru fyri lönarøkið, so sum lóg um starvsmenn, um tænaðsmenn landsins, um frítíðarlön, um sosial gjöld og um setanarviðurskifti o.a.

Umframt lógir, kunngerðir, rundskriv o.a., ið viðvíkja lönnum, er ein ørgryna av sáttmálum, sum Fíggjarmálaráðið hefur við ymisk fakfeløg, ið umboða starvsfólk í almennum starvi.

Sambært § 2 í LI. nr. 20/2008 “um skyldu arbeiðsgevarans at fráboða lönðtakaranum treytirnar fyri setanarviðurskiftunum” skal arbeiðsgevarin lata lönðtakaranum allar upplýsingar um allar treytir av størri týðningi fyri setanarviðurskiftini. Í lógini er eisini ásett, hvørjar upplýsingar upplýsingarskyldan í minsta lagi fevnir um.

Skráseting av arbeiðstíð

Í § 5, stk. 3, í K. nr. 22/2007 “um roknskaparverk landsins o.t.” er ásett, at “*stovnsleiðarin skal skipa fyri, at hóskaði tíðarskráseting er á stovninum, so lönarútgjaldingarnar eru rættar.*”

Í rundskrivi frá Fíggjarmálaráðnum 1. februar 2001 “um roknskaparreglugerðir” verður m.a. sagt undir pkt. 3.2., at “í roknskaparreglugerðini skulu tey einstøku ábyrgdarøkini verða greinað sundur, so til ber at síggja, hvør ið kann gera (góðkenna) fíggjarliga bindandi avtalur, so sum:

Lönarútreiðslur:

- *seta fólk í starv, loysa fólk úr starvi, áseta lönarflokk, flyta í hægri lönarflokk, geva lönarískoyti o.t.,*
- *áleggja yvirtíðararbeiði/meirararbeiði og tænaðstøðuferðir, og*
- *góðkenna, at lönarútgjaldingarnar eru rættar í mun til: hvat ið gjørt er, og nær arbeitt er, frítíð, sjúku, avspáking og møguligar lönarfrádráttir. Hetta skal verða skipað við hóskaði tíðarskráseting.*”

Almenni starvsfólkapolitikkurin

Starvsfólkapolitikkur landsstýrisins setur karmar fyri tí høvuðspolitikki, sum er galdandi í almennu fyrisitingini.

Setanarpolitikkur er ein partur av almenna starvsfólkapolitikkinum. Starvssetanir eru at meta sum fyrisitingarligar avgerðir og eru tí eisini fevndar av ásetingunum í fyrisitingarlógini⁴⁰ um eitt nú svarfreist og grundgeving. Starvssetanir eru eisini fevndar av reglunum um handfaring av persónsupplýsingum í persónsupplýsingarlógini⁴¹ og av ásetingunum í javnstøðulógini⁴².

Endamálið við setanarpolitikkunum er at tryggja, at stovnar seta umsøkjara, ið úr einum heildarsjónarmiði er best egnaður til starvið. Hann skal eisini tryggja, at

⁴⁰ LI. nr. 132 frá 10. juni 1993 “um fyrisitingarlóg”

⁴¹ LI. nr. 73 frá 8. mai 2001 “um viðgerð av persónsupplýsingum” v.s.b.

⁴² LI. nr. 52 frá 3. mai 1994 “um javnstøðu millum kvinnur og menn”

umsøkjara, sum ikki fáa starv, kunnu vera vísir í, at avgerðin er tikin á rættan og rættvísan hátt.

Øll almenn stórv eiga at verða lýst leys alment, og stórvini skulu flokkast, áðrenn tey verða lýst leys. Setanarpolitikkurin ásetur, at umsøkjari, ið stovnur ætlar at seta í starv, skal hava játtandi tilboð um starv. Umsøkjari, sum tekur av tilboðnum, skal hava endaligt setanarbræv, áðrenn hann byrjar í starvinum.

Úrslitið av lønargransskoðanini

Gransskoðanin fevndi um eini 100 lønarmál. Niðanfyrri hava vit tikið samanum úrslitið av gransskoðanini fyrri hvørt aðalráð sær:

Grein 2 Løgmansfyrisingin

Landsgransskoðanin kannaði eitt lønarmál á Løgmansskrivstovuni. Vit samanhildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finnst at.

Grein 3 Fíggjarmál

Landsgransskoðanin kannaði tilsamans fimm lønarmál undir fíggjarmálum, á hesum stovnum: Fíggjarmálaráðið, Gjaldstovan, KT Landsins, Hagstova Føroya og TAKS. Vit samanhildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onki at finnst at.

Grein 5 Fiskivinnumál

Landsgransskoðanin kannaði 12 lønarmál undir fiskivinnumálum, á hesum stovnum: Búnaðarstovan, Fiskimálaráðið, Havstovan, MRCC Tórshavn, Fiskiveiðieftirlitið og Búnaðargrunnurin. Vit samanhildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu nøkur tilmæli.

Landsgransskoðanin mælti leiðsluni á tveimum stovnum til at vátta, at tímarnir, sum goldið verður fyrri, eru rættir.

Landsgransskoðanin vísti á, at sambært útskriftum úr tíðarskrásetingarskipanini, áttu næstan øll starvsfólkini í Fiskimálaráðnum antin nógvar tímar tilgóðar, ella skyldaðu tey nógvar tímar. Vit halda tí, at skal tíðarskrásetingin verða lögð til grund fyrri at siga, at roknskapurin er rættur, ber ikki til at siga, at so er.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Fiskimálaráðið tekur viðmerkingarnar hjá Landsgransskoðanini til eftirtektar og fer at endurskoða roknskaparreglugerðina soleiðis, at samsvar er ímillum reglur og tað, sum í roynd og veru verður gjørt.

Grein 6 Vinnumál

Landsgransskoðanin kannaði 15 lønarmál undir vinnumálum, á hesum stovnum: Ferðaráð Føroya, Fjarskiftiseftirlitið, Kappingareftirlitið, Tryggingareftirlitið, Skráseting Føroya, Heilsufrøðiliga Starvsstovan, Jarðfeingi, Rúsdrekkasøla Landsins, Sjóvinnustýrið, Vinnumálaráðið, Vinnuframagrunnurin og Strandfaraskip Landsins.

Vit samanhildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu onkrar viðmerkingar og tilmæli.

Á einum stovni, har vit kannaðu eina løn, var tað bert ein persónur, sum avgreiddi lønir hjá um 200 fólki við nógvum ymiskum lønarsløgum. Vit halda, at lønarumsitingin kann vera sárbær, ikki minst tá ið viðkomandi noyðist at arbeiða nógvar tímar yvir vanligu arbeiðstíðina. Leiðslan hevur greitt frá, at tey royna at tryggja sárbærið við nýggjum KT skipanum innan fíggjarstýring, viðlíkahald, skráseting o.a.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Vinnumálaráðið hevur umrøtt málið við leiðsluna. Ráðið hevur avtalað við stovnin at skipa lønarøkið í tryggari karmar, og at tað skal vera partur av mál- og avrikssáttmálanum fyrri 2014.

Á einum øðrum stovni, har vit kannaðu allar tíðarskrásetingarnar hjá starvsfólkunum, vísti tað seg, at fleiri áttu ímillum 80 og 300 tímar tilgóðar, og at nøkur skyldaðu ímillum 50 og næstan 400 tímar. Vit mæltu leiðsluni til at vátta, at tímar, ið goldið verður fyri, veruliga eru arbeiddir. Eisini vístu vit á vandan, fara starvsfólk úr starvi, at tey tá skylda nógvar tímar ella eiga nógvar tímar tilgóðar. Sama er galdandi við ágóðum av feriu og serstakari fríviku.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at ymiskt er, hvussu tíðarskrásetingarskipanin TotalView verður brúkt; summir stovnar nýta hana sum eina tíðarskráseting at stýra tímum og feriu hjá starvsfólki, meðan aðrir stovnar nýta skipanina sum vegleiðing um, hvat starvsfólkini takast við, og hvar tey eru stødd. Samanumtikið heldur Vinnuáráðið, at tað sum hevur størstan týðning, er, at tímanýtslan hjá starvsfólki sæst aftur í avrikum.

Landsgrannskoðanin heldur ikki, at landsstýrismaðurin hevur svarað spurninginum, um lønin kann sigast at vera røtt, tá ið frávíkingin í tímaskrásetingini eru so stór.

Grein 7 Mentamál

Landsgrannskoðanin kannaði 29 lønarmál undir mentamálum, á hesum stovnum: Eysturoyar Studentaskúli og HF-skeið, Fiskivinnuskúlin, Føroya Fornminnissavn, Føroya Læraraskúli, Føroya Landsbókasavn, Føroya Studentaskúli og HF-skeið, Fróðskaparsetur Føroya, Granskingardepilin fyri samfelagsmenning, Granskingarráð Føroya, Klaksvíkar HF-skeið, Klaksvíkar Sjómansskúli, Mentamálaráðið, Námsráðin, Sjúkraræktarfrøðiskúli Føroya, Studni, Tjóðpallur Føroya, Trygdarmiðstöðin, Musikkskúlskipanin, Mentamálaráðið – Próvtøkur, Vinnuháskúlin, Mentunargrunnur landsins, Sernámsdepilin, Føroya Handilsskúli, Tekniski skúlin í Havn, Tekniski skúlin í Klaksvík, Dugni, Skúlin á Trøðni, Kringvarp Føroya og Listasavn Føroya.

Vit samanhildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit hava nøkur tilmæli og viðmerkingar. Landsstýrismaðurin hevur í september 2013 kunnað um, at Mentamálaráðið hevur sent stovnunum skriv, har ráðið biður stovnarnar fylgja tilmælinum frá Landsgrannskoðanini.

Á einum miðnámskúla hevði eitt starvsfólk verið í fyribilsstarvi í nógvar ár og hevði havt fyribilssetanarskriv øll árin. Síðani 2006 hevur skúlin ikki lýst starvið leyst, men sama starvsfólk hevur røkt starvið øll árin. Hóast starvsfólkið hevur verið í starvi í meira enn 10 ár, hevur viðkomandi onga eftirløn fingið.

Sambært § 18 í sáttmálanum millum Yrkisfelagið Miðnám og Fíggingarmálaráðið, sum er galdandi frá 1. august 2013, fáa tímalærarar B eftirlønargjald, tá ið teir starvast longri enn 3 mánaðir.

Landsgrannskoðanin hevur víst á, at sambært § 2, stk. 2, í sáttmálanum skulu leys lærarastørv og leysir tímar verða lýst leys. Tað er eisini í tráð við almenna starvsfólkapolitikkinn.

Landsgrannskoðanin ivast í, um eitt starvsfólk skal viðgerast sum sett í fyribilsstarv, tá ið treytirnar í sáttmálanum ikki eru uppfyltar.

Í september 2013 hevur leiðslan á skúlanum boðað Mentamálaráðnum frá, at tey í framtíðini fara at lýsa tímarnar leysar.

Í lønarmálinum, vit høvdu valt út á einum øðrum miðnámskúla, mæltu vit til, at leiðslan váttaði, at tímanýtslan var røtt, og skipaði fyri hóskandi tíðarskráseting.

Á einum stovni undir Mentamálaráðnum, har vit kannaðu eitt lønarmál, vísti tað seg, at starvið hevði ikki verið lýst leyst, og at starvsfólkið av fyrstan tíð hevði verið sett í tíðaravmarkað starv.

Á einum minni stovni undir Mentamálaráðnum kannaðu vit eitt lönarmál, har tað vísti seg, at ongin lýsing, umsókn ella nakað prógv var í málinum. Landsgrannskoðanin kundi tí ikki sanna, um lønin var røtt.

Í okkara vanligu grannskoðan í 2012 kannaðu vit 11 lønarútgjaldingar á einum undirvísingarstovni. Vit høvdu onki at finnast at setanarviðurskiftinum. Vit vístu tó á, at ikki allir lærarar luku treytirnar um undirvísingarførleika, sum standa í kunngerðini.

Í oktober 2012 boðaði Mentamálaráðið frá, at ráðið hevði givið skúlanum boð um at krevja av lærarunum, sum ikki lúka førleikakrøvini, at fáa viðurskiftini í rættlag áðrenn ávísa freist.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at Mentamálaráðið hevði fingið fráboðan frá skúlanum í desember 2012 um, hvørjar móguleikar skúlin hevði fyri at uppstiga lærararnar. Skúlin hevði eisini víst á, at neyðugt var við fígging til endamálið. Mentamálaráðið fer at taka málið upp aftur við skúlan um uppstigan av førleikanum hjá lærarunum.

Grein 11 Heilsumál

Landsgrannskoðanin kannaði 13 lönarmál undir heilsumálum, á hesum stovnum: Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu, Gigni, Kommunulæknaskipanin, Heilsumálaráðið, Heilsutrygd, Heilbrigði, Blákrossheimið, Klaksvíkar Sjúkrahús, Landsjúkrahúsið, Suðuroyar Sjúkrahús, Hvíldarheimið Naina, Landsapotekarin, Landsjúkrahúsið – Vaskarí og Sjúklingaheimið Tórshavn.

Vit samanhildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu nøkur tilmæli og viðmerkingar.

Í lönarmálinum, sum vit høvdu valt út á einum stovni, var ongin lýsing og ongin umsókn til starvið. Starvsfólkið hevði verið í øðrum almennum starvi, áðrenn viðkomandi varð settur í tíðaravmarkað starv á hesum stovninum. Stovnurin skrásetir heldur ikki arbeiðstíð.

Í lönarmálinum, vit høvdu valt út hjá einum stovni, var onki tilfar tøkt í starvsfólkmálinum. Hjá einum øðrum stovni, har talan var um partíðarstarv, var starvið ikki lýst leyst. Hjá einum triðja stovni hevði eitt starvsfólk ikki fingið eftirløn. Tað er eftirsíðan rættað.

Okkara kanning vísti, at starvsfólk á einum stovni undir Heilsumálaráðnum fáa ikki setanarskriv ella -sáttmála, av tí at størvini eru tíðaravmarkað. Starvsfólkini verða viðgjørð sum tímalønt, tá ið um frítíðarløn ræður.

Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera í tráð við reglurnar í LI. nr. 20/2008, at starvsfólkini ikki fáa setanarskriv. Tað er heldur ikki í samsvari við starvsmannalógina⁴³, at starvsfólk, í størvum sum hesum, verða roknað sum tímalønt starvsfólk.

Landsgrannskoðanin hevur í juli 2013 biðið landsstýrismannin í heilsumálum um viðmerkingar, men fingi ikki svar.

Grein 12 Almamál

Landsgrannskoðanin kannaði 17 lönarmál undir almannamálum, á hesum stovnum: Almamálaráðið, Verkhúsið Stíggjur, Røktarheimið Mørkin, Reiðrið, Heimatænastan – Røkt av eldri, Almamaverkið: Meginskrivstovan, Heimatænastan, Endurmenning, Børn og ung, Almamastovan og Hjálpartólamiðstöðin, Høvuðsbarnaverndin, Sambýlið á Bárðarfløtti, Verkstaðurin Inni á Bakka, Norðoya Røktarheim, Suðuroyar Ellis- og røktarheim, Sjóndepilin og Tórshavnar privata vistarheim.

⁴³ LI. nr. 13 frá 20. mars 1958 “um starvsmenn” v.s.b.

Vit samanhildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu nøkur tilmæli og viðmerkingar.

Á einum sjálvsognarstovni vóru ongi skjøl í lønarmálinum. Orsøkin var, at talan var um eina gamla setan.

Í lønarmáli, vit høvdu valt út á einum størri stovni, var ongin lýsing, ongin umsókn og onki tilboð um setan.

Í september 2013 hevur landsstýrismaðurin í almannamálum kunnað um, at Almannahverkið hevur boðað Almannahmálaráðnum frá, at tey taka tilmælið frá Landsgrannskoðanini til eftirtektar. Allar starvslýsingar og onnur avgreiðsla av starvssetanum verða hereftir miðsavnaðar á starvsfólkadeildini á Almannahverkinum. Í teimum førum, tá ið serlig viðurskipti gera seg galdandi, verða størv sett sum avloysara- ella fyribilsstørv.

Grein 15 Innlendismál

Landsgrannskoðanin kannaði 9 lønarmál undir innlendismálum, á hesum stovnum: Landsverk, Akstovan, Dátueftirlitið, Føroya Kærustovnur, Umhvørvisstovan, Innlendismálaráðið og Útlendingastovan.

Vit samanhildu setanarskriv, prógv o.a. við galdandi lønarsáttmálar. Vit høvdu nøkur tilmæli.

Í lønarmálinum, vit høvdu valt út á einum stovni, var ongin lýsing og ongin umsókn.

Á einum øðrum stovni vísti uppgerð av tímasalduni hjá starvsfólkunum, at fleiri starvsfólk eiga fleiri enn 100 tímar tilgóðar, og at nógv skylda ímillum 40 og 100 tímar. Landsgrannskoðanin heldur ikki, at roknskapurin kann sigast at vera rættur, tá ið so nógv starvsfólk skylda tímar ella eiga tímar tilgóðar.

Í september 2013 hevur Innlendismálaráðið greitt frá, at stovnurin fylgir tímasalduni hjá hvørjum einstøkum starvsfólki. Tíðliga í ár var ásett í starvsfólkahandbókini, hvussu stór frávik kunnu vera í tímasalduni. Sama er ásett í dagfórdu roknskaparreglugerðini. Innlendismálaráðið metir, at við hesum eru neyðug stig tikin til tess at fáa viðurskiptini í rættlag.

10.2 Um byggiverkætlanir seinnu árinum (LG 2012/405-0002)

Sambært § 14, stk. 1, í LI. nr. 25/1999 “um grannskoðan av landsroknskapinum v.m.” kunnu løgtingsgrannskoðararnir áleggja grannskoðanini at gera frágreiðingar um viðurskipti, ið løgtingsgrannskoðararnir vilja hava lýst.

Løgtingsgrannskoðararnir hava heitt á Landsgrannskoðanina um at kanna nakrar byggiverkætlanir hjá tí almenna seinnu árinum og at lata løgtingsgrannskoðarunum frágreiðing. Landsgrannskoðanin hevur í apríl 2013 latið løgtingsgrannskoðarunum “Frágreiðing um byggiverkætlanir seinnu árinum”.

Vísandi til § 18 í grannskoðanarlógini lótu løgtingsgrannskoðararnir í juni 2013 Løgtinginum frágreiðingina saman við sínum viðmerkingum.

Samanumtikið kann verða sagt um byggiverkætlanir, sum eru framdar seinnu árinum, at reglurnar, um at gera serligar verklagslógir, tá ið talan er um stórar verkætlanir, ikki altíð hava verið hildnar. Gjøgnumgongdin vísir hinvegin eisini, at verkætlanir, sum eru játtaðar við verklagslógum, ikki hava hildið játtanirnar betur enn tær, sum ikki hava havt heimild í verklagslógum.

Tað er meira enn so komið fyri, at stórar verkætlanir eru byrjaðar við eykajáttanarlógum, uttan at nøkur verulig fyrireiking er gjørd frammanundan, t.d. við at keypa gamlar bygningar.

Eyðkenni fyri nógvar byggiverkætlanir seinastu árin er, at peningur verður játtaður:

- uttan neyvari útgreining av tørvi ella byggiskrá,
- uttan neyvt uppskot um innrætting og forprosjekt, og
- uttan væl grundaðan kostnað, men bert við einari meting.

Tað merkir, at ásetingin í játtanarskipanini um, at tilík týðandi mál skulu vera nóg væl lýst, áðrenn farið verður í gongd, ikki verður fylgd.

Tað tykist tíðum sum, at tá ið ein byggiverkætlan er byrjað, vendist ikki aftur. Tá verða trupulleikarnir loystir so hvørt, og Løgtingið hevur ikki annað val enn at játta meira pening.

Flestu verkætlanirnar halda ikki upprunaligu tíðarætlanina. Kanningin vísir, at onkrar verkætlanir eru seinkaðar fleiri ár.

Í ávísan mun verða løguútreiðslur hildnar av rakstrarjáttanum. Tað hevur við sær ógreiðu um, hvørt allar løguútreiðslur hava fingið neyðugu viðgerðina í Løgtinginum í tráð við reglurnar um løgújáttanir.

Landsgrannskoðanin heldur tað hava alstóran týdning, at byggiverkætlanir eru nágreiniliga og væl fyrireikaðar, áðrenn peningur verður játtaður. Leiðslan má í hvørjum einstøkum føri syrgja fyri, at eftirlit er við verkætlanunum frá fyrstan tíð. Serliga skal Landsgrannskoðanin gera vart við, at tað er umráðandi, at leiðslan stýrir verkætlanunum, og at landsstýrismaðurin heldur sínar skyldur sum eftirlitsmyndugleiki.

Frágreiðingin í fullari longd er at finna á heimasíðuni hjá Landsgrannskoðanini: www.lg.fo.

10.3 Frágreiðing um frávik millum játtan og nýtslu 2012

Sambært § 11, stk. 3, í grannskoðanarlógini skal hvør landsstýrismaður, í seinasta lagi 6 mánaðir eftir fíggjarárslok, greiða løgtingsgrannskoðarunum og Landsgrannskoðanini frá um frávik millum játtanartøl og roknskapartøl.

Í juni 2013 læt Landsgrannskoðanin løgtingsgrannskoðarunum frágreiðing um frávik millum játtan og nýtslu í fíggjarárinum 2012.

Samanumtikið vóru at kalla ongar meirnýtslur í 2012. Tó var stórt frávik, 10.793 t.kr., á høvuðskontu 11.20.3.20. “Serviðgerð uttanlands (rakstrarjáttan)”.

Frágreiðingin í fullari longd er at finna á heimasíðuni hjá Landsgrannskoðanini: www.lg.fo.

Revisionsreglementet for midler bevilget af de nordiske parlamenter til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd

§ 1 Formål med reglementet og anvendelsesområdet

Formålet med reglementet er at sikre, at der sker betryggende og ensartet revision af midler bevilget af de nordiske parlamenter til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd. Revisionen omfatter desuden midler, som disse organer bevilger til fællesnordiske institutioner, projekter og anden virksomhed. Revisionen skal også omfatte en vurdering og undersøgelse af, om disse midler anvendes i henhold til målfastsættelsen for de fællesnordiske aktiviteter, jf. § 4.

Reglementet gælder, når revisionen af ovennævnte midler udføres af en statslig revisionsmyndighed. Når revisionen udføres af en anden revisor gælder samme reglement med de tilpasninger og supplerende instrukser, som fastsættes af den statslige revisionsmyndighed.

§ 2 Definitioner

Den statslige revisionsmyndighed (revisionsmyndigheden) omfatter Rigsrevisionen, Danmark; Riksrevisjonen, Norge; Ríkisendurskoðun, Island; Statens Revisionsverk, Finland; Riksrevisionen, Sverige; Landsgrannskoðanin, Färöarna og Ålands landskapsregering.

Institution er et begreb for et permanent fællesnordisk organ, finansieret over Nordisk Ministerråds budget, som ledes af en bestyrelse eller lignende, som udpeges af og er ansvarlig overfor Nordisk Ministerråd. En institution har vedtægter som fastsættes af ministerrådet. Ministerrådet fastsætter også, hvilke nordiske organer der er institutioner.

Projekter er oftest en tidsmæssig begrænset nordisk aktivitet. Normalt findes der en projektleder, der er ansvarlig for projektets gennemførelse, og som er knyttet til et forvaltningsorgan, der bærer det administrative og økonomiske ansvar overfor ministerrådet.

§ 3 Revisionsprincip

Revisionen skal udføres i overensstemmelse med INTOSAI's Internationale Standarder for Supreme Audit Institutions - ISSAI.

§ 4 Revisionens omfang

Revisionsmyndighedens overordnede opgave er at påse, at Nordisk Råds og Nordisk Ministerråds økonomireglement og forskrifter overholdes, at aktiviteterne og målsætningerne gennemføres iht. budgettet og i overensstemmelse med Nordisk Råds, Nordisk Ministerråds og de nationale parlamenteres intentioner.

Revisionen tager udgangspunkt i den enkelte institutions specifikke retsgrundlag og formål.

Revisionen skal planlægges og udføres, så følgende mål nås:

- Revisor sættes i stand til
  - at vurdere om virksomheden har etableret forretningsgange og interne kontroller, som understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler.
  - at udtrykke en konklusion om, hvorvidt virksomhedens regnskab for det pågældende år er retvisende, dvs. uden væsentlige fejl og mangler og er udarbejdet i overensstemmelse med Nordisk Råds og Nordisk Ministerråds økonomireglement og forskrifter
  - at konstatere, om de fastsatte rammer for den offentlige finansiering er overholdt. Revisor skal årligt vurdere ud fra væsentlighed og risiko, hvilke emner der herudover bør indgå i den juridisk-kritiske revision, herunder om forudsætninger og vilkår for finansieringen er opfyldt.
- Revisor vurderer hen over en årrække, om virksomheden på afgrænsede områder tager skyldige økonomiske hensyn herunder om institutionens eller projektets formål bliver fulgt. Emnerne udvælges ud fra risiko og væsentlighed, og revisionen skal fremme en god og effektiv forvaltning.
- Revisor skal følge op på tidligere anmærkninger og observationer. Revisionen kan efter en konkret vurdering udvides til også at omfatte revisioner med særlige formål, som ligger uden for den årlige revision, f.eks. revision af effektivitet.

§ 5 Revisionsansvarlig

Revisionsansvarlig er revisionsmyndigheden i det land hvor institutionen, anden virksomhed eller forvaltningsorganet har sit hovedkontor. Hvis revisionsmyndigheden finder det hensigtsmæssigt, kan en privat autoriseret/offentlig godkendt revisor få til opgave at revidere en institutions regnskaber. Årsrevisionen skal i sådanne tilfælde udføres i overensstemmelse med dette revisionsreglement suppleret med en instruks, som er fastlagt eller godkendt af revisionsmyndigheden.

Revisionsmyndigheden kan også revidere projekter, hvor forvaltningsorganer er myndigheder eller tilsvarende organer, som revisionsmyndigheden normalt reviderer. Revisionen udføres i så fald som en del af den ordinære årlige revision af forvaltningsorganet.

Projekter ved andre forvaltningsorganer revideres af dets egen revisor som en del af forvaltningsorganets normale revision. Hvis en anden end revisionsmyndigheden reviderer et projekt skal revisionsmyndigheden altid informeres om hvem, der reviderer projektet og revisionen skal i sådanne tilfælde udføres i overensstemmelse med en instruks som er fastlagt eller godkendt af revisionsmyndigheden.

Ministerrådet skal årligt forsyne Rigsrevisionen med en opdateret liste over bevilgede og udbetalte midler til institutioner og projekter i landene. Rigsrevisionen videresender listen til de nationale revisionsmyndigheder.

§ 6 Rapporteringsform og – frister

En afsluttet årlig revision af institution, projekter m.v. eller af et andet nordisk organ skal afrapporteres i form af en revisionspåtegning og revisionsberetning senest 15. maj i året efter regnskabsåret, og efter behov suppleret med rapporter eller

kommentarer i anden form. Hvis en revision af et forvaltningsorgan giver anledning til væsentlige bemærkninger eller anmærkninger vedrørende projekter, skal dette også rapporteres.

Revisionspåtegningen og revisionsberetningen for Nordisk Råds virksomhed afgives til Nordisk Råd. For ministerrådets virksomhed afgives en revisionspåtegning og en revisionsberetning til Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd. Revisionspåtegningerne og revisionsberetningerne afgives før 1. juli i året efter regnskabsåret efter en høringsfase. Kopi af revisionsberetningen og anden afrapportering sendes i overensstemmelse med følgende fordeling:

- Hvad angår revision af ministerrådets virksomhed til samarbejdsministrene samt de øvrige nordiske revisionsmyndigheder.
- Hvad angår revision af Nordisk Råd til de nordiske revisionsmyndigheder.
- Hvad angår revision af nordiske organer, institutioner og projekter til Rigsrevisionen og til ministerrådets sekretariat.
- Hvis revisionen af de nordiske organer og institutioner udføres af en privat revisor skal der også sendes en kopi af afrapporteringen til revisionsmyndigheden i domicillandet.
- Hvis der foreligger væsentlige bemærkninger til projekter, så skal der også sendes et kopi af rapporteringen til revisionsmyndigheden i domicillandet.

Hvis der under den løbende revision, fremkommer væsentlige forhold, bliver dette afrapporteret i en særskilt rapport. Revisioner med særlige formål bliver altid rapporteret særskilt.

Hver revisionsmyndighed sender årligt inden 15. maj en sammenfatning til Rigsrevisionen af revisionen af de nordiske midler i det forløbne år. Rigsrevisionen afgør om bemærkningerne i disse sammenfatninger skal indgå i den årlige revisionsberetning over Nordisk Ministerråds virksomhed.

§ 7 Udformning af rapportering

Revisionspåtegningen skal indeholde følgende:

- til hvem revisionspåtegningen afgives,
- hvilken organisation den vedrører,
- en identifikation om det aflagte regnskab, herunder om regnskabsperiode, samt henvise til det regelsæt, regnskabet er aflagt efter
- oplysning om ledelsens ansvar i forhold til det aflagte regnskab
- oplysning om revisors ansvar i forhold til det aflagte regnskab
- oplysning om de anvendte revisionsprincipper
- eventuelle forbehold
- en konklusion ud fra den gennemførte revision
- eventuelle supplerende oplysninger
- dato og underskrift

§ 8 Ikrafttrædelse

Reglementet er vedtaget på nordisk rigsrevisormøde den 15. august 2013.

Reglementet træder i kraft umiddelbart efter vedtagelsen på nordisk rigsrevisormøde den 15. august 2013 med virkning for regnskabsåret 2013.

Kommentarer til regeltekst

Revisionsreglementet er oprindelig fastsat af cheferne for de nordiske rigsrevisioner den 16. oktober 1998.

Den 12. august 2003 har cheferne fastsat en ændring af § 2, 1. del, så også Landsgrannskodanin, Færøerne og Landskapsstyrelsen, Åland defineres som en statslig revisionsmyndighed.

Til § 1 Formål med reglementet og anvendelsesområdet

Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd finansieres af de fem nordiske lande. Nordiske Råd og Nordisk Ministerråd fastlægger, med forbehold for de nationale parlamenters godkendelser, det årlige budget for virksomheden. Udover de centrale organer omfatter virksomheden omkring 20 nordiske institutioner og ca. 600 nordiske projekter. Nordisk Ministerråds budgetramme er knap 1.000 mio. DKK (2012-priser). Nordisk Råd fastlægger sit budget efter de bidrag som de modtager fra de nordiske parlamenter. Budgetrammen er på over 30 mio. DKK (2012-priser). Nordisk Kulturfond revideres under en særskilt ordning af Rigsrevisionen.

Revisionsreglementet anvendes ved revisionen af alle aktiviteter, der finansieres over Nordisk Råds og Nordisk Ministerråds budgetmidler uanset om revisionen foretages af en revisionsmyndighed eller af en privat revisor. Foretages revisionen af en privat revisor, skal revisionen ske i overensstemmelse med instrukser, der udarbejdes af revisionsmyndigheden.

Til § 2 Definitioner

Institutionens bestyrelse bistås af og den løbende virksomhed forvaltes af et sekretariat (eller tilsvarende) som ledes af en direktør, afdelingsleder eller lignende. Direktøren (lederen) udpeges af Nordisk Ministerråd. Institutionens virksomhed og dens relation til Nordisk Ministerråd reguleres af en resultatkontrakt og instruks fastlagt af Nordisk Ministerråd. Nordisk Ministerråds økonomireglement gælder for samtlige institutioner.

Under projekter findes støtteordninger, sektorprojekter, tværsektorielle projekter og sektorernes rammestyrede projektaktiviteter. De er omfattet i de relevante dele af Nordisk Ministerråds økonomireglement.

Nordisk Ministerråds sekretariat kan indgå aftale med en offentlig myndighed, privat organisation eller person om at fungere som et administrativt forvaltningsorgan for et givent projekt i det land hvor projektets aktiviteter eller dele heraf udføres. Nordisk Ministerråd indgår her en kontrakt med forvaltningsorganet, hvori forvaltningsorganets rettigheder og pligter defineres.

Forvaltningsorganet skal bl.a. have ansvar for rapporteringen, betaling af lønninger og regninger og at de fornødne oplysninger bliver videregivet til skattemyndighederne. For hvert projekt skal forvaltningsorganet aflægge redegørelse til sekretariatet, og sikre at projektets regnskaber bliver revideret i henhold til revisionsreglementet.

Til § 3 Revisionsprincip

De nordiske rigsrevisioner har implementeret INTOSAIs ISSAI'er i de nationale standarder og retningslinjer. I konsekvens heraf videreføres disse retningslinjer i revisionsmyndighedens revision i henhold til dette revisionsreglement.

ISSAI'erne indeholder generelle revisionsvejledninger, der uddyber de grundlæggende revisionsprincipper. ISSAI 1000-1999 om finansiel revision beskriver, hvordan de internationale revisionstandards (ISA) anvendes i den offentlige revision, mens ISSAI 3000-3999 giver vejledning om forvaltningsrevision, og ISSAI 4000-4999 vejleder om juridisk-kritisk revision. Kravene til revisors ydelse afhænger af opgaven. De internationale principper er således udgangspunktet i den konkrete opgave, som revisor skal løse.

Til § 4 Revisionens omfang

Det skal kontrolleres, at årsregnskaber såvel som projektrenskaber er fuldstændige, at transaktionerne er medtaget i den rigtige regnskabsperiode, at transaktionerne er kommet rigtigt til udtryk i regnskabet og at regnskaberne giver et retvisende billede af den økonomiske side af virksomhedens aktiviteter. Revisionen bør kunne bygge på en vurdering og test af virksomhedens forretningsgange og interne kontroller, jf. ledelsens ansvar for at etablere og implementere disse i virksomheden. Herudover omfatter revisionen en gennemgang af virksomhedens værdiansættelse af risikobetonede aktiver og passiver samt af de af ledelsens eventuelt udarbejdede skøn for enkelte regnskabsposter. Revisor skal vurdere om institutionens eller projektets formål bliver fulgt, hvilket kan indebære om virksomhedens ledelse har taget hensyn til principperne om sparsommelighed og produktivitet. Under hensyntagen til de enkelte landes interne definitioner på forvaltningsrevisionens delelementer vil revisionshandlinger rettet mod effektivitet være omfattet af revisioner med særlige formål, der ikke er en del af den årlige revision.

Hvilke aktiviteter, der bør blive behandlet gennem revisionen, afgøres ud fra en væsentligheds- og risikovurdering. På baggrund af denne vurdering af væsentlighed og risiko afgøres omfanget af årets revision, herunder revisioner af projekter. Dette indebærer at ikke alle projekter bliver undersøgt hvert år. Revisionen kan fx omfatte revision af økonomistyring, og målopfyldelse i henhold til budgetter, resultatkontrakter etc. Revisionen kan medføre en vurdering om, hvorvidt den reviderede institutions ledelse har vist den fornødne evne til hensigtsmæssigt at kunne varetage virksomheden indenfor de gældende rammer. Andre undersøgelser kan omhandle hvorledes virksomheden som helhed fungerer og hvordan deres interne opgaver løses.

Revisor skal vurdere, om institutionens aktiviteter er gennemført i overensstemmelse med den aktuelle lovgivning, der er gældende for virksomheden, og om der kan være relationer til eventuel anden lovgivning, som kan have betydning for virksomhedens aktivitet nu og i nærmeste fremtid.

Formålet med revisionen er ikke at komme med rådgivning på specifikke områder, men derimod at komme med konkrete anbefalinger om eventuelle forbedringer til ledelsen.

Til § 5 Revisionsansvarlig

Revisionsmyndigheden er generelt ansvarlig for revision af disponerede statslige midler. Dette gælder også for midler bevilget af de nordiske parlamenter til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd samt Nordisk Ministerråds allokering til de respektive institutioner eller projekter.

En forudsætning for at revisionsmyndigheden skal kunne gennemføre revisionen på et tilfredsstillende måde er, at denne modtager oplysninger om de bevilligede og udbetalte midler.

Revisionsmyndigheden har således det overordnede revisionsansvar. Det gælder også, selv om revisionen af en institution mv. varetages af en privat revisor. Den private revisor skal derfor gennemføre revisionen i henhold til det internordiske revisionsreglement, og revisionsmyndigheden udarbejder en revisionsinstruks til den private revisor, hvoraf bl.a. dette forhold fremgår. Forslag til udformningen af en sådan instruks findes som bilag 1 til dette reglement.

Til § 6 Rapporteringsform

Revisionsmyndighederne sender senest den 15. maj en sammenfatning af resultatet af det foregående års revision af institutioner, projekter mv. til Rigsrevisionen til brug i sin årlige beretning til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd om revisionen af Nordisk Ministerråds virksomhed.

Revisioner med særlige formål bliver rapporteret i en særskilt rapport til institutionen, projektet mv. når resultatet heraf foreligger. Rapporter om revisioner med særlige formål for institutioner, projekter mv. fremsendes ligeledes til Nordisk Ministerråd og til Rigsrevisionen til brug for den årlige beretning.

Til § 7 Udformning af rapporteringen

Revisionspåtegningen er revisors meddelelsesmiddel til ledelsen og andre regnskabslæsere om sin vurdering af det aflagte regnskab.

En revisionspåtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger afgives såfremt revisionsmyndigheden/revisoren har fået en begrundet overbevisning om, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlige fejl eller mangler, og hvor der ikke findes anledning til tage forbehold for forhold i årsregnskabet eller komme med supplerende oplysninger. Hvis der tages forbehold eller gives supplerende oplysninger, skal årsagerne til disse fremstå tydeligt.

Mindre bemærkninger og mangler noteres i et separat Management Letter, protokol, rapport eller et lignende dokument. Revisionsmyndigheden/revisoren afgør selv om distributionen af disse dokumenter er i overensstemmelse med domicillandet gældende praksis.

Revisor reviderer og rapporterer i overensstemmelse med INTOSAI's Internationale Standarder for Supreme Audit Institutions - ISSAI'erne. Et eksempel på en blank dansk revisionspåtegning for en nordisk institutions årsregnskab vedlægges (bilag 2). De enkelte landes revisorer udformer revisionspåtegningen i overensstemmelse med landets praksis.

Revisionspåtegningen for øvrige forekommende organisationsformer og projekter udformes på lignende måde, ligesom rapporter om revisioner med særlige formål udformes i overensstemmelse med domicillandets gældende praksis.

Til § 8 Ikrafttræden

Reglementet forudsættes anvendt ved revisionen af årsregnskabet og årsredegørelsen for 2013. De Internordiske revisionsordninger, der blev fastlagt den 5. juni 1978, og Retningslinjer for revision af fællesnordiske institutioner, projekter mv. blev fastlagt og sat i funktion den 26. juli 1979 er tidligere ophørt.

Bilag 1

Forslag til instruks**Forslag til revisionsmyndighedens instruks for private revisorer ansat til revision af institutioner og projekter, der modtager midler fra Nordisk Ministerråd.**

1 Revisionen udføres af en autoriseret (statsautoriseret) eller godkendt (registreret) revisor.

2 Revisionen udføres i overensstemmelse med det internordiske revisionsreglement.

Ved revisionen kontrolleres at (nn-institutionen eller –projektets) regnskaber giver et retvisende billede af den økonomiske side af (nn-institutionen eller –projektet)s aktiviteter. Videre skal revisoren foretage en kritisk kontrol af de økonomiske dispositioner.

3 (nn-institutionen eller –projektet) skal give revisoren alle relevante oplysninger, som er nødvendige for at kunne bedømme regnskaberne samt sørge for, at revisoren får de oplysninger og den bistand, som revisor anser for nødvendig for at gennemføre revisionen.

4 Revisor afgiver revisionspåtegning og på Færøerne og i Danmark en revisionsprotokol til – (nn-institutionen eller –projektets) styrelse/ledelse med kopi til den revisionsmyndigheden, Rigsrevisionen og til Nordisk Ministerråds sekretariat.

5 Revisor skal på Færøerne og i Danmark føre og afgive fortløbende revisionsprotokol. I protokollen skal der rapporteres om, hvordan revisionsarbejdet er blevet udført samt om alle væsentlige forhold, som har givet anledning til bemærkninger. Det er især vigtigt, at revisorens undersøgelser af (nn-institutionen eller – projektets) interne kontrol står beskrevet. Endvidere skal revisoren oplyse, om (nn-institutionen eller – projektet) har anvendt midlerne fra Nordisk Ministerråd i overensstemmelse med de angivne forudsætninger og vilkår. I de øvrige nordiske lande afrapporterer revisor ovenstående forhold og oplysninger i et management letter eller et tilsvarende dokument.

6 Revisionsmyndighed skal have tilgang til revisors arbejdspapirer. Herudover kan revisionsmyndigheden gennemføre særlige undersøgelser ved (nn-institutionen eller –projektet) vedrørende indeværende og tidligere regnskabsperioder. I den forbindelse kan der fremkomme nye oplysninger, som kan give anledning til, at konkrete forhold, der er behandlet ved revisionspåtegningen, bliver vurderet på ny.

Dato og underskrifter

Eksempel på revisionspåtegning

Et dansk eksempel på en blank revisionspåtegning uden forbehold eller supplerende oplysninger for en nordisk institutions årsregnskaber

REVISIONSPÅTEGNING

Til styrelsen for AA

Vi har revideret årsregnskabet for (nn-institutionen eller –projektet) for regnskabsåret 1. januar – 31. december 20xx omfattende ledelsespåtegning, (evt. ledelsesberetning), (evt. anvendt regnskabspraksis), resultatopgørelse, balance (evt. pengestrømsopgørelse) og noter. Årsregnskabet aflægges efter Nordisk Ministerråds Økonomireglement og Nordisk Ministerråds udarbejdede forskrifter.

Vi betragter med denne påtegning revisionen af årsregnskabet for 20xx som afsluttet. Revisionsmyndigheden kan dog tage spørgsmål vedrørende dette og tidligere regnskabsår op til yderligere undersøgelser. I den forbindelse kan der fremkomme nye oplysninger, som kan give anledning til, at konkrete forhold, der er behandlet ved denne påtegning, bliver vurderet på ny.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med Nordisk Ministerråds Økonomireglement og Nordisk Ministerråds udarbejdede forskrifter. Dette ansvar omfatter udformning, implementering og opretholdelse af interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge et årsregnskab, der giver et retvisende billede uden væsentlig fejlinformation, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl samt valg og anvendelse af en hensigtsmæssig regnskabspraksis og udøvelse af regnskabsmæssige skøn, som er rimelige efter omstændighederne. Herudover er det ledelsens ansvar, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Revisorernes ansvar og den udførte revision

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført vores revision i overensstemmelse med det internordiske revisionsreglement og god offentlig revisionsskik, jf. lov om revisionen af statens regnskaber m.m. Dette indebærer, at det ved revisionen er efterprøvet, om årsregnskabet er rigtigt, dvs. uden væsentlige fejl og mangler og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

En revision omfatter handlinger for at opnå revisionsbevis for de beløb og oplysninger, der er anført i årsregnskabet. De valgte handlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurderingen af risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om fejlinformationen skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor interne kontroller, der er relevante for Nordisk Ministerråds udarbejdelse og aflæggelse af et årsregnskab, der giver et retvisende billede, med henblik på at udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke med det formål at udtrykke en konklusion om effektiviteten af Nordisk Ministerråds interne kontrol. En revision omfatter endvidere stillingtagen til, om den af ledelsen anvendte regnskabspraksis er passende, om de af ledelsen udøvede regnskabsmæssige skøn er rimelige samt en vurdering af den samlede præsentation af årsregnskabet. Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de

dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af (nn-institutionen eller –projektet)s aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 20xx samt af resultatet af (nn-institutionen eller –projektet)s aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 20xx i overensstemmelse med Nordisk Ministerråds Økonomireglement og Nordisk Ministerråds udarbejdede forskrifter. Det er ligeledes vores opfattelse, at der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med betingelserne i love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

B-stad den yy måned 20xx

Revisionsmyndigheden/Revisoren

.....

NN

.....

MM

Styttingar, orð og heiti

Í frágreiðingini eru ymiskar styttingar, sum vanliga verða nýttar. Eisini eru ávís orð ella heiti, sum verða nýtt í vanligari talu, t.d. vanlig heiti á einari lóg ella øðrum reglum. Niðan fyri eru yvirlit yvir styttingar, orð og heiti, sum vanliga verða nýtt í årsfrágreiðingunum.

Stytting	Frágreiðing
Ll.	Løgtingslóg
K.	Kunngerð
Lm.	Løgtingsmál
Lbkg.	Lovbekendtgørelse
v.s.b.	Við seinni broytingum
U.T.S.	Uppskot til samtyktar
t.kr.	Túsund krónur
mió.kr.	Milliónir krónur
mia.kr.	Milliardir krónur
Grein	Grein í fíggarlógini, t.d. heilsumál
Málsøki	Málsøki undir eini grein í fíggarlógini, t.d. ráevnisvinna undir vinnumálum
Virksemisøki	Virksemisøki undir einum málsøki í fíggarlógini, t.d. mentanararvur undir mentan undir mentamálum
Høvuðskonta	Høvuðskonta undir einum virksemisøki í fíggarlógini. Ikki ber til at flyta játtan millum høvuðskontur
Undirkonta	Undirkonta undir høvuðskontu
St.konta	Standardkonta
StRk.	Standardroknaskaparkonta
BSL	Búskaparskipan landsins
Vanlig heiti	Lógarheiti
Bókhaldsskyldulógin	Ll. nr. 75 frá 24. oktober 1978 “um bókhaldsskyldu”
Forsorgarlógin	Lbkg. nr. 100 frá 2. mars 1988 “om offentlig forsorg” v.s.b.
Fyrisitingarlógin	Ll. nr. 132 frá 10. juni 1993 “um fyrisitingarlóg”
Grannskoðanarlógin	Ll. nr. 25 frá 21. apríl 1999 “um grannskoðan av landsroknaskapinum v.m.”
Innlitslógin	Ll. nr. 133 frá 10. juni 1993 “um innlit í fyrisitingina” v.s.b.
Játtanarlógin	Ll. nr. 42 frá 4. mai 2009 “um landsins játtanarskipan”

Kunngerð um minstukrøv	K. nr. 22 frá 27. januar 1993 “um minstukrøv til bókhald og roknskap”
Kunngerð um rakstrarjáttanir	K. nr. 84 frá 7. juni 2011 “um rakstrarjáttan”
Lóg um setanarviðurskifti	Ll. nr. 20 frá 8. mai 2008 “um skyldu arbeiðsgevarans at fráboða løntakaranum treytirnar fyri setanarviðurskiftunum”
MVG-lógin	Ll. nr. 136 frá 8. september 1992 “um meirvirðisgjald” v.s.b.
Pensjónslógin	Ll. nr. 48 frá 10. mai 1999 “um almannapensjónir o.a.” v.s.b.
Persónsupplýsingarlógin	Ll. nr. 73 frá 8. mai 2001 “um viðgerð av persónsupplýsingum” v.s.b.
Roknskaparkunngerðin	K. nr. 22 frá 14. mars 2007 “um roknskaparverk landsins o.t.”
Roknskaparlógin	Ll. nr. 33 frá 23. mars 1994 “um landsins almenna roknskaparhald v.m.”
Rokskaparrundskrivið	Rundskriv frá Fíggjarmálaráðnum 1. februar 2001 “um roknskaparreglugerðir”
Roknskaparvegleiðing um fremmanda fígging	Roknskaparvegleiðing 1998-1.0-A frá Gjaldstovuni 29. desember 1998 “Fremmand fígging av almennum virksemin og fløgum”
Rundskriv um eftirlit og búskaparlig atlit	Rundskriv frá Fíggjarmálaráðnum 19. september 2011 “um eftirlit og at taka neyðug búskaparlig atlit”
Rundskriv um fartelesfon	Rundskriv nr. 1 frá Løgmansskrivstovuni 7. februar 2002 “um nýtslu av fartelesfonum”
Rundskriv um keyp av vørum og tænastum	Rundskriv frá Fíggjarmálaráðnum 15. juli 2013 “um keyp av vørum og tænastum”
Rundskriv um KT trygd	Dagført rundskriv frá Vinnumálaráðnum 21. juni 2007 “um at seta í verk KT-trygd”, sum avloysir rundskriv frá 22. desember 2004 við sama heiti.
Skattalógin	Ll. nr. 86 frá 1. september 1983 “um landsskatt og kommunuskatt” v.s.b.
Starvsmannalógin	Ll. nr. 13 frá 20. mars 1958 “um starvsmenn/funktionærer” v.s.b.
Stýrisskipanarlógin	Ll. nr. 103 frá 26. juli 1994 “um stýrisskipan Føroya” v.s.b.
Tænastumannalógin	Ll. nr. 31 frá 5. juli 1971 “um tænastumenn landsins” v.s.b.

